

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.มรสุมสูง อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย
The Analysis and Synthesis of Professional Ethics in Thailand

22 พ.ย. 2548

199840

สนับสนุนการพิมพ์เผยแพร่

โดย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กันยายน 2546

เริ่มบริการ

11 7 2546

รายงานการวิจัย เรื่อง

การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย

โดย

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์กุหลาบ รัตนสังฆธรรม

อาจารย์พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไล สถิตย์เสถียร

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สนับสนุนงบประมาณการวิจัยและการจัดพิมพ์

สิ่งพิมพ์ สมอ. อันดับที่ 47
พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2546
จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 2 มิถุนายน 2547
จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม
ISBN 974 - 382 - 178 - 3

จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา
 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 328 ถ.ศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
 โทร. 0 - 2644 - 7029 - 39, 0 - 2354 - 5500 - 19 ต่อ 720 - 721
 โทรสาร 0 - 2354 - 5530, 0 - 2354 - 5491
 website : [http : // www.qa.mua.go.th](http://www.qa.mua.go.th)

สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์
 296 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์
 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
 โทรศัพท์ 0 - 2433 - 0026 - 7, 0 - 2433 - 8586
 โทรสาร 0 - 2433 - 8587
 E - mail : arts@parbpim.co.th

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นายอนันต์ ศรีจำพันธ์

174
จ174ก
2547
93

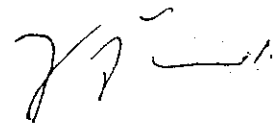
คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษา ให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเห็นว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักสูตรที่เป็นวิชาชีพนั้น บัณฑิตควรยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน เพื่อเป็นแนวทางการประพฤติตนในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ จึงเห็นควรให้มีการรวบรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในสาขาวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพให้กับบัณฑิตเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจึงมอบให้มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นที่ปรึกษา ทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย โดยรองศาสตราจารย์กุหลาบ รัตนเสถียรธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไล สกตยเสถียร และอาจารย์พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ เป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์จนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาชีพต่างๆ ต่อไป

ศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก

(วรเดช จันทร์ศร)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย ครั้งนี้สำเร็จได้โดยคณะผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากคณะ/สำนัก/ภาควิชา ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 23 แห่ง องค์กรวิชาชีพ 3 สาขาวิชาชีพ จำนวน 48 องค์กร รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพ และองค์กรวิชาชีพต่างๆ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล และความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาฯ ครั้งนี้

ขอขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ได้ให้ความไว้วางใจและจัดสรรงบประมาณ แก่คณะผู้วิจัย และขอขอบคุณต่อความกรุณาของศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบคุณคณะสภามหาวิทยาลัยบูรพา ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการวิจัย ครั้งนี้จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

คณะผู้วิจัย

มิถุนายน 2546

ชื่อเรื่อง	การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย
คณะผู้วิจัย	กุหลาบ รัตนสังธรรม พิเศษ เสรีบรรณกิจเจริญ วิไล สถิตย์เสถียร
ผู้สนับสนุนโครงการ	ทบวงมหาวิทยาลัย
ปีที่ทำวิจัย	พ.ศ. 2545 - 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อรวบรวมจรรยาบรรณวิชาชีพ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อสรุปเสนอแนะเชิงนโยบาย การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนา และปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการศึกษาเอกสารจรรยาบรรณวิชาชีพ สอบถามข้อมูลจากสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยภาครัฐในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 511 สาขาวิชา จาก 66 คณะ/สำนักวิชา ของ 23 มหาวิทยาลัย จัดเสวนาและวิพากษ์ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยผู้แทนจากองค์กรวิชาชีพจำนวน 23 แห่ง และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาจำนวน 25 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการตรวจสอบสามเส้า วิเคราะห์การจัดอันดับ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าควอไทล์ พิสัยควอไทล์ และสัมประสิทธิ์การกระจาย พบผลวิจัยดังนี้

จรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมดที่เป็นลายลักษณ์อักษร มี 48 จรรยาบรรณ คือจรรยาบรรณของสัตวแพทย์ นักวิจัย นักธรณีวิทยา นักเคมีอุตสาหกรรม สถาปัตยกรรม (2 จรรยาบรรณ) วิศวกรรม (2 จรรยาบรรณ) การใช้งานอินเทอร์เน็ต การทำประมง นักกายภาพบำบัด นักเทคนิคการแพทย์ เกษตรกรรม เวชระเบียน จิตแพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ แพทย์ ตำรวจและนักกฎหมาย (5 จรรยาบรรณ) มัคคุเทศก์ ครู นักบัญชี ตรวจสอบภายใน นักหนังสือพิมพ์ (2 จรรยาบรรณ) นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักการตลาด นักบริหาร ประชาสัมพันธ์ นักรัฐศาสตร์ เลขาธิการ (2 จรรยาบรรณ) นักเศรษฐศาสตร์ ทนายความ ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ บรรณารักษ์ ศิลปิน นักธุรกิจ (2 จรรยาบรรณ) อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และข้าราชการพลเรือน

ส่วนร่วมของจรรยาบรรณทุกกลุ่มสาขาวิชาคือ ผู้ประกอบวิชาชีพควรมี ความซื่อสัตย์ สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม รับผิดชอบ เคารพสิทธิผู้อื่น ไม่โกหกหลอกลวง และควรประกอบวิชาชีพโดย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ รักษามาตรฐาน ไม่ออกหลักฐานเท็จ ไม่ชักจูงผู้รับบริการ ผู้อื่นมาเป็นของตน รักษาความลับของผู้รับบริการ รักษาชื่อเสียง มีศรัทธาและคำนึงถึงความปลอดภัยของการประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน

จากส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้งหมด ควรนำมาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ โดยนำส่วนร่วมของจรรยาบรรณมากำหนดเป็นดัชนีชี้วัด และประเมินความพึงพอใจตามดัชนีชี้วัดเหล่านี้ ควรมี

การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนและวัดได้ ตามดัชนีชี้วัด ควรมีเนื้อหาแทรกในทุก รายวิชา หากมีวิชาเฉพาะควรมีการดูงานและฝึกปฏิบัติด้วย ควรมีอาจารย์ที่เป็นตัวแบบ มีกิจกรรม การสอดแทรกทั้งในและนอกหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างและปลูกฝังจรรยาบรรณให้เกิดการ ซึมเข้าไปในจิตใจตั้งแต่ต้น โดยให้มีการลงมือปฏิบัติ และประเมินผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้ง องค์กรวิชาชีพควรมีการนำคำสำคัญร่วมนี้ไปกำหนดในจรรยาบรรณ แล้วเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการรับบริการ และมีการปรับปรุงจรรยาบรรณให้ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคม ในส่วนของส่วนต่าง องค์กรวิชาชีพสามารถนำไปกำหนดเป็นลักษณะเฉพาะของ วิชาชีพเพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนของเอกลักษณ์วิชาชีพนั้น ๆ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

Title : The Analysis and Synthesis of Professional Ethics in Thailand
Researchers : Koolarb Rudtanasudjatam, Pissamai Serekajornkicharoen, Wilai Sathisathien
Revenue : The Ministry of University Affairs
Year : 2002 - 2003

Abstract

This is a qualitative and quantitative research designed to gather professional ethics documents then analyzed and synthesized for the core and difference characteristics of the professional. The purpose was to make conclusions for policy planning, quality assurance, curriculum development, instruction, ethical improvement and lay foundation for professional ethics. Professional ethics documents were studied including information about major areas were given by 23 government universities. There were 511 majors from 66 faculties and institutes. Workshop and critical comments were used to get feed back from 23 representatives professional organizations then followed by inquiry 25 experts and scholars to confirm the results. The analysis of data was done by using Content Analysis, Triangular Approach, Ranking, Frequencies, Percentage, Median, Quartile, Interquartile Range and Coefficient of variation. The result of the study were as follows ;

There were 48 professional ethics namely Veterinarian, Researcher, Geologist, Industrial chemist, Archetect (2), Engineer (2), Internet users, Fishermen, Physical Therapist, Medical Technician, Pharmacist, Medical Recorder, Psychiatrist, Nurse (2), Dentist, Physician, Policemen (5), Tourist guide, Teacher, Accountant, Internal Auditor, Newspaper reporter (2), Trust Analyzer, Social worker, Marketing, Administrators, Public Relations Personnel, Political Sciencetist, Secretariat (2), Economist, Lawyer, Procurement officer, Librarian, Artist, Businessmen (2) University instructor, Quality assessors, and Civil service officer.

The core characteristics of every professional ethic groups were consisted of honesty, concern about public benefit, responsibility, respect one's right, don't tell a lie or deceive. The characteristics as a professional one were consisted of responsibility, honesty, keeping professional standard, don't give false statement, don't take other's customer or clients, keep customer's secret, keeping fame, honor and realize of professional safety. Moreover, take responsibility toward welfare, health and safety of the people.

The core characteristics of ethics should be used for quality assurance, curriculum development, teaching and learning, developing and imprinting professional ethics. The core characteristics can be used to bring about the indicators and evaluate satisfaction from the indicators. The curriculum should state clear objectives and measurable

according to the indicators. It was recommended that ethics should be integrated in every course in the curriculum. If ethics are organized as a special course, field work and practice should be included. Teacher as a role model, continuous internal and external curricula activities could imprint and absorb ethics into the mind at the beginning. Evaluation is used for improvement of the activities. Professional organizations should take these key words into consideration in their ethical codes, make public known their ethics for secure services. In addition, ethical codes should be reviewed and updated to social changes. On the other hand, the different characteristics found in this study the professional organizations could bring them to enact as the uniqueness of each profession.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

	หน้า
ส่วนที่ 3 ผลการสังเคราะห์และเชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของ จรรยาบรรณวิชาชีพ	62
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละสาขาวิชาชีพ	73
ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการประกันคุณภาพ การศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ	85
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก ก จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ก - 1
ภาคผนวก ข จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	ข - 1
ภาคผนวก ค จรรยาบรรณวิชาชีพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ค - 1
ภาคผนวก ง จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาอื่น ๆ	ง - 1
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ตอบรับและเข้าร่วมการสัมมนาระดมความคิดเห็น “การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย” วันที่ 24 มีนาคม 2546	จ - 1
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการสอบทานความคิดเห็น ในแต่ละวิชาชีพ	ฉ - 1
ภาคผนวก ช แบบสอบถามประกอบการวิจัย “โครงการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย”	ช - 1
ภาคผนวก ซ ประวัตินักวิจัย	ซ - 1

	หน้า
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาชีพในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	85
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาชีพในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร	86
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาชีพในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	87
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาชีพในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ	89
ตารางที่ 4.16 คำมัญฐาน คำสัมประสิทธิ์การกระจายของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ	91

บทที่ บทนำ

1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่จัดวางหลักสูตรและกระบวนการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมาโดยตลอด ที่ผ่านมานั้นในด้านนโยบายการศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการพัฒนาสู่การเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมและการพัฒนากำลังคน ให้มีความรู้ความสามารถด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ด้วยการจัดการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์ แพทย์ ทันตแพทย์ เกษตรกร แพทย์ เกษตรกร และสาขาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เกษตรอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมศึกษา เกษตรศาสตร์ เกษตรกร บัญชี ภาษา อัญมณีและเครื่องประดับ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยคาดหวังว่าบัณฑิตที่ผ่านการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถประกอบวิชาชีพได้เป็นอย่างดี

ในการประกอบอาชีพทุกวิชาชีพย่อมมีจรรยาบรรณของตนเอง จรรยาบรรณนั้นจะบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ยึดถือว่าเป็นความดีงามที่คนในอาชีพนั้นๆ พึงปฏิบัติ หากผู้ใดละเมิดก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งแก่บุคคล หมู่คณะ และส่วนรวมได้ เหตุนี้ผู้ปฏิบัติงานในทุกสาขาวิชาชีพ นอกจากจะต้องมีความรู้ในสาขาของตนเองอย่างลึกซึ้งและศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอแล้วยังต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน ทั้งข้อที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัดด้วย จึงจะสามารถประพฤติตนให้ประสบความสำเร็จได้รับความเชื่อถือ ยกย่องในเกียรติในศักดิ์ศรีและความสามารถด้วยกันทั้งปวง (พระบรมราชาโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ, 2540)

ในการประกอบวิชาชีพต่างๆ อาจจะจัดตามสาขาวิชาหลักที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาได้เป็นกลุ่มสาขาใหญ่ 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยในแต่ละสาขายังประกอบไปด้วยองค์การวิชาชีพย่อยอีกมากมายที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพที่อาจจะแตกต่างกัน หรืออาจจะเหมือนกันได้ โดยที่การรับรู้ในสิ่งเหล่านี้ ยังจำกัดการรับรู้เฉพาะผู้ที่อยู่ในองค์การวิชาชีพนั้นๆ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนั้นๆ เท่านั้น ยังไม่มีการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมาใช้ในการสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพพร้อมกันเพื่อประโยชน์อย่างแท้จริงในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนและเกิดการบูรณาการ

ความรู้ความสามารถในแต่ละวิชาชีพเพื่อพัฒนาสังคมให้มากยิ่งขึ้น สถาบันอุดมศึกษาไทยถูกมองว่าเป็นแหล่งปัญญาหรือที่พึ่งทางปัญญาของสังคม น่าจะได้เพิ่มบทบาทในการสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพร่วมสำหรับของทุกสาขาวิชาที่บัณฑิตต้องเรียนรู้เป็นพื้นฐานของทุกสาขาวิชาชีพ และปลูกฝังให้เกิดจรรยาบรรณร่วมกันก่อนการประกอบวิชาชีพอย่างเป็นทางการเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยไม่จำกัดเฉพาะวิชาชีพของตนเองแต่อย่างเดียว แต่ควรที่จะได้มองความเชื่อมโยงของจรรยาบรรณร่วมกันด้วย

ในการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพพร้อมกันของทุกสาขาวิชาชีพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงส่วนร่วมที่อาจจะเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ที่ควรจะต้องมีส่วนร่วมในทุกสาขาวิชาชีพ และส่วนต่างที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเฉพาะในแต่ละสาขา อันจะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละวิชาชีพที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมอย่างบูรณาการและเกิดความยั่งยืนต่อไปได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในสาขาที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงถึงส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ และหาส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพที่สอดคล้องกับการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพต่อไป
3. เพื่อสรุป เสนอแนะเชิงนโยบาย การดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ในเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 23 แห่ง
2. แบ่งกลุ่มจรรยาบรรณวิชาชีพตามกลุ่มสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาชีพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. ศึกษาข้อมูลจากองค์กรวิชาชีพทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ในช่วงเวลาดังแต่พฤศจิกายน 2545 - ธันวาคม 2546
4. ศึกษาข้อมูลสถานภาพการมีจรรยาบรรณจากคณะ/สำนักวิชา/ภาควิชา ที่เปิดการเรียนการสอนสาขาวิชาต่างๆ ระหว่างปีการศึกษา 2545 ธันวาคม 2545 - มกราคม 2546)
5. ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพใน 3 กลุ่มวิชา ที่มีเป็นลายลักษณ์อักษร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

จรรยาบรรณ หมายถึง ข้อกำหนด กฎเกณฑ์อันเป็นบรรทัดฐานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ นั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติ โดยผลสัมฤทธิ์ต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความดีงาม ความสงบสุข และความเจริญในตัวตน และวิชาชีพ

วิชาชีพ หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ที่มีความก้าวหน้าหรือความชำนาญในระดับสูง รวมทั้งการฝึกฝนที่มีความเฉพาะเจาะจง แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชาชีพ คือ กลุ่มสาขาวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ หมายถึง การแยกแยะคำสำคัญซึ่งเป็นข้อกำหนด กฎเกณฑ์ ของวิชาชีพ นั้น ๆ โดยจำแนกเป็นคำสำคัญด้านข้อควรปฏิบัติและข้อควรละเว้น

การสังเคราะห์ หมายถึง การนำคำสำคัญด้านข้อควรปฏิบัติและข้อควรละเว้นของแต่ละวิชาชีพ มาจัดกลุ่มคำสำคัญใหม่ให้มีความหมายเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ วิชาชีพ

ส่วนร่วมของจรรยาบรรณ หมายถึง มีคำสำคัญในจรรยาบรรณที่เหมือนกันสูงถึงหนึ่งขึ้นไป หรือร้อยละ 50 ของจำนวนจรรยาบรรณในกลุ่มสาขาวิชา

ส่วนต่างของจรรยาบรรณ หมายถึง มีคำสำคัญในจรรยาบรรณที่พบมากในบางกลุ่มสาขาวิชา และพบน้อยในบางกลุ่มสาขาวิชา โดยมีความแตกต่างอย่างน้อย หนึ่งในสามของจำนวนจรรยาบรรณ ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นสามารถนำส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณ วิชาชีพไปพัฒนา และเป็นแนวทางในการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพได้
2. ทบวงมหาวิทยาลัยได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพในเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษา การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. องค์กรวิชาชีพ ทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา มีการประสาน ร่วมมือในการ พัฒนาและปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษายิ่งขึ้น
4. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับรู้และใช้ประโยชน์จากจรรยาบรรณ วิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของจรรยาบรรณและวิชาชีพ
2. ความเป็นมาและความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. ปัญหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณหรือจริยธรรมวิชาชีพต่าง ๆ
4. เกณฑ์พิจารณาวิชาชีพ
5. สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาส่งเสริมจรรยาบรรณ

1. ความหมายของจรรยาบรรณและวิชาชีพ

1.1 ความหมายของจรรยาบรรณ

เมื่อกล่าวถึงจรรยาบรรณ มีคำศัพท์อยู่ 3 คำที่ได้มีการนำไปใช้และมีความหมายคล้ายคลึงกันได้แก่ คำว่าจริยธรรม จริยศาสตร์ และจรรยาบรรณ จริยธรรมเมื่อนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มวิชาชีพ เรียกว่า "จรรยาบรรณ" ส่วนคำว่าจริยศาสตร์ (ethics) หมายถึง ความรู้ที่กล่าวถึงแนวทางการประพฤติที่ถูกต้องดีงาม จริยธรรม (morals) หมายถึงหลักความประพฤติที่ดีงามเพื่อประโยชน์แห่งตนและสังคม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของคำว่า จรรยาบรรณ ไว้ดังนี้คือ จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่าง กำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

1.1.1 ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและจรรยาบรรณ

1) ความหมายของจริยธรรมและจรรยาบรรณ

จริยธรรม หมายถึง ความดีงาม (virtue) ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า ethics ซึ่งกาเรตต์ (Garrett, 1993) พระเมธีธรรมาภรณ์ (2534) และพระธรรมปิฎก (2534) ได้กล่าวไว้ว่ามา

จากภาษากรีกว่า “ethos” ซึ่งเดิมหมายถึงประเพณี (customs) ธรรมเนียมปฏิบัติ (habitual conduct) และต่อมาได้กลายเป็นศีลธรรม (morals) ซึ่งตรงกับภาษาละตินว่า “mores” แปลเป็นไทยหมายถึง จารีตประเพณี ส่วนจรรยาบรรณ หมายถึงกฎเกณฑ์แห่งความดีที่สมาชิกของสังคมพึงปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าพฤติกรรมที่ติงามนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดอย่างเป็นทางการ เพื่อสมาชิกทุกคนจะได้ถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการ เพราะสมาชิกแต่ละคน มิได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมมาเหมือน ๆ กัน ย่อมมีความแตกต่างกันทางค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรม ดังนั้น การที่จะให้สมาชิกใหม่และสมาชิกเก่าได้รับรู้จริยธรรมร่วมกันเพื่อเกียรติยศ ศักดิ์ศรี ของวงการวิชาชีพและเพื่อป้องกันการเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประพฤติมิชอบของสมาชิก และควบคุมความประพฤติของสมาชิกให้อยู่ในแนวทางที่เหมาะสม จึงได้มีการบัญญัติ หรือออกข้อบังคับของวิชาชีพ ซึ่งเรียกว่า จรรยาบรรณ (professional ethics หรือ ethical codes)

พัทยา สายหู (2541) ได้เสนอประเด็นเรื่องของจรรยาบรรณและจริยธรรม โดยกล่าวว่า จรรยาบรรณและจริยธรรมเปรียบได้กับศีลและศีลธรรม ถ้าแยกศีลออกเป็นข้อกำหนด และให้ศีลธรรมเป็นหลักก็จะแยกจรรยาบรรณออกจากจริยธรรมได้

พระราชวรมณี (2541) ได้กล่าวสรุปว่าจรรยาบรรณเป็นส่วนย่อยของจริยธรรม จริยธรรมคือหลักแห่งการประพฤติที่ติงาม โดยมีคุณธรรมซึ่งหมายถึงสิ่งที่ดีในจิตใจเป็นสิ่งควบคุม จริยธรรม ดังนั้นจริยธรรมและคุณธรรมจึงต้องไปด้วยกัน จรรยาบรรณก็คือจริยธรรมสำหรับวิชาชีพ ซึ่งคนในวิชาชีพนั้น ๆ จะต้องทำ แต่วิชาชีพอื่นไม่จำเป็นต้องทำ

ปวิณ ณ นคร(2527) ได้สรุปที่มาของจรรยาบรรณไว้ว่า ความประพฤติที่ปราศจากการควบคุม จะไม่ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความติงาม ความสงบสุขและความเจริญในตัวคน ดังนั้นในกิจการและในสังคมจึงต้องมีการควบคุมความประพฤติ โดยกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ในภาววิชาการเรียกว่า “ปัทสถาน” หรือบรรทัดฐาน หรือศัพท์ในทางปรัชญาเรียกว่า จริยธรรม ซึ่งในภาคปฏิบัติมีหลายรูปแบบ เช่น

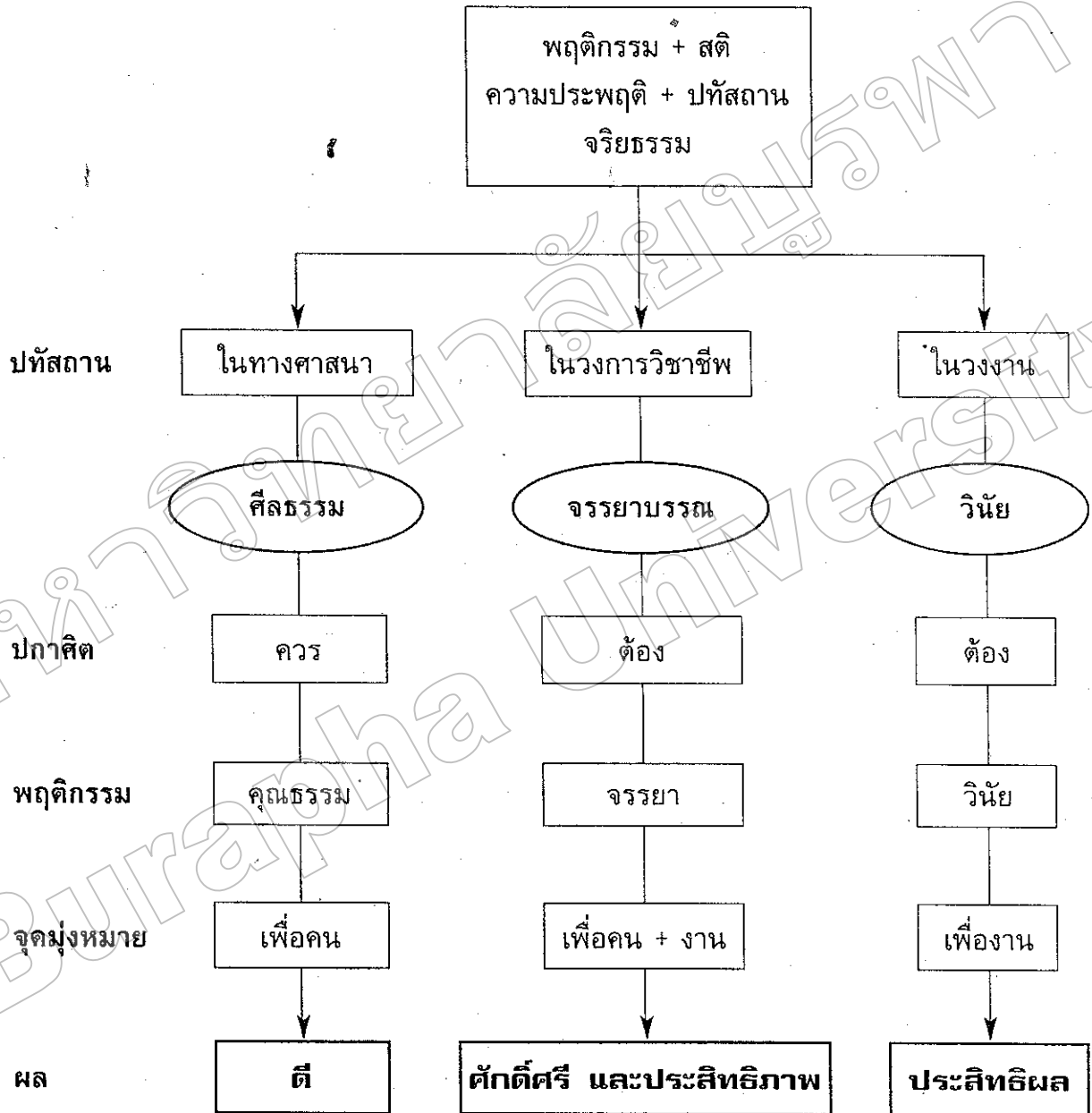
1. รูปแบบทางศาสนา ถ้าเป็นคำสั่งสอนหรือคตินิยมเพื่อยึดถือปฏิบัติ เรียกว่า ศีลธรรม ถ้าเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมซึ่งมีอยู่ในตัวคนแสดงออกมาจากตัวคน เรียกว่าคุณธรรม
2. รูปแบบในวงการวิชาชีพ ถ้าเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นปัทสถานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติเรียกว่า “จรรยาบรรณ” ถ้าเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่มีอยู่ในผู้ประกอบวิชาชีพหรือเป็นการแสดงออกมาจากตัวคนเรียกว่า “จรรยา”
3. รูปแบบในวงงานหรือในหมู่คน ถ้าเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นปัทสถานสำหรับคนในวงงานหรือหมู่เหล่านั้นยึดถือปฏิบัติเรียกว่า วินัย และที่เป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาของคนในวงงานหรือในหมู่เหล่านั้น ก็เรียกว่าวินัยเช่นกัน

จรรยาบรรณ จึงเป็นรูปหนึ่งของจริยธรรมดังสามารถอธิบายได้ตามแผนภาพ

ที่ 1

สรุป ที่มาของจรรยาบรรณ ก็คือ รูปแบบหนึ่งของจริยธรรมในวงการวิชาชีพ เป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือปฏิบัติ มีปกติบังคับในระดับ “พึง” คือ พึงทำอย่างนั้น พึงทำอย่างนี้ ไม่ใช่เป็นการบังคับโดยเด็ดขาด แต่ผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของจรรยาบรรณ

และศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคนและเพื่อนงาน ดังนั้นในแต่ละวิชาชีพจึงได้กำหนดจรรยาบรรณมากำหนดบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมของสมาชิกในวงการวิชาชีพ ตัวอย่างเช่นจรรยาบรรณครู จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล จรรยาบรรณวิชาชีพเภสัชกรรม จรรยาบรรณวิชาชีพทันตกรรม เป็นต้น

แผนภาพที่ 1 แผนผังของสิ่งที่ควรปฏิบัติในเรื่องศีลธรรม จรรยาบรรณ และวินัย
ที่มา : (ปวีณ ฌ นคร, 2527)

2) ทฤษฎีทางจริยธรรม

พยุงค์ศักดิ์ จักรสุนทร (2540) ได้สรุป ทฤษฎีทางจริยธรรมไว้ว่า สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) ทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมตามแนวสังคมวิทยาเชื่อว่าสังคมมีส่วนร่วมในการกล่อมเกลามนุษย์ตามสภาวะแวดล้อม เป็นกระบวนการหรือวิถีทางที่บุคคลเรียนรู้ด้านความรู้ ค่านิยม บทบาทหน้าที่โดยเหมาะสมกับตน สังคมจะทำให้เกิดปฏิบัติตามวิถีทางกลุ่มตามความสมัครใจ โดยผ่านทางพ่อ แม่ ครู เพื่อน สื่อมวลชน โดยใช้หลักการอบรมเลี้ยงดู ตัวแบบ และเลียนแบบ

(2) ทฤษฎีพัฒนาจริยธรรม ดำเนินการเรียนรู้ของบุคคล การรับรู้ทางจริยธรรมสามารถใช้หลักการเสริมแรง หลักการเชื่อมโยง การเลียนแบบพฤติกรรม การหยั่งรู้ทางสังคม ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับค่านิยม คุณธรรมและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้ในด้านค่านิยม คุณธรรม จนเกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้ายตามที่นำไปสู่การกระทำ

(3) ทฤษฎีพัฒนาจริยธรรม โดยเน้นลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรม ส่งเสริมด้านสติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม การตัดสินใจโดยใช้หลักการวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เป็นทฤษฎีที่ผู้ยึดถือปฏิบัติหลักการที่ว่า ผลจากการกระทำใด ๆ ถ้าประโยชน์หรือความสุขสูงสุดแก่คนจำนวนมากที่สุดถือว่าชอบธรรม การทำแท้ง ถ้าผลของการทำแท้งทำให้หญิงที่ทำแท้ง หมดทุกข์หรือหมดอันตรายจากความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ ผู้ยึดถือทฤษฎีนี้ก็สามารถทำแท้งได้

1.1.2 มาตรฐานจรรยาบรรณ

คุรุสภา (2544) ได้อ้างอิงความเห็นของไชย ณ พล (2540) ที่ได้กล่าวถึงมาตรฐานของจรรยาบรรณไว้ 3 ลักษณะ คือ ประโยชน์นิยม สัจนิยมและมนุษยนิยม

1. ประโยชน์นิยม คือการถือเอาประโยชน์เป็นเกณฑ์ หากพฤติกรรมใดก่อให้เกิดประโยชน์ยิ่งใหญ่และมีผลดีต่อสังคมอย่างกว้างขวาง ถือว่านั่นคือ มาตรฐานจรรยาบรรณ

2. สัจนิยม ถือว่าจรรยาบรรณคือ ความดีสากล ซึ่งไม่อาจเปลี่ยนแปลงตามประโยชน์ของผู้ใด ความดีสากลนี้ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดโดยศาสนาต่าง ๆ

3. มนุษยนิยม ถือว่าสิ่งที่เรียกว่าจรรยาบรรณถือการกระทำใด ๆ ที่เป็นไปเพื่อคุณภาพของมนุษย์เช่นการพัฒนาประสิทธิภาพ สติปัญญา ความสามัคคี ความเป็นอยู่และความเป็นธรรมเป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ไชย ณ พล ยังได้อธิบายถึงประเภทของกฎบัตรจรรยาบรรณไว้ 4 ประเภท คือ กฎบัตรจรรยาบรรณของบุคคล กฎบัตรจรรยาบรรณของบริษัท กฎบัตรจรรยาบรรณในวงการ และกฎบัตรจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งกฎบัตรดังกล่าวมีการกำหนดขึ้นขึ้นให้เหมาะสมกับลักษณะขององค์กรต่าง ๆ ดังกล่าว

สรุป จรรยาบรรณวิชาชีพหมายถึง ประมวลความประพฤติ ขอบบังคับ มรรยาท ที่ผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง ฐานะของสมาชิก ความดีงามรวมทั้งก่อให้เกิดความสงบสุขและความเจริญในตัวคน วิชาชีพ และสังคม

1.2 ความหมายของวิชาชีพ

วิชาชีพ หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัย ความรู้ ความชำนาญ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Profession ซึ่งหมายถึงข้อความต่อไปนี้

1.2.1 Occupation especially one requiring advanced education and special training.

1.2.2 Statement declaration of belief, training etc.

ส่วนพจนานุกรมของ Collins Cobuild, 1995 ได้อธิบายความหมายของวิชาชีพไว้ว่า A profession is a type of job that requires advanced education or training

โดยสรุปความหมายของคำว่า วิชาชีพ จากพจนานุกรมทั้ง 2 ฉบับได้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันว่า วิชาชีพ คือ อาชีพหรืองานที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ที่มีความก้าวหน้าหรือความชำนาญในระดับสูง รวมทั้งการฝึกฝนที่มีความเฉพาะเจาะจง มีผู้ให้ความหมายของวิชาชีพเพิ่มเติมว่าวิชาชีพมีความหมายอยู่ในตัวว่าต้องใช้วิชาชีพเพื่อเลี้ยงชีพ

วริยา ชินวรรณโน (2541) สรุปว่า คำว่า “วิชาชีพ” ได้มีการนำมาใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และวิชาชีพแรกที่คนไทยรู้จักคือวิชาชีพข้าราชการ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงปฏิรูประบบข้าราชการให้เป็นวิชาชีพเหมือนกับทางตะวันตก เช่น ให้มีการประกอบอาชีพเต็มเวลา ให้มีเงินเดือน และให้มีข้อกำหนดจริยธรรมวิชาชีพข้าราชการขึ้น ข้าราชการที่เข้ารับตำแหน่งสำคัญ ๆ ก็จะถูกกำหนดให้มีการสอบตน และถ้าข้าราชการทำผิดก็จะมีบทลงโทษที่หนักกว่าธรรมดา คำว่าจริยธรรมวิชาชีพ บางตำราอาจใช้คำว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน

2. ความเป็นมาและความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.1 ความเป็นมาของจรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณวิชาชีพที่นับได้ว่าเป็นต้นแบบของจรรยาบรรณที่เป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ จรรยาบรรณครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู จรรยาบรรณครู นับว่ามีวิวัฒนาการมายาวนานตั้งแต่ พ.ศ. 2438 โดยเสนาบดีคนแรกของกระทรวงธรรมการที่ได้มีความพยายามในการประชุมและอบรมครูให้ความรู้ แต่ยังไม่เป็นลักษณะของสมาคมวิชาชีพ มีการจัดตั้งสภาไวยาจารย์ ในปี พ.ศ. 2443 ต่อมาในปี 2445 มีการตั้งสามัคยาจารย์สโมสรสถาน ต่อมาพัฒนาเป็นสามัคยาจารย์สมาคม เมื่อปี พ.ศ. 2447 โดยกำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ 3 ประการคือ ส่งเสริมด้านวิชาการ การสังสรรค์ สโมสรการทำกิจกรรมด้านกีฬาและบันเทิง และพัฒนาต่อไปจนเป็นคุรุสภา และมีพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 กำหนดให้คุรุสภาทำหน้าที่แทนสามัคยาจารย์สมาคม มีหน้าที่ควบคุมดูแลจรรยาบรรณ และส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ของครู

ในปี 2506 คุรุสภาได้วางระเบียบเพื่อให้ครูได้ยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติขึ้นเป็น 2 ฉบับด้วยกันคือ ระเบียบประเพณีของครูว่าด้วยจรรยาบรรณของครู พ.ศ. 2506 และระเบียบประเพณีของครูว่าด้วยวินัยครู 2506

จรรยาบรรณตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2506 มี 10 ข้อ

1. ครูควรมีศรัทธาในวิชาชีพครู และให้เกียรติแก่ครูด้วยกัน
2. ครูควรบำเพ็ญตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าครู
3. ครูควรใฝ่ใจศึกษาหาความรู้ ความชำนาญอยู่เสมอ
4. ครูควรตั้งใจสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ
5. ครูควรร่วมมือกับผู้ปกครองในการสั่งสอนอบรมเด็กอย่างใกล้ชิด
6. ครูควรรู้จักเสียสละและรับผิดชอบในหน้าที่การงานทั้งปวง
7. ครูควรรักษาชื่อเสียงของคณะครู
8. ครูควรรู้จักมัธยัสถ์และพยายามสร้างฐานะของตน
9. ครูควรยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
10. ครูควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

คุณลักษณะ 10 ประการที่กล่าวมาเป็นจรรยาบรรณครูที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรก ต่อจากนั้นคุรุสภาก็ได้มีการปรับปรุงจรรยาบรรณของครูอีกหลายครั้ง . ครั้งสุดท้ายมีการปรับปรุงเมื่อปี พ.ศ. 2539 ซึ่งมีจรรยาบรรณครูอยู่ 9 ประการ (ดูในจรรยาบรรณครู)

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช (2541) ได้แสดงความเห็นในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพของทางแพทย์ และความเป็นมาอย่างคร่าว ๆ ว่า อาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่มีจรรยาบรรณมานานทั้งนี้ เป็นจรรยาบรรณของสากลจนกระทั่งเป็นจรรยาบรรณของประเทศไทยโดยตรง โดยแต่เดิมใครจะเรียนแพทย์ต้องเรียนหัวข้อหนึ่งคือ “จรรยาแพทย์” ซึ่งมีการบรรยายประมาณ 10 ตอน ดังนั้นถ้าหมอคนใดปฏิบัติวิชาชีพที่ไม่ถูกต้องก็จะถูกกล่าวหาว่าผิดจรรยาแพทย์ และมีการใช้คำว่าจรรยาแพทย์มาเรื่อย ๆ และการปฏิบัติวิชาชีพในช่วง ดังกล่าวจะไม่มีเรื่องของกฎหมายบังคับ จนถึงปี พ.ศ. 2466 จึงมีกฎหมายการปฏิบัติวิชาชีพเวชกรรมและมีการเปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ จนในปี พ.ศ. 2511 ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ จาก พรบ. นี้ให้อำนาจแพทยสภาออกกฎ ข้อบังคับใช้กับแพทย์ทุกคนในประเทศไทย มีข้อบังคับฉบับหนึ่งของแพทยสภาคือ ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการศึกษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ดังนั้นคำว่าจรรยาบรรณแพทย์หรือจรรยาบรรณทางแพทย์ก็เลยเลิกใช้ไปโดยปริยาย

จิรพันธ์ อรรถจินดา (2541) ได้กล่าวว่าจรรยาบรรณนักวิจัยมีมานานแล้ว หากจะนับสภาวิจัยเป็นหลักฐานก็เริ่มประมาณปี พ.ศ. 2537 โดยคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยาได้เริ่มต้นมีความคิดขึ้น ต่อจากนั้นได้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อร่างจรรยาบรรณนักวิจัย จึงจะเหมาะสม ในที่สุดก็ใช้ว่าจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นข้อที่พึงปฏิบัติของนักวิจัย เป็นการเสนอแนะไม่ยากใช้คำว่าประกาศใช้เพราะไม่มีกฎหมายบังคับ จากนั้นก็ได้นำร่างจรรยาบรรณซึ่งผ่านกรรมการบริหารแล้ว และประกาศใช้เมื่อปลายเดือน ตุลาคม 2541

2.2 เหตุผลที่ต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพ

วริยา ชินวรรณโน (2541) ได้สรุปความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพไว้ว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมีความรู้ความชำนาญสูงเกินกว่าคนธรรมดาสามัญ เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงมีโอกาสที่จะใช้วิชาความรู้ของตนเพื่อหาประโยชน์โดยที่ประหลาดคนทั่วไปไม่รู้เท่าทัน เช่น

แพทย์อากรักษาผู้ป่วยแบบเลี้ยงไข้ ตำรวจอาจใช้ตำแหน่งหน้าที่ที่กลั่นแกล้งประชาชนเพื่อแลกกับผลประโยชน์ หรือสินบน ครูก็อาจเบียดเบียนหาผลประโยชน์จากศิษย์ ซึ่งตัวอย่างมีอยู่ให้เห็นในปัจจุบัน ในที่สุดสังคมก็เรียกร้อง จริยธรรมจากผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งได้มีการกำหนดขึ้นจากองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพนั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่ 3 ประการได้แก่

1. เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้วิชาชีพคงฐานะ ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม
3. เพื่อผดุงเกียรติยศและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่วิชาชีพต่าง ๆ จะต้องมีการจรรยาบรรณของตนเอง ขออัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่นักนิสิตของมหาวิทยาลัยมหิดล ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ที่ได้เน้นความสำคัญของจรรยาบรรณ ความว่า “การงานทุกอย่างทุกอาชีพ ย่อมจะมี จรรยาบรรณ ของตนเอง จรรยาบรรณนั้นจะมีบัญญัติเป็น ลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่ก็เป็นสิ่งที่ยึดถือกันว่าเป็นความดีงาม ที่คนในอาชีพนั้นประพฤติปฏิบัติ หากผู้ใดล่วงละเมิด ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งแก่บุคคล หมู่คณะและส่วนรวมได้ เหตุนี้ผู้ปฏิบัติงานในทุกสาขาอาชีพ นอกจากจะต้องมีความรู้ในสาขาของตน ทั้งข้อที่ควรปฏิบัติ และไม่พึงปฏิบัติอย่างเคร่งครัดด้วย จึงจะสามารถประพฤติตนปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้รับความเชื่อถือยกย่องในเกียรติ ในศักดิ์ศรี และในความสามารถด้วยประการทั้งปวง”

พระราชวรมุณี (2541) ได้อ้างถึงความจำเป็นของจรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทยไว้ 4 วิชาชีพ คือ วิชาชีพแพทย์ วิชาชีพครู วิชาชีพสื่อมวลชน นักวิจัยและเสนอแนะจรรยาบรรณให้กับนักการเมืองและได้ยกตัวอย่างว่าในปัจจุบันสังคมไทยในทางการแพทย์นั้นไม่ค่อยดีนัก การจะสอนให้มีจริยธรรมทันทีทันใดนั้นคงเป็นไปได้ และจริยธรรมไม่ได้คู่กับความฉลาด การกวัดขั้น จริยธรรมโดยตั้งกติกาเป็นข้อ ๆ นั้นทำได้ยาก แต่เป็นหน้าที่ของสังคมโดยรวมที่จะต้องช่วยกันควบคุมคนทุกคนทุกอาชีพ ในสังคมต้องมี จริยธรรมด้วย จรรยาบรรณของวิชาชีพครูที่กำหนดไว้ ก็ต้องอาศัยการมีคุณธรรม จึงจะรักษาจรรยาบรรณไว้ได้ จรรยาบรรณของสื่อมวลชนเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะการนำเสนอข่าวสารอย่างมีอคตินั้นสามารถทำได้ตลอดเวลา ดังนั้นจรรยาบรรณจึงเป็นมาตรฐานมาควบคุมเพื่อมิให้มีการละเมิดสิทธิของผู้อื่น นักวิจัยต้องมีจรรยาบรรณเพราะจะช่วยเป็น การอบรมหรือแนวทางในการดำเนินงานพร้อมกันนี้นักวิจัยจะต้องมีความกล้าหาญในเชิงวิชาการ กล้าที่จะรับผิดชอบต่องานวิจัย มีความมั่นใจและกล้าที่จะเสนอความจริงต่อสังคมส่วนจรรยาบรรณนักการเมืองนั้นจำเป็นต้องมี เพราะนักการเมืองเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐในการดูแลปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนในประเทศ โดยมีกลไกในการปฏิบัติ ดังนั้น ถ้านักการเมืองที่มีจรรยาบรรณเข้าไปบริหารประเทศ ย่อมทำให้ข้าราชการเกิดความเกรงใจไม่กล้ากระทำการผิด การผิดจรรยาบรรณของนักการเมืองที่ร้ายแรงที่สุดคือการซื้อเสียง ดังนั้นการพัฒนาให้นักการเมืองไทยมีจริยธรรม คุณธรรมเพิ่มขึ้นพร้อม ๆ กันยังมีโอกาสอยู่

2.3 วิธีการสร้างให้คนมีจรรยาบรรณ

สุรรัตน์ มณีวงศ์วิจิตร (2541) ให้ความเห็นว่า การสร้างจรรยาบรรณให้เกิดขึ้นกับคนนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ซึ่งสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างหลักความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิด หากสังคมยึดถือเงินเป็นพระเจ้าที่สามารถบันดาลความสุขให้ทุกสิ่ง คนในสังคมก็จะเกิดความเชื่อว่าเป็นสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกเพราะเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ทำ สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือการปลูกฝังเยาวชนให้เกิดจรรยาบรรณ เราจะต้องสร้างหลักความคิดที่ถูกต้องให้กับเยาวชนจากผู้ใกล้ชิดและคนในสังคม และเมื่อเขามีความคิดที่ถูกต้องสามารถแยกแยะได้ว่า สิ่งใดควรกระทำ และสิ่งใดควรละเว้นก็จะนำไปสู่การปฏิบัติตามแนวความเชื่อของตน

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ (2541) ได้ให้ความเห็นว่า การแก้ไขและการป้องกันหรือระงับยั้งยั้งการละเมิดหลักจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ จะเหมาะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบโดยตรงคงจะไม่ได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่บิดามารดา ญาติพี่น้องครอบครัว ครูบาอาจารย์ สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด รวมทั้งสภาวิชาชีพของแต่ละสาขา จะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในแต่ละช่วงเวลา นั่นคือทุกฝ่ายจะต้องถือเป็นภาระหน้าที่อันเคร่งครัดที่จะต้องกวาดขันดูแล เช่น พ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอนลูกของตนให้เป็นคนดีอยู่ร่วมกับสังคมได้โดยปกติสุข สถาบันการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ต้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ไม่ยิ่งหย่อนกว่าการสอนในเรื่องวิชาการหรือความสามารถในการประกอบอาชีพ ตลอดจนดูแลให้มีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2.4 ปัจจัยที่ทำให้ลายจรรยาบรรณ

ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้คนขาดความยังคิด ในการกระทำว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ในปัจจุบันคือ เงิน คนในยุคปัจจุบันยึดถือเงินคือพระเจ้าจนตกเป็นทาสของเงิน สังเกตได้จากการที่คนอวยพรกันด้วยข้อความว่า “ขอให้รวย ขอให้รวย” ซึ่งแตกต่างกับค่านิยมในสมัยที่ผ่านมา ที่นิยมอวยพรกันด้วยข้อความว่า “ให้อายุมั่นขวัญยืน ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ” ถ้าสังคมมีหลักความคิดว่าคนเราอยู่ได้ด้วยเงินเป็นใหญ่ สังคมคงไม่น่าอยู่เท่าใด

3. ปัญหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณหรือจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ

3.1 สถานการณ์ทั่ว ๆ ไปที่สะท้อนสภาพปัญหาทางด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณในสังคมไทย

สังคมไทยมีปัญหที่สะท้อนให้เห็นถึงความบกพร่องทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของคนในสังคมได้มากมาย ตัวอย่างเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเรื่องอาชญากรรม ปัญหาคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการประจำ ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรและผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ดังกรณีต่อไปนี้

จาก www.thairat (2546) ได้เสนอข่าวนายตำรวจยศระดับนายพันตรีผู้หนึ่ง ประพฤติตัวนอกกริตด้วยการค้ายาเสพติด เป็นผลให้ พล.เอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่าการที่เจ้าหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเองจึงเป็นเหตุให้การปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ผลและได้

สรุปสาเหตุไว้ 4 ประการ คือเจตนาธรรม์ทางการเมือง มีความจริงจ้งในเรื่องนี้หรือไม่ 2) การทำงานไม่ต่อเนื่อง 3) มีเจ้าหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้อง และ 4) การที่ผู้ปราบปรามไม่มีฤทธิ์จริงคือไม่มี การตอบแทนหรือไม่มีอำนาจที่จะปราบจริง ๆ ล่าสุดรัฐบาลได้มีมาตรการปราบปรามยาเสพติด อย่างจริงจ้งเป็นผลให้เกิดกรณี ฆ่าตัดตอนมากกว่า 1000 คนในช่วงเวลาไม่ถึง 2 เดือน จนมีการ วิพากษ์กันว่าตำรวจทำเกินไปหรือไม่ นอกจากนี้แหล่งข่าวจากที่เดียวกัน www.thairath (2546) ได้รายงานความเคลื่อนไหวในเรื่องความขัดแย้งเรื่องเขื่อนปากมูล ของชาวบ้าน องค์กรเอกชนและ รัฐบาล ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ล่าสุดรัฐบาลได้มีมติให้เปิดเขื่อน 4 เดือน ปิด เขื่อน 8 เดือน และได้ทำการกดดันให้ประชาชนที่มาชุมนุมที่กรุงเทพมหานครเดินทางกลับไป ภูมิลำเนา แต่ก็ประเมินได้ว่าปัญหาเรื่องนี้ยังไม่ยุติ นอกจากนี้ปัญหาโรงไฟฟ้าที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือโรงไฟฟ้าบ่อนอกและโรงไฟฟ้าหินกรูด ก็ได้มีการชะลอโครงการไปเพื่อหาทำเลใหม่หรือทำการศึกษา ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมชุมชนต่อไป เพราะคณะ กรรมการเขื่อนโลกได้ศึกษาเขื่อนปากมูลว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มทุน www.searin (2544) ได้สรุป ความรุนแรงถึงขั้นฆ่ากันตายในกรณีความขัดแย้งแย่งชิงผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ระหว่างนายทุนกับชาวบ้านกลุ่มอนุรักษ์ ที่พยายามอนุรักษ์ป่าชายเลนและทรัพยากรป่าไม้ที่ เกิดขึ้นใน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ระยอง พิชณโลก สมุทรปราการ นครราชสีมาและ สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

จาก www.thairat (2546) รายงานสถิติการผิดวินัยครูในบึงบประมาณ 2545 (ต.ค. 2544 - กย. 2545) มีข้าราชการครูทำผิดวินัยทั้งสิ้น 470 ราย กรณีที่กระทำผิดมากที่สุดเป็นอันดับ หนึ่งคือคดีขู่สาวและอนาจารมีถึง 72 ราย ส่วนมากพบว่าเป็นการกระทำต่อข้าราชการครูในโรงเรียน เดียวกันและต่อชาวบ้าน ส่วนกรณีทางเพศที่กระทำต่อศิษย์มีทั้งอนาจารและข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดลำดับที่ 2 ไ้ ได้แก่ความผิดด้านการเงิน 68 รายความผิดลำดับที่ 3 คือผิดระเบียบอื่น ๆ 65 ราย ความผิดอันดับ 4 ได้แก่ เรื่องการพัสดุและการก่อสร้าง 53 ราย ซึ่งในปี 2544 กรณีกระทำผิด เรื่องพัสดุและการก่อสร้างอาคารเรียนเป็นกรณีกระทำมากที่สุดคือ 68 ราย ข้าราชการครูที่กระทำ ผิดวินัยจำแนกตามสังกัดพบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กระทำผิดมากที่สุด 367 ราย รองลงมาเป็นกรมสามัญศึกษา 72 ราย กรมอาชีวศึกษา 8 ราย จากความผิดดังกล่าวคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้พิจารณาโทษที่ข้าราชการครูที่ทำผิดวินัย จำแนกเป็นโทษร้ายแรง ไล่ออกจากราชการ 49 ราย ปลดออกจากราชการ 44 ราย ลดขั้นเงินเดือน 93 ราย ตัดเงินเดือน 104 ราย ภาคทัณฑ์ 71 รายและไม่มีโทษแต่ให้ออก 6 ราย งดโทษ 35 ราย ยุติเรื่อง 68 ราย

จาก www.chingragwan(2546) ได้รวบรวมคดี หมอ "ฆาตกรรม" หมอ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2545 ได้ทั้งหมด 13 คดี และลักษณะของคดีที่เกี่ยวข้องกับแพทย์จะเป็นไปในลักษณะ คาบเกี่ยวจริยธรรม หรือจรรยาแพทย์ในการรักษาคนไข้ โดยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2539- 2545 พบว่ามีคดีที่แพทย์ตกเป็นผู้ต้องหาเกี่ยวข้องกับจริยธรรมมากกว่า 20 คดี เช่นคดีทำแท้ง ทำร้ายร่างกายสาวใช้ ทูบตีคนไข้ ฆ่าหั่นศพนักศึกษาแพทย์ ทูจริดเงินงบประมาณของโรงพยาบาล คดีข่มขืนพนักงานในคลินิก ศัลยแพทย์ผ่าตัดใส่ตาเทียมให้ชายชราอายุ 69 ปีแต่คนไข้ไม่มีเงินจ่าย

3.2 ปัญหาทางจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

3.2.1 เนื่องจากการพัฒนา ทางด้านเทคโนโลยีในสาขาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้มีทางเลือกในการประกอบวิชาชีพต่าง ๆ มากขึ้น เช่นการตรวจวินิจฉัยและการรักษามากขึ้น และทำให้เกิดประเด็นทางจริยธรรมที่ไม่มีมาก่อนในวงการของวิชาชีพแพทย์ ปัญหาทางจริยธรรมในวิชาชีพแพทย์ในปัจจุบัน เทววิวัฒนา (2538) สัญญา ภัทรราชย์ และกำแพง จาตุรจินดา (2546) ได้สรุปปัญหาทางด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสินบน ในปัจจุบันแพทย์มีการแบ่งสาขาย่อยเฉพาะทาง การที่จะให้ค่าตอบแทนแก่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางยังไม่มีข้อกำหนดให้เป็นมาตรฐาน แต่สังคมมีความรู้สึกที่ค่าตอบแทนแพทย์จะสูงเกินสมควร นอกจากนั้น แพทย์ในปัจจุบันมักได้ประโยชน์จากบริษัทเวชภัณฑ์ หรือยาในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น บริษัทผู้ผลิตเวชภัณฑ์จึงผลักภาระมาให้ประชาชนด้วยการขายยาราคาแพง เสียค่าตรวจรักษาที่แพงขึ้นเนื่องจากเครื่องมือแพทย์มีราคาแพง เป็นต้น

2) ปัญหาสิทธิผู้ป่วยและการให้ยินยอม ในปัจจุบันการที่แพทย์จะให้การรักษา และรักษาผู้ป่วย แพทย์จะให้ผู้ป่วยเซ็นติใบยินยอมการรักษา ซึ่งผู้ป่วยได้รับคำอธิบายพอเพียง จนทำให้เข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ประโยชน์และผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการรักษา และหากจะต้องได้รับการผ่าตัดก็ต้องได้รับการอธิบายถึงรายละเอียดของการผ่าตัด ตลอดจนผลแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้

3) ปัญหาการทดลองในมนุษย์ ในปัจจุบันการทดลองในมนุษย์จะต้องผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมก่อน และการทดลองนั้นจะต้องไม่เกิดอันตรายต่อผู้ถูกทดลอง รวมทั้งต้องได้รับความยินยอมโดยสมัครใจ จากผู้ทดลอง

4) ปัญหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่สังคมรังเกียจและได้มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วยโรคเอดส์หลายกรณี เช่น การปฏิเสธการรักษา การตรวจเลือดแล้วนำไปเป็นข้อจำกัดการสมัครงานหรือศึกษาต่อ การรักษาความลับของผู้ป่วย การติดเชื้อโรคเอดส์ของแพทย์ พยาบาล หรือนักศึกษาจากการรักษา บุคลากรเหล่านี้จะสามารถปฏิบัติงานต่อไปได้หรือไม่ การทดลองยารักษาโรคเอดส์และวัคซีนซึ่งกำลังเป็นประเด็นถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบัน

5) ปัญหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ความก้าวหน้าในด้านการปฏิสนธิ นอกอวัยวะและเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ทำให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมที่ไม่เคยมีมาก่อน เช่น การบริจาค donor สำหรับน้ำอสุจิและไข่ (sperm and ovum) ตลอดจนการใช้ผู้อื่นตั้งครรภ์ให้ (surrogate mother) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการฟ้องร้องเพื่อให้ได้สิทธิของพ่อแม่เด็ก นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากการทำธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ทำรายได้มหาศาล ดังมีข่าวว่ามีนักธุรกิจดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาามหาวิทยาลัยที่มีรูปร่างหน้าตาดีไว้เพื่อทำหน้าที่เป็น donor ของ sperm หรือ ovum ตามคำสั่งของลูกค้า

6) ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกถ่ายอวัยวะ เนื่องจากผู้ป่วยที่ต้องการการปลูกถ่ายอวัยวะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่อวัยวะที่จะใช้กลับมีไม่เพียงพอ จนมีข่าวของกระบวนการซื้อขายไตในราคาสูง จนเป็นการประมุลงกันหรือมีการประกาศขายไตเนื่องจากมีฐานะยากจน นอกจากนั้นปัญหานี้อาจรวมทั้งการทำ การล้างไต (renal analysis) จำนวนผู้ป่วยมีมากกว่าจำนวนเครื่อง

พอกโต จะใช้เกณฑ์อะไรมาตัดสินว่าใครควรได้รับบริการ กระบวนการรักษาต้องใช้จ่ายเงินมาก

7) ปัญหาเรื่องของวิศวกรรมทางพันธุกรรม (genetic engineering) เทคโนโลยีทางวิศวกรรมพันธุกรรม เช่น recombinant DNA สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางการแพทย์มากมาย เช่น การผลิตวัคซีนรักษาโรค ผลิตยาใหม่หรือแม้กระทั่งรักษาโรคทางพันธุกรรมบางโรคได้ แต่มีคำถามว่าขอบเขตของการตัดแปลงรหัสพันธุกรรมควรอยู่ที่ใด และการตัดแปลงนั้นอาจเกิดสิ่งมีชีวิตใหม่ที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์หรือไม่ เป็นต้น

8) ปัญหาการทำแท้ง การทำแท้งเป็นประเด็นที่ถกเถียงทางจริยธรรมมาเป็นเวลานานแล้ว ในปัจจุบันประเด็นทางการแพทย์ที่ถูกยกขึ้นมาเป็นเหตุผลในการทำแท้งได้แก่ ทารกมีความผิดปกติ หรือเป็นพาหะของโรคภัย หรือแม้กระทั่งตรวจพบว่ามิใช่เพศไม่เป็นไปตามความต้องการ และในอนาคตอาจใช้ข้อมูลที่ได้จาก Human Genome Project มาเป็นข้อกำหนดในการทำแท้งอีกต่างหาก ทารกในครรภ์มีรหัสพันธุกรรมที่ไม่เป็นไปตามความต้องการ ซึ่งก็คงจะกลายเป็นประเด็นต่อที่สำคัญในทางจริยธรรมในอนาคต

9) ปัญหาการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย และการช่วยให้ผู้ป่วยฆ่าตัวตาย (Euthanasia) สิทธิในการมีชีวิต (right to life) เป็นสิทธิพื้นฐานอีกประการหนึ่งของมนุษย์ ปัญหาทางจริยธรรมเกิดขึ้นเมื่อมนุษย์ต้องการสละสิทธิ์นี้ได้หรือไม่ และสิทธินี้ถูกกลบฝังได้หรือไม่ ในบางกรณีผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรังอาจแสดงความจำนงที่จะไม่รับการช่วยชีวิตใด ๆ รวมทั้งปฏิเสธการใช้เครื่องมือยืดชีวิต ในกรณีนี้หากแพทย์ปฏิบัติตามความต้องการของผู้ป่วย จะถือเป็นกรณีผิดจริยธรรมหรือไม่ ในกรณีผู้ป่วยสมองตาย และมีชีวิตอยู่ด้วยเครื่องมือยืดชีวิต หากญาติต้องการให้แพทย์ถอดเครื่องมือยืดชีวิตออก แพทย์จะทำได้หรือไม่ และถ้าผู้ป่วยใกล้ตายขอให้แพทย์ยุติการช่วยชีวิตของตนเพื่อจะได้ไม่ต้องทนทุกข์ทรมาน แพทย์จะทำได้หรือไม่ ในต่างประเทศเช่น สหรัฐอเมริกา ในบางรัฐมีการให้ผู้ป่วยใกล้ตาย แสดงเจตนาได้ว่าจะไม่ยอมรับการช่วยชีวิต หรือเครื่องมือยืดชีวิตเรียกกรณีนี้ว่าเป็น passive euthanasia แต่การช่วยให้ผู้ป่วยฆ่าตัวตาย หรือ active euthanasia ยังเป็นประเด็นที่ ถกเถียงกันอยู่

3.2.2 กรณีความผิดทางด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

วิชัย โชควิวัฒน์ (2543) ได้รวบรวมกรณีความผิดทางจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมไว้ตั้งแต่ พ.ศ.2538-2541 มีกรณีความผิดทางจริยธรรมทุกประเภทเข้าสู่อำนาจพิจารณาของแพทยสภาทั้งสิ้น 688 กรณี เป็นกรณีไต่สวนแพทย์ 64 กรณี เมื่อแพทยสภาพิจารณาแล้วตัดสินลงโทษ 27 ราย โดยระดับโทษมีทั้งขั้นไม่รุนแรง คือว่ากล่าวตักเตือนกับภาคทัณฑ์ และมีถึง 9 รายที่ถูกลงโทษขั้นรุนแรง คือ พักใช้ใบอนุญาตฯ ตั้งแต่ 1 - 6 เดือน รายที่เหลือเป็นคดีไม่มีมูล 24 คดี ยกข้อกล่าวโทษ 5 คดี และกำลังดำเนินคดีอีก 8 คดี

นอกจากกรณีผิดจริยธรรม กรณีไต่สวนแพทย์แล้ว ยังมีคดีที่แพทยสภาได้รับคำร้องกรณีทางจริยธรรมตั้งแต่ พ.ศ. 2537-2541 มีจำนวนทั้งสิ้น 634 กรณี เป็นเรื่องเกี่ยวกับการโฆษณาการประกอบวิชาชีพเวชกรรมถึง 168 กรณี นับว่าสูงกว่าความผิดประเภทอื่น

จากตารางที่ 2.1 คดีที่กล่าวมาเป็นคดีเกี่ยวกับการโฆษณาการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่มีมากถึง 168 คดี แต่เมื่อเข้าสู่อำนาจพิจารณาตามขั้นตอนแล้วปรากฏว่าคดีมีมูลเพียง 99

ราย (60.7%) และเมื่อผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนแล้ว คณะกรรมการ แพทยสภาสั่งลงโทษเพียง 67 ราย คิดเป็น 41.1 % ของคดีที่เข้าสู่การพิจารณาทั้งหมด หรือ 72.8% ของคดีที่มีมูล

ตารางที่ 2.1 จำนวนและร้อยละของคดีความของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ลำดับ	คดีความแยกตามประเภท จำนวนคดี (%)	
1	การโฆษณาการประกอบวิชาชีพเวชกรรม	168 (26.50)
2	ปล่อยให้ผู้อื่นประกอบวิชาชีพเวชกรรม	67 (10.57)
3	ออกไปรับรองแพทย์เท็จ	65 (10.25)
4	ไม่รักษามาตรฐานในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม	101 (15.93)
5	ทำแท้ง	18 (2.84)
6	ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย	47 (7.26)
7	ละเลยไม่ดูแลผู้ป่วย	43 (6.78)
8	หวังผลประโยชน์ตอบแทนจากการประกอบวิชาชีพ	14 (2.20)
9	ปฏิบัติต่อผู้ป่วยไม่สุภาพ	19 (3.00)
10	ปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพไม่เหมาะสม	16 (2.52)
11	ดำรงตนไม่เหมาะสมกับวิชาชีพ	27 (4.26)
12	เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ	23 (3.63)
13	เปิดเผยความลับของผู้ป่วย	5 (0.79)
14	อื่น ๆ	22 (3.47)
	รวม	634 (100.00)

3.3 ปัญหาจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม

คณะทำงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการประชุมเภสัชศาสตร์ศึกษา แห่งชาติ (2545) ได้สรุปปัญหาเภสัชกรได้ว่า คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณสภาเภสัชกรรมชุดที่ 1 พบว่ามีการกล่าวหาและกล่าวโทษมีผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมจำนวน 59 คน โดยประกอบด้วย ผู้สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 21 คน (ร้อยละ 35.6) มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 คน (ร้อยละ 18.6) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำนวน 10 คน (ร้อยละ 17.0) มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.2) มหาวิทยาลัยภาคเอกชน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.2) มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 6.8) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.7) กรณีปัญหาที่เกิดขึ้นสูงสุดได้แก่ การกระทำผิดโดยการครอบครอง มีไว้เพื่อขาย และขายซึ่งวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท 2 ประเภท 3 และประเภท 4 โดยไม่ได้รับอนุญาต ส่วนกรณีปัญหาอื่น ๆ ได้แก่การโฆษณา การโฆษณาแอบแฝงของผู้ประกอบอาชีพ การรับรอง

ผลิตภัณฑ์ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ การขายยาตามใบสั่งพระภิกษุ การขายยาเฟกถอนทะเบียน การขายยาปลอม การแอบอ้างเป็นแพทย์ การปฏิบัติตัวไม่เหมาะสมกับผู้ร่วมงานและการไม่ทำหน้าที่ ในฐานะผู้ประกอบการเภสัชกรรมในสถานพยาบาลหรือร้านยา

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว คณะกรรมการฯ ยังวิเคราะห์ปัญหาด้านจริยธรรมต่ออีกว่า ในสังคมปัจจุบันพบว่าแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมระหว่างเภสัชกรกับผู้ป่วยลดลงมาก การบริการทางด้านเภสัชกรรมมีลักษณะเป็นธุรกิจมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาจริยธรรมตามมามากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นหน้าที่ในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาชีพ มากกว่าการฝึกฝนและพัฒนาด้านจิตใจและปัญญา ดังนั้นจึงควรใช้จริยธรรมนำความรู้ โดยใช้ความรู้ คู่คุณธรรม เพื่อลดปัญหาทางด้านจริยธรรมของวิชาชีพต่าง ๆ ในสังคมให้น้อยลง ควรเน้นการสอน ให้คนเป็นคนดีก่อนแล้วจึงเป็นคนเก่ง เพราะคนที่เก่งแต่ขาดความดีนั้นเป็นอันตรายมากต่อสังคม และประเทศชาติ

คทา บัณฑิตานุกูล (2545) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดปัญหาจรรยาบรรณที่สำคัญกับเภสัชกรได้แก่

1. ภาวะสังคม ได้แก่ ความโลภ ความไม่รู้จักพอ ความเห็นแก่ตัว ลัทธิตามอย่าง และนักการเมือง นักการศาสนา และข้าราชการเป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม
2. ระบบสาธารณสุข ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพิงยาและผู้ประกอบวิชาชีพ การตรวจ รักษา จ่ายยาเม็ดเสร็จ ขาดการตรวจสอบซึ่งกันและกัน การประกอบวิชาชีพขัดแย้งกับปรัชญาทางธุรกิจ
3. ระบบยา เนื่องจากยาเป็นสินค้าและบริการกึ่งเสรี พึ่งพิงต่างประเทศและการแข่งขันทางตลาด
4. ระบบวิชาชีพเภสัชกรรม จะมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์มากกว่าผู้ป่วย ขาดมิติมุมมองผู้ป่วย ภาพของเภสัชกรเป็นภาคเทคโนโลยี
5. ตัวเภสัชกรเอง ขาดจิตสำนึกสาธารณะ การให้บริการเชิงรับ ขาดการเข้าสู่ชุมชน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ขาดความอดทน ท้อแท้ และ ขาดการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3.4 ปัญหาจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม

3.4.1 พฤติกรรมในเชิงลบของทันตแพทย์ เพ็ญแข ลากยิ่ง (2545) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมในเชิงลบของเพื่อนร่วมวิชาชีพทันตกรรมต่อผู้มารับบริการทันตกรรม และได้รวบรวมเรื่องราวที่มีการร้องเรียนทั้งโดยตรงมายังทันตแพทย์สภา ทางหน้าหนังสือพิมพ์และการชุบชิบในหมู่เพื่อนฝูงสรุปได้เป็น 8 กลุ่มคือ

- 1) พฤติกรรมส่วนตัวที่ไม่เหมาะสมของทันตแพทย์ชายขณะที่บริการแก่ฝ่ายหญิง
- 2) ให้บริการโดยไม่คำนึงถึงสุขภาพและประโยชน์ของผู้รับบริการ แบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 ไม่มีความรู้ความสามารถแต่ยังให้บริการ พบมากในกรณีให้บริการจัดฟัน และอีกกรณีหนึ่งได้แก่ การให้บริการที่ด้อยคุณภาพมาตรฐาน คือมีความรู้ความสามารถแต่ประมาทไม่บริการให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขาดความเอาใจใส่อย่างแท้จริงต่อคนไข้ในเรื่องการถอนฟันที่มีปัญหา

- 3) เรียกเก็บค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรมต่อผู้รับบริการ
- 4) หลอกลวงผู้รับบริการให้เข้าใจผิดในการประกอบวิชาชีพเพื่อผลประโยชน์ของตน บางคนถูกหลอกให้รักษาและเสียเงินจำนวนมาก
- 5) เปิดคลินิกโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ถูกต้อง
- 6) ใช้ชื่อตนเองเปิดคลินิก แต่ให้ผู้อื่นไม่มีใบประกอบวิชาชีพมาให้บริการ
- 7) แจ่งค่ารักษาเป็นเท็จเพื่อเบิกเงินจากสำนักงานประกันสังคมมาก มีความพยายามหาทางป้องกันการทุจริตดังกล่าว จนในที่สุดสำนักงานประกันสังคมต้องยกเลิกการให้สถานบริการเบิกค่าทันตกรรมทดแทนผู้ประกันตน สิ่งที่น่าสนใจก็คือ สำนักงานประกันสังคมเคยมีความคิดว่าจะตัดบริการชุดหินน้ำลายออกจากสิทธิประโยชน์เพราะเป็นบริการที่อาจทุจริตได้มากเนื่องจากตรวจสอบได้ยาก

8) ออกหน่วยบริการทันตกรรมแต่เรียกเก็บเงินผู้รับบริการ ทั้ง ๆ ที่การออกหน่วยให้บริการกระทำได้โดยไม่ผิดจรรยาบรรณก็ต่อเมื่อต้องให้บริการฟรี

พฤติกรรมผิดจรรยาบรรณดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและยังคงเกิดขึ้นเสมอทั้งโดยเจตนาและ/หรือโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ผู้รับบริการส่วนใหญ่ไม่ยอมฟ้องร้อง ดังนั้นการร้องเรียนไปที่ทันตแพทยสภาจึงมีไม่มากนักถ้าเทียบกับการรับรู้กันเองของทันตแพทย์

3.4.2 กรณีการร้องเรียนจรรยาบรรณทันตแพทย์ที่เข้าสู่ทันตแพทยสภา

วิชาชีพทันตแพทย์ในช่วงเวลา 6 ปี (พ.ศ. 2538-2544) มีการกล่าวโทษ และกล่าวหาที่ทันตแพทยสภาเพิ่มขึ้นทุกปี ดังตารางแสดงที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 จำนวนเรื่องร้องเรียนหรือกล่าวโทษทันตแพทย์ในปี พ.ศ. 2539 - 2544

ที่	เรื่องร้องเรียน กล่าวโทษ	2539 จำนวน	2540 จำนวน	2541 จำนวน	2542 จำนวน	2543 จำนวน	2544 จำนวน
1	ต้องคำนึงถึงประโยชน์ในการให้บริการโดยยึดระบบส่งต่อผู้ป่วยที่ดีกว่าปลอดภัยกว่า/มาตรฐานวิชาชีพทันตกรรม	3	2	3	3	10	-
2	หลอกลวงผู้ป่วยให้หลงเข้าใจผิด เพื่อประโยชน์ของตนเอง (โฆษณา)	2	1	-	2	-	2
3	สนับสนุนผู้ที่มีใช้ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมทำงานแทน	1	-	1	-	2	1
4	ไม่สำนึกถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย	1	-	-	-	4	1
5	ปฏิบัติต่อผู้ป่วยไม่สุภาพและไม่เหมาะสม	-	2	4	-	-	-

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	เรื่องร้องเรียน กล่าวโทษ	2539 จำนวน	2540 จำนวน	2541 จำนวน	2542 จำนวน	2543 จำนวน	2544 จำนวน
6	ประกอบวิชาชีพทันตกรรมโดยไม่มีใบประกอบวิชาชีพ	-	1	-	-	-	-
7	หวังผลจากการประกอบอาชีพ	-	-	3	1	1	-
8	ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่ชักจูงผู้ป่วยของคนอื่นมาเป็นของตน	-	-	-	-	1	-
	รวม	7	6	8	6	18	4

3.5 ปัญหาจริยธรรมของวิชาชีพการพยาบาล

3.5.1 กรณีความผิดที่เกิดขึ้น

สุจินต์ วิจิตรกาญจน์ (2542, 2544) ได้ยกตัวอย่างจุดเชื่อมต่อของวิชาชีพการพยาบาลที่ขาดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และตัวอย่างความรับผิดชอบต้องสัมพันธ์กับขอบเขตของการปฏิบัติงานของวิชาชีพพยาบาลไว้ 2 กรณี

1) กรณีแรกเป็นเรื่องของการพยาบาลวิชาชีพที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเครื่องมือในการผ่าตัดให้กับแพทย์ที่ทำการผ่าตัดฉุกเฉินโดยการเปิดหน้าต่างให้กับผู้ป่วยรายหนึ่ง การผ่าตัดดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยก่อนที่แพทย์จะเย็บปิดหน้าต่าง พยาบาลได้แจ้งให้แพทย์ที่ผ่าตัดทราบว่าผ้าก๊อสที่ใช้ในการผ่าตัดมีจำนวนครบ แพทย์จึงทำการเย็บปิดหน้าต่าง เมื่อทำผ่าตัดเสร็จแล้วได้ส่งเครื่องมือกลับไปทำความสะอาดที่ห้องเครื่องอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ได้แจ้งว่าคีมหนีบเส้นเลือดหายไป 1 อัน พยาบาลที่ช่วยผ่าตัดหาไม่พบ เมื่อครบ 1 เดือน จึงใช้เงินส่วนตัวไปซื้ออุปกรณ์ ดังกล่าวมาใช้คืนห้องเตรียมอุปกรณ์ โดยไม่รายงานให้หัวหน้าห้องผ่าตัดและแพทย์ทราบ ปรากฏว่าผู้ป่วยที่หายกลับไปบ้านเป็นเวลาหลายปีได้กลับเข้ามารักษาใหม่เนื่องจากมีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง แพทย์ต้องผ่าตัดให้ใหม่ และพบว่ามียึดจับเส้นเลือดค้างอยู่ในช่องท้อง 1 อัน จากกรณีดังกล่าวพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของพยาบาลหลายประการได้แก่

- (1) ไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการนับส่งเครื่องมือผ่าตัดอย่างเคร่งครัด
- (2) เมื่อค้นหาเครื่องมือไม่พบ ไม่รายงานให้หัวหน้าห้องผ่าตัดและแพทย์ผู้ทำการผ่าตัดทราบ

(3) ปกปิดความผิดโดยใช้เงินส่วนตัวซื้อเครื่องมือใช้คืน โดยมีได้ตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น หากเครื่องมือยังค้างอยู่ในท้องผู้ป่วย

พฤติกรรมของพยาบาลผู้นี้ถือว่าขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ขาดคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งการขาดความตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดกับผู้ป่วย และสิ่งสำคัญคือการเชื่อม

ศรัทธาของผู้ใช้บริการต่อวิชาชีพพยาบาลและเป็นจุดเสื่อมของวิชาชีพถ้าขาดมาตรฐานการปฏิบัติงานดังกล่าว

2) กรณีที่สองเป็นตัวอย่างการปฏิบัติงานเกินขอบเขตของวิชาชีพพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรณีของผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคไข้เลือดออก ผู้ป่วยรายนี้ญาติได้แจ้งให้พยาบาลทราบว่าได้ไปตรวจที่ศูนย์อนามัยแล้ว เจ้าหน้าที่ได้แนะนำ ให้มาโรงพยาบาลและสงสัยว่าจะเป็นไข้เลือดออก พยาบาลวิชาชีพได้ทำการตรวจร่างกายและเห็นว่าเด็กไม่มีอาการนำวิตก จึงให้กลับบ้านโดยไม่ได้ตามแพทย์เวรมาตรวจดูอาการ ผู้ปกครองเมื่อพาเด็กกลับบ้านเห็นว่าเด็กอาการไม่ดีขึ้นจึงพาไปตรวจอีกโรงพยาบาลหนึ่ง ผลการตรวจปรากฏว่าเด็กเป็นไข้เลือดออก และเด็กมีอาการตกเลือดมากเกินกำลังที่จะรักษาชีวิตไว้ได้ ในกรณีนี้ผู้ปกครองได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม ผลจากการสอบสวนปรากฏว่าพยาบาลผู้นี้ขาดความรอบคอบ ไม่ปรึกษาแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและรักษาให้ถูกต้องต่อไป จึงถูกตัดสินให้ลงโทษด้วยการถูกตัดเงินเดือน กรณีนี้เป็นกรรทำหน้าที่ในการตรวจรักษาซึ่งเป็นบทบาทที่ได้ล่วงล้ำเข้าไปในวิชาชีพเวชกรรม

วารสารการพยาบาลประเทศอังกฤษ (2002) ได้รายงานเหตุการณ์การให้การพยาบาลที่ไม่เหมาะสมของพยาบาลคนหนึ่งในแผนกเด็กทารกที่ทำการให้ออกซิเจนกับเด็กโดยที่ไม่ทราบเทคนิคที่ถูกต้อง เมื่อเพื่อนร่วมงานถามว่าทำได้หรือไม่ เธอตอบว่า ทำได้ และดำเนินการให้ออกซิเจนกับเด็กที่มีปัญหาทางด้านการหายใจ และเป็นผลให้เด็กทารกเสียชีวิต ผลจากการชันสูตรศพพบว่า สาเหตุการตายเนื่องจากการช่วยหายใจที่ไม่เหมาะสมของพยาบาล พยาบาลผู้นี้ได้ตกเป็นผู้ต้องหาและต้องออกจากงาน สภาการพยาบาลได้พิจารณาความผิดและลงมติว่าพยาบาลผู้นี้มีความผิด 4 ประการได้แก่

- (1) การให้การพยาบาลที่ตนเองไม่มีความสามารถที่จะกระทำได้
- (2) ไม่รายงานแพทย์เมื่อตนได้ช่วยการหายใจโดยใช้ humidified air แก่เด็กทารก
- (3) การปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมกับผู้ร่วมงาน
- (4) ไม่ได้บันทึกการให้การพยาบาลอย่างถูกต้องและมีความครบถ้วน หลังจากมี

คำพิพากษาออกมาแล้ว พยาบาลผู้นี้ได้ถูกยึดใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลเพราะได้ประกอบความผิดในฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพและยังปกปิดการกระทำอันไม่เหมาะสมของเธออีกด้วย

สภาการพยาบาล (2545) ได้ชี้แจงเรื่องการประพตติผิดจริยธรรมของพยาบาลว่า แม้ยังมีไม่มากเพียงประมาณ 1 % แต่พยาบาลก็ไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรหาทางป้องกันไม่ให้มีการประพตติผิดจริยธรรมจะดีกว่า และสภาการพยาบาลได้มีการริเริ่มให้มีการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพทุก 5 ปี ซึ่งสมาชิกสภาการพยาบาลบางคนได้ร้องเรียนว่าไม่เป็นการทำให้คนภายนอกมองว่าวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ด้อยกว่าวิชาชีพอื่นๆ หรือ ซึ่งนายกสภาการพยาบาลได้ตอบว่าขณะนี้สภาวิชาชีพทางด้านสุขภาพทุกสาขาได้แก่แพทยสภา สภาเภสัชกรรมและทันตแพทยสภาก็อยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อให้มีการต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพทั้งสิ้น

3.5.2 การเปลี่ยนแปลงในองค์การวิชาชีพพยาบาลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การให้บริการ

โฟรเมอร์ (Fromer 1981) ได้กล่าวถึงความเจริญทางด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโรงพยาบาล ที่ก่อให้เกิดความห่างเหินของกระบวนการรักษาพยาบาลของบุคลากรทางด้านสุขภาพ เพราะพยาบาลบางคนให้ความสำคัญกับวิธีการและเทคโนโลยีมากกว่าตัวของผู้รับบริการซึ่งเป็นมนุษย์ โดยเขาให้ข้อสังเกตว่านักศึกษาพยาบาลเมื่อแรกเริ่มเข้าสู่วิชาชีพจะมีสำนึกที่เต็มเปี่ยมไปด้วยจิตใจที่เสียสละ เพื่อผู้อื่น (altruism) มีความเมตตา ความกระตือรือร้น และการตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ แต่เมื่อเธอทำสำเร็จการศึกษาและปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ภาพลักษณ์ของเธอที่ปรากฏออกมา มักจะออกมาในรูปลักษณะของความเย็นชา ความไม่เอาใจ และการไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ป่วย อะไรคือสาเหตุของปัญหา ดังกล่าว โดยโฟรเมอร์ได้สรุปไว้ว่าปัญหาอาจเกิดมาจาก

(1) ภาวะงานหนักที่ต้องเผชิญ ทำให้เกิดความเคยชินและมุ่งทำงานเฉพาะหน้ามากกว่าการคำนึงถึงจิตใจที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อน

(2) ระบบของกระบวนการให้บริการทางสุขภาพมุ่งความสำคัญทางเทคโนโลยีที่จะใช้บำบัดอาการของโรคมากกว่าการมุ่งเน้นเรื่องจิตใจของผู้ป่วย

(3) เนื้อหาวิชาการของหลักสูตรเน้นหนักไปทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังนั้นเนื้อหาทางด้านจริยศาสตร์จะอยู่ในลักษณะการสอดแทรกมากกว่าที่จะสอนอย่างจริงจัง

(4) ลักษณะการทำงานของพยาบาลไม่เปิดให้คำนึงถึงและไตร่ตรองค้นหาทางด้านจริยศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ลักษณะของความเป็นศิลปะของการพยาบาลจึงดูไม่เด่นชัดมากเท่าบทบาทของความเป็นวิทยาศาสตร์

สวสี ศิริไล (2539) แสดงความเห็นว่าการประกอบวิชาชีพพยาบาลทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหา จริยธรรมนานาประการที่เกิดแก่ผู้ป่วย และปัญหามีความละเอียดอ่อนและไม่อาจใช้เพียงสายตาคิดและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ทางด้านเดียวมาแก้ไขได้อย่างบรรลุผล แต่พยาบาลต้องใคร่ครวญอย่างรอบคอบ และใช้วิจารณญาณของตนเองให้ดีที่สุด

3.6 สถิติการกระทำผิดมรรยาทวิชาชีพวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม

สถิติการกระทำผิดมรรยาทวิชาชีพตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 และตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508 ตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2514 ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2540

3.6.1 ผู้กระทำผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ ตาม พ.ร.บ.วิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 ดังนี้

- 1) ผู้กระทำความผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ รวม 101 ราย
- 2) ถูกพักใบอนุญาต รวม 69 ราย
- 3) เพิกถอนใบอนุญาต รวม 32 ราย

3.6.2 วิศวกรที่ถูกลงโทษ ตาม พ.ร.บ.วิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 พันกำหนดการพักใบอนุญาต

- 1) วิศวกรถูกพักใบอนุญาต รวม 69 ราย - วิศวกรถูกลงโทษพันกำหนดพักใบอนุญาต รวม 49 ราย

2) วิศวกรถูกลงโทษยังไม่พ้นกำหนดพักใบอนุญาต รวม 23 ราย

3.6.3 ผู้กระทำความผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ ตาม พ.ร.บ. วิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508

ดังนี้

1) ผู้กระทำความผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ รวม 8 ราย

2) ถูกพักใบอนุญาต รวม 6 ราย

3) เพิกถอนใบอนุญาต รวม 2 ราย

3.6.4 สถาปนิกที่ถูกลงโทษ ตาม พ.ร.บ. วิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508 พ้นกำหนดการพัก ใบอนุญาต

1) สถาปนิกถูกพักใบอนุญาต รวม 6 ราย

2) สถาปนิกถูกลงโทษพ้นกำหนดพักใบอนุญาต รวม 5 ราย

3) สถาปนิกถูกลงโทษยังไม่พ้นกำหนดพักใบอนุญาต รวม 1 ราย

3.6.5 สรุปสาเหตุของการกระทำความผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ ดังนี้

1) ควบคุมการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบแปลนที่ขออนุญาต

2) ลงลายมือชื่อเป็นผู้ออกแบบและคำนวณโครงสร้างในงานที่ตนเองมิได้กระทำ

3) ไม่อยู่ควบคุมการก่อสร้าง ทำให้การก่อสร้างไม่ถูกต้อง

4) ลงลายมือชื่อเป็นวิศวกรควบคุมการก่อสร้างโดยรู้อยู่แล้วว่าอาคารก่อสร้าง

ดำเนินการเสร็จแล้ว

5) ควบคุมการก่อสร้างเกินความสามารถที่ตนเองกระทำได้

6) นำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในการขอเลื่อนประเภท

7) ควบคุมการก่อสร้างไม่เป็นไปตามหลักปฏิบัติและวิชาการ

8) เป็นสามัญวิศวกรให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร

เกินกว่าขอบเขตอำนาจ ที่กฎหมายกำหนด

9) เป็นวิศวกรมิได้อยู่ควบคุมงาน ทำให้เกิดความเสียหาย

3.7 การกระทำผิดวินัยของข้าราชการครู

สุพจน์ แสงครุฑ (2541) ศึกษากรณีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระหว่างปี 2535 - 2538

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 1,527 ราย พบว่าลักษณะการทำผิดวินัยของข้าราชการครู ได้แก่ กระทำการอันได้ซึ่งว่า ประพฤติชั่ว 188 ราย (12.312) ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการจำนวน 117 ราย (7.66%) ไม่ถือตามระเบียบและธรรมเนียมของทางราชการ จำนวน 96 ราย (6.28%) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ รมัตถะวังรักษาประโยชน์ของทางราชการและประมาทเลินเล่อ ในหน้าที่ราชการ 35 ราย (2.29%) รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา ไม่รักษาความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม 1 ราย (0.06%)

199840

172
072151
947
103

3.8 การละเมิดจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน

คอลัมน์แฉแฉงวันในไร่มัสมของมติชนสุดสัปดาห์ (2546) ได้รายงานปัญหาการละเมิดจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชนว่า สภาการหนังสือพิมพ์ได้รับการร้องเรียนการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ 13 เรื่อง ส่วนใหญ่เสนอข่าวคลาดเคลื่อน การเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับสตรี การลงในโฆษณาโดยไม่ระบุว่า เป็นพื้นที่โฆษณา หนังสือพิมพ์ที่ถูกร้องเรียน ยินยอมเยียวหาความเสียหายให้ผู้ร้อง บางกรณีสอบสวนพบว่าเป็นการเสนอข่าวตามหน้าที่ปกติของสื่อมวลชน จึงได้ยกฟ้องและอีกหลายเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณา

สภาการหนังสือพิมพ์ได้มีการแถลงการณ์และมติเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสื่อมวลชนหลายเรื่อง เช่น การตีพิมพ์ภาพข่าวข่มขืนแล้วฆ่า การเสนอข่าวเกี่ยวกับการติดเอดส์

หนังสือมติชนสุดสัปดาห์ (2546) รายงานว่าในปี 2545 มีคดีฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ในคดีหมิ่นประมาทจำนวนมากหลากหลายคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาเรียกค่าเสียหายนับเป็นร้อยล้านบาทก็มี ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์พิเศษยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมาและมีการมองว่าเป็นการใช้กฎหมายเพื่อยับยั้งการเสนอข่าวและการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ซึ่งคดีหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ซึ่งคนในวงการหนังสือพิมพ์มีความเห็นว่าการหมิ่นประมาทน่าจะใช้อย่างเดียวกับสิ่งที่ทำเป็นเอกสาร หนังสือ ใบมุลนิธิ ซึ่งมีเจตนาให้ร้ายอย่างแจ้งชัด ส่วนการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะเป็นเวทีที่เสนอข้อมูลหลายด้าน จากหลายบุคคลอาจจะลงในวันเดียวกันหรือเสนอข่าวต่อเนื่อง ซึ่งน่าจะมิกฎหมายใช้บังคับต่างหากไม่ใช่ประมวลกฎหมายอาญา

จากพระไทยเน็ท รณชัย คงสกนธ์ (2546) เปิดเผยสถิติกรณีศึกษาในรายงานทางการแพทย์ 100 กรณี พบว่าผู้หญิงทำงานทุกระดับจำนวน 92 % เคยถูกคุกคามทางเพศแต่ไม่กล้าเปิดเผยให้สังคมทราบและสมยศ พุกฤษาเกษมสุข (2546) ให้ความเห็นว่าสังคมไทยให้คุณค่าผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิง ทำให้เกิดระบบชายเป็นใหญ่ โดยยกตัวอย่างที่นักข่าวสาวประจำหนังสือพิมพ์มติชนถูกอดีตนักการเมืองผู้หนึ่งทำการคุกคามทางเพศจนตกเป็นข่าวทางหนังสือพิมพ์อยู่หลายวัน มนตรี สินทวีชัย (2546) ได้เปิดเผยข้อมูลสรุปปัญหาเด็กถูกละเมิดทางเพศและกระทำทารุณในรอบปี 2545 พบว่ามีควมรุนแรงมากกว่าปี 2544 บางกรณีเกือบเท่าตัว และพบว่าเหยื่อที่ถูกล่วงเกินทางเพศ 215 คน ขณะที่ปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 234 คน ส่วนเด็กที่ถูกทำร้ายทารุณในปี 2544 มีจำนวน 164 คน แต่ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 275 คน

4. เกณฑ์พิจารณาวิชาชีพ

สัญญา ภัทรราชย์ และกำแหง จาตุรจินดา (2545) ได้เสนอ การใช้เกณฑ์พิจารณาวิชาชีพ แบ่งออกเป็นสองระดับได้แก่ เกณฑ์ในระดับมหภาค และเกณฑ์ในระดับจุลภาคหรือระดับบุคคล

4.1 เกณฑ์ในระดับมหภาค

4.1.1 การประกอบอาชีพเต็มเวลา

4.1.2 การจัดแบบการศึกษาโดยสมาคมวิชาชีพ

4.1.3 การจัดตั้งสมาคมวิชาชีพและออกกฎหมายรับรองภาพของวิชาชีพ

- 4.1.4 การมีจรรยาบรรณหรือจริยธรรมวิชาชีพ
- 4.1.5 การมีองค์ความรู้ที่เป็นระบบ
- 4.1.6 การเป็นที่ยอมรับของสังคม
- 4.1.7 การมีความรอบรู้ในอาชีพ
- 4.1.8 การให้บริการตามมาตรฐานอาชีพ
- 4.1.9 การมีความเป็นอิสระในวิชาชีพ

4.2 เกณฑ์ในระดับจุลภาคหรือระดับบุคคล

- 4.2.1 การได้รับการศึกษาตรงตามสาขาที่ประกอบอาชีพ
- 4.2.2 การมีผู้คอยสนับสนุนในการประกอบอาชีพ
- 4.2.3 การมีการวางแผนล่วงหน้าที่จะประกอบอาชีพ
- 4.2.4 การมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะเข้าสู่ตลาดวิชาชีพ
- 4.2.5 การมีความกระตือรือร้นในวิชาชีพ
- 4.2.6 การประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพ
- 4.2.7 การมีความจงรักภักดีและความผูกพันต่อวิชาชีพ
- 4.2.8 การมองเห็นอนาคตในการประกอบอาชีพ
- 4.2.9 การมีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตน

เมื่อพิจารณาเกณฑ์ที่กล่าวมาจะพบได้ว่ามีหลายสาขาอาชีพในปัจจุบันที่สามารถเข้าเกณฑ์ของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล เภสัชกร วิศวกร ผู้พิพากษา ทนายความ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ นักหนังสือพิมพ์ รวมทั้งนักธุรกิจ นักวิทยาศาสตร์ ผู้ประกาศข่าว นักจัดรายการวิทยุ ครู เป็นต้น

5. สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย (บุญธรรม กิจปริดาภิวัตน์, 2543 : 35 - 36, 74 - 76) ในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยนี้ ใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ จะเกี่ยวกับการทำตาราง การพรรณนาและการอธิบายข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานในรูปของอันดับจำนวน ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าควอไทล์ พิสัยควอไทล์ และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

ควอไทล์ (Quartile) เป็นการบอกตำแหน่งของข้อมูลทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน จุดแบ่งมีเพียง 3 จุด จึงมีควอไทล์ คือ Q_1, Q_2, Q_3 เท่านั้น นิยมนำไปใช้ในการกระจายคะแนนหรือความแตกต่างภายในกลุ่ม โดยหาคะแนน ณ ที่ Q_1 กับ Q_3 Q_1 คือ ควอไทล์ที่ 1 หรือ เปอร์เซนไทล์ที่ 25 Q_3 คือควอไทล์ที่ 3 หรือ เปอร์เซนไทล์ที่ 75 (P75)

พิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นค่าผลต่างของ Q_3 กับ Q_1 ดังนั้น IQR จึงเป็นพื้นที่ร้อยละ 50 ของข้อมูลทั้งหมด และเมื่อ $Q_3 - Q_1$ หารด้วย 2 ผลที่ได้จะเป็นค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation หรือ Semi Interquartile Range = QD)

สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation = CV) เป็นค่าที่แสดงความมากน้อยของความแตกต่างภายในกลุ่มได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากพิสัยจะบอกการกระจายข้อมูลได้เพียงหยาบๆ ข้อมูลต่างชุดกัน แม้จะมีส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากัน ก็ไม่ได้หมายความว่า มีการกระจายข้อมูล เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลแต่ละชุดจะมีน้ำหนักและบางครั้งหน่วยแตกต่างกัน ฉะนั้นจึงต้องปรับก่อน สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$CV = \frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1}$$

สัมประสิทธิ์การกระจายนี้จะบอกปริมาณแตกต่างของข้อมูลภายในกลุ่ม เมื่อเทียบเป็น 100 ส่วน ข้อมูลชุดใดมีค่า CV น้อยหรือใกล้ศูนย์ ข้อมูลนั้นจะแตกต่างกันน้อย แสดงว่าข้อมูลชุดนั้นมีค่าพอ ๆ กัน แต่ถ้าข้อมูลชุดใดมีค่า CV มาก ข้อมูลชุดนั้นจะแตกต่างกัน หรือใกล้ 100 จะแตกต่างกันมาก แสดงว่าข้อมูลชุดนั้นแตกต่างกันมาก สัมประสิทธิ์การกระจายนี้สามารถใช้เปรียบเทียบความแตกต่างภายในกลุ่ม และยังบอกได้ว่าภายในกลุ่มใดมีความแตกต่างกันมากน้อยกว่ากันได้ด้วย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาส่งเสริมจรรยาบรรณ

6.1 แนวคิดรูปแบบการกำกับดูแลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544) ได้มอบหมายให้ทีมวิจัยของสำนักงาน ดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการกำกับดูแล การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู โดยการศึกษาวิเคราะห์สาระสำคัญและรายละเอียดจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการกำกับดูแล การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพต่าง ๆ ผลการศึกษาได้รูปแบบการกำกับดูแล การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพไว้ 6 แนวคิด คือ

แนวคิดที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู ควรเริ่มตั้งแต่การผลิต การสรรหาบุคคลมาเป็นครู

แนวคิดที่ 2 การเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู ควรส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบตลอดชีวิตการทำงานของครู

แนวคิดที่ 3 การเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู ควรเน้นมาตรการในการส่งเสริมให้ครูมีจรรยาบรรณและวินัยในตนเองและการป้องกันเป็นสำคัญมากกว่ามาตรการในการลงโทษ

แนวคิดที่ 4 จรรยาบรรณครูเป็นผลที่เกิดจากภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดีของครูและช่วยในการกำกับ ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู

แนวคิดที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณครูเป็นการพัฒนาด้านจิตใจ ไม่สามารถบังคับได้ การให้สังคมรับรู้และสังคมยอมรับจะทำให้สังคมเป็นผู้กำกับดูแลและติดตามให้ครูมีจรรยาบรรณ

แนวคิดที่ 6 การกำกับดูแลและการติดตามจรรยาบรรณครู ควรใช้การลงโทษเป็นมาตรการสุดท้าย และควรแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณครู ทำหน้าที่ กำกับ ดูแลและติดตามจรรยาบรรณครู

6.2 รูปแบบการกำกับดูแลการปฏิบัติจรรยาบรรณวิชาชีพ

จากแนวคิดที่วิเคราะห์ไว้ 6 แนวคิด ได้นำมากำหนดรูปแบบไว้กำกับ ดูแล การปฏิบัติ จรรยาบรรณไว้ 3 ประการได้แก่

6.2.1 การกำกับดูแลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณก่อนเป็นครู ตามขั้นตอนตั้งแต่ก่อนเป็น ครู การสรรหาครู การปฐมนิเทศครูใหม่ การประเมินผลการทดลองปฏิบัติราชการหรือทดลองงาน ควรจะมีการประเมินจรรยาบรรณครูด้วยและประการสุดท้าย การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ควรจะมีการประเมินจรรยาบรรณครู

6.2.2 การกำกับดูแล การปฏิบัติตามจรรยาบรรณระหว่างเป็นครู ควรเน้นมีการ เสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครูมากกว่าการลงโทษ มีขั้นตอนการดำเนินการโดยมีการเสริมสร้าง และพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีรายละเอียดอีก 20 ข้อส่วนการควบคุมใช้การแต่งตั้งคณะกรรมการ จรรยาบรรณครู มีอำนาจหน้าที่และการลงโทษตามขั้นตอนมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกพอสมควร

6.2.3 การกำกับดูแล การปฏิบัติตามจรรยาบรรณเมื่อพ้นจากการเป็นครู ในข้อนี้ เป็น กิจกรรมยกย่อง เชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เมื่อพ้นสภาพความเป็นครู รวมทั้งจัด สวัสดิการให้สมกับฐานะความเป็นครูและปูชนียบุคคลที่ควรเคารพยกย่อง เช่น ให้เข็มเชิดชูเกียรติ ให้เกียรติบัตรหรือให้เชิดชูเกียรติ ให้เงินทุนเลี้ยงชีพ ประชาสัมพันธ์เชิดชูเกียรติทางสื่อมวลชน เพื่อเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างกับผู้ที่ยังเป็นครู

6.3 งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สุกัญญา สูดบรรทัด และคณะ (2536) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยธรรมเนียมสื่อมวลชนไทย โดยมี วัตถุประสงค์ที่จะให้นิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาทางจริยธรรม ได้อภิปรายเพื่อให้เกิดความคิดและข้อสรุปบางประการที่สามารถจะนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติจริงต่อไป ภาควิชาศึกษาดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 4 ภาค ภาคที่ 1 คือ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม ภาคที่ 2 คือกรณี ศึกษาจากสื่อมวลชนในประเทศไทย ภาคที่ 3 คือกรณีศึกษาจากภาพยนตร์และภาคที่ 4 คือกรณีศึกษา จากแบบสอบถามแบบสุ่มสุ่ม ซึ่งได้จากการสอบถามบรรณาธิการ ศาสตราจารย์และนักกฎหมายใน สหรัฐอเมริกา และนำมาเปรียบเทียบกับคนไทยในแบบสอบถามเดียวกัน ในภาคที่ 2 และภาคที่ 3 ตอนท้ายของแต่ละภาคจะมีประเด็นให้อภิปรายและแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมที่เกี่ยวข้องให้นิสิตได้ ใช้ความคิดเห็นและอภิปรายกันได้อย่างกว้างขวาง

สุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ (2540) นักศึกษาจากสถาบันพระปกเกล้าฯ ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของนักการเมืองโดยสอบถามกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่ติดตามบทบาทของนักการเมือง ผลจาก การศึกษาพบว่าความคาดหวังในเรื่องจริยธรรมนักการเมืองของกลุ่มที่ร่วมในการวิจัย มีความต้องการ ให้นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชาติ ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพมีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติภารกิจ ปัญหาการคอร์รัปชันและการทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพหมดไป ต้องการให้นักการเมืองเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในการประพฤติปฏิบัติ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตนและพรรคพวกให้ความเป็นธรรมกับประชาชนทั่วไป สร้างบรรยากาศให้เกิดความสามัคคีในชาติ สร้างสรรค์ประเทศชาติด้วยความรู้ความสามารถและมีความซื่อสัตย์สุจริต พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะจริยธรรมสำหรับนักการเมืองไว้ 9 ประการได้แก่

1. การปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองต้องยึดหลักการและความเป็นธรรมเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

2. นักการเมืองต้องยึดมั่นในความสามัคคี มีความจริงใจต่อกัน เกื้อกูลกันเพื่อให้งานของส่วนรวมสำเร็จ

3. นักการเมืองต้องเคารพรัฐธรรมนูญ กฎหมายและข้อบังคับรวมทั้งกฎกติกาต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องและเป็นแบบแผนที่ดีงาม

4. นักการเมืองต้องเคารพรัฐธรรมนูญ กฎหมายและข้อบังคับรวมทั้งกฎ กติกาต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องและเป็นแบบแผนอันดีงาม

5. นักการเมืองต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฐานะ ตำแหน่ง ทำให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน

6. นักการเมืองจะต้องเข้มแข็งอดทน พร้อมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่น

7. นักการเมืองต้องยึดถือความถูกต้อง เมื่อเกิดความเสียหายจากงานในความรับผิดชอบ ต้องกล้ารับผิดชอบ

8. นักการเมืองต้องมีความเคร่งครัดในเรื่องเวลา และต้องตรงต่อเวลาในทุกกรณี

9. นักการเมืองต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากงานในหน้าที่ หากมุ่งหากินด้วยวิธีการใด ๆ ต้อง ลาออกจากตำแหน่งไปทำการค้า

ดิน ปรัชญาพฤทธิ (ม.ป.ป.) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพันธทางสังคม ความรับผิดชอบ ต่อสังคม วิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณการปฏิบัติงานของประเทศต่าง ๆ เช่น จรรยาบรรณของหน่วยราชการและองค์กรธุรกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา จรรยาบรรณของประเทศอังกฤษ จรรยาบรรณของประเทศออสเตรเลีย จรรยาบรรณและหลักปฏิบัติของข้าราชการเกาหลีใต้ จรรยาบรรณของตำรวจฟิลิปปินส์ จรรยาบรรณของอินเดีย รวมทั้งจรรยาบรรณของไทยโดยเริ่มจาก ราชวสดีธรรม ซึ่งเป็นธรรมที่ใช้เป็นหลักปฏิบัติราชการ มี 49 ข้อ หลักทศพิธราชธรรมหลักราชการพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และรวมจรรยาบรรณของนักวิจัยข้าราชการพลเรือน ฯลฯ รวมทั้งหมดได้รวบรวมเป็นจรรยาบรรณไว้ 39 จรรยาบรรณ แต่ถ้าพิจารณาแล้วจะพบว่าหลายจรรยาบรรณจะมีลักษณะเป็นปรัชญา (Philosophy) ของหน่วยงานหรือองค์กรมากกว่า พร้อมกันนี้ ได้ทำการวิเคราะห์หาลักษณะร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพธุรกิจของบริษัทต่างประเทศ 83 บริษัทไว้ 9 ประการได้แก่

1. เป็นผู้ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของผู้คน
2. เป็นผู้มีความสุภาพให้เกียรติผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริตและมีความยุติธรรม
3. เป็นผู้ที่ไม่เสพยาเสพติดและเครื่องดองของเมา
4. เป็นผู้ที่จัดการเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของตนได้เป็นอย่างดี
5. เป็นผู้ที่มาทำงานอย่างสม่ำเสมอและตรงต่อเวลา
6. เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำของหัวหน้างาน
7. เป็นผู้ที่ไม่ใช้กิริยาวาจาที่ไม่สุภาพ
8. เป็นผู้ที่แต่งเนื้อแต่งตัวดี

9. เป็นผู้ที่ไม่พกพาอาวุธในสถานที่ทำงาน

นอกจากนั้น ยังได้วิเคราะห์ลักษณะร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ 17 สาขาวิชาชีพ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี และต้องหมั่นประกอบกรรมดีต่อสังคม
2. พึงสังวรณ้อยู่เสมอในความรับผิดชอบต่อสังคมโดยปฏิบัติให้สอดคล้องกับประโยชน์ของสาธารณชน
3. ตระหนักถึงความรับผิดชอบและหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามด้วยทกกฎหมาย
4. ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงและยึดถือข้อบังคับของแต่ละวิชาชีพ
5. ปฏิบัติตนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละวิชาชีพ โดยคำนึงถึงข้อปฏิบัติและละเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
6. ตระหนักถึงศักดิ์ศรี ความเสมอภาคของบุคคลและพึงละเว้นการปฏิบัติที่มีอคติ
7. ตระหนักว่าตนเป็นผู้แทนของวิชาชีพในอันที่จะเสียสละตนเองเพื่อสังคมและเพื่อนร่วมอาชีพ
8. ควรร่วมกิจกรรมของสังคม ตอบปัญหาหรือเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในสังคม
9. สถาบันการศึกษาต้องมีความรับผิดชอบที่จะปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน
10. ต้องช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ถูกต้องแก่เพื่อนร่วมอาชีพ
11. ไม่เป็นผู้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพเดียวกันเพราะจะนำไปสู่การเสื่อมเสียเกียรติยศและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ
12. ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ นั้นผู้มีวิชาชีพต้องมีความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อวิชาชีพของตนเอง
13. ผู้มีวิชาชีพย่อมต้องเก็บความลับของลูกค้า การเปิดเผย ความลับดังกล่าวจะกระทำได้เฉพาะในกรณีอื่นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น
14. ผู้มีวิชาชีพต้องยึดมั่นในหน้าที่และพันธะที่ตนมีต่อสถาบันหรือองค์กรที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกัน
15. ผู้มีวิชาชีพนิยมต้องปฏิบัติตนในทางที่ชอบธรรมต่อลูกค้า นายจ้างเพื่อนร่วมวิชาชีพและมหาชนส่วนรวม
16. ต้องไม่กระทำการใด อันจะทำให้ชื่อเสียงหรือการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานต้องมัวหมอง
17. จรรยาบรรณของทุกวิชาชีพเปรียบเสมือนกรอบหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามครรลองที่ถูกต้องบริสุทธิ์ ยุติธรรม ปลอดภัย
18. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องยึดหลักศีลธรรม กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ทั้งของวิชาชีพเองและของบ้านเมือง
19. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างของอนุชนรุ่นหลังที่กำลังหลงใหลไปสู่วิชาชีพนั้น ๆ

20. ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชาชีพ จะต้องเคารพต่อผู้มีอาวุโส ซึ่งการเคารพอาวุโสนี้เป็นสามัคคีธรรม
 21. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องติดตามผลการปฏิบัติงานจนแล้วเสร็จ ห้ามทิ้งงานกลางคัน
 22. การทำตนเป็นพลเมืองดี เช่น การไปเป็นพยานในศาล ในคดีที่เกี่ยวข้องเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพอันที่จะผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม
 23. ผู้ประกอบวิชาชีพ จะต้องถือเอาสาธารณประโยชน์เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน
 24. การปฏิบัติหน้าที่จะต้องปฏิบัติด้วยความยุติธรรม มีใจเป็นกลางไม่เอาความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปปะปนกับการปฏิบัติหน้าที่และไม่เอนเอียงเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
 25. ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชน ประพฤติตนให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
 26. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีความตรงต่อเวลา
 27. ผู้ประกอบวิชาชีพต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน
 28. ผู้ประกอบวิชาชีพควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ในอันที่จะส่งเสริมเกียรติคุณของวิชาชีพและเพื่อนร่วมอาชีพ
 29. ผู้ประกอบวิชาชีพควรพร้อมที่จะอุทิศตนให้มีความเลื่อมใสในระบอบการปกครองของประเทศ
 30. ผู้ประกอบวิชาชีพควรส่งเสริมเพื่อนร่วมอาชีพของตนให้มีความเลื่อมใสในระบบการปกครองของประเทศ
 31. ผู้ประกอบวิชาชีพพึงอุทิศเวลา กำลังกาย กำลังใจให้กับหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่
 32. ผู้ประกอบวิชาชีพพึงไม่ลอกเลียนแบบ หรืออ้างเอาผลงานของผู้อื่นไปใช้ประโยชน์โดยไม่ให้เกียรติแก่เจ้าของผลงานเดิมเสียก่อน
 33. การปฏิบัติงานของผู้ประกอบอาชีพต้องเป็นไปโดยไม่ขัดต่อหลักวิชา ระเบียบข้อบังคับของสถาบัน ตลอดจนศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม ฯลฯ
- อภิรดี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2544) ได้ทำการศึกษาความรู้และทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์ และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์ ประชากรได้แก่นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1-6 จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และคณะแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร (วชิรพยาบาล) รวมทั้งสิ้น 253 คน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาแพทย์ร้อยละ 60.1 เป็นแพทย์หญิงศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4-6 ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ร้อยละ 55.7 มีความรู้ตามหลักจริยธรรมแพทย์ภายใต้คำประกาศสิทธิผู้ป่วยในระดับสูง ร้อยละ 44.3 มีความรู้ในระดับต่ำ และความรู้ของนักศึกษาแพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา พบว่า นักศึกษาแพทย์มีความรู้ตามเกณฑ์ในระดับสูงร้อยละ 51.0 และระดับต่ำร้อยละ 49.0 ส่วนทัศนคติของนักศึกษา

แพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์ภายใต้คำประกาศสิทธิผู้ป่วย พบว่านักศึกษาแพทย์มีทัศนคติต่อข้อบังคับผู้ป่วยข้อ 9 ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$) และมีทัศนคติต่อข้อบังคับสิทธิผู้ป่วยข้อ 7 ในระดับต่ำสุด ($\bar{x} = 3.14$) ส่วนทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์ตามเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภาข้อ 9 ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.83$) และมีทัศนคติต่อเกณฑ์ทัศนคติต่อเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภาในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.83$) และทัศนคติต่อเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา ข้อ 6 ในระดับต่ำสุด ($\bar{x} = 3.02$) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาแพทย์ต่อตัวแปรต่าง ๆ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าชั้นปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์ภายใต้ข้อบังคับสิทธิผู้ป่วย

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนทางด้านการศึกษาและสถาบันอื่น ๆ ที่มีโรงเรียนแพทย์ ควรเพิ่มชั่วโมงสอนวิชาจริยธรรมให้มากขึ้นหรือสอดแทรกความรู้เรื่องข้อบังคับสิทธิผู้ป่วยและความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภาแก่นักศึกษาให้มากขึ้นรวมทั้งหาแนวทางให้นักศึกษาแพทย์เห็นความสำคัญของวิชาจริยธรรมให้มากขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาแพทย์มีจริยธรรม

คณะทำงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมประชุมเภสัชศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้สอบถามความคิดเห็นของคณาจารย์จากทุกสถาบันที่มีการสอนวิชาชีพเภสัชกรรมในประเทศไทยจำนวน 212 คน จาก 11 สถาบัน ผลการศึกษาสรุปไว้ 4 ประเด็นได้แก่

1. ความคิดเห็นต่อปัญหาจริยธรรมของนักศึกษาและแนวทางแก้ไข คณาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่านักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์มีปัญหาจริยธรรมอยู่ในระดับกลาง ปัญหาด้านจริยธรรมที่สำคัญคือ การขาดระเบียบวินัยในการเรียน การไม่ต่อสู้หรือทักท้วงเพื่อความถูกต้อง และการขาดจิตสำนึกในการเสียสละเพื่อสังคม รองลงมาคือการช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ผิด การไม่มีความซื่อสัตย์ การไม่เคารพต่อกติกาสังคม
2. คุณลักษณะทางคุณธรรมและคณาจารย์ในภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงปานกลาง ส่วนปัญหาจริยธรรมของอาจารย์ที่ควรปรับปรุงแก้ไขได้แก่ ความรับผิดชอบต่อการสอนสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและวิชาชีพ การเปิดกว้างทางความคิด การไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนในหน้าที่การงานตลอดจนพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ไม่เหมาะสม
3. ประสบการณ์การสอนจริยธรรม พบว่าการสอนมีทั้งในรูปแบบการสอนตรงและการสอนแทรกโดยอาศัยข้อมูลจากข่าวและการยกตัวอย่างกรณีศึกษามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้เป็นการสอนโดยการอบรมให้โอวาทโดยตรง การมีปฏิสัมพันธ์ทันทีในช่วงการเรียนการสอนที่มีปัญหา เนื้อหาการสอนที่ให้มีความสำคัญคือหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สถาบัน สังคมและประเทศ ความซื่อสัตย์ในการทำข้อสอบและการทำรายงาน การทดลองความเสียสละในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส การเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทนและการตรงต่อเวลา
4. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการเรียนการสอนจริยธรรม คณาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นต่อมาตรการต่าง ๆ ที่สำคัญเรียงตามลำดับดังนี้คือ

- 4.1 การสร้างบรรยากาศในการเชิดชูคนดีให้เป็นแบบอย่าง
- 4.2 การกำหนดให้มีการเรียนการสอนจริยธรรมที่ผสมผสานอยู่ในทุกรายวิชา
- 4.3 การสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันในการพัฒนาจริยธรรมทุก ๆ ด้าน
- 4.4 ควรจัดให้มีโครงการพัฒนาจริยธรรมสำหรับคณาจารย์
- 4.5 กำหนดนโยบายในการสนับสนุนการสอนจริยธรรมให้เท่าเทียมกับสาขาอื่น
- 4.6 การกำหนดให้มีรายวิชาเฉพาะด้านจริยธรรมอย่างน้อย 1 หน่วยกิต/ ปีการศึกษา

นอกจากการสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์แล้ว คณะทำงานยังได้สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนจริยธรรม การประเมินตนเองด้านจริยธรรมของนักศึกษา อาจารย์ที่ดีในมุมมองของนักศึกษา และบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ 8 แห่งให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยห้าสถาบันแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคนในชั้นปี สองสถาบันแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างแบบตามสะดวก อีกหนึ่งสถาบันแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาทุกชั้นปี ชั้นปีละ 50 ชุด การเก็บข้อมูลเป็นการเก็บครั้งเดียว โดยไม่มีการตามแบบสอบถาม

นักศึกษาจำนวน 1,853 คน ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาร้อยละ 26 เห็นว่าจริยธรรมเป็นเรื่องที่สอนกันไม่ได้ นักศึกษาร้อยละ 14 เห็นว่าการเรียนจริยธรรมเป็นเรื่องน่าเบื่อ นักศึกษาร้อยละ 21.6 และ 12.1 กล่าวว่าคณะไม่ได้จัดกิจกรรมสร้างเสริมจริยธรรมอย่างเพียงพอและคณะฯ ไม่ให้ความสำคัญการเรียนการสอนจริยธรรมตามลำดับ ในการประเมินพฤติกรรมจริยธรรมของตนเอง นักศึกษายอมรับว่ามีปัญหาทางพฤติกรรมทางการเรียนในระดับปานกลางเช่น การลอกงาน และการช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ผิด และนักศึกษายังมองว่าปัญหาพฤติกรรมทางการเรียนมีมากกว่าปัญหาพฤติกรรมช่วยเหลือสังคมและพฤติกรรมเคารพกฎเกณฑ์และสิทธิ

ครู อาจารย์ ที่ดีในมุมมองของนักศึกษาต้องมีพฤติกรรมที่ดีทั้งด้านการสอน การเอาใจใส่ นักศึกษาและพฤติกรรมจริยธรรมส่วนบุคคลด้วย นักศึกษาต้องการให้คณะฯ สอนจริยธรรมในทางอ้อมมากกว่าการสอนจริยธรรมในทางตรง เช่นการเปิดเป็นรายวิชา

นักศึกษาเห็นว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจริยธรรมของตนมาก 2 อันดับแรกคือพ่อแม่ และบุคคลในครอบครัวและครูในโรงเรียน อาจารย์ของคณะมีอิทธิพลพอ ๆ กับกลุ่มเพื่อน ขณะที่นักบวชในศาสนาและบุคคลสำคัญมีอิทธิพลน้อย

พิทยาพล เสนาไชย (2542) ได้ศึกษาค้นคว้าและเปรียบเทียบการปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของฝ่ายบริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ประชากรได้แก่ผู้บริหาร 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูตามทัศนะของผู้บริหาร จรรยาบรรณทั้ง 9 ด้านได้แก่

1. รักและเมตตาศิษย์
2. ดำเนินอบรมสั่งสอนศิษย์
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
4. ไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญของศิษย์
5. แสวงหาผลประโยชน์

6. พัฒนาตนเอง
7. รักและศรัทธาในวิชาชีพครู
8. ช่วยเหลือเกื้อกูล
9. ประพฤติตนเป็นผู้นำ

ผลการศึกษาพบว่าฝ่ายผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด 6 ด้าน และมีการปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ด้านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านอบรมสั่งสอนศิษย์ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูโดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3 ด้านที่เหลือน้อยอยู่ในระดับมาก คือด้านรักและเมตตาศิษย์ ด้านอบรมสั่งสอนศิษย์และด้านประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนฝ่ายบริหารโรงเรียนขนาดกลางมีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูโดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2 ด้านที่เหลือน้อยอยู่ในระดับมากคือ ด้านการอบรมสั่งสอนศิษย์และด้านความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ฝ่ายบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูโดยรวมและเป็นรายด้าน 8 ด้านอยู่ในระดับมาก และ 1 ด้านที่เหลือน้อยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านพัฒนาตนเอง

ฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูโดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 9 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยฝ่ายบริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีทัศนคติดังกล่าวมากกว่าฝ่ายบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ยกเว้นในด้านรักและเมตตาศิษย์ และด้านรักและศรัทธาในวิชาชีพครูที่ฝ่ายบริหารโรงเรียนขนาดกลางมีทัศนะมากกว่าฝ่ายบริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่

บวร ทองยัง (2543) ได้ทำการศึกษาในระดับจรรยาบรรณครูของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดจันทบุรี และเปรียบเทียบกับจรรยาบรรณของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรีโดยการรับรู้ของเพื่อนครูและกรรมการโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 คนผลการศึกษาพบว่า (1) โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัว พบว่า ด้าน 5 มีการปฏิบัติมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก จรรยาบรรณครูอันดับรองลงมาได้แก่ ด้านที่ 2 และด้านที่ 4 ส่วนอันดับสุดท้ายคือด้านที่ 9 (2) จรรยาบรรณครูของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี โดยการรับรู้ของเพื่อนครูโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อันดับรองลงมาได้แก่ ด้าน 2 และ 7 อันดับสุดท้ายคือด้านที่ 9 ส่วนการรับรู้ของกรรมการโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับ 1 ได้แก่ ด้าน 5 อันดับรองลงมาได้แก่ด้านที่ 2 อันดับสุดท้ายคือด้านที่ 9 (3) จรรยาบรรณครูของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี โดยการรับรู้ของเพื่อนครูและกรรมการโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า จรรยาบรรณครูด้านที่ 2, 3 และ 5 มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ชุตริ พุทธเจริญ (2541) ได้ทำการศึกษาบทบาทและปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจรรยาบรรณครูสังกัดเทศบาล โดยเก็บตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล 214 คน ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาจรรยาบรรณของครูสังกัดเทศบาลในระดับมากที่สุด ด้านการส่งเสริมให้ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ให้ทันต่อวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และให้ความรักและเมตตาศิษย์ เอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการเรียนแก่ศิษย์ โดยเสมอหน้า ส่วนปัญหาในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาล พบว่ามีปัญหามากในด้านหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล ส่วนปัญหาในระดับกลางคือ ครูในองค์กรขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในเรื่องจรรยาบรรณครู

สุรศักดิ์ เพรศพรัง (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมครูตามจรรยาบรรณของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู-อาจารย์ประจำและครูจ้างสอนในวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่จำนวน 103 คน โดยศึกษาพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู 9 ด้าน คือ (1) พฤติกรรมด้านรักและเมตตาศิษย์ (2) พฤติกรรมด้านอบรมสั่งสอนและฝึกฝนศิษย์ให้มีความรู้ทักษะและนิสัยถูกต้องดีงาม (3) พฤติกรรมด้านประพฤติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจาและจิตใจ (4) พฤติกรรมด้านไม่ประพฤติตนเป็นปรปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์ของศิษย์ (5) พฤติกรรมด้านไม่แสวงหาผลประโยชน์ อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและไม่ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองโดยมิชอบ (6) พฤติกรรมด้านพัฒนาตนในด้านวิชาชีพและบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (7) พฤติกรรมด้านรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู (8) พฤติกรรมด้านช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ (9) พฤติกรรมด้านปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมตามจรรยาบรรณของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาโดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพฤติกรรมที่พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ พฤติกรรมด้านที่ 3 และระดับมากพบอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 1, 2, 4, 5 และ 7 ส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับปานกลางคือ พฤติกรรมที่ 6, 8 ส่วนพฤติกรรมที่ 9 พบอยู่ในระดับที่น้อย

วรรณ มณีโชติ (2541) ได้ทำการศึกษาระดับพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 และเปรียบเทียบพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของครูในเขตดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูจำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการจัดพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูทั้ง 9 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครูโรงเรียนมัธยมในเขตการศึกษา 2 อยู่ในระดับมาก (2) ครูผู้ชายมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณมากกว่าครูผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 (3) ครูกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูมากกว่าครูกลุ่มอายุ 22-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 (4) ครูที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูมากกว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 (5) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสริมสร้างจรรยาบรรณครูด้วยการจัดอบรมสัมมนา จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมเพื่อส่งผลให้ครูมีความพร้อมในการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

พรทิพย์ เพ็ชรน้อย (2544) ชนະชัย รอดกุล (2544) ได้ศึกษาเจตคติต่อจรรยาบรรณครู และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับจรรยาบรรณครูของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ ประชากรที่ศึกษาได้แก่นักศึกษา แผนกวิชาช่างไฟฟ้า 139 คนและนักศึกษาแผนกช่างเชื่อมโลหะ 181 คน ผลการศึกษาของพรทิพย์ เพ็ชรน้อย พบว่า เจตคติต่อจรรยาบรรณครูของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการศึกษาของชนະชัย รอดกุล พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาต่ออุดมการณ์และด้านจรรยาบรรณครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

พิบูลย์ กระแสสุข (2542) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอฝาง ประชากรคือผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 51 คน ผลการศึกษาพบว่าสภาพพฤติกรรมครูตามจรรยาบรรณครูที่ปฏิบัติได้มากได้แก่ มีความตั้งใจสอนไม่ขาดสอนโดยไม่จำเป็น ตรวจผลงานและข้อผิดพลาดของศิษย์ ไม่ลงโทษเกินเหตุ ไม่ใช้แรงงานศิษย์เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ปกติ ติดตามข่าวสารทางด้านวิทยาการ ฟังการบรรยายและเข้ารับการอบรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน ร่วมกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ ช่วยเหลือเพื่อนครูในเรื่องส่วนตัว ร่วมงานกุศลและงานประเพณีทั้งของเพื่อนครูและชุมชน ส่วนพฤติกรรมของครูที่มีการแสดงออกน้อยในเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ ด้านการสอนคือเรื่องภารกิจกรมเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน การแก้ไขข้อบกพร่องของศิษย์ การนัดหมายศิษย์เพื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งสู่ผลจริง ๆ การประเมินผลเพื่อพัฒนางานและการกำหนดเป้าหมายการสอนที่พัฒนาขึ้น

ลักษณะที่กล่าวมาทำให้สรุปได้ว่า ครูยังไม่ทุ่มเทเพื่อการสอนอย่างจริงจัง ขาดแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน ในด้านส่วนตัวและเพื่อนร่วมงาน พบว่าครูขาดความสามัคคีพูดส่อเสียดนินทา ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้ทันต่อวิทยาการ ขาดการวางแผนเพื่อพัฒนาตน ไม่นิยมศึกษาหาความรู้จากเอกสารตำรา มีปัญหาการยอมรับผลงานทางวิชาการ และไม่ประชาสัมพันธ์ผลงานของเพื่อนครู ของตนเองและขององค์กรวิชาชีพ ในด้านการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ พัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรม พบว่าครูมีพฤติกรรมสอดคล้องกับจรรยาบรรณน้อย อุปสรรคปัญหาของการส่งเสริมพฤติกรรมตามจรรยาบรรณที่พบคือ ครูขาดแรงจูงใจ มีปัญหาความพร้อมของโรงเรียนและของครู ครูมีปัญหาส่วนตัวเรื่องหนี้สิน ปัญหาการขาดความสามัคคีไม่พัฒนาตนเอง และมีครูส่วนหนึ่งที่ไม่ศรัทธาต่อวิชาชีพครู ฯลฯ สำหรับแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมพบว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่ต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีก่อนและวิธีการส่งเสริมพฤติกรรมในข้อใดข้อหนึ่งสามารถส่งผลสืบเนื่องไปอีกข้อหนึ่งได้ด้วย ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจและเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กิตดา ลำไครินทร์ (2545) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม จริยธรรมครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2544 จำนวน 371 คนผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการเรียนการสอนเพื่อ

ส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีการส่งเสริมอยู่ในระดับดีมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านความมีระเบียบวินัยที่พบว่าการส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ปัญหาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้าน (3) ความต้องการในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมพบว่า

3.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีความต้องการในการส่งเสริม 3 อันดับแรกคือ การส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต การยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

3.2 ด้านความรับผิดชอบ ต้องการการส่งเสริม 3 อันดับแรกได้แก่ การมอบหมายให้นักเรียนรับผิดชอบทั้งงานส่วนตัวและส่วนรวม การให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและลงมือปฏิบัติจริง และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เช่นงาน 5ส. งานเกษตรและธนาคารความดี

3.3 ด้านความมีระเบียบวินัย มีความต้องการในการส่งเสริม 3 อันดับแรกได้แก่ การฝึกระเบียบวินัยนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน การยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และการอบรมนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3.4 ด้านความเสียสละที่ต้องการการส่งเสริม 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ที่เน้นให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสียสละและความไม่เห็นแก่ตัว และการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่เสียสละเพื่อส่วนรวม

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และสังคิต พิริยรังสรรค์ (Pasuk Pongpaishit, Sungsidh Piritayarangsan, 1994) ได้ทำการศึกษาคอรัปชันในประเทศไทย ผลจากการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าการคอร์รัปชันสามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองและทำให้มองภาพพจน์ของปัญหาการคอร์รัปชันโดยมีความเข้าใจดีขึ้น ผู้วิจัยได้สรุปสาเหตุของการคอร์รัปชันของนักการเมืองไว้ 8 ข้อ ได้แก่

1. ความอ่อนแอในส่วนตัวของปัจเจกนักการเมือง
2. นักการเมืองเข้ามาเล่นการเมืองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางด้านธุรกิจของตนเอง
3. เมื่อเข้ามามีอำนาจแล้วนักการเมืองมองเห็นหนทางที่จะหาเงินได้และไม่สามารถต่อต้านได้
4. ได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ประจำ
5. ต้องการคอร์รัปชันเพื่อนำเงินจำนวนมากไปใช้ในการเลือกตั้ง
6. ผู้ให้การสนับสนุนให้ชนะการเลือกตั้งให้การตอบแทนจากนักการเมืองและจำเป็นที่นักการเมืองต้องหาแหล่งทุนเพื่อการสนับสนุนในอนาคต
7. ถูกบังคับให้หาเงินเพื่อใช้ในการเมืองของพรรค
8. ต้องตอบแทนพ่อค้าและนักธุรกิจที่ให้การช่วยเหลือในการเลือกตั้ง

จาก 8 ข้อนี้สามารถสรุปได้ 3 สาเหตุใหญ่ได้แก่ 1) ความอ่อนแอของปัจเจกบุคคล 2) ระบบการเมืองที่ไร้คุณธรรม 3) ความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักการเมืองและข้าราชการประจำ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เชื่อว่า ระบบการเมืองที่ไม่มีศีลธรรม (amoral political system) มีสาเหตุมาจากการบริจาควงศ์วานให้กับพรรคการเมือง ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น เช่น เจ้าพ่อและนักธุรกิจอื่น ๆ กลุ่มบุคคลดังกล่าวให้การสนับสนุนพรรคการเมืองและผู้รับสมัครการเลือกตั้ง พรรคการเมืองให้ผลประโยชน์กับผู้ให้การสนับสนุนมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศชาติและของประชาชนที่ให้การสนับสนุนผู้รับสมัครเลือกตั้ง ไม่มีพรรคการเมืองใดที่เริ่มต้นโดยมีประชาชนรากหญ้าให้การสนับสนุน เมื่อถึงเวลาที่มีการเลือกตั้งก็มีการใช้เงินซื้อเสียงโดยได้รับการช่วยเหลือจากคนที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น นักการเมืองหน้าใหม่อาจเริ่มอาชีพด้วยความคิดที่นึกฝันแต่ต่อมาก็ยอมรับสภาพโดยยอมรับการปฏิบัติเรื่องซื้อเสียง

นักวิจัยได้สอบถามผู้ตอบแบบสอบถามว่าจะดำเนินการแก้ไขการคอร์รัปชันได้อย่างไร ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางแก้ไข 2 แนวทางคือ

1. การแก้ปัญหาจะต้องเริ่มที่การรับรู้ของปัจเจกบุคคลว่าสิ่งใดถูกกฎหมายและสิ่งใดเป็นการคอร์รัปชัน (ไม่ถูกต้อง) ความพยายามจะต้องเริ่มโดยการพัฒนามาตรฐานของธุรกิจ จรรยาบรรณวิชาชีพและข้าราชการโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น โรงเรียน สโมสรวิชาชีพ สมาคมธุรกิจและทุก ๆ คนในบ้าน

2. วิธีที่สองจะต้องใช้การวัดที่เที่ยงตรงโดยให้มีผลบังคับใช้ไปใน 3 ช่องทาง ได้แก่ การควบคุมการเมือง การควบคุมทางการบริหารและการควบคุมโดยสาธารณะ

จอมจุล โลไทยสงค์ (2540) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของพนักงานสอบสวน ศึกษาดูเฉพาะกรณีตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งศึกษาทัศนคติของพนักงานสอบสวนที่มีต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน โดยเลือกพนักงานสอบสวนระดับสารวัตรสอบสวนและรองสารวัตรสอบสวน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยตั้งสมมติฐานเอาไว้ว่าสถาบันการศึกษาที่สำเร็จ อายุและการเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชาที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพนักงานสอบสวนต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ ผลการศึกษาพบว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างสถาบันที่จบมา อายุและการเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชากับทัศนคติต่อจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ โดยพนักงานสอบสวนมีความเห็นคล้ายคลึงกันคือ ไม่แน่ใจว่าจรรยาบรรณจะถูกนำไปใช้อย่างเคร่งครัดหรือมีการบังคับใช้ได้อย่างจริงจังหรือไม่แต่ในภาพรวมพนักงานสอบสวนยังมีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อจรรยาบรรณพนักงานสอบสวน ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณได้แก่ อิทธิพลจากภายนอก การที่ไม่สนใจอบรมจรรยาบรรณ การที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น การไม่ยึดมั่นในวิชาชีพสอบสวน การยึดมั่นในจรรยาบรรณมากเกินไป การมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องกับนั้น ในภาพรวมพนักงานสอบสวนมีแนวโน้มที่เห็นด้วยว่าเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตาม จรรยาบรรณในระดับปานกลาง ส่วนแนวทางในการปรับปรุงจรรยาบรรณได้แก่ ให้เห็นจรรยาบรรณมากกว่าระเบียบข้อบังคับ ผู้บังคับบัญชาต้องเอาใจใส่ มีการปลุกฝังจรรยาบรรณ มีการลงโทษเมื่อผิดจรรยาบรรณ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบนั้น ในภาพรวมพนักงานสอบสวนมีแนวโน้มที่เห็นด้วยต่อแนวทางการปรับปรุงในระดับที่สูง

วินัย เจียมวิเศษสุข (2535) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อโฆษณาในปัจจุบันกับจรรยาบรรณวิชาชีพที่โฆษณา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบ 1) ความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาในปัจจุบันระหว่าง

นักโฆษณา คณะกรรมการตรวจสอบโฆษณาได้แก่ (กบว., สคม., และ อย.) อาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย และผู้บริหาร 2) ความคิดเห็นที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณาระหว่างนักโฆษณา คณะกรรมการตรวจสอบโฆษณา (กบว., สคม., และ อย.) อาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาในปัจจุบันกับจรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาในปัจจุบันระหว่างนักโฆษณา คณะกรรมการตรวจสอบโฆษณา อาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย และผู้บริหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ความคิดเห็นที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณาระหว่างนักโฆษณา คณะกรรมการตรวจสอบโฆษณา อาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย และผู้บริหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาในปัจจุบันกับจรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณา มีความสัมพันธ์กันใน ทางบวก

ชาญชัย เรืองขจร (2541) ได้ประมวลความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของบุคคล ในอาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยศึกษาจากตัวแทนสมาชิกในอาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพทั่วประเทศ จำนวน 1450 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ ของบุคคลในวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพว่าพฤติกรรมที่มีความจำเป็นมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การศึกษาหาความรู้ทั่วไปเพิ่มเติมอยู่เสมอ การวางตนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การรักษา ความสามัคคีในหมู่คณะ การให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการของผู้อื่น ไม่แอบอ้างเป็นผลงานของตนเอง การมีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้ามีความลับใด ๆ ต้องรักษาความลับนั้น ๆ โดยเคร่งครัด การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติ หน้าที่ของหมู่คณะ ความพยายามในการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ การวาง ตนสุภาพอ่อนน้อม ให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ และเห็นว่าพฤติกรรมที่มีความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการเสริมสร้างระดับสุขภาพ (มีพฤติกรรมสุขภาพ) การไม่มี จิตวิทยาต่อผู้ร่วมงานในอาชีพเดียวกันและบุคคลอื่น ๆ การพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติหน้าที่ต่อกลุ่มเป้าหมายโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน การวางตนเอื้อเพื่อต่อ ผู้อื่นเสมอ ความพยายามประพฤติตนเป็นคนดีตามหลักศาสนาที่นับถือ ความพยายามปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ทอดทิ้ง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์สุขภาพอย่างระมัดระวัง การปฏิบัติ ตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมอาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพอย่างเคร่งครัด และการสมัครเป็นสมาชิก ของสมาคมอาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ปณิตา ตานีพันธ์ (2540) ได้ศึกษาจรรยาบรรณในวิชาชีพของนักการตลาดเป็นหัวข้อ หนึ่งในการศึกษาทั้งหมด 3 ประเด็นของผู้วิจัย หัวข้อเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพของนักการตลาด ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อาหาร วิธีการศึกษาใช้วิธีผสมผสานระหว่างวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ เจาะลึกผู้ให้ข้อมูล 10 ราย และใช้แบบสอบถามกับนักการตลาด สายอาหาร กลุ่มตัวอย่าง 43 ราย ผลการศึกษาในหัวข้อของจรรยาบรรณ พบว่า นักการตลาดมีจรรยาบรรณใน

วิชาชีพการตลาดในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปและ กึ่งสำเร็จรูปเพื่อให้ประชาชนผู้บริโภคทั่วประเทศได้รับประทานอาหารที่ดี มีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ส่วนปัญหาที่พบเกี่ยวกับจรรยาบรรณเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมจรรยาบรรณของนักการตลาดที่มีปัญหาและอุปสรรคจากภายในองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ

นภาพร ฅ เชียงใหม่ (2545) ได้ศึกษาหาความเหมาะสมของสื่อเพื่อพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมของนักบัญชีและนักบริหารโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาสื่อและเนื้อหาในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักบัญชีและนักบริหารธุรกิจ (2) เพื่อทดสอบหาความเหมาะสมของสื่อและเนื้อหาในข้อ (1) และ (3) เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อและเนื้อหาที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักบัญชีและนักบริหารธุรกิจ ประชากรในการศึกษาได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสาขาบัญชี และบริหารธุรกิจ ใน 5 สถาบันการศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นอกจากนี้ยังได้รวมนักบัญชีและนักบริหารธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่ด้วย ขั้นตอนการทำวิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นแรก ทำการพัฒนาสื่อและเนื้อหาจริยธรรมสำหรับนักบัญชีและนักบริหารธุรกิจโดยกำหนดเนื้อหาพฤติกรรมจริยธรรมส่วนบุคคลที่ควรเสริมสร้างมี 10 ด้านได้แก่ การมีวินัย ความซื่อสัตย์ ทักษะทางสังคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจใฝ่รู้ ความขยัน ประหยัดอดออมและการละเว้นสิ่งเสพยาเสพติด ในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเนื้อหา มาเลือกสรรรูปแบบ และกำหนดสื่อได้ 10 รูปแบบครอบคลุมจัดสร้างสื่อภาพยนต์ (VCD) ละครสั้นภาษาไทยและภาษาคำเมือง สื่อเอกสารกรณีศึกษาและหนังสือพิมพ์ สื่อภาพยนต์ สื่อ website หนังสือและเทปรายการโทรทัศน์ พา นักศึกษาดูงานนอกสถานที่และให้ฟังนักศึกษาเก่าที่มีงานทำแล้วมาเล่าประสบการณ์ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการทดสอบสื่อ การทดสอบสื่อและเนื้อหาโดยใช้แบบสอบถามและการสังเกต ผลการทดสอบมีความเหมาะสมสำหรับสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมาย

พันพิชฌ ปินจินดา (2538) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวกับจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเพื่อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งครอบคลุมถึงข้อกำหนดต่อวิชาชีพ ข้อกำหนดต่อหน่วยงาน ข้อกำหนดต่อเพื่อนร่วมงานและข้อกำหนดต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่ในการบริหารงานด้านอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนจำนวน 30 ท่าน ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายโดยผู้เชี่ยวชาญแสดงความเห็นจำนวน 3 รอบ ผลการศึกษาพบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบสุดท้าย ทำให้ได้ข้อความเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณ 51 ข้อจากจำนวนข้อความ 53 ข้อ แยกเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละด้านดังนี้ ข้อกำหนดต่อวิชาชีพจำนวน 20 ข้อ ข้อกำหนดต่อหน่วยงานจำนวน 11 ข้อ และข้อกำหนดต่อเพื่อนร่วมงานจำนวน 16 ข้อ ข้อกำหนดต่อสังคมจำนวน 6 ข้อ

เยาวพา นพศรี (2542) ได้นำเสนอจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวกับจรรยาบรรณและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ

จรรยาบรรณของนักรบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษยและ 3) นำเสนอจรรยาบรรณของนักรบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษย กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่มได้แก่ นักรบรรมและนักรพัฒนาทรพยากรรมนุษย ที่เป็นสมาชิกของสมาคม ฯ จำนวน 467 คน และผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่ในการบริหารงานด้านบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษยในหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 27 คน ผลการศึกษพบว่า มีข้อความที่ไม่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณ 7 ข้อ และยังพบว่านักรบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษยปฏิบัติตามจรรยาบรรณในระดับมากที่สุดทุกข้อ ส่วนผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องเกี่ยวกับจรรยาบรรณของนักรบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษย 12 ข้อ จากจำนวน 51 ข้อ ผู้วิจัยได้นำเสนอจรรยาบรรณของนักรบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษย 12 ข้อได้แก่ (1) มีความเป็นธรรมและวางตัวเป็นกลาง (2) มีความสุภาพ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีควรแก่การยกย่องเชือถือศรัทธา (3) มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟือปรารณาให้ผู้อื่นดีขึ้น (4) ไม่เปิดเผยความลับที่สร้างความเสียหายแก่ผู้เข้ารับการบรรม เพื่อนร่วมงานและองค์กร (5) พัฒนาดตนเองในด้านวิชาชีพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ เทคโนโลยี เศรษฐกิจสังคม และการเมืองอยู่เสมอ (6) ประสานงานกับผู้ร่วมอาชีพเพื่อเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนความรู้ เทคนิคหรือกระบวนการใหม่เพื่อให้การบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษยมีความเจริญก้าวหน้า (7) ไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงในข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจส่งผลถึงการบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษย (8) ตรงต่อเวลาและใช้เวลาขององค์กรให้เป็นประโยชน์ ต่อองค์กรอย่างเต็มที่ (9) มีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ (10) มีความจงรักภักดีและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรโดยปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร รวมทั้งคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรหรือส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง (11) มีใจรัก ศรัทธาและภาคภูมิใจที่ศนคทที่ดี และมีอุดมการณ์ในวิชาชีพการบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษย (12) ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งปลูกฝังหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามกำลังความสามารถและโอกาสเอื้ออำนวย

ผลงานวิจัยของพันพัชร ปินจินดา (2538) และงานวิจัยของเยาวพา นพศรี (2542) มีความคล้ายคลึงกันคือ ต้องการทราบความเห็นในเรื่องของจรรยาบรรณของนักรบรรมและพัฒนาทรพยากรรมนุษย แต่งานของเยาวพา นพศรี มีขั้นตอนมากกว่าและได้ข้อสรุปออกมาเป็นจรรยาบรรณ 12 ข้อ ส่วนของพันพัชร ได้แยกจรรยาบรรณไว้เป็นข้อกำหนดด้านต่าง ๆ เช่นข้อกำหนดต่อวิชาชีพ ข้อกำหนดต่อหน่วยงาน ข้อกำหนดต่อเพื่อนร่วมงาน และข้อกำหนดต่อสังคม ซึ่งเป็นรูปแบบของการเขียนจรรยาบรรณวิชาชีพต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของการทบทวนวรรณกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพที่มีงานวิจัยของคณะแพทยศาสตร์และคณะเภสัชศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าวิชาชีพดังกล่าวมีปัญหาทางด้านจริยธรรมอยู่ในระดับหนึ่งที่สะท้อนให้ทราบว่าควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้มีการเสนอแนะให้มีการเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับจริยธรรมวิชาชีพโดยการสอนสอดแทรกไปกับวิชาอื่นหรือจัดสอนเป็นรายวิชาเฉพาะด้านในหลักสูตรอย่างน้อย 1 หน่วยกิตต่อปีการศึกษา ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับจรรยาบรรณครูได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวางโดยมีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา พิทยาพล เสนาไชย (2542), ชุศรี พุทธิเจริญ (2541), และพิบูลย์

กระแสนุช (2542) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครุอาจารย์ บวร ทองยัง 2543, สุรศักดิ์ เพลินพริ้ง 2544 และวรรณ มณีโชติ 2541) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา (พรทิพย์ เพชรน้อย 2544, ชนัชชัย รอดกุล 2544) ซึ่งผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าจรรยาบรรณของครูบางข้อสูงและบางข้อต่ำในระดับที่ต้องการการส่งเสริม ส่วนงานของกิตดา ลำไคร์รัตน์(2545) ที่ทำการศึกษาความต้องการในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของครู ผลการศึกษาพบว่าความต้องการในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักเรียนมี 4 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และในแต่ละด้านนี้ยังแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรมย่อยที่ครูสามารถนำไปส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักเรียนได้

นอกจากนี้ก็มีการวิจัยเกี่ยวกับการคอร์รับชั่น (ผาสุก พงษ์ไพจิตร และสังคีต พิริยรังสรรค์ 1994) จรรยาบรรณเกี่ยวกับการโฆษณา(วินัย เจียมวิเศษสุข 2535) การพัฒนาสื่อพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมของนักบัญชีและนักบริหาร (นภาพร ณ เชียงใหม่ 2545) จรรยาบรรณนักการตลาด (ปณิตา ดานีพันธ์ 2540) จรรยาบรรณนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์(พันธ์พัชร ปิ่นจินดา 2538) (เยาวพา นพศรี 2542) จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน (จอมจุล โลไทยสงค์ 2540) ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวเป็นการให้ความสนใจทางด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพที่มีการประพฤติปฏิบัติจรรยาบรรณมากน้อยเพียงใด และงานวิจัยบางส่วนก็มุ่งเสนอแนะจรรยาบรรณให้แก่องค์การวิชาชีพที่กำลังมีการพัฒนาจรรยาบรรณกันอยู่

6.4 การพัฒนาและส่งเสริมจรรยาบรรณ

ศุภชาติ จงโพบูลย์พัฒนนะ (2541) ได้ยกตัวอย่างการส่งเสริมจรรยาบรรณวิศวกร ด้วยการจัดสัมมนาและมีกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าอย่างไรบ้างจึงจะถูกจรรยาบรรณ อันไหนไม่ถูกต้องก็ทำเป็นกรณี (case) ขึ้นมาแล้วจัดพิมพ์เป็นเล่มแจกจ่ายให้กับวิศวกรใหม่ ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าจะไรบ้างที่ควรทำและอะไรบ้างที่ไม่ควรทำ การสัมมนาในลักษณะดังกล่าวช่วยให้วิศวกรทราบรายละเอียดได้ดีขึ้นมากกว่าในตัวจรรยาบรรณเพราะจรรยาบรรณอาจจะกว้างและตรงตัวจรรยาบรรณ ในกลุ่มคนเห็นอย่างหนึ่งและในอีกกลุ่มคนเห็นอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้นการสัมมนาดังกล่าวจึงมีประโยชน์มากและควรทำอย่างต่อเนื่องต่อไป

บรรลุ ศิริพานิช (2541) ได้เสนอแนะว่าในปัจจุบันภาพพจน์ของแพทย์ในสังคมไทยไม่ค่อยดี และการสอนจริยธรรมทันทีทันใดคงไม่ได้ ดังนั้นคงจะต้องพิจารณากันตั้งแต่แรกว่าใครจะมา เป็นนักเรียนแพทย์ตั้งแต่เริ่มต้น โดยส่วนตัวมีความเห็นว่าจริยธรรมไม่ควรคู่กับความเฉลียวฉลาดและไม่เห็นด้วยกับการเลือกคนฉลาด ๆ มาเป็นแพทย์ และผู้เป็นแพทย์ที่ดีไม่จำเป็นต้องมีความเฉลียวฉลาดมากนัก การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยคัดเลือกเอาความเฉลียวฉลาดมาเป็นแพทย์ ผลก็คือความเสื่อมเสียในวงการวิชาชีพแพทย์ในปัจจุบัน นายแพทย์บรรลุยังให้ความเห็นเป็นส่วนตัวอีกว่าได้พบเห็นคนเฉลียวฉลาดเป็นคนโกงมาก จึงค่อนข้างจะแน่ใจว่าจริยธรรมไม่ได้ควบคู่ มากับความฉลาด

ยุพา อุดมศักดิ์ (2541) ได้ตอบคำถามที่ประชุมเมื่อผู้ดำเนินการอภิปรายเรื่องการพัฒนาให้นักการเมืองของประเทศไทยมีจริยธรรม คุณธรรมเพิ่มขึ้นได้อย่างไร ถ้าตอบก็คือ คิดว่ามีโอกาสพร้อม ๆ กับการพัฒนาสังคมไทยและขึ้นอยู่กับการศึกษาด้วยว่า เราสอนให้ครูมีคุณธรรมหรือ

จริยธรรมแค่ไหน ถ้าประชาชนถูกสอนให้มีคุณธรรมก็จะเลือกได้คนที่มีคุณธรรม มีความรู้

จอม เพ็ชรประดับ (2541) ได้เสนอแนะว่าการตรวจสอบจรรยาบรรณของคนในวิชาชีพสื่อมวลชนจะต้องให้สังคมเป็นคนตัดสินและตรวจสอบในฐานะที่เป็นผู้บริโภคมีความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อมีการนำเสนอข้อเท็จจริงที่บิดเบือนสามารถโทรศัพท์ไปบอกให้แหล่งข่าวทำการตรวจสอบได้ทันที และมีความประสงค์ว่าอยากจะทำสร้างพฤติกรรมแบบนี้ในสังคมไทยมากขึ้น

เยาวพา นพศรี (2542) ได้เสนอแนะในงานวิจัยเรื่องการนำเสนอจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ 3 ข้อได้แก่ 1) การนำจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปใช้ ควรมีการประยุกต์ให้เหมาะสมกับลักษณะและนโยบายของหน่วยงานแต่ละแห่งเนื่องจากจรรยาบรรณที่พัฒนาขึ้นนี้ ได้มาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเห็นว่าต้องมีจรรยาบรรณทั้ง 12 ข้อ 2) จรรยาบรรณ 9 ข้อ อาจใช้ควบคู่กับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของแต่ละหน่วยงานมีอยู่เช่นนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ทำงานให้หน่วยฝึกอบรมที่อยู่ในสังกัดของข้าราชการพลเรือน อาจใช้จรรยาบรรณของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่กับข้อบังคับของ ก.พ. 3) หน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เช่น เผยแพร่จรรยาบรรณให้ทราบทั่วกันหรือยกย่องนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณให้ปรากฏแก่สังคม เพื่อให้นักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและส่งเสริมเกียรติภูมิของวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542) ได้เสนอแนะทางและวิธีการส่งเสริมและเผยแพร่จรรยาบรรณนักวิจัยในกลุ่มเป้าหมายในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับมัธยมศึกษา แนวทางในการส่งเสริมและเผยแพร่จรรยาบรรณนักวิจัยในกลุ่มเป้าหมาย ระดับมัธยมศึกษา มีประเด็นหลักที่สำคัญดังนี้

1.1 การบรรจุจรรยาบรรณนักวิจัยไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน เช่น ให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเสนอจรรยาบรรณนักวิจัยให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุจรรยาบรรณฯ ไว้ในหลักสูตร หรือมอบหมายให้กรมวิชาการหรือสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นผู้ดำเนินการ มีการสอดแทรกจรรยาบรรณนักวิจัยไว้ในหลักสูตรการเรียนทางด้านการทดลอง เช่น วิชาโครงงานหรือโครงการวิทยาศาสตร์ การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการวิจัยในระดับโรงเรียนมัธยม

1.2 การจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีระบบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กนักเรียนได้เห็นคุณค่าในการทำงานด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการเคารพสิทธิและการใช้สิทธิในการค้นคว้า การทำรายงาน เน้นให้นักเรียนรู้จักใช้ระบบอ้างอิงเป็นต้น เพื่อให้ นักเรียนและหาความรู้โดยเคารพความคิดเห็นผู้รับ

1.3 การเผยแพร่จรรยาบรรณนักวิจัย แก่ครู-อาจารย์ ควรพัฒนาความเข้าใจ ไม่ใช่สอนเพียงแต่เนื้อหาอย่างเดียว ต้องมีความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับจรรยาบรรณนักวิจัย ซึ่งอาจทำได้โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จัดการอบรมและเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณนักวิจัย แก่ครู อาจารย์ในโรงเรียน หรือจัดให้มีการอบรมให้กับครูประจำการ

2. ระดับอุดมศึกษา

2.1 มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยการบรรจุบรรยายบรรณ นักวิจัยในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยหรือจัดเป็นหลักสูตรวิชาบังคับ ของสาขาวิชา โดยนักศึกษา ทุกคนต้องเรียน หรือมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีงานวิจัยมากขึ้นและให้เรียนรู้การละเมิด การเคารพ สิทธิของผู้อื่น

2.2 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยการสอดแทรกจรรยาบรรณนักวิจัย ใน การเรียนการสอนหรือพิมพ์ลงในคู่มือนักศึกษาและเสริมความรู้ในการปฏิบัติการทดลองในวิชาวิจัย ต่าง ๆ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต้องอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณให้แก่นิสิต นักศึกษา และมีการอบรม จรรยาบรรณนักวิจัยให้แก่นักศึกษา ก่อนที่จะออกไปฝึกงานในสถานที่ต่าง ๆ

2.3 การจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการดูแลจรรยาบรรณนักวิจัย และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ มีการจัดตั้งองค์กรในรูปแบบของคณะกรรมการดูแลจรรยาบรรณนักวิจัยใน สถาบันการศึกษานั้น ๆ ส่งเสริมให้ความรู้แก่คณาจารย์ในสถาบันการศึกษา ส่งเสริมและสร้าง นักวิจัยโครงการให้ทุนแก่นักศึกษา ให้มีบทลงโทษที่ชัดเจน เมื่อมีผู้กระทำผิดจรรยาบรรณ โดยมีการ บอกลดทอนก่อนจะลงโทษ

3. นักวิจัยในองค์กร/สถาบันวิจัย ดำเนินการโดย

การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ควรบรรจุ จรรยาบรรณนักวิจัยไว้ในคู่มือของนักวิจัยและหลักสูตรการฝึกอบรมนักวิจัย มีการบรรจุหัวข้อเรื่อง จรรยาบรรณ นักวิจัยในการจัดอบรมงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริม นักวิจัยโดยประชาสัมพันธ์เรื่องแหล่งทุน การให้ทุนวิจัยให้มีการอบรมจรรยาบรรณนักวิจัยแก่นักวิจัย ก่อนดำเนินการวิจัย

คทา บัณฑิตานุกูล (2545) ได้เสนอแนะแนวทางในการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ของเภสัชกรไว้หรือกล่าวได้ว่าเป็นการส่งเสริมจรรยาบรรณอย่างเป็นทางการดังนี้

1. กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาคณะเภสัชศาสตร์
2. กระบวนการเรียนการสอนแบบผสมผสานความรู้คู่จริยธรรม
3. ความเห็นอกเห็นใจ
4. ส่งเสริมกิจกรรมและรับใช้สังคม

5. การเรียนแบบผสมผสานของบุคลากรสาธารณสุข

6. ปรับหลักสูตรให้มีสัดส่วนระหว่างเนื้อหา จริยธรรม การปฏิบัติการที่เหมาะสม

นอกจากนั้นยังเสนอแนะว่าสภาเภสัชกรรมและองค์การวิชาชีพต้องปรับบทบาท ปรียุทธศาสตร์เป็นการติดต่อวาทให้ประชาชนตรวจสอบคนของวิชาชีพได้

ชนะชัย รอดกุล (2544) ได้เสนอแนะไว้ในงานวิจัยว่า การส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณ ครู ควรใช้มาตรการดังนี้

1. ผู้บริหาร ครูอาจารย์และผู้เกี่ยวข้อง ควรหาวิธีการปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนา จรรยาบรรณครูให้มีจรรยาบรรณสูงขึ้น

2. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย เผยแพร่อบรมครูเกี่ยวกับจรรยาบรรณให้กว้างขวางขึ้น
3. ควรมีมาตรการพิเศษในการคัดเลือกครู
4. คัดเลือกผู้เข้าเรียน
5. ควรมีการประเมินจรรยาบรรณครูปีละครั้ง
6. ควรมีการประชุมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับจรรยาบรรณครูเพื่อเป็นการกระตุ้น และปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติตน
7. ควรมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้น ส่งเสริมและให้ขวัญกำลังใจเพื่อก่อให้เกิดความรัก ความศรัทธาต่ออาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ

นภาพร ณ.เชียงใหม่ (2545) ได้เสนอแนะจากผลการศึกษาเรื่องความเหมาะสมของสื่อ เพื่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักบัญชีและนักบริหารธุรกิจไว้ 4 ประการได้แก่

1. การจัดหลักสูตรการสอนและจริยธรรมทางธุรกิจมีดังนี้ การจัดหลักสูตรเป็นวิชา บัณฑิต วิชาแกนร่วมของหลักสูตรทางธุรกิจ หากเป็นวิชาเลือกจะต้องมีการแนะนำนักศึกษาให้เลือกรเรียนให้มาก
2. ควรทำการสอนเนื้อหาสาระเรื่องจริยธรรมแทรกในทุกวิชามากกว่าสอนจริยธรรม เป็นวิชาหนึ่งโดยแยกต่างหากเฉพาะ
3. สื่อการสอนและวิธีการสอนจริยธรรมทางธุรกิจ ควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายวิธีมาใช้ในการสอน เช่นการนำเสนอข้ออภิปรายในชั้นเรียน การใช้กรณีศึกษาวิธีการสอนแบบ บทบาทสมมติ การใช้สัญญาณประชาคม ต้องสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัย และใช้ VDO จริยธรรม ใช้วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาและใช้วิธีการเรียนแบบ E-Learning
4. ควรใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์การจัดหาสื่อ การเก็บรวบรวมสื่อให้เหมาะสมและพอเพียง ในการประกอบการเรียนการสอน

สำนักงานคุรุสภา (2544) ได้เสนอแนะผลจากการศึกษาเรื่องแนวคิดรูปแบบการกำกับดูแลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพไว้ในแนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู โดยตรงไว้ 4 ประการได้แก่

1. การเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู ควรเริ่มตั้งแต่การผลิต การสรรหาบุคคล มาเป็นครู
 2. ควรเน้นมาตรการในการส่งเสริมให้ครูมีจรรยาบรรณและวินัยในตนเองและการป้องกันมากกว่ามาตรการในการลงโทษ
 3. การเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู ควรส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบตลอดตลอดชีวิตการทำงานเป็นครู
 4. การส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณครูเป็นการพัฒนาด้านจิตใจไม่สามารถบังคับได้ การให้สังคมรับรู้และสังคมยอมรับจะทำให้สังคมเป็นผู้กำกับดูแลและติดตามให้ครูที่มีจรรยาบรรณ
- โดยสรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนาและส่งเสริมจรรยาบรรณจากงานวิจัยที่กล่าวมาในภาพรวมก็คือการพัฒนาและส่งเสริมจรรยาบรรณเป็นเรื่องที่ต้องกระทำในระยะยาว และสถาบันที่สำคัญในสังคม เช่น สถาบันครอบครัวสถาบันการศึกษาในทุกระดับจะต้องกระทำหน้าที่ในการปลุกฝัง

เยาวชนในความรับผิดชอบของตนให้รู้จักเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม รู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติและสิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ บุคลากรที่เป็นผู้นำทางสังคม เช่น นักการเมือง และผู้มีชื่อเสียงในสังคมและครูอาจารย์ที่สอนในสถาบันการศึกษาจะต้องเป็นต้นแบบ (role model) ที่ดีให้กับเยาวชนของชาติ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยยังคงมีต้นแบบที่ดีอยู่ไม่น้อย ดังนั้นการดำรงรักษาไว้ซึ่งต้นแบบที่ดีดังกล่าว ควรใช้วิธีการในการยกย่อง เชิดชูเกียรติ การปูนบำเหน็จรางวัล เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติดี สมควรได้รับการยอมรับจากสังคมให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป

นอกจากนั้นสถาบันองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ สามารถดำเนินการในเรื่องการดูแลและส่งเสริมจรรยาบรรณแก่สมาชิกในวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องได้และมาตรฐานวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ก็ควรจะได้รับ การยอมรับจากสังคม หรือผู้รับจากสังคม หรือผู้รับบริการมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาในโครงการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวม จรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเอกสาร การสอบถามความคิดเห็นจากผู้รับผิดชอบวิชาชีพ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้รวบรวมข้อมูลจากการเปิดสอนในสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 23 แห่ง 66 คณะ/สำนักวิชา โดยที่ข้อมูลการเปิดการสอนในสาขาวิชาต่างๆ ในคณะและภาควิชา เริ่มต้นจากนามส่งเคราะห์ประจำปี พ.ศ. 2544 พร้อมทั้งปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยจากสื่อเผยแพร่ทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ (Internet) ของสถาบันการศึกษานั้นๆ และนำข้อมูลสาขาวิชาต่างๆ ที่ปรับปรุงแล้ว มาเป็นข้อมูลเริ่มต้นในการกำหนดวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

1. ทำความตกลงในคำจำกัดความของการรวบรวมข้อมูลจรรยาบรรณ เพื่อป้องกันการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมวิชาชีพที่มีอยู่ทั้งหมด โดยกำหนดให้ใช้คำ 3 ลักษณะ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจรรยาบรรณวิชาชีพ คำเหล่านั้นได้แก่ จรรยาบรรณวิชาชีพ มารยาทแห่งวิชาชีพ และ จริยธรรม

2. รวบรวมข้อมูลจรรยาบรรณวิชาชีพขององค์กรวิชาชีพต่างๆ ที่มีและใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยรวบรวมจากวารสารวิชาชีพ เอกสารรายงานการวิจัย รายงานประจำปีขององค์กรต่างๆ กฎและระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานวิชาชีพต่างๆ เว็บไซต์ (web site) ของสมาคมองค์กรวิชาชีพต่างๆ รวมถึงเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดแบบสอบถามในรูปตาราง (Data Form) เพื่อขอความร่วมมือจากคณะ/สำนักวิชา/ภาควิชา ที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง ได้กรอกข้อมูลสถานภาพของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพตามสาขาที่คณะ/สำนักวิชา/ภาควิชา ทำการเปิดสอน เพื่อยืนยัน

และนำมาประกอบกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในข้อ 2 โดยมีประเด็นของสถานภาพของจรรยาบรรณที่ต้องการสอบถามในแต่ละสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอน คือ (1) แต่ละวิชาชีพที่เปิดสอนมีการกำหนดจรรยาบรรณหรือจริยธรรมหรือไม่ หากมีได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสอดแทรกอยู่ในการจัดการเรียนการสอน (2) หากไม่มีการกำหนดเป็นจรรยาบรรณหรือจริยธรรมวิชาชีพ แต่กำหนดเป็นมารยาททางวิชาชีพหรือข้อบังคับวิชาชีพหรือไม่ ทั้งกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และ (3) ในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดการสอนสาขาใดบ้างยังไม่ได้กำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ/จริยธรรมวิชาชีพ/มารยาททางวิชาชีพ/ข้อบังคับวิชาชีพ

3.1 กำหนดคำสำคัญ (Key Word) เพื่อใช้ในการสังเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพต่างๆ ที่รวบรวมได้ การพิจารณากำหนดคำสำคัญดังกล่าวจะพิจารณากำหนดแยกเป็น 2 หมวด คือ หมวดข้อควรปฏิบัติ และ หมวดข้อควรละเว้น โดยในแต่ละหมวดจะพิจารณาทั้งที่เป็นจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ

3.2 บันทึกข้อมูลจรรยาบรรณที่ได้จากแหล่งข้อมูลข้างต้น ลงในระบบคอมพิวเตอร์และปรับแก้ไขความถูกต้องของข้อมูล จำแนกตามสาขาวิชา 3 สาขาวิชา ตามเกณฑ์การแบ่งของทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชามนุษย์และสังคมศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพของการมีจรรยาบรรณในสาขาวิชาต่างๆ

3.3 สรุปและวิเคราะห์เนื้อหาและหาความถี่ของคำสำคัญ ค้นหาคำสำคัญต่างๆ ในจรรยาบรรณวิชาชีพสาขาต่างๆ เพื่อจัดลำดับคำสำคัญที่ปรากฏในจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมือนและแตกต่างกัน

3.4 สังเคราะห์กลุ่มคำสำคัญให้เป็นกลุ่มใหญ่ 3 กลุ่มจรรยาบรรณ โดยรวมคำสำคัญที่มีความหมายคล้ายคลึงกันให้อยู่ด้วยกัน แล้ววิเคราะห์ความถี่และสังเคราะห์ความเหมือนและความต่างของกลุ่มคำสำคัญในจรรยาบรรณวิชาชีพต่างๆ

3.5 จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้แทนองค์กรวิชาชีพและผู้แทนสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในวิชาชีพต่างๆ เพื่อนำเสนอ รับฟังความคิดเห็น และสอบถามยืนยันความถูกต้องเกี่ยวกับผลการสังเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพต่างๆ ที่ควรจะต้องกำหนดให้มีขึ้นในทุกสาขาวิชา ที่ครอบคลุมทั้งจรรยาบรรณต่อตนเอง สังคม และวิชาชีพ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เข้าสัมมนาในส่วนที่ยังไม่ได้ข้อมูลจากแหล่งใดๆ นำผลสรุปที่ได้จากการสัมมนา มาสร้างคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลสำคัญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในแต่ละสาขาวิชาชีพ

3.6 สรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น เพื่อนำมากำหนดเป็นจรรยาบรรณพื้นฐานร่วมกันในแต่ละสาขาวิชาชีพและจรรยาบรรณเฉพาะแต่ละกลุ่มสาขาวิชาชีพ

3.7 ส่งสรุปภาพรวมแนวทางการจัดการศึกษา ไปยังบุคคลสำคัญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 33 ท่าน ได้รับตอบกลับมาจำนวน 25 ท่าน ในประเด็นของความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณฯ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อสอบถามความคิดเห็นของภาพรวม ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณฯ และข้อเสนอแนะเชิง

นโยบายฯ เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน

3.8 สรุปผลการสอบทานและจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยเสนอทบวงมหาวิทยาลัยต่อไป

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation Technique)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินไปจนกว่าจะไม่พบข้อมูลที่ให้คำอธิบายที่เพิ่มขึ้นหรือแตกต่างไปจากข้อมูลที่มีอยู่ (theoretical saturation) หรืออิ่มตัวแล้ว จึงจะยุติการเก็บข้อมูลของจรรยาบรรณวิชาชีพ แล้วเสนอจรรยาบรรณแต่ละกลุ่มสาขาและภาพรวมด้วยสถิติพรรณนาในรูปของจำนวนและร้อยละ

3. นำเสนอจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามคำสำคัญ ข้อควรปฏิบัติและข้อควรละเว้น ด้วยสถิติพรรณนาในรูปของจำนวนและร้อยละ

4. นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ โดยอาศัยความไวเชิงทฤษฎีที่เกิดจากการศึกษาแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำอธิบายความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและนำไปสู่ข้อเสนอ และนำไปสู่ข้อสรุป ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ในแง่ของส่วนร่วมและส่วนต่างของแต่ละวิชาชีพ

5. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพด้วยสถิติพรรณนาในรูปของจำนวน ร้อยละ และค่ามัธยฐาน โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นด้วยค่าของสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation = CV)

6. จัดอันดับความสำคัญของคำสำคัญที่เป็นส่วนต่างที่ควรเพิ่มเติมเข้าไปในวิชาชีพแต่ละสาขา โดยการให้ค่าคะแนนอันดับที่ผู้เชี่ยวชาญให้แล้วรวมคะแนน เพื่อมาจัดเรียงอันดับในภาพรวมจำแนกตามสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจรรยาบรรณวิชาชีพที่เป็นลายลักษณ์อักษรขององค์วิชาชีพ 3 สาขาวิชาชีพ จำนวน 48 จรรยาบรรณ ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 10 จรรยาบรรณ กลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 9 จรรยาบรรณ และกลุ่มสาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 26 จรรยาบรรณ รวมทั้งจรรยาบรรณที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มวิชาชีพทั้ง 3 สาขาได้ จำนวน 3 จรรยาบรรณ กล่าวคือ จรรยาบรรณข้าราชการพลเรือน จรรยาบรรณอาจารย์มหาวิทยาลัย และจรรยาบรรณผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และนำไปสอบถามความคิดเห็นจากการประชุมระดมความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรวิชาชีพทั้ง 3 สาขาวิชาชีพ และนำผลการประชุมระดมความคิดเห็นมาปรับปรุง คำสำคัญทั้งส่วนร่วมและส่วนต่างๆ ร่วมกับคำสำคัญเพิ่มเติมจากคำสำคัญของส่วนร่วมที่วิเคราะห์ได้จากจรรยาบรรณที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะต้องกำหนดไว้ในทุกสาขาวิชาชีพ กำหนดเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อคำสำคัญและความคิดเห็น เป็นครั้งที่ 2 พร้อมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางนโยบายในประเด็นของการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการรวบรวมจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามวิชาชีพ 4 กลุ่มวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คำสำคัญ (Key words) ที่ปรากฏในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งคำสำคัญด้านข้อควรปฏิบัติและข้อควรละเว้น

ส่วนที่ 3 ผลการสังเคราะห์และเชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

4.1 ลักษณะประชากรสังคมของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพในทุกสาขาวิชาชีพที่ทุกจรรยาบรรณควรต้องมีกำหนดไว้

4.3 การจัดอันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ

ส่วนที่ 1. ผลการรวบรวมจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามวิชาชีพ 4 กลุ่มวิชาชีพ

1.1 จรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมดที่เป็นลายลักษณ์อักษรมี 48 จรรยาบรรณ แยกตามกลุ่มสาขาวิชา ดังนี้คือ

1.1.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพบจรรยาบรรณที่เป็นลายลักษณ์อักษรจำนวน 10 จรรยาบรรณคือ (รายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ก.)

- 1) จรรยาบรรณสัตวแพทย์
- 2) จรรยาบรรณนักวิจัย
- 3) จรรยาบรรณการใช้งานอินเทอร์เน็ต
- 4) จรรยาบรรณการทำประมงอย่างรับผิดชอบ
- 5) จรรยาบรรณนักธรณีวิทยา
- 6) จรรยาบรรณนักเคมีอุตสาหกรรม
- 7) จรรยาบรรณวิชาชีพสถาปัตยกรรมจากข้อบังคับสถาบันิก
- 8) มารยาทแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม (จากกฎกระทรวง ฉบับที่ 4, 2511)
- 9) จรรยาบรรณวิศวกรจากสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย
- 10) จรรยาบรรณวิศวกรรมควบคุม

1.1.2 กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพพบจรรยาบรรณที่เป็นลายลักษณ์อักษร จำนวน 9 จรรยาบรรณ คือ (รายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข.)

- 1) จรรยาบรรณนักกายภาพบำบัด
- 2) จรรยาบรรณนักเทคนิคการแพทย์
- 3) จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม (ข้อบังคับสภาเภสัชกรรม)
- 4) จรรยาบรรณวิชาชีพเวชระเบียน
- 5) จรรยาบรรณสำหรับจิตแพทย์
- 6) จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล
- 7) จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย(สภาการพยาบาล)
- 8) จรรยาบรรณวิชาชีพทันตกรรม (ข้อบังคับทันตแพทยสภา)
- 9) จรรยาบรรณวิชาชีพเวชกรรม (ข้อบังคับแพทยสภา)

1.1.3 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบจรรยาบรรณที่เป็นลายลักษณ์อักษรจำนวน 26 จรรยาบรรณ คือ (รายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ค.)

- 1) จรรยาบรรณตำรวจ
- 2) จรรยาบรรณพนักงานสอบสวน
- 3) อุดมคติตำรวจ
- 4) จรรยาบรรณนักกฎหมาย
- 5) จรรยาบรรณผู้รักษากฎหมาย
- 6) จรรยาบรรณมัคคุเทศน์
- 7) จรรยาบรรณครู
- 8) มารยาทผู้สอบบัญชีอนุญาต
- 9) มารยาทผู้ประกอบการวิชาชีพตรวจสอบภายใน
- 10) จริยธรรมของวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
- 11) จรรยาบรรณนักหนังสือพิมพ์
- 12) จรรยาบรรณวิชาชีพนักวิเคราะห์หลักทรัพย์
- 13) จรรยาบรรณนักสังคมสงเคราะห์
- 14) จรรยาบรรณนักการตลาด
- 15) จรรยาบรรณนักบริหาร
- 16) จรรยาบรรณกำหนดมาตรฐานวิชาชีพการประชาสัมพันธ์
- 17) จรรยาบรรณนักรัฐศาสตร์
- 18) จรรยาบรรณเลขานุการ (จาก หนังสือรวบรวมจรรยาบรรณของมหาวิทยาลัยศรีปทุม)
- 19) จรรยาบรรณนักเศรษฐศาสตร์
- 20) ข้อบังคับสภาพนายความว่าด้วยมารยาทนายความ
- 21) จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ.๒๕๔๓
- 22) จรรยาบรรณบรรณารักษ์
- 23) จรรยาบรรณศิลปิน
- 24) จรรยาบรรณสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย
- 25) จรรยาบรรณนักธุรกิจ
- 26) จรรยาบรรณเลขานุการ (จากคณะมนุษยศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์)

1.1.4 จรรยาบรรณอื่น ๆ ที่พบจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน จำนวน 3 จรรยาบรรณ คือ (รายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ง.)

- 1) จรรยาบรรณอาจารย์มหาวิทยาลัย
- 2) จรรยาบรรณผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 3) ข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการพลเรือน

1.2 ข้อมูลสถานภาพการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามสาขาวิชาชีพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลสถานภาพการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามสาขาที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ 23 แห่ง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสถานภาพของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพเพิ่มเติมจาก

ข้อมูลจรรยาบรรณของสมาคม/องค์กรวิชาชีพ และเป็น การตรวจสอบยืนยันการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ของสมาคมและองค์กรวิชาชีพ โดยได้ขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาได้ตรวจสอบสถานภาพ การมีจรรยาบรรณของสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนในคณะ/สำนักวิชา/ภาควิชา จากนั้นนำผล การตรวจสอบของแต่ละสาขาวิชาย่อยมาจัดกลุ่มของสาขาวิชาชีพผลการเก็บรวบรวมข้อมูลสถาน- ภาพการมีจรรยาบรรณของสาขาวิชาชีพต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1.2.1 สาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากจำนวนสาขาวิชาย่อยที่สอบถาม 190 สาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนใน 23 มหาวิทยาลัย นำมาจัดเป็นกลุ่มสาขาวิชาชีพหลักได้ 14 กลุ่มสาขาวิชาชีพ ได้แก่ สาขาวัสดุ- ศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม สาขาประมง สัตว์น้ำ วิทยาศาสตร์ทางทะเล และวาริชศาสตร์ สาขาภูมิวิทยา สาขาพืชศาสตร์ พันธุ์พืช พืชสวน พืชไร่ โรคพืช วนศาสตร์ สาขาธรณีและปฐพีศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์และสถิติประยุกต์ สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ อุตสาหกรรมการเกษตร สาขาเคมี เคมี อุตสาหกรรม และเคมีอื่นๆ สาขาจุลชีววิทยา สาขา ชีววิทยาและเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาเทคโนโลยีอาหาร เกษตร วัสดุ สิ่งแวดล้อมและอื่นๆ สาขา วิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาวิทยาศาสตร์ อาหาร และวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สาขาวิศวกรรม และสาขาสัตวศาสตร์

เมื่อนำข้อมูลการมีจรรยาบรรณวิชาชีพจากแหล่งข้อมูลสมาคม/องค์กรวิชาชีพและ จากการสอบถาม จะพบว่า มี 2 กลุ่มสาขาวิชาชีพที่ไม่มีการระบุกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพเลย ได้แก่ สาขาวิชาวัสดุศาสตร์และสาขาวิชาจุลชีววิทยา โดยภาพรวมของสถานภาพการมีจรรยาบรรณ ในส่วนของกลุ่มสาขาวิชาชีพสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ/ จริยธรรมทั้งที่เป็นลายลักษณ์และไม่เป็นลายลักษณ์ ด้วยการกำหนดไว้ในสมาคม/องค์กรวิชาชีพ หรือการกำหนดไว้ในสถาบันการศึกษา

1.2.2 สาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากจำนวนสาขาวิชาย่อยที่สอบถาม 60 สาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนใน 23 มหาวิทยาลัย นำมาจัดเป็นกลุ่มสาขาวิชาชีพหลักได้ 9 กลุ่มสาขาวิชาชีพ ได้แก่ สาขาวิชาชีพ สาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาชีพกายภาพบำบัดและกิจกรรมบำบัด สาขาวิชาชีพ แพทย์ศาสตร์ สาขาวิชาชีพทันตแพทย์ศาสตร์ สาขาวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ สาขาวิชาชีพ พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาชีพรังสีเทคนิค-รังสีวิทยา และสาขาวิชาชีพเภสัชกรรม

เมื่อนำข้อมูลการมีจรรยาบรรณวิชาชีพจากแหล่งข้อมูลสมาคม/องค์กรวิชาชีพและ จากการสอบถาม จะพบว่าไม่มีสถาบันใดให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิชาชีพเวชระเบียนเลย ส่วนกลุ่มสาขา วิชาชีพสาธารณสุขวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชารังสีเทคนิค-รังสีวิทยา ยังไม่ได้มีการ กำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่วนสาขาวิชาชีพกายภาพบำบัดและกิจกรรมบำบัด สาขาวิชาชีพ แพทย์ศาสตร์ สาขาวิชาชีพทันตแพทย์ศาสตร์ สาขาวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ สาขาวิชาชีพ พยาบาลศาสตร์ มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพในภาพรวมโดยสมาคม/องค์กรวิชาชีพ และ ส่วนใหญ่สาขาวิชาย่อยจะระบุสถานภาพของการมีจรรยาบรรณจะมีในรูปของมรรยาทและข้อบังคับ ทางวิชาชีพ และมีส่วนน้อยของสาขาวิชาชีพย่อยที่ระบุสถานภาพของการไม่มีจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.2.3 สาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากจำนวนสาขาวิชาย่อยที่สอบถาม 261 สาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนใน 23 มหาวิทยาลัย นำมาจัดเป็นกลุ่มสาขาวิชาชีพหลักได้ 20 กลุ่มสาขาวิชาชีพ ได้แก่ สาขากฎหมายและนิติศาสตร์ สาขาการเงิน บัญชี ธนาคารและการตลาด สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสถิติและการประกันภัย สาขาการจัดการและการบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว สาขาการจัดการและบริหารงานทั่วไป สาขารัฐศาสตร์ บริหารรัฐกิจ การปกครอง และการพัฒนาสังคม/ชุมชน สาขาจิตรศิลป์ มัณฑนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรม สาขาดนตรี ดุริยางค์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ นกมิตร์ศิลป์ ทฤษฎีศิลป์ ศิลปะการแสดง-ละคร และศิลปะศึกษา สาขาจิตวิทยา สาขานิเทศศาสตร์ สื่อสารมวลชน และโฆษณาประชาสัมพันธ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์ ปรัชญา และศาสนา สาขาภาษาศาสตร์ สาขาการจัดการศึกษาวิชาต่างๆ สาขากฎหมาย สาขาระบบสารสนเทศและการจัดการ สาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา และสาขालานานการ

เมื่อนำข้อมูลการมีจรรยาบรรณวิชาชีพจากแหล่งข้อมูลสมาคม/องค์กรวิชาชีพและจากการสอบถาม จะพบว่า มี 3 กลุ่มสาขาวิชาชีพที่ไม่มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพคือ สาขาสถิติและการประกันภัย สาขาวิชาจิตรศิลป์ มัณฑนศิลป์ จิตรกรรมประติมากรรม และกลุ่มสาขาวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา การพัฒนาสังคม/ชุมชน จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา ภาษาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ระบบสารสนเทศและการจัดการโดยที่กลุ่มสาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพในรูปของสมาคม/องค์กรวิชาชีพ โดยหากไม่มีการกำหนดไว้ในสมาคม/องค์กรวิชาชีพ ก็จะมีการกำหนดไว้จากสถาบันการศึกษา ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คำสำคัญ (Key words) ที่ปรากฏในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งคำสำคัญด้านข้อควรปฏิบัติและข้อควรละเว้น

2.1 คำสำคัญด้านข้อควรปฏิบัติ

จากการทบทวนเอกสารจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้วิจัยพบคำสำคัญที่เป็นข้อควรปฏิบัติต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม ได้ทั้งสิ้น 74 คำ และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาสาระของจรรยาบรรณแต่ละกลุ่มวิชาชีพทั้ง 4 กลุ่มวิชาชีพ เพื่อหาความถี่ที่ปรากฏของแต่ละจรรยาบรรณวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์สำคัญในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 4 กลุ่มสาขาวิชา ผลการวิเคราะห์ในส่วนของข้อควรปฏิบัติพบคำสำคัญอยู่ 74 คำ มีคำสำคัญที่ทั้ง 3 สาขา มีส่วนร่วมกึ่งหนึ่งหรือมากกว่ากึ่งหนึ่งของจรรยาบรรณวิชาชีพในสาขานั้นๆ จำนวน 4 คำ คือ (1) ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อผลงาน (2) ส่งเสริมเสรีภาพ วิชาชีพและมีส่วนร่วมในการทำงาน (3) การปฏิบัติตามคำสั่ง/กฎระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงาน (4) รักษาศักดิ์ศรี ส่วนคำสำคัญในภาพรวมของจรรยาบรรณวิชาชีพที่พบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมด พบเพิ่มอีก 3 คำ รวมเป็น 7 คำ คือ ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อผลงาน (ร้อยละ 77.1) ส่งเสริมเสรีภาพ วิชาชีพและมีส่วนร่วมในการทำงาน (ร้อยละ 68.7) . การปฏิบัติตามคำสั่ง/กฎระเบียบ

ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงาน (66.7) ความยุติธรรมเสมอภาค เท่าเทียม (62.5) ความซื่อสัตย์ สุจริต (ร้อยละ 60.4) รักษาศักดิ์ศรี (ร้อยละ 52.1) เคารพสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น สิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์และกฎระเบียบ (ร้อยละ 52.1) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามคำสำคัญข้อควรปฏิบัติและสาขาวิชา

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์ - เทคโนโลยี (10)	วิทย์ - สุขภาพ (9)	มนุษย์ - สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
1.	ความรับผิดชอบต่อนักเรียน สังคม ประเทศชาติ ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อผลงาน	10	8	17	2	37	77.1
2.	ส่งเสริมเสรีภาพ วิชาชีพ และการมีส่วนร่วมในการทำงาน	8	8	15	2	33	68.7
3.	ปฏิบัติตามคำสั่ง/กฎระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณีและ วัตถุประสงค์/เป้าหมายของงาน	7	8	15	2	32	66.7
4.	ยุติธรรม เสมอภาค เท่าเทียม	4	7	17	2	30	62.5
5.	ความซื่อสัตย์ สุจริต	6	2	18	3	29	60.4
6.	รักษาศักดิ์ศรี	5	7	13	0	25	52.1
7.	เคารพสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น สิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีของประชาชน และเคารพสิทธิ กฎระเบียบ	2	8	15	0	25	52.1
8.	รักษาไว้ซึ่งเกียรติ ผลประโยชน์ ความลับ และความสัมพันธ์	7	3	13	0	23	47.9
9.	ฟังปฏิบัติงานหน้าที่ และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	6	4	9	3	22	45.8
10.	เป็นธรรม	6	1	9	2	18	37.5
11.	สุภาพอ่อนโยน	0	6	10	2	18	37.5
12.	รักษามาตรฐาน เสริมสร้างมาตรฐาน	4	6	7	0	17	35.4
13.	ระมัดระวัง รอบคอบ	4	6	6	1	17	35.4
14.	ช่วยเหลือเกื้อกูล	4	2	8	2	16	33.3
15.	พัฒนาตนเอง	3	4	7	1	15	31.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์ - เทคโนโลยี (10)	วิทย์ - สุขภาพ (9)	มนุษย์ - สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
16.	รักษาไว้ซึ่งความลับ	3	2	9	0	14	29.2
17.	ยึดมั่นในศาสนา ศีลธรรม หลักวิชา/ หลักวิทยาศาสตร์ อุดมการณ์ หลักนิติธรรมและประชาธิปไตย	2	3	9	0	14	29.2
18.	ความก้าวหน้า	1	7	5	1	14	29.2
19.	แบบอย่าง/ เป็นตัวอย่าง	4	1	6	1	12	25.0
20.	อุทิศ/รู้จักให้	1	1	10	0	12	25.0
21.	ศึกษาหาความรู้	1	4	7	0	12	25.0
22.	คำนึงถึงความปลอดภัย	2	6	3	0	11	22.9
23.	มนุษยสัมพันธ์	1	3	6	1	11	22.9
24.	เอื้อเฟื้อ	0	2	8	1	11	22.9
25.	อดทน	0	1	7	2	10	20.8
26.	มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	4	2	3	0	9	18.7
27.	รักษาชื่อเสียง	2	0	7	0	9	18.7
28.	เสียสละ	1	0	7	1	9	18.7
29.	เมตตา กรุณา ปราณี	1	0	7	1	9	18.7
30.	ปราศจากอคติ	1	0	7	1	9	18.7
31.	ทำสิ่งที่ถูกต้อง	1	0	8	0	9	18.7
32.	ยกย่อง ให้เกียรติ	1	7	1	0	9	18.7
33.	ปกป้อง	2	2	4	0	8	16.7
34.	ไมตรี/ เข้าใจเห็นใจผู้อื่น	0	2	5	1	8	16.7
35.	เอาใจใส่ต่อผู้มารับบริการ/ลูกค้า	2	0	4	1	7	14.6
36.	คำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและ สภาพแวดล้อม	4	0	3	0	7	14.6
37.	ศรัทธาในวิชาชีพ	1	1	5	0	7	14.6
38.	มีความเป็นอิสระในวิชาชีพ	3	2	2	0	7	14.6
39.	จิตสำนึกในวิชาชีพ	2	2	2	0	6	12.5
40.	เชื่อมั่นในวิชาชีพ	0	0	6	0	6	12.5
41.	คำนึงถึงความเปลี่ยนแปลง	0	5	1	0	6	12.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์ - เทคโนโลยี (10)	วิทย์ - สุขภาพ (9)	มนุษย์ - สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
42.	สามัคคีในวิชาชีพ	0	0	4	2	6	12.5
43.	ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ	0	1	4	1	6	12.5
44.	เชื่อมั่นในศักดิ์ศรี	1	0	4	0	5	10.4
45.	แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลตามความเป็นจริง	2	1	2	0	5	10.4
46.	ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นสาธารณประโยชน์	0	0	5	0	5	10.4
47.	นำเสนอความจริง	2	0	3	0	5	10.4
48.	ยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง	0	0	4	1	5	10.4
49.	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดสาหัส	0	0	4	1	5	10.4
50.	อนุรักษ์ความเป็นสังคมไทยและทรัพยากรธรรมชาติของไทย	1	0	3	0	4	8.3
51.	ปฏิบัติงานด้วยความสร้างสรรค์	0	0	4	0	4	8.3
52.	ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย	0	1	2	1	4	8.3
53.	พึงได้รับอนุญาตจากผู้รับบริการ	1	3	0	0	4	8.3
54.	เต็มใจให้บริการ	1	0	3	0	4	8.3
55.	โปร่งใส	0	0	4	0	4	8.3
56.	เข้าถึงเหตุผลของเพื่อนมนุษย์	0	2	2	0	4	8.3
57.	ถึงพร้อมด้วยคุณวุฒิ/คุณธรรม/คุณภาพ	1	0	3	0	4	8.3
58.	ตรงต่อเวลา	0	0	1	2	3	6.2
59.	ภาคภูมิใจในวิชาชีพ	0	0	3	0	3	6.2
60.	ประหยัดคุ้มค่า	0	0	2	1	3	6.2
61.	รับใช้ชาติและประชาชน	0	0	3	0	3	6.2
62.	ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง	0	2	1	0 ^a	3	6.2
63.	ให้สิทธิผู้รับบริการตัดสินใจ	0	3	0	0	3	6.2
64.	รอบรู้	1	1	1	0	3	6.2
65.	เห็นชอบ	2	1	0	0	3	6.2
66.	เป็นที่พึงของประชาชน	0	0	2	0	2	4.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์ - เทคโนโลยี (10)	วิทย์ - สุขภาพ (9)	มนุษย์ - สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
68.	เกิดทุนและรักษาวัฒนธรรม ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	0	0	2	0	2	4.2
69.	เรียนรู้ภูมิปัญญาชุมชน	0	0	2	0	2	4.2
70.	ปฏิบัติงานด้วยความเพียร	0	0	2	0	2	4.2
71.	ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี	0	0	2	0	2	4.2
72.	มีความกล้าหาญ	0	0	2	0	2	4.2
73.	รู้จักประมาณ	0	0	2	0	2	4.2
74.	มีจินตนาการ	0	0	2	0	2	4.2

2.2 คำสำคัญด้านข้อควรระวัง

ผู้วิจัยพบคำสำคัญในข้อควรระวังได้ 62 คำสำคัญ และทำการวิเคราะห์ซ้ำในเนื้อหาสาระของจรรยาบรรณแต่ละกลุ่มวิชาชีพทั้ง 4 กลุ่มวิชาชีพเพื่อหาความถี่ของคำสำคัญที่ปรากฏในแต่ละจรรยาบรรณจากการวิเคราะห์คำสำคัญในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 4 กลุ่มสาขาวิชา ผลการวิเคราะห์ในส่วนของข้อควรระวัง พบคำสำคัญอยู่ 62 คำ และมีความถี่ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา โดยรวมมากกว่าร้อยละ 50 เพียงคำเดียวคือ ไม่ใช่ผลงานในทางไม่ชอบและไม่ใช้ตำแหน่งในการหาผลประโยชน์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามคำสำคัญข้อควรระวังและสาขาวิชา

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์ - เทคโนโลยี (10)	วิทย์ - สุขภาพ (9)	มนุษย์ - สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
1.	ไม่ใช่ผลงานในทางไม่ชอบและไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการหาผลประโยชน์	6	7	12	0	25	52.1
2.	เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียง	6	6	10	0	22	45.5
3.	ละเว้นใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน ละเว้นการสนับสนุนผู้กระทำความผิด/คิดสินบน	5	6	11	0	22	45.8
4.	ไม่โฆษณาเกินความเป็นจริงหรือเพื่อหวังผลประโยชน์	6	6	9	0	21	43.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย - เทคโนโลยี (10)	วิทย - สุขภาพ (9)	มนุษย์-สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
5.	ไม่พึงกระทำการออกไปรับรองเท็จ/ คำรับรองเท็จ	3	6	12	0	21	43.7
6.	ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน	2	6	8	1	17	35.4
7.	ไม่เปิดเผยความลับ	5	9	3	0	17	35.4
8.	ไม่รับรองผลงานผู้อื่น	4	6	6	0	16	33.3
9.	ไม่ละทิ้งงานและความรับผิดชอบ	5	1	7	0	13	27.1
10.	ไม่สร้างความเสื่อมเสีย	2	6	4	1	13	27.1
11.	ไม่รับผลตอบแทนจากการส่งต่อ ไม่รับตรวจงานที่ตนเองไม่ได้ทำ และไม่รับทำงานชิ้นเดียวกับที่มีผู้อื่น ทำอยู่แล้ว	5	6	2	0	13	27.1
12.	ไม่รับรอง ยินยอมให้ผู้อื่นอ้าง ความเป็นวิชาชีพ	0	5	8	0	13	27.1
13.	ไม่ลงชื่อในผลงานที่ตนไม่ได้ทำ	2	7	4	0	13	27.1
14.	เสื่อมเสียชื่อเสียงหรืองานของคนอื่น	2	6	4	0	12	25.0
15.	ไม่ทำลายทรัพย์สินสาธารณะ และสิ่งแวดล้อม	4	0	8	0	12	25.0
16.	ไม่แย่งงาน	5	6	1	0	12	25.0
17.	ไม่เรียกรับผลประโยชน์	4	5	2	0	11	22.9
18.	ไม่สมรู้เป็นใจและไม่ใช้อำนาจ	0	8	3	0	11	22.9
19.	ไม่ลบหลู่/ ดูหมิ่น/ให้ร้าย/ กลั่นแกล้ง	0	6	5	0	11	22.9
20.	ไม่บิดเบือนความจริง/เอาผลงาน ผู้อื่นมาเป็นของตน	3	5	3	0	11	22.9
21.	ติดของเมาหรือยาเสพติดหรืออบายมุข	1	0	9	0	10	20.8
22.	ไม่แสวงหางานด้วยการแข่งขัน	3	4	3	0	10	20.8
23.	ไม่บังคับ/ ช่มชู้	0	2	8	0	10	20.8
24.	ไม่ควรใช้วิชาชีพทำลายผู้อื่น และ ไม่ใช้วิชาชีพเพื่อประโยชน์ส่วนตน	4	3	2	0	9	18.7
25.	ไม่ฉวยโอกาส/ ไม่ชักจูงให้มารับ บริการเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง	1	6	2	0	9	18.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์ - เทคโนโลยี (10)	วิทย์ - สุขภาพ (9)	มนุษย-สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
26.	ไม่กล้าแก้ง	0	7	2	0	9	18.7
27.	ไม่ซึ้งลูกค้า/ผู้ป่วยบริการจากตน	1	7	1	0	9	18.7
28.	ไม่หลอกลวง/ ไม่ฉ้อโกง/ ไม่ชักยอก	1	5	2	0	8	16.7
29.	ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความ สิ้นเปลือง	0	8	0	0	8	16.7
30.	ไม่ใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้รับงาน	4	0	3	0	7	14.6
31.	ไม่บิบบังคับ / ไม่ชอบธรรม	2	3	2	0	7	14.6
32.	ไม่ลอกเลียน / คัดลอก	4	2	1	0	7	14.6
33.	ไม่สร้างความเดือดร้อน	0	3	4	0	7	14.6
34.	ไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของ ผู้อื่น/ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น	5	1	1	0	7	14.6
35.	ไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษ	0	5	2	0	7	14.6
36.	ไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือ / การรักษา	1	5	0	0	6	12.5
37.	หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการ กระทำที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมอันดี	0	5	1	0	6	12.5
38.	การบั่นทอนชื่อเสียงวิชาชีพ	0	1	4	0	5	10.4
39.	ไม่เผยแพร่ (รักษา) ความลับ	0	2	3	0	5	10.4
40.	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมผิดกฎหมาย หรือกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม	0	1	4	0	5	10.4
41.	ไม่เผยแพร่ส่วนประกอบ	0	4	1	0	5	10.4
42.	ไม่เคารพ/ไม่ยำเกรง	0	0	3	1	4	8.3
43.	ไม่กักตุน	0	0	3	1	4	8.3
44.	ไม่พยายาม / ไม่วิจารณ์	1	0	2	1	4	8.3
45.	ผลประโยชน์วิชาชีพ	0	0	4	0	4	8.3
46.	ไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น/ ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น	4	0	0	0	4	8.3
47.	ไม่มักมาก	0	0	3	0	3	6.2
48.	ไม่สมยอมในการกระทำผิด	1	1	1	0	3	6.2
49.	ไม่มีความโลภ โกรธ หลง	1	0	2	0	3	6.2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	คำสำคัญ จรรยาบรรณวิชาชีพ	วิทย์-เทคโนโลยี (10)	วิทย์-สุขภาพ (9)	มนุษย์-สังคม (26)	อื่น ๆ (3)	รวม (48)	
						จำนวน	ร้อยละ
50.	ไม่ประกอบวิชาชีพเกินความสามารถ ของตนเอง	3	0	0	0	3	6.2
51.	ใช้และช่วยผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำหน้าที่	1	0	1	0	2	4.2
52.	ไม่ยอมรับ / ไม่ยินยอมรับหน้าที่ อย่างไม่มีเหตุผล	0	0	1	1	2	4.2
53.	หลอกลวง / ใช้อุบาย	0	0	2	0	2	4.2
54.	ไม่ควรมีความขัดแย้งระหว่าง ผู้ประกอบการวิชาชีพเดียวกัน	1	0	1	0	2	4.2
55.	ไม่รับเหมาก่อสร้าง	2	0	0	0	2	4.2
56.	ไม่ผูกขาด	0	0	1	0	1	2.1
57.	ไม่รับดำเนินงานโดยใช้แบบเดียวกัน เพื่อแข่งขันราคา	1	0	0	0	1	2.1
58.	ไม่เลือกปฏิบัติ	0	1	0	0	1	2.1
59.	ไม่ยุยงส่งเสริม	0	0	1	0	1	2.1
60.	ไม่ซื่อสัตย์	0	0	1	0	1	2.1
61.	สมรู้เป็นใจ ทางตรงทางอ้อม	0	0	1	0	1	2.1
62.	ไม่ได้มาตรฐาน	1	0	0	0	1	2.1

ส่วนที่ 3 ผลการสังเคราะห์และเชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของ จรรยาบรรณวิชาชีพ

3.1 กลุ่มคำสำคัญที่จัดกลุ่มใหม่

จากการวิเคราะห์คำสำคัญที่พบในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 3 สาขาวิชาชีพ ทั้งข้อควรปฏิบัติจำนวน 74 คำ และข้อควรละเว้น จำนวน 62 คำ ร่วมกับข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรวิชาชีพที่ได้เข้าร่วมสัมมนาระดมความคิดเห็น สามารถจัดกลุ่มคำสำคัญส่วนร่วมเป็น 3 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ ดังปรากฏในตารางที่ 4.3 โดยในกลุ่มคำสำคัญที่จัดกลุ่มใหม่ ประกอบด้วยคำสำคัญเดิม ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

จรรยาบรรณ	กลุ่มคำสำคัญที่จัดกลุ่มใหม่	จากจรรยาบรรณวิชาชีพ	จากผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
	11. ปฏิบัติวิชาชีพด้วยความยุติธรรม เสมอภาค เท่าเทียม 12. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ 13. ยกย่องให้เกียรติวิชาชีพอื่น ๆ 14. ช่วยเหลือเกื้อกูลในวิชาชีพ 15. คำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ	✓ ✓ ✓	✓ ✓
จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ	1. ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน 2. เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและเพื่อนร่วมงาน		

ตารางที่ 4.4 ความสัมพันธ์ของกลุ่มคำสำคัญที่สังเคราะห์ใหม่กับคำสำคัญเดิม

กลุ่มคำสำคัญที่สังเคราะห์ใหม่	คำสำคัญเดิม
ความซื่อสัตย์ สุจริต	ความซื่อสัตย์ สุจริต
การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และหน้าที่ของตนเอง	ระมัดระวัง รอบคอบ / ระเบียบวินัย/ รักษาไว้ซึ่งเกียรติ/ ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	อดทน/ ยืนหยัด/ อุตสาหะ/ เต็มใจให้บริการ/ สุขภาพ อ่อนโยน/ มนุษย์สัมพันธ์/ เอาใจใส่
รู้จักความเป็นเหตุเป็นผลในการหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา	ทำสิ่งที่ถูกต้อง/ พัฒนาตนเอง/ ศึกษาหาความรู้/ ปราศจากอคติ/ ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง/ เข้าถึงเหตุผลของเพื่อนมนุษย์/ ถึงพร้อมด้วยคุณวุฒิ/คุณธรรม คุณภาพ/ มีความกล้าหาญ/ มีจินตนาการ/ รอบรู้/เห็นชอบ
คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	รักษาประโยชน์/ รักษาไว้/ คำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม/ เรียนรู้ภูมิปัญญาชุมชน
รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ	เสียสละ/ อุทิศ/ รู้จักให้/ ภาคภูมิใจ
รู้จักการประหยัด	คำนึงถึงความสิ้นเปลือง/ ประหยัด คุ่มค่า
มีความรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบตนเอง
รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	เคารพสิทธิบุคคลและทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น
ไม่โกหกหลอกลวง	ทำสิ่งที่ถูกต้อง/ หลอกลวง/ ใช้อุบาย/ไม่ยุยงส่งเสริม

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กลุ่มคำสำคัญที่สังเคราะห์ใหม่	คำสำคัญเดิม
ไม่เห็นแก่ได้	มีจิตสำนึกที่ดี/ มีเจตนาดี/ ไม่มักมาก/ ไม่มีความโลภ โกรธ หลง
ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	เอื้อเฟื้อ/ ไมตรี/ เข้าใจเห็นใจผู้อื่น/เมตตา กรุณา ปราณี/ ช่วยเหลือ เกื้อกูล
ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ/ พึ่งปฏิบัติงานในหน้าที่/ กล้าแสดงความคิดเห็น/ ไม่ละทิ้ง/ ไม่ยอมรับ/ ละเว้นหน้าที่/ ทอดทิ้งคดี/ ไม่รับหมังก่อสร้าง
ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	โปร่งใส/ ยึดมั่น/ ความซื่อสัตย์/ สุจริต/ เสนอความจริง/ไม่ลอกเลียน/ คัดลอก/ ไม่หลอกลวง/ ไม่ฉ้อโกง/ ไม่ยกยอก/ ไม่สมยอมในการกระทำผิด
การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือในคำสั่ง กฎหมาย กฎระเบียบของวิชาชีพ	ส่งเสริม/ สร้างสรรค์/ มีความเป็นอิสระในวิชาชีพ เคารพสิทธิ/ ระมัดระวัง รอบคอบ/ ระเบียบวินัย/ ยึดมั่น/ ควบคุม อารมณ์ / พฤติกรรมเหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพไม่เคารพ/ ไม่ยำเกรง/ ไม่บิบบังคับ/ ไม่ชอบธรรม/ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมผิดกฎหมายหรือกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม/หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนจริยธรรมอันดี/ไม่สนใจทั้งทางตรงและทางอ้อม
การรักษามาตรฐานวิชาชีพ	รักษามาตรฐานและเสริมสร้างมาตรฐาน/สร้างความก้าวหน้า/ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ/ เป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ/ ไม่ทำลาย/ ไม่กักตุน/ ไม่ประกอบวิชาชีพเกินความสามารถของตนเอง/ ไม่ได้มาตรฐาน
ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูลหรือหลักฐานในวิชาชีพเป็นเท็จ	ไม่พึ่งกระทำออกใบรับรองเท็จ/คำรับรองเท็จ/ไม่รับรองผลงานหรือยินยอมให้ ผู้อื่นอ้างความเป็นวิชาชีพ/ ไม่ลงชื่อในผลงานของผู้อื่น
ไม่โฆษณาในวิชาชีพ เกินความเป็นจริงและหรือไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	ไม่โฆษณาเกินความเป็นจริง/ ไม่ฉวยโอกาส/ ไม่แย่งงาน/ ไม่บิดเบือนความจริง/เอาผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน/ ไม่ชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมารับบริการจากตน
ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากวิชาชีพ	ไม่แสวงหางานด้วยการแข่งขัน/ ไม่ใช่ผลงานในทางไม่ชอบ/ ไม่เรียกรับผลประโยชน์/ ไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษ
ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการจากวิชาชีพ	ไม่เปิดเผยความลับ/ รักษาความลับ
ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ	ไม่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติ/ รักษาชื่อเสียง/ ไม่พยายามไม่วิจารณ์/ ละเว้นการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน/ ละเว้นการสนับสนุนผู้กระทำผิด/ ไม่สร้างความเดือดร้อน/ ไม่สร้างความเสื่อมเสีย/ ไม่บังคับข่มขู่/ ไม่บั่นทอนเกียรติ
ปฏิบัติวิชาชีพด้วยความยุติธรรมเสมอภาค เท่าเทียม	ไม่ควรมีพฤติกรรมอคติลำเอียง/ ไม่ใช่อิทธิพล/ ไม่ผูกขาด/ ไม่ใช่อำนาจสมรู้เป็นใจ/ ไม่กลั่นแกล้ง/ ไม่เลือกปฏิบัติ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กลุ่มคำสำคัญที่สังเคราะห์ใหม่	คำสำคัญเดิม
มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ	ศรัทธา/ เชื่อมั่นในศักดิ์ศรี/ มีศักดิ์ศรี/ ภาคภูมิใจ/เทิดทูนวิชาชีพ
ยกย่องให้เกียรติวิชาชีพอื่นๆ	ไม่ลบหลู่/ดูหมิ่น/ให้ร้ายกลั่นแกล้ง/ไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น/ ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น
ช่วยเหลือเกื้อกูลในวิชาชีพ	แสวงหามิตรภาพระหว่างผู้ร่วมงาน/ ช่วยเหลือเกื้อกูล/ เอาใจใส่/ สามัคคี/ ไม่ควรมีความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมอาชีพเดียวกัน
คำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้น จากการประกอบวิชาชีพ	คำนึงถึงความปลอดภัย/ มีจิตสำนึก/ คำนึงถึงความปลอดภัยและความ สิ้นเปลือง/ ต้องไม่ใช้หรือสนับสนุนยาตำรับลับหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ เปิดเผยส่วนประกอบ
ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และ ความปลอดภัยของ ประชาชน	คำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม/ รับผิดชอบต่อผู้อื่นและ สังคม/ ประกอบกรรมดีต่อสังคม/ คำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้ใช้ บริการ/ คำนึงถึงความปลอดภัย/ คำนึงถึงสาธารณะประโยชน์/ พึ่ง ปฏิบัติต่อผู้รับบริการ/ ปกป้อง เต็มใจให้บริการ รับผิดชอบต่อสังคม
เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและ เพื่อนร่วมงาน	ศักดิ์ศรี/เคารพศักดิ์ศรีของประชาชน/ให้สิทธิผู้รับบริการตัดสินใจ/ยกย่อง ให้เกียรติ/ อธิบายสาระสำคัญของการบริการเพื่อการตัดสินใจ

3.2 ผลการสังเคราะห์และเชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.2.1 คำสำคัญที่เป็นส่วนร่วมในภาพรวมของจรรยาบรรณทุกวิชาชีพ

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของจรรยาบรรณทุกวิชาชีพพบกลุ่มคำสำคัญมากกว่าร้อยละ 70 ของจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมด ในตัวบ่งชี้เรียงจากมากไปน้อยดังนี้ คือ

1) จรรยาบรรณต่อตนเอง ควรมี

(1) ความรับผิดชอบต่อ	พบร้อยละ 79.2
(2) รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	พบร้อยละ 79.2
(3) รู้จักความเป็นเหตุเป็นผล ในการหาสาเหตุ
และการแก้ไขปัญหา	พบร้อยละ 70.8

2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ควรมี

(1) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	พบร้อยละ 87.5
(2) ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	พบร้อยละ 83.3
(3) การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือในคำสั่ง
กฎหมาย กฎระเบียบของวิชาชีพ	พบร้อยละ 75.0
(4) การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ	พบร้อยละ 70.8
(5) ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ	พบร้อยละ 70.8

3) จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ควรมี

(1) ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ
และความปลอดภัยของประชาชน	พบร้อยละ 97.9
(2) เคารพศักดิ์ศรีของประชาชน และ
เพื่อนร่วมงาน	พบร้อยละ 70.8

ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5

3.2.2 คำสำคัญที่เป็นส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพในแต่ละสาขาที่กำหนดไว้ต่อตนเอง จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของจรรยาบรรณแต่ละสาขาวิชาชีพ พบส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่ากึ่งหนึ่ง เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ

- 1) จรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนร่วม ดังนี้ คือ

(1) ความรับผิดชอบ	พบจำนวน 10 จรรยาบรรณ
(2) คำมั่นถึงประโยชน์ส่วนรวม	พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
(3) การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ของตนเอง	พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
(4) ความซื่อสัตย์ สุจริต	พบจำนวน 6 จรรยาบรรณ
(5) รู้จักความเป็นเหตุเป็นผล ในการหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา	พบจำนวน 6 จรรยาบรรณ
- 2) จรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีส่วนร่วม ดังนี้คือ

(1) มีความรับผิดชอบ	พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
(2) รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
(3) การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ของตนเอง	พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
(4) รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
(5) รู้จักความเป็นเหตุเป็นผล ในการหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา	พบจำนวน 6 จรรยาบรรณ
- 3) จรรยาบรรณวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีส่วนร่วม ดังนี้คือ

(1) รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	พบจำนวน 21 จรรยาบรรณ
(2) รู้จักความเป็นเหตุเป็นผล ในการหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา	พบจำนวน 21 จรรยาบรรณ
(3) ความซื่อสัตย์ สุจริต	พบจำนวน 19 จรรยาบรรณ
(4) คำมั่นถึงประโยชน์ส่วนรวม	พบจำนวน 17 จรรยาบรรณ
(5) มีความรับผิดชอบ	พบจำนวน 17 จรรยาบรรณ
(6) การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ของตนเอง	พบจำนวน 16 จรรยาบรรณ
(7) รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	พบจำนวน 15 จรรยาบรรณ

3.2.3 คำสำคัญที่เป็นส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพในแต่ละสาขาที่กำหนดไว้ต่อวิชาชีพ

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของจรรยาบรรณแต่ละสาขาวิชาชีพ พบส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่ากึ่งหนึ่ง เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ

- 1) จรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนร่วม ดังนี้ คือ
 - (1) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ พบจำนวน 10 จรรยาบรรณ
 - (2) การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (3) ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
 - (4) ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ
จากวิชาชีพ พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
 - (5) ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูล หรือ
หลักฐานในวิชาชีพเป็นเท็จ พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
 - (6) ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการ
ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองและ/หรือ
ไม่โฆษณาในวิชาชีพ เกินความเป็นจริง พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
 - (7) ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
 - (8) ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากวิชาชีพ พบจำนวน 6 จรรยาบรรณ
 - (9) การปฏิบัติตาม และให้ความร่วมมือ
คำสั่ง กฎหมาย ระเบียบของวิชาชีพ พบจำนวน 6 จรรยาบรรณ
- 2) จรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีส่วนร่วม ดังนี้คือ
 - (1) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (2) การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (3) การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือ
ในคำสั่ง กฎหมาย กฎระเบียบของวิชาชีพ พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (4) ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากวิชาชีพ พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (5) ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ
จากวิชาชีพ พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (6) ปฏิบัติวิชาชีพด้วยความยุติธรรม
เสมอภาค เท่าเทียม พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (7) ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
 - (8) การรักษามาตรฐานวิชาชีพ พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
 - (9) ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ พบจำนวน 8 จรรยาบรรณ
 - (10) ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูลหรือ
หลักฐานในวิชาชีพเป็นเท็จ พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ

- (11) ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการ
ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองและ/หรือ
ไม่โฆษณาในวิชาชีพ เกินความเป็นจริง พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
- (12) มีความศรัทธา ต่อวิชาชีพ พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
- (13) คำหนึ่งถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการ
ประกอบวิชาชีพ พบจำนวน 7 จรรยาบรรณ
- 3) จรรยาบรรณวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีส่วนร่วม ดังนี้คือ
 - (1) ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ พบจำนวน 21 จรรยาบรรณ
 - (2) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ พบจำนวน 20 จรรยาบรรณ
 - (3) การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือ
ในคำสั่ง กฎหมาย กฎระเบียบของวิชาชีพ พบจำนวน 20 จรรยาบรรณ
 - (4) การรักษามาตรฐานวิชาชีพ พบจำนวน 17 จรรยาบรรณ
 - (5) ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ พบจำนวน 17 จรรยาบรรณ
 - (6) มีความศรัทธา ต่อวิชาชีพ พบจำนวน 17 จรรยาบรรณ
 - (7) การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ พบจำนวน 16 จรรยาบรรณ
 - (8) ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ
จากวิชาชีพ พบจำนวน 16 จรรยาบรรณ
 - (9) ไม่พึงออกคำรับรองข้อมูลหรือ
หลักฐานในวิชาชีพเป็นเท็จ พบจำนวน 14 จรรยาบรรณ
 - (10) ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากวิชาชีพ พบจำนวน 14 จรรยาบรรณ

3.2.4 คำสำคัญ ๆ ที่เป็นส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพในแต่ละสาขาที่กำหนดไว้ต่อ
ผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของจรรยาบรรณแต่ละสาขาวิชาชีพ พบส่วนร่วม
ของจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่ากึ่งหนึ่ง เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ

- 1) จรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนร่วม ดังนี้ คือ
 - (1) ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ
และ ความปลอดภัยของประชาชน พบจำนวน 10 จรรยาบรรณ
 - (2) เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและ
เพื่อนร่วมงาน พบจำนวน 6 จรรยาบรรณ
- 2) จรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีส่วนร่วม ดังนี้คือ
 - (1) ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ
และ ความปลอดภัยของประชาชน พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
 - (2) เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและ
เพื่อนร่วมงาน พบจำนวน 9 จรรยาบรรณ
- 3) จรรยาบรรณวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีส่วนร่วม ดังนี้คือ

- (1) ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และ ความปลอดภัยของประชาชน พบจำนวน 25 จรรยาบรรณ
- (2) เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและ เพื่อนร่วมงาน พบจำนวน 19 จรรยาบรรณ
- ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของจรรยาบรรณวิชาชีพ จำแนกตามกลุ่มคำสำคัญที่สังเคราะห์ใหม่กับ สาขาวิชา

กลุ่มคำสำคัญที่สังเคราะห์ใหม่ (ตัวบ่งชี้)	จรรยาบรรณวิชาชีพที่มีความสำคัญปรากฏ				รวม (48)	
	วิทย์-เทคโนโลยี (10)	วิทย์-สุขภาพ (9)	มนุษยศาสตร์ (26)	กลุ่มอื่นๆ (3)	จำนวน	ร้อยละ
จรรยาบรรณต่อตนเอง						
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต	6	2	19	3	30	62.5
2. การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และหน้าที่ของตนเอง	7	8	16	1	32	66.7
3. ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
3.1 การตรงต่อเวลา	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
3.2 รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	2	7	21	3	33	68.7
3.3 รู้จักความเป็นเหตุเป็นผลในการหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา	6	6	21	1	34	70.8
3.4 คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	8	4	17	0	29	60.4
3.5 รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
3.6 รู้จักการประหยัต์	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
3.7 มีความรับผิดชอบ	10	9	17	2	38	79.2
3.8 รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	2	9	15	2	28	79.2
3.9 ไม่โกหกหลอกลวง	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
3.10 ไม่เห็นแก่ได้	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
3.11 ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	เป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ					
จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ						
1. ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	10	9	20	3	42	87.5
2. ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	8	8	21	3	40	83.3
3. การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ	9	9	16	0	34	70.8
4. การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือในคำสั่ง กฎหมาย กฎระเบียบของวิชาชีพ	6	9	20	1	36	75

3.3 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพ

3.3.1 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีดังนี้

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

(1) ไม่แสวงหา (2) ไม่ใช้อิทธิพลและตำแหน่งหน้าที่ หาผลประโยชน์ (3) ไม่ประกอบอาชีพเกินความสามารถของตนเอง (4) ไม่ควรสร้างความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพ (5) ไม่พยายามหรือไม่วิจารณ์ หรือมีเจตนาไม่ดีต่อวิชาชีพเดียวกัน (6) มีความเป็นอิสระในวิชาชีพ (7) กล้าแสดงความคิดเห็น (8) ประกอบวิชาชีพด้วยความรู้ความสามารถในวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ

(1) ละเว้นการประกอบวิชาชีพไม่ได้มาตรฐาน (2) ไม่หลอกลวง/ฉ้อโกง/ยกยอก/โจรกรรม (3) ไม่ลอกเลียน/คัดลอก (4) ศึกษาหาความรู้/เพิ่มพูนความรู้ (5) ไม่เรียกรับผลประโยชน์

3.3.2 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีดังนี้

จรรยาบรรณต่อตนเอง

(1) มีระเบียบวินัย (2) เจตนาดี (3) ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพ (4) หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมอันดี

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

(1) อุทิศตนต่อวิชาชีพ (2) เต็มใจให้บริการ (3) เคารพศักดิ์ศรีผู้ร่วมงาน (4) ไม่ใช้หรือสนับสนุนให้ใช้ยาตำรับลับหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่เปิดเผยส่วนประกอบ (5) ประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความสิ้นเปลืองและความปลอดภัย (6) อธิบายถึงสาระสำคัญของการให้บริการประกอบการตัดสินใจ (7) ไม่เรียกรับสินจ้างรางวัลพิเศษ (8) ไม่สมยอมในการกระทำผิด (9) ไม่รับรองยินยอมให้ผู้อื่นอ้างความเป็นวิชาชีพ (10) ไม่รับผลตอบแทนจากการรับหรือส่งต่อผู้ใช้บริการ (11) ไม่ก่อกวน (12) ไม่ละทิ้ง (13) บังคับและข่มขู่ (14) ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ

(1) อุดหนุน (2) ยินยอม (3) ยกย่องให้เกียรติ

3.3.3 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีดังนี้

จรรยาบรรณต่อตนเอง

(1) เป็นแบบอย่าง/ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี (2) ตรงต่อเวลา (3) มีความอดทน/ความเพียร/อดสาหะ (4) กล้าหาญ (5) ยืนหยัด (6) สามัคคี (7) มีศรัทธา/เชื่อมั่น/เต็มใจ (8) จงรักภักดี (9) เสียสละ (10) มีเมตตา/มีไมตรี (11) มีความสามารถ (12) มีความรอบรู้ (13) เรียนรู้ภูมิปัญญา (14) รู้จักประมาณ (15) ปราศจากอคติ (16) ไม่ติดของเมาหรือยาเสพติดหรืออบายมุข (17) ไม่เลือกปฏิบัติ (18) ไม่ทำลาย (19) ไม่สมรู้เป็นใจ ไม่ใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม (20) ไม่ยินยอม/ไม่ยอมรับทรัพย์สินของผู้อื่น (21) ไม่พยายาม/ไม่วิจารณ์ ไม่บิดเบือนความจริง (22) ไม่เอาผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

(1) ยืนหยัด (2) ศรัทธา (3) ทำสิ่งที่ถูกต้อง/บอกกล่าวความเป็นจริง (4) อดทนต่อการประกอบวิชาชีพ (5) เสียสละ/อุทิศ/รู้จักให้ (6) ช่วยเหลือเกื้อกูล/มีน้ำใจกว้างขวาง เอื้อเพื่อ (7) ก้าวหน้า/พัฒนาตนเอง/ศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนความรู้ (8) ยกย่องให้เกียรติ (9) รักษาผลประโยชน์/ผลประโยชน์ต่อวิชาชีพ (10) ประหยัดคุ้มค่า (11) คำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (12) มีทัศนคติ/จิตสำนึกระมัดระวังรอบคอบ (13) โปร่งใส (14) เป็นตัวอย่าง/แบบอย่าง (15) คำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้ใช้บริการ (16) ไม่ใช่อำนาจสมรู้เป็นใจ (17) ไม่สร้างความเดือดร้อน/ยุ่งส่งเสริม (18) หลีกเลี่ยงใช้อำนาจ (19) ซื่อสัตย์ (20) ไม่ละเว้นหน้าที่หรือทอดทิ้งคดี

จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ

(1) ไม่มีพฤติกรรมล่าเอียง (2) ไม่ฉวยโอกาสชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นให้มารับบริการของตน (3) อุทิศ/รู้จักให้/เอื้อเพื่อ (4) ยุติธรรม เสมอภาคเท่าเทียม (5) รักษาประโยชน์/รับใช้สาธารณะประโยชน์ (6) ประกอบกรรมดีต่อสังคม (7) มีระเบียบวินัย (8) เอาใจใส่/ตั้งใจ (9) ยกย่องสามัคคี (10) อนุรักษ์ (11) เป็นแบบอย่าง/ตัวอย่าง (12) เคารพยำเกรง

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

4.1 ลักษณะประชากรสังคมของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่แสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 68.00) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 60.0) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท-เอก (ร้อยละ 48.0) ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การของภาครัฐ (ร้อยละ 68.0) และมีบทบาทเป็นสมาชิกและกรรมการในองค์กรวิชาชีพ (ร้อยละ 52.0) โดยที่ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่แสดงความคิดเห็น จำแนกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ (ร้อยละ 48.0) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 32.0) และจากสาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 20.0) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนร่วมและส่วนต่างๆ ของกลุ่มคำสำคัญในแต่ละจรรยาบรรณวิชาชีพ

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	68.00
หญิง	8	32.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี		
30 - 34 ปี	1	4.00
35 - 39 ปี	3	12.00
40 - 44 ปี	3	12.00
45 - 49 ปี	3	12.00
50 ปีขึ้นไป	15	60.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาเอก	10	40.00
สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	6	24.00
สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3	12.00
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3	12.00
ปริญญาโท	12	48.00
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5	20.00
สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	4	16.00
สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3	12.00
ปริญญาตรี	2	8.00
องค์กรที่ปฏิบัติงาน		
ภาครัฐ	17	68.00
ภาคเอกชน	7	28.00
ทั้งภาครัฐและเอกชน	1	4.00
บทบาทในองค์กรวิชาชีพ		
เป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ	13	52.00
เป็นกรรมการองค์กรวิชาชีพ	13	52.00
เป็นผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรวิชาชีพ	6	24.00
เป็นสมาชิกหน่วยงานในองค์กรเครือข่าย	2	8.00
เป็นที่ปรึกษา	2	8.00

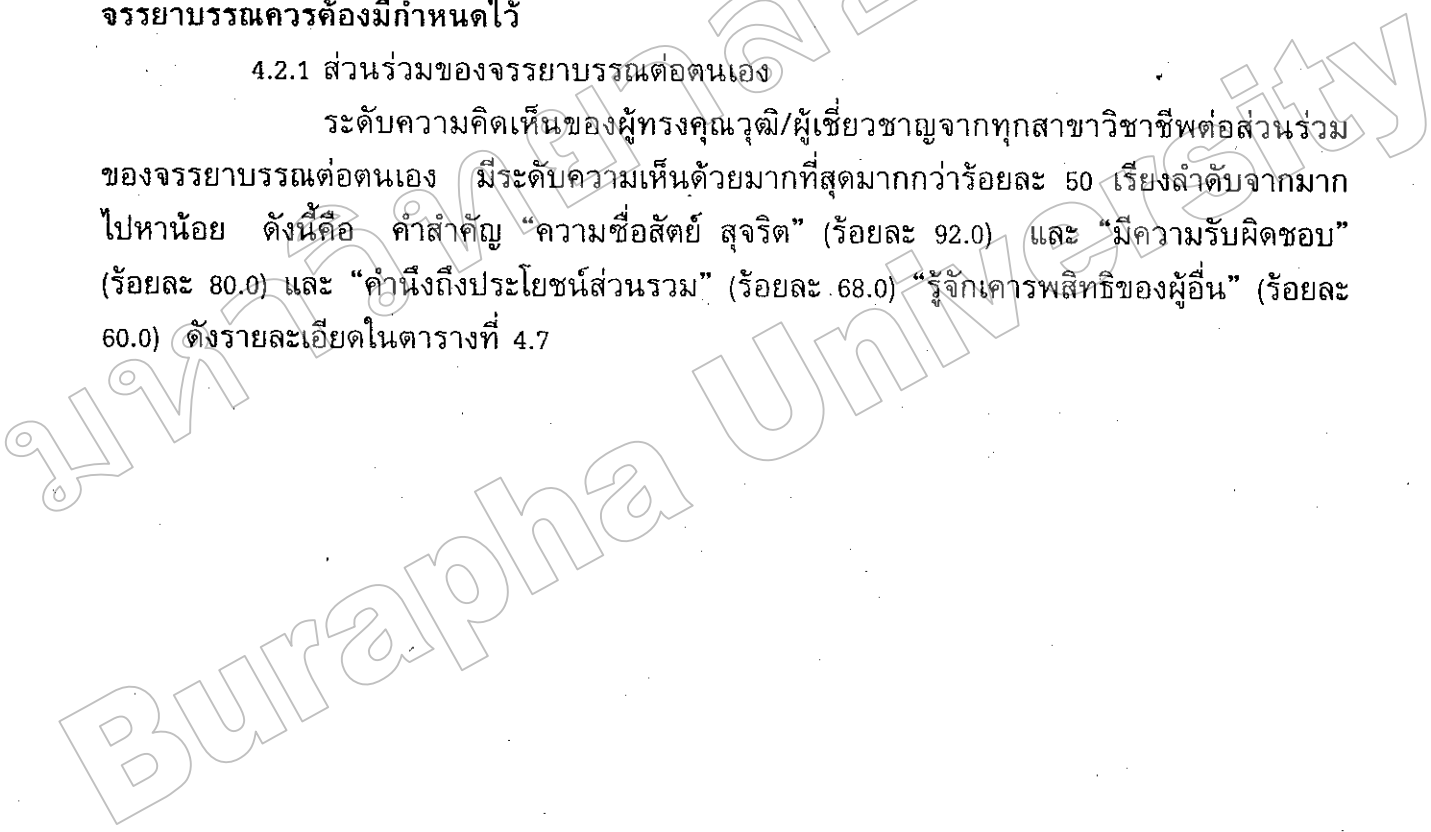
ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เป็นนายกองค์กรวิชาชีพ	1	4.00
ประเภทขององค์กรวิชาชีพ		
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	10	40.00
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	8	32.00
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	7	28.00

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพในทุกสาขาวิชาชีพที่ทุกจรรยาบรรณควรมีกำหนดไว้

4.2.1 ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อตนเอง

ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจากทุกสาขาวิชาชีพต่อส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อตนเอง มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุดมากกว่าร้อยละ 50 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ คำสำคัญ “ความซื่อสัตย์ สุจริต” (ร้อยละ 92.0) และ “มีความรับผิดชอบ” (ร้อยละ 80.0) และ “คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม” (ร้อยละ 68.0) “รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น” (ร้อยละ 60.0) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพต่างๆ จำแนกตามความคิดเห็นต่อกลุ่มคำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อตนเองในทุกสาขาวิชาชีพ

คำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ในทุกสาขาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อตนเอง					
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต	92.0 (23)	8.0 (2)	0	0	0
2. ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม					
2.1 มีความรับผิดชอบ	80.0 (20)	20.0 (5)	0	0	0
2.2 คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	68.0 (17)	32.0 (8)	0	0	0
2.3 รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	60.0 (15)	36.0 (9)	4.0 (1)	0	0
2.4 รู้จักความเป็นเหตุเป็นผลในการหาสาเหตุ และการแก้ไขปัญหา	48.0 (12)	52.0 (13)	0	0	0
2.5 ไม่โกหกหลอกลวง	48.0 (12)	4.0 (1)	40.0 (10)	8.0 (2)	0
2.6 ไม่เห็นแก่ได้	44.0 (11)	36.0 (9)	20.0 (5)	0	0
2.7 ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	44.0 (11)	36.0 (9)	20.0 (5)	0	0
2.8 รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	24.0 (6)	72.0 (18)	4.0 (1)	0	0
2.9 การตรงต่อเวลา	24.0 (6)	60.0 (24)	16.0 (4)	0	0
2.10 รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ	16.0 (4)	68.0 (17)	16.0 (4)	0	0
2.11 รู้จักการประหยัด	16.0 (4)	68.0 (17)	16.0 (4)	0	0
3. การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ของตนเอง	40.0 (10)	56.0 (14)	4.0 (1)	0	0

4.2.2 ส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ

ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากทุกสาขาวิชาชีพต่อ ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มากกว่าร้อยละ 50 ดังนี้คือ “ความ ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ” (ร้อยละ 76.0) “ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ” (ร้อยละ 68.0) “ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูล หรือหลักฐานในวิชาชีพ ที่เป็นเท็จ” (ร้อยละ 68.0) “ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการจาก วิชาชีพ” (ร้อยละ 68.0) “ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ” (ร้อยละ 68.0) “คำนึงถึงความ ปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ” (ร้อยละ 68.0) “การรักษามาตรฐานวิชาชีพ” (ร้อยละ 56) “ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง” (ร้อยละ 56.0) “มีศรัทธาต่อวิชาชีพ” (ร้อยละ 52.0) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพต่างๆ จำแนกตาม ความคิดเห็นต่อกลุ่มคำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อวิชาชีพในทุกสาขาวิชาชีพ

คำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ในทุกสาขาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ					
1. ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	76.0 (19)	24.0 (6)	0	0	0
2. ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	68.0 (17)	32.0 (8)	0	0	0
3. ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูล หรือหลักฐานใน วิชาชีพ ที่เป็นเท็จ	68.0 (17)	28.0 (7)	0	0	0
4. ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการจากวิชาชีพ	68.0 (17)	32.0 (8)	0	0	0
5. ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ	68.0 (17)	32.0 (8)	0	0	0
6. คำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ	64.0 (16)	32.0 (8)	4.0 (1)	0	0
7. การรักษามาตรฐานวิชาชีพ	56.0 (14)	44.0 (11)	0	0	0
8. ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง / ไม่โฆษณาในวิชาชีพ เกินความเป็นจริง	56.0 (14)	44.0 (11)	0	0	0
9. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ	52.0 (13)	40.0 (10)	8.0 (2)	0	0

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

คำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ในทุกสาขาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
10. การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือในคำสั่ง กฎหมาย กฎ ระเบียบของวิชาชีพ	44.0 (11)	56.0 (14)	0	0	0
11. ปฏิบัติวิชาชีพด้วยความยุติธรรม เสมอภาคเท่าเทียม	44.0 (11)	56.0 (14)	0	0	0
12. ยกย่องให้เกียรติวิชาชีพอื่นๆ	44.0 (11)	52.0 (13)	4.0 (1)	0	0
13. ช่วยเหลือเกื้อกูลในวิชาชีพ	40.0 (10)	52.0 (13)	8.0 (2)	0	0
14. การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ	36.0 (9)	44.0 (11)	16.0 (4)	-	4.0 (1)
15. ไม่เรียกร้องผลประโยชน์จากวิชาชีพ	36.0 (9)	52.0 (13)	8.0 (2)	4.0 (1)	0

4.2.3 ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อผู้อื่นและต่อประเทศชาติ

ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากทุกสาขาวิชาชีพต่อส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ในทุกสาขาวิชาชีพ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
 ดังนี้คือ “ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน และ “เคารพ
 ศักดิ์ศรีของประชาชนและเพื่อนร่วมงาน” (ร้อยละ 48) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีพต่างๆ จำแนกตามความคิดเห็นต่อคำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ในทุกสาขาวิชาชีพ

คำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ในทุกสาขาวิชาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ					
1. ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และ ความปลอดภัยของประชาชน	56.0 (14)	40.0 (10)	4.0 (1)		
2. เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและเพื่อนร่วมงาน	48.0 (12)	48.0 (12)	4.0 (1)		

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทุกสาขาเห็นด้วยมากที่สุดสอดคล้องกันในคำสำคัญเกี่ยวกับจรรยาบรรณด้านต่างๆ ดังนี้

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบต่อ รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่โกหกหลอกลวง
2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ในเรื่องความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์ การรักษามาตรฐานวิชาชีพ ไม่พังก่อการรับรองข้อมูลหรือหลักฐานในวิชาชีพเป็นเท็จ ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตน หรือไม่โฆษณาในวิชาชีพเกินความเป็นจริง ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ ไม่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงต่อวิชาชีพ มีศรัทธาต่อวิชาชีพและคำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากวิชาชีพ
3. จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ในเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่ามัธยฐานควอไทล์ พัลัยควอไทล์ และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของความคิดเห็น
ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับคำสำคัญส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 สาขาวิชาชีพ

คำสำคัญที่เป็นส่วนร่วม	ค่ามัธยฐานความคิดเห็น				ทุกสาขา			
	ทุกสาขา	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	Q_1	Q_3	Q_3-Q_1	CV
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อตนเอง								
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต	5	5	5	5	5	5	0	0
2. การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ของตนเอง	4	4	5	4	4	5	1	11.11
3. ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม								
3.1 การตรงต่อเวลา	4	4	4	4	4	4	0	0
3.2 รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	4	4	4	4	4	4	0	0
3.3 รู้จักความเป็นเหตุเป็นผลในการ หาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา	4	4.5	5	4	4	5	1	11.1
3.4 คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	5	5	5	5	4	5	1	11.1
3.5 รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ	4	4	4	4	4	4	0	0
3.6 รู้จักการประหยัด	4	4	4	4	4	4	0	0
3.7 มีความรับผิดชอบ	5	5	5	5	5	5	0	0
3.8 รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	5	4	5	4	5	1	11.1
3.9 ไม่โกหกหลอกลวง	5	4.5	5	4.5	4	5	1	11.1
3.10 ไม่เห็นแก่ได้	4	4	5	4.5	4	5	1	11.1
3.11 ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	4	4	5	4.5	4	5	1	11.1
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ								
1. ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	5	5	5	5	4	5	1	11.1
2. ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	5	5	4	5	5	5	0	0
3. การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ	4	4	5	4.5	4	5	1	11.1
4. การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือใน คำสั่งกฎหมาย กฎ ระเบียบของวิชาชีพ	4	4	5	4.5	4	5	1	11.1
5. การรักษามาตรฐานวิชาชีพ	5	4	5	5	4	5	1	11.1
6. ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูล หรือ หลักฐานในวิชาชีพ ที่เป็นเท็จ	5	5	5	5	4	5	1	11.1
7. ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากวิชาชีพ	4	4	5	4.5	4	5	1	11.1
8. ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการ ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองและหรือ ไม่โฆษณาในวิชาชีพ เกินความเป็นจริง	5	4	5	5	4	5	1	11.1

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

คำสำคัญที่เป็นส่วนร่วม	คำมัญฐานความคิดเห็น				ทุกสาขา			
	ทุกสาขา	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	Q_1	Q_3	Q_3-Q_1	CV
9. ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ จากวิชาชีพ	5	5	5	5	4	5	1	11.1
10. ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ	5	4.5	5	5	4	5	1	11.1
11. ปฏิบัติวิชาชีพด้วยความยุติธรรม เสมอภาคเท่าเทียม	4	4	5	4.5	4	5	1	11.1
12. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ	5	4	5	5	4	5	1	11.1
13. ยกย่องให้เกียรติวิชาชีพอื่นๆ	4	4.5	5	4	4	5	1	11.1
14. ช่วยเหลือเกื้อกูลในวิชาชีพ	4	4	5	4	4	5	1	11.1
15. คำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจาก การประกอบวิชาชีพ	5	4.5	5	5	4	5	1	11.1
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อผู้อื่น								
สังคม ประเทศชาติ								
1. ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และ ความปลอดภัยของประชาชน	5	4.5	5	4	4	5	1	11.1
2. เคารพศักดิ์ศรีของประชาชนและ เพื่อนร่วมงาน	4	4	5	5	4	5	1	11.1

4.3 การจัดอันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ

4.3.1 สาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากกลุ่มคำสำคัญที่เป็นส่วนต่างของสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนทั้งสิ้น 13 คำ ได้แก่ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (1) ไม่แสวงหา (2) ไม่ใช้อิทธิพลและตำแหน่งหน้าที่หาผลประโยชน์ (3) ไม่ประกอบอาชีพเกินความสามารถของตนเอง (4) ไม่ควรสร้างความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพ (5) ไม่พยายามหรือไม่วิจารณ์ หรือมีเจตนาไม่ดีต่อวิชาชีพเดียวกัน (6) ความเป็นอิสระในวิชาชีพ (7) กล้าแสดงความคิดเห็น (8) ประกอบวิชาชีพด้วยความรู้ความสามารถในวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ (9) ละเว้นการประกอบวิชาชีพไม่ได้มาตรฐาน (10) ไม่หลอกลวง/ฉ้อโกง/ยักยอก/โจรกรรม (11) ไม่ลอกเลียน/คัดลอก (12) ศึกษาหาความรู้/เพิ่มพูนความรู้ (13) ไม่เรียกรับผลประโยชน์

ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนต่างของจรรยาบรรณอื่นๆ ในสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเดียวกัน

ที่ไม่มีกำหนดไว้ในจรรยาบรรณของตนเอง และมีความเห็นว่าควรเพิ่มเติมในจรรยาบรรณวิชาชีพ วิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอจะถูกนำมาให้ค่าคะแนน และนำมาจัดลำดับ (Ranking) จากค่าคะแนนมากไปหาน้อย 10 อันดับแรก เรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยคือ (1) ละเว้นการประกอบวิชาชีพไม่ได้มาตรฐาน (2) ไม่ควรสร้างความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพ (3) ไม่หลอกลวง/ฉ้อโกง/ยักยอก/โจรกรรม (4) ไม่ใช่อิทธิพลและตำแหน่งหน้าที่หาผลประโยชน์ (5) ไม่ประกอบอาชีพเกินความสามารถของตนเอง (6) มีความเป็นอิสระในวิชาชีพ (7) ไม่ลอกเลียน/คัดลอก (8) กล้าแสดงความคิดเห็น (9) ไม่พยายามหรือไม่วิจารณ์ หรือมีเจตนาไม่ดีต่อวิชาชีพเดียวกัน (10) ศึกษาหาความรู้/เพิ่มพูนความรู้

4.3.2 สาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากกลุ่มคำสำคัญที่เป็นส่วนต่างของสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวนทั้งสิ้น 21 คำ ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง (1) มีระเบียบวินัย (2) เจตนาดี (3) ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพ (4) หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมอันดี จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (5) อุทิศตนต่อวิชาชีพ (6) เต็มใจให้บริการ (7) เคารพศักดิ์ศรีผู้ร่วมงาน (8) ไม่ใช่หรือสนับสนุนให้ใช้ยาตำรับลับหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่เปิดเผยส่วนประกอบ (9) ประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความสิ้นเปลืองและความปลอดภัย (10) อธิบายถึงสาระสำคัญของการให้บริการประกอบการตัดสินใจ (11) ไม่เรียกรับสินจ้างรางวัลพิเศษ (12) ไม่สมยอมในการกระทำผิด (13) ไม่รับรองยินยอมให้ผู้อื่นอ้างความเป็นวิชาชีพ (14) ไม่รับผลตอบแทนจากการรับหรือส่งต่อผู้ใช้บริการ (15) ไม่ก่อกวน (16) ไม่ละทิ้ง (17) บังคับและข่มขู่ (18) ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ (19) อุดหนุน (20) ยินยอม (21) ยกย่องให้เกียรติ

ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนต่างของจรรยาบรรณอื่นๆ ในสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพเดียวกัน ที่ไม่มีกำหนดไว้ในจรรยาบรรณของตนเอง และมีความเห็นว่าควรเพิ่มเติมในจรรยาบรรณวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอจะถูกนำมาให้ค่าคะแนนและนำมาจัดลำดับ (Ranking) จากค่าคะแนนมากไปหาน้อย 10 อันดับแรก เรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยคือ (1) อุทิศตนต่อวิชาชีพ (2) ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพ (3) หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมอันดี (4) มีระเบียบวินัย (5) ประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความสิ้นเปลืองและความปลอดภัย (6) เต็มใจให้บริการ (7) ไม่รับรองยินยอมให้ผู้อื่นอ้างความเป็นวิชาชีพ (8) เคารพศักดิ์ศรีผู้ร่วมงาน (9) ไม่สมยอมในการกระทำผิด (10) อธิบายถึงสาระสำคัญของการให้บริการประกอบการตัดสินใจ

4.3.3 สาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากกลุ่มคำสำคัญที่เป็นส่วนต่างของสาขาวิชาสังคมศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 54 คำ ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง (1) เป็นแบบอย่าง/ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี (2) ตรงต่อเวลา (3) มีความอดทน/ความเพียร/อดสาหะ (4) กล้าหาญ (5) ยืนหยัด (6) สามัคคี (7) มีศรัทธา/เชื่อมั่น/เต็มใจ (8) จงรักภักดี (9) เสียสละ (10) มีเมตตา/มีไมตรี (11) มีความสามารถ

ตารางที่ 4.11 อันดับความสำคัญของคำสำคัญที่เป็นส่วนต่างที่ควรเพิ่มเติมเข้าไปในวิชาชีพแต่ละกลุ่มสาขาวิชาชีพ

อันดับ	กลุ่มสาขาวิชา		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
1.	- ละเว้นการประกอบวิชาชีพไม่ได้มาตรฐาน	- อุทิศตนต่อวิชาชีพ	- ซื่อสัตย์
2.	- ไม่ควรสร้างความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพ	- ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพ	- มีความอดทน/ความเพียร/อดทน
3.	- ไม่หลอกลวง/ฉ้อโกง/ยกยอก/โจรกรรม	- หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อจรรยาบรรณอันดี	- ก้าวหน้าพัฒนาตนเอง/ศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนความรู้
4.	- ไม่ใช่อิทธิพลและตำแหน่งหน้าที่ หาผลประโยชน์	- มีระเบียบวินัย	- มีความสามารถ
5.	- ไม่ประกอบอาชีพเกินความสามารถของตนเอง	- ประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความเสี่ยงและความปลอดภัย	- เป็นแบบอย่าง/ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
6.	- มีความเป็นอิสระในวิชาชีพ	- เต็มใจให้บริการ	- เสียสละ/อุทิศ/รู้จักให้
7.	- ไม่ลอกเลียน/คัดลอก	- ไม่รับรองยินยอมให้ผู้อื่นอ้างความเป็นวิชาชีพ	- มีทัศนคติ/จิตสำนึกกระมัดระวังรอบครอบ
8.	- กล้าแสดงความคิดเห็น	- เคารพศักดิ์ศรีผู้ร่วมงาน	- เสียสละ
9.	- ไม่พยายามหรือไม่วิจารณ์หรือมีเจตนาไม่ดีต่อวิชาชีพเดียวกัน	- ไม่สมยอมในการกระทำผิด	- มีเมตตา/มีไมตรี
10.	- ศึกษาหาความรู้/เพิ่มพูนความรู้	- อธิบายถึงสาระสำคัญของการให้บริการประกอบการตัดสินใจ	- ตรงต่อเวลา

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการประกันคุณภาพ การศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และ การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการประกันคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทุกสาขาวิชาชีพมีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับความคิดเห็นมากถึงมากที่สุด มากกว่าร้อยละ 90 ในประเด็น ควรเพิ่มเติมประเด็นการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน (ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อผู้อื่น สังคมประเทศชาติ) และควรเพิ่มเติมประเด็นดัชนีของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและบุคลิกภาพตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน ไว้ในการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินความต่อเนื่อง ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 จำนวน และร้อยละ ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ของแต่ละสาขาวิชาชีพ ในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
การประกันคุณภาพการศึกษา					
1. ควรเพิ่มดัชนีชี้วัดของการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและบุคลิกภาพตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน (ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อสังคม ประเทศชาติ) ไว้ในการประเมิน การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินความ ต่อเนื่อง	44.0 (11)	48.0 (12)	4.0 (1)	-	4.0 (1)
2. ควรเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะคิด และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้านข้างต้น ตั้งแต่สิ้นปีการศึกษาที่หนึ่งของนิสิตที่เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และต่อเนื่องปีละครั้ง จนจบการศึกษา ไว้ในการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา	44.0 (11)	32.0 (8)	16.0 (4)	4.0 (1)	4.0 (1)
3. การเพิ่มเติมประเด็นการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้าน	48.0 (12)	48.0 (48)	4.0 (1)	-	-

ในรายละเอียดของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้ การมีคุณธรรม จริยธรรม มีความจำเป็นนักศึกษาต้องมีความรู้คู่คุณธรรม มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งเป็นปัจจัยเบื้องต้นในการพัฒนาประเทศ

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทุกสาขาวิชาชีพมีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ในระดับเห็นด้วยมากและมากที่สุด กว่าร้อยละ 90 ในประเด็นการปรับปรุงหลักสูตรควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนและวัดความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวน และร้อยละ ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ของแต่ละสาขาวิชาชีพ ในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
การปรับปรุงหลักสูตร					
1. ในการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการกำหนด วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนและวัดได้ในความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับส่วนร่วมและส่วนต่างๆ จรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน(ต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคมประเทศ)	48.0 (12)	48.0 (48)	4.0 (1)	0	0
2. ความเป็นไปได้ในการกำหนดรายวิชาและวัตถุประสงค์รายวิชาที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างคุณลักษณะตามส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน	29.2 (7)	50.0 (12)	16.7 (4)	4.2 (1)	
3. หลักสูตรควรมีรายวิชาและเนื้อหา ที่บ่งบอกถึงคำสำคัญส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้าน	28.0 (7)	28.0 (7)	40.0 (10)	4.0 (1)	

ในรายละเอียดของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1) เพื่อความชัดเจนในการวัดและประเมินด้านการปลูกฝังทั้งการเรียน การสอน และกิจกรรมนอกหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับจรรยาบรรณควรแทรกไว้ในทุกวิชา หากเป็นวิชาหลักต่างหากนักศึกษา/นิสิตจะได้เรียนเพียงครั้งเดียวและควรจัดให้มีกิจกรรมเช่นการดูงาน และการฝึกปฏิบัติด้วย นอกจากนี้ยังเห็นว่าสามารถจัดสร้างจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นมาสอนได้ ส่วนการสอนสาขาอื่นๆ ก็เพียงสอดแทรกเท่านั้น หรืออาจมีทางเลือกอื่น โดยจัดเป็นวิชาเสริมก่อนจบการศึกษา ซึ่งนักศึกษา/นิสิตทุกคนก่อนจบต้องผ่านวิชานี้จึงจะจบการศึกษา อาจจัดเป็นหลักสูตร

(intensive course) จำนวน 2 สัปดาห์ก่อนจบการศึกษาหรือจัดเป็นการฝึกปฏิบัติก่อนจบ (internship) ก็ได้ รูปแบบปรับได้ แต่ควรให้เป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ (requirement) ของหลักสูตรก่อนจบเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

2) เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้เป็นคนคิดรวบยอด โดยอาจใช้ชื่อวิชาว่า Ethic Reform หรือ Code of Ethic หรือ Ethic and Morals หรือ มนุษย์กับหลักจริยศาสตร์เพื่อชีวิต

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทุกสาขาวิชาชีพมีความเห็นต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในระดับความเห็นด้วยมากที่สุด กว่าร้อยละ 90 ในประเด็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาควรเป็น Role Model ของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้านแก่นิสิตนักศึกษา และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและคุณลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้าน ควรเน้นกิจกรรมปฏิบัติทั้งในและนอกหลักสูตรที่จะสามารถวัดผลได้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 จำนวน ร้อยละ ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ของแต่ละสาขาวิชาชีพ ในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
การจัดการเรียนการสอน					
1. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ควรเป็น Role Model ของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคมแก่นิสิตนักศึกษา	70.8 (17)	20.8 (5)	8.3 (2)	0	0
2. การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและคุณลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม ควรเน้นกิจกรรมการปฏิบัติทั้งในและนอกหลักสูตรที่จะสามารถวัดผลฯ ได้	54.2 (13)	37.5 (9)	4.2 (1)	4.2 (1)	0
3. การจัดการศึกษาโดยสร้างรายวิชาใหม่เพื่อปลูกฝังให้เกิดคุณลักษณะที่ต้องการ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	40.0 (10)	32.0 (8)	8.0 (2)	16.0 (4)	4.0 (1)
4. การจัดการศึกษาโดยสอดแทรกในรายวิชาที่มีสอนในหลักสูตร	48.0 (12)	36.0 (9)	8.0 (2)	16.0 (4)	4.0 (1)
5. การจัดการศึกษาโดยสอดแทรกในรายวิชาชีพที่มีการสอนในหลักสูตร	68.0 (17)	24.0 (6)	8.0 (2)	0	0
6. การจัดการศึกษาโดยการสอดแทรกกำหนดไว้ในทุกภาคการศึกษา	44.0 (9)	32.0 (8)	20.0 (5)	4.0 (1)	0

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
7. การประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมควรประเมินความก้าวหน้าในแต่ละปี	50.0 (12)	29.2 (7)	12.5 (3)	4.2 (1)	4.2 (1)
8. การประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมควรประเมินความก้าวหน้าปีสุดท้ายก่อนจบไปเป็นบัณฑิต	42.9 (9)	28.6 (6)	14.3 (3)	4.8 (1)	9.5 (2)

ในรายละเอียดของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1) อาจารย์เป็นผู้มีอิทธิพลต่อนักศึกษามากตั้งแต่เริ่มเรียนจนเรียนจบและจะถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติวิชาชีพต่อไปในอนาคต

2) ควรมีกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดทำโครงการหรือจัดกิจกรรมร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษา กับหน่วยงานวิชาชีพ ตลอดจนให้นักศึกษาได้วิสาสะกับหน่วยงานผู้ปฏิบัติที่เป็น Role Model ที่ดีของสังคมไม่ว่าจะเป็นวิชาชีพใด

3) กระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยเฉพาะความจริงใจจากผู้สอน โดยอาจจะต้องมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมในวิชาชีพแล้วนำมาเป็นบทเรียนสำหรับนักศึกษาต่อไป

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิทุกสาขาวิชาชีพมีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและการปลูกฝังจรรยาบรรณ ในระดับความเห็นด้วยมากถึงมากที่สุด กว่าร้อยละ 90 ในประเด็นขององค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการกำหนดจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน ที่ควรเป็นหลักพื้นฐานที่ดีต่อผู้ประกอบการวิชาชีพ และองค์กรวิชาชีพควรมีบทบาทส่งเสริมการเผยแพร่จรรยาบรรณวิชาชีพต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความมั่นใจทั้งผู้ประกอบการและผู้รับบริการ รวมถึงความเป็นไปได้ในการปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพควรมีการปรับปรุงจรรยาบรรณให้ตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากขึ้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 จำนวน และร้อยละ ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ของแต่ละสาขาวิชาชีพ ในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ					
1. องค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมของในการกำหนดจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้านที่ควรเป็นลักษณะพื้นฐานที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพ	48.0 (12)	52.0 (13)	0	0	0
2. องค์กรวิชาชีพมีบทบาทส่งเสริมการเผยแพร่จรรยาบรรณวิชาชีพ ต่อสาธารณชน เพื่อสร้างความมั่นใจทั้งผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้รับบริการ	80.0 (20)	20.0 (5)	0	0	0
3. องค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการประเมิน (สอบ) ระดับของ ความรู้ เจตคติและคุณลักษณะของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพ	29.2 (7)	29.2 (7)	29.2 (7)	12.5 (3)	0
4. การตระหนักถึงผลกระทบต่อการพัฒนา ประเทศในภาพรวม ให้มากกว่าการให้ความ สำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนด ขึ้นเพื่อความคุ้มครองภายในผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกัน	33.3 (8)	41.2 (10)	16.7 (4)	8.3 (2)	0
5. ความเป็นไปได้ในการปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพควรมีการ ปรับปรุงจรรยาบรรณให้ ตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง ของสังคมมากขึ้น	52.0 (13)	40.0 (10)	4.0 (1)	4.0 (1)	0

ในรายละเอียดของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1) การสร้างและปลูกฝังจรรยาบรรณจะต้องให้ซึมเข้าไปในจิตใจตั้งแต่ต้น การเรียนรู้และการปฏิบัติเป็นคนละเรื่องกัน ต้องให้ได้ประสบการณ์จริงจะได้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและการปฏิบัติจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ถ้าทำไม่ต่อเนื่องจะไม่สามารถทราบว่าการกระทำที่กระทำจะวัดได้ผลมากน้อยหรือมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงของนิสิตนักศึกษาอย่างน้อยเพียงใด ถ้าไม่ได้ผลหรือได้ผลน้อยจะได้ปรับปรุง โดยจะต้องมีการคิดวิธีการประเมินที่เหมาะสมต่อไป

2) องค์กรวิชาชีพเป็นศูนย์รวมผู้ประกอบวิชาชีพ คนอยู่ในวิชาชีพเดียวกันต้องมีสังคมและพึ่งพาซึ่งกันและกัน จึงควรกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเองและจูงใจผู้ที่เข้าร่วมในสังคมเดียวกันในอนาคต องค์กรวิชาชีพจะทราบรายละเอียดของงานที่ทำได้ดีที่สุดและบุคลากรที่เหมาะสมกับองค์กรวิชาชีพนั้นควรเป็นอย่างไร

3) องค์กรวิชาชีพหลายองค์กรมีวัตถุประสงค์จะเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน ทำให้สังคมยอมรับ เรียนรู้และรับทราบในวงกว้าง และแต่ละองค์กรวิชาชีพควรให้ประชาชนได้รับรู้ว่าจรรยา-

บรรณวิชาชีพของตนนั้น มีว่าอย่างไร เพื่อให้สาธารณชนช่วยกันตรวจสอบบุคลากรในวิชาชีพนั้นๆ และการที่องค์กรวิชาชีพควบคุมตนเองจะได้ผลดีและสร้างความมั่นใจให้กับทุกๆ ฝ่ายเป็นอย่างดี

4) องค์กรวิชาชีพควรมีส่วนร่วมในการประเมิน(สอบ) ระดับความรู้ เจตคติ และคุณลักษณะของผู้ที่ประกอบวิชาชีพ เพราะประสบการณ์จะช่วยเสริมทฤษฎีให้เหมาะสมกับโลกาภิวัตน์ ไม่เน้นคำสอบ และจะช่วยให้ทราบถึงความบกพร่องของระบบการประเมินและจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่ผลิตบุคลากรเข้าสู่วิชาชีพตั้งแต่เริ่มแรกจะทำให้ได้ผู้ประกอบการวิชาชีพที่พึงประสงค์

5) การให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณต่อสังคมมากขึ้นการประพฤติ ปฏิบัติในอนาคต ต้องคำนึงถึงสังคมและประเทศชาติ ไม่น้อยกว่าบุคคลหรือตนเอง ในทางสากลมีการกำหนดไว้มาก

6) สังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากและรวดเร็ว อิทธิพลจากภายนอกประเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมกับผลประโยชน์ทางการค้า ทำให้จรรยาบรรณของวิชาชีพต่างๆ เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ แต่อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงความถูกต้องและความเหมาะสมไว้ด้วยไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร มีเทคโนโลยีก้าวหน้าแค่ไหน แต่บุคคลในวิชาชีพต้องซื่อสัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต้องมีเหตุผลว่าจะต้องทำให้ประเทศชาติ และ องค์กรวิชาชีพดีขึ้นอย่างไร

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทุกสาขา เห็นด้วยมากที่สุดสอดคล้องกันในคำสำคัญเกี่ยวกับประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

ในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า (1) อาจารย์ในสถาบันการศึกษา ควรเป็น Role Model ของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ แก่นิสิตนักศึกษา (2) ควรมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและคุณลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพโดยเน้นกิจกรรมการปฏิบัติทั้งในและนอกหลักสูตรที่สามารถวัดผลได้ (3) ควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกในรายวิชาที่มีการสอนในหลักสูตร

ในด้านการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า (1) องค์กรวิชาชีพควรมีบทบาทส่งเสริมการเผยแพร่จรรยาบรรณวิชาชีพต่อสาธารณชน เพื่อสร้างความมั่นใจทั้งผู้ประกอบการและผู้รับบริการ (2) ควรปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพให้ตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากขึ้น

ส่วนในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนาปลูกฝังจรรยาบรรณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทุกสาขาเห็นด้วยมากที่สุดสอดคล้องกัน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 คำมัญฐาน ควอไทล์ พิสัยควอไทล์ และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของ ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ

ข้อเสนอแนะ	คำมัญฐานความคิดเห็น				ทุกสาขา			
	ทุกสาขา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	Q ₁	Q ₃	Q ₃ -Q ₁	CV
การประกันคุณภาพการศึกษา								
1. การเพิ่มดัชนีชี้วัดของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน (ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อสังคม ประเทศชาติ) ไว้ในการประเมิน การประกัน คุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินความต่อเนื่อง	4.0	4.0	4.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
2. การเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน ข้างต้นตั้งแต่สิ้นปีการศึกษาที่หนึ่งของนิสิตที่เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และต่อเนื่องปีละครั้ง จนจบการศึกษา ไว้ในการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา	4.0	4.0	4.0	4.5	4.0	5.0	1.0	11.1
3. การเพิ่มเติมประเด็นการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน	4.0	4.0	4.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
การปรับปรุงหลักสูตร								
1. ในการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนและวัดได้ในความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับส่วนร่วมและส่วนต่างๆ จรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน (ต่อตนเอง วิชาชีพและสังคมประเทศ)	4.0	4.0	4.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	คำมัยฐานความคิดเห็น				ทุกสาขา			
	ทุกสาขา	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	α_1	α_2	α_3	CV
2. ความเป็นไปได้ในการกำหนดรายวิชา และวัตถุประสงค์รายวิชา ที่จะทำให้ เกิดการเรียนรู้ และสร้างคุณลักษณะ ตามส่วนร่วมและส่วนต่างของ จรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน	4.0	4.0	4.0	4.5	4.0	5.0	1.0	11.1
3. หลักสูตรควรต้องมีรายวิชาและ เนื้อหาที่บ่งบอกถึงคำสำคัญส่วนร่วม และส่วนต่างของจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้าน	4.0	4.0	3.0	5.0	3.0	5.0	2.0	25.0
การจัดการเรียนการสอน								
1. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ควรเป็น Role Model ของการมี จรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคม แก่นิสิต นักศึกษา	5.0	5.0	5.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
2. การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและ คุณลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งต่อตนเองวิชาชีพ และสังคม ควร เน้นกิจกรรมการปฏิบัติทั้งในและ นอกหลักสูตรที่จะสามารถวัดผลได้	5.0	4.0	4.0	5	4.0	5.0	1.0	11.1
3. การจัดการศึกษาโดยสร้างรายวิชา ใหม่เพื่อปลูกฝังให้เกิดคุณลักษณะ ที่ต้องการตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.0	4.0	4.0	4.5	3.0	5.0	2.0	25.0
4. การจัดการศึกษาโดยสอดแทรกใน รายวิชาที่มีสอนในหลักสูตร	4.0	5.0	4.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
5. การจัดการศึกษาโดยสอดแทรกใน รายวิชาชีพที่มีการสอนในหลักสูตร	5.0	5.0	5.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
6. การจัดการศึกษาโดยการสอดแทรก กำหนดไว้ในทุกภาคการศึกษา	4.0	4.5	4	4.5	4.0	5.0	1.0	11.1
7. การประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ควรประเมินความก้าวหน้าในแต่ละปี	4.0	4.0	5.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ค่ามัธยฐานความคิดเห็น				ทุกสาขา			
	ทุกสาขา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	α_1	α_3	$\alpha_1 - \alpha_3$	CV
8. การประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมควรประเมินความก้าวหน้าปีสุดท้ายก่อนจบไปเป็นบัณฑิต	4.0	4.0	4.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ								
1. องค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมของในการกำหนดจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้านที่ควรเป็นลักษณะพื้นฐานที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพ	4.0	4.0	4.0	5.0	4.0	5.0	1.0	11.1
2. องค์กรวิชาชีพมีบทบาทส่งเสริมการเผยแพร่จรรยาบรรณวิชาชีพต่อสาธารณชน เพื่อสร้างความมั่นใจทั้งผู้ประกอบวิชาชีพ และ ผู้รับบริการ	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	0.0	0
3. องค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการประเมิน (สอบ) ระดับของความรู้ เจตคติ และคุณลักษณะของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพ	4.0	3.5	4.0	5.0	3.0	5.0	2.0	25.0
4. การตระหนักถึงผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ให้มากกว่าการให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมภายในผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกัน	4.0	4.0	4.0	4.5	4.0	5.0	1.0	11.1
5. ความเป็นไปได้ในการปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพควรมีการปรับปรุงจรรยาบรรณให้ตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากขึ้น	5.0	5.0	4.0	4.5	4.0	5.0	1.0	11.1

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อรวบรวมจรรยาบรรณวิชาชีพ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงถึงส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อสรุปเสนอแนะเชิงนโยบายและการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการศึกษาเอกสารจรรยาบรรณวิชาชีพ สอบถามข้อมูลจากสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยภาครัฐในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 51 สาขาวิชา จาก 66 คณะ/สำนักวิชา ของ 23 มหาวิทยาลัย จัดเสวนาและวิพากษ์ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยผู้แทนจากองค์กรวิชาชีพจำนวน 23 แห่ง และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาจำนวน 33 ท่าน ได้รับการตอบกลับ 25 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการตรวจสอบสามเส้าการจัดอันดับความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าควอไทล์ พิสัยควอไทล์ และสัมประสิทธิ์การกระจาย ผลการวิจัยพบว่า

1. จรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมดที่เป็นลายลักษณ์อักษรมี 48 จรรยาบรรณ โดยพบจรรยาบรรณวิชาชีพในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 10 จรรยาบรรณ ซึ่งเป็นของ สัตวแพทย์ นักวิจัย นักธรณีวิทยา นักเคมีอุตสาหกรรม สถาปัตยกรรม (2 จรรยาบรรณ) วิศวกรรม (2 จรรยาบรรณ) การใช้งานอินเทอร์เน็ต การทำประมง

จรรยาบรรณในกลุ่มวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพพบ 9 จรรยาบรรณ เป็นของนักกายภาพบำบัด นักเทคนิคการแพทย์ เภสัชกรรม เวชระเบียน จิตแพทย์ พยาบาล (2 จรรยาบรรณ) ทันตแพทย์ และแพทย์

จรรยาบรรณวิชาชีพในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบ 26 จรรยาบรรณ เป็นของตำรวจและนักกฎหมาย (5 จรรยาบรรณ) มัคคุเทศก์ ครู นักบัญชี ตรวจสอบภายใน นักหนังสือพิมพ์ (2 จรรยาบรรณ) นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ นักสังคมสงเคราะห์ นักการตลาด นักบริหาร นักประชาสัมพันธ์ นักรัฐศาสตร์ เลขานุการ (2 จรรยาบรรณ) นักเศรษฐศาสตร์ ทนายความ ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ บรรณารักษ์ศิลป์ นักธุรกิจ (2 จรรยาบรรณ)

จรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถจัดกลุ่มไปอยู่ในสาขาวิชาชีพได้โดยเฉพาะ 3 จรรยาบรรณ เป็นของอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และข้าราชการพลเรือน

2. ผลการวิเคราะห์คำสำคัญที่ปรากฏในจรรยาบรรณวิชาชีพในด้านข้อควรปฏิบัติพบคำสำคัญทั้งสิ้น 74 คำ โดยพบว่าในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา ประกอบด้วยคำสำคัญที่ปรากฏกึ่งหนึ่งหรือมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนวิชาชีพทั้งหมด พบ 4 คำสำคัญ คือ (1) ความรับผิดชอบต่อนักเรียน ความรับผิดชอบต่องาน ความรับผิดชอบต่อสังคมประเทศชาติ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อผลงาน (2) ส่งเสริมเสรีภาพ ส่งเสริมวิชาชีพและการมีส่วนร่วมในการทำงาน (3) ปฏิบัติตามคำสั่ง กฎระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัตถุประสงค์และเป้าหมายของงาน (4) รักษาศักดิ์ศรี

แต่หากดูในภาพรวมของจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมดแล้ว พบคำสำคัญเพิ่มเติม อีก 3 คำ ที่มีระบุไว้อย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งหมด คือ (1) ยุติธรรม เสมอภาค เท่าเทียม (2) ซื่อสัตย์ สุจริต (3) เคารพสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น เคารพสิทธิส่วนบุคคลและกฎระเบียบ

3. ผลการวิเคราะห์คำสำคัญที่ปรากฏในจรรยาบรรณวิชาชีพในด้านข้อควรละเว้น พบคำสำคัญทั้งสิ้น 62 คำ แต่ไม่มีคำสำคัญใดเลยที่พบครบใน 3 กลุ่มสาขาวิชา อย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนวิชาชีพในกลุ่มสาขาวิชานั้น ๆ มีเพียงในภาพรวมที่พบคำสำคัญ 1 คำ ที่มีความถี่ของจำนวนวิชาชีพเกินกึ่งหนึ่ง คือ “ไม่ใช้ผลงานในทางไม่ชอบและไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการหาผลประโยชน์”

เมื่อวิเคราะห์คำสำคัญจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาพบว่า กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบคำสำคัญในด้านข้อควรละเว้นเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนวิชาชีพทั้งหมดของกลุ่มสาขาวิชานี้ จำนวน 3 คำ คือ (1) ไม่ใช้ผลงานในทางไม่ชอบและไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ (2) เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียง (3) ไม่โฆษณาเกินความเป็นจริงหรือหวังผลประโยชน์

ส่วนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบคำสำคัญในด้านข้อควรละเว้นเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนวิชาชีพทั้งหมดในกลุ่มสาขาวิชานี้ จำนวน 26 คำ คำที่ได้ถูกระบุสูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) ไม่เปิดเผยความลับ (2) ไม่สมรู้เป็นใจและไม่ใช้อำนาจ (3) ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลือง (4) ไม่ใช้ผลงานในทางที่ไม่ชอบและไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ (5) ไม่ลงชื่อในผลงานที่ตนไม่ได้ทำ

ในกลุ่มสาขาวิชาสุดท้าย คือกลุ่ม คือกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ไม่พบคำสำคัญที่เกินกึ่งหนึ่งเลย

4. การสังเคราะห์และเชื่อมโยงถึงส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า ในจรรยาบรรณต่อตนเอง มีส่วนร่วมทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชา 3 กลุ่มคำสำคัญคือ (1) การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และหน้าที่ของตนเอง (2) รู้จักความเป็นเหตุเป็นผลในการหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา และ (3) มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วม 2 กลุ่มสาขาวิชาเพิ่มอีก 4 กลุ่มคำสำคัญคือ (1) ความซื่อสัตย์ สุจริต (2) คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมซึ่งพบน้อยในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (จากการสัมภาษณ์ระดมความคิดเห็นจากผู้แทนองค์กรวิชาชีพได้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่า คำสำคัญ 2 คำนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุไว้ในจรรยาบรรณ แต่จะระบุไว้ในข้อควรปฏิบัติ หรือแนวปฏิบัติตามปกติโดยทั่วไป) (3) รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา (4) รู้จักเคารพสิทธิผู้อื่น ซึ่งพบน้อยในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้แทนองค์กรวิชาชีพและผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้แทนองค์กรวิชาชีพและผู้เชี่ยวชาญ) ส่วนใหญ่ทุกสาขาเห็นด้วยมากที่สุดสอดคล้องกันในกลุ่มคำสำคัญ เกี่ยวกับจรรยาบรรณด้านต่าง ๆ ที่เป็นส่วนร่วมของทุกสาขาวิชาดังนี้คือ

5.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบ และรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และไม่โกหกหลอกลวง

5.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม การรักษามาตรฐาน ไม่ออกคำรับรองข้อมูลหรือหลักฐานเท็จ ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ ไม่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง มีศรัทธา คำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ

5.3 จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคมและประเทศชาติ ในเรื่อง รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน

6. คำที่สำคัญ 5 อันดับแรก ที่เป็นส่วนต่างที่ควรเพิ่มเติมเข้าไปในวิชาชีพ แต่ละกลุ่มสาขาวิชาชีพ พบว่า

6.1 กลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ควรเพิ่มในเรื่อง มาตรฐานวิชาชีพ ไม่สร้าง ความขัดแย้ง ไม่หลอกลวง/ฉ้อโกง/ยกยอก ไม่ใช้อิทธิพล และประกอบวิชาชีพเกิดความสามารถ

6.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ควรเพิ่มในเรื่อง อุทิศตน ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพ หลีกเลี่ยงการผิดจริยธรรม มีระเบียบวินัยและคำนึงถึงความสิ้นเปลืองและปลอดภัย

6.3 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ควรเพิ่มในเรื่องซื่อสัตย์ อดทน พัฒนาตนเอง มีความสามารถ และเป็นแบบอย่าง

7. กล่าวโดยสรุปส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ

7.1 ผู้ประกอบวิชาชีพ ควรมีความซื่อสัตย์สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม รับผิดชอบต่อ เคารพสิทธิผู้อื่น ไม่โกหกหลอกลวง

7.2 ผู้ประกอบวิชาชีพควรประกอบวิชาชีพโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซื่อสัตย์ รักษามาตรฐาน ไม่ออกหลักฐานเท็จ ไม่ชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตน รักษาความลับผู้รับบริการ รักษาชื่อเสียง มีศรัทธา และคำนึงถึงความปลอดภัยในการประกอบวิชาชีพ

7.3 ผู้ประกอบวิชาชีพควรคำนึงถึงผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ โดยรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน

7.4 ควรเพิ่มคำสำคัญในจรรยาบรรณของกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ในเรื่อง มาตรฐานวิชาชีพ ไม่สร้าง ความขัดแย้งหลอกลวง ฉ้อโกง ยกยอก อิทธิพล และประกอบอาชีพใน ความสามารถ

7.5 ควรเพิ่มคำสำคัญในจรรยาบรรณของกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในเรื่อง อุทิศตน ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม หลีกเลี่ยงการผิดจริยธรรม มีระเบียบวินัยและคำนึงถึงความ สิ้นเปลืองและปลอดภัย

7.6 ควรเพิ่มคำสำคัญในจรรยาบรรณของกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในเรื่อง ชื่อสัตย์ อุดหนุน พัฒนาตนเอง มีความสามารถและเป็นแบบอย่าง

8. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในด้าน ประกันคุณภาพการศึกษาการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ

8.1 ในการประกันคุณภาพการศึกษา ควรเพิ่มเติมประเด็นการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และดัชนีชี้วัดของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณในข้อ 7

8.2 ในการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนและวัดได้ ในความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณในข้อ 7 และควรมีเนื้อหาแทรกในทุกรายวิชา หากเป็นวิชาเฉพาะควรมีการดูงานและฝึกปฏิบัติด้วย

8.3 ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีอาจารย์ที่มีจรรยาบรรณตามข้อ 7 เป็นตัวแบบ (Role Model) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและคุณลักษณะตามข้อ 7 เน้นกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร รวมทั้งสอดแทรกในรายวิชาที่มีการสอน และทำอย่างต่อเนื่อง

8.4 ในการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ องค์กรวิชาชีพควรมีการกำหนดคำสำคัญ โดยใช้แนวข้อ 7 แล้วเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการรับบริการ และปรับปรุงจรรยาบรรณให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และควรมีการสร้างและปลูกฝังจรรยาบรรณให้เกิดการซึมเข้าไปในจิตใจตั้งแต่ต้น โดยให้มีการลงมือปฏิบัติ และประเมินผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดิน ปรัชญาพฤษ (ม.ป.ป.) ที่ได้วิเคราะห์ลักษณะร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพ 17 สาขาวิชาชีพ และแบ่งลักษณะร่วมไว้ 33 ประการซึ่งส่วนใหญ่ก็จะมีผลสอดคล้องกันเช่นในเรื่องของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อสังคมและต่อวิชาชีพ คำนี้ถึงศักดิ์ศรีวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์ ต้องรักษาความลับ มีความยุติธรรม เป็นต้น ส่วนผลงานวิจัยของสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ (2540) ได้เสนอแนะจริยธรรมสำหรับนักการเมืองที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยนี้เป็นบางข้อ เช่น การเคารพกฎหมาย รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม มีความเป็นธรรม ประพฤติตนให้เหมาะสม มีความรับผิดชอบ ผลงานของชาญชัย เรื่องขจร (2541) ที่ประมวลความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของบุคคลในวิชาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพพบว่า มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยในเรื่องของการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การให้เกียรติผลงานทางวิชาการของผู้รับไม่แอบอ้างเป็นงานของตน การรักษาความลับ เป็นต้น ส่วนปณิธา ดานีพันธ์ (2540) พบว่า จรรยาบรรณในวิชาชีพการตลาดที่สำคัญคือการมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปให้ประชาชนมีความปลอดภัยนั่นคือคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ ยาวพา นพศรี (2542) ได้นำเสนอจรรยาบรรณนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ 12 ข้อ มีบางข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัยได้แก่ ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตาเอื้อเฟื้อ พัฒนาตนเอง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต มีศรัทธาและมีอุดมการณ์ในวิชาชีพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิจัย

1. กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ควรนำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในด้าน ประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณ จากผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้ผ่านการสอบถามความคิดเห็นจากผู้แทนองค์กรวิชาชีพและผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปเพิ่มเติมและใช้ในการกำหนดนโยบาย ซึ่งจะช่วยขยายผลในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นได้เป็นอย่างดีและสามารถสร้างให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

2. องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ สามารถนำข้อค้นพบในคำสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพที่พบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทั้งที่เป็นส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพ ไปทบทวนปรับปรุงเพิ่มเติม ในการแก้ไขจรรยาบรรณวิชาชีพเมื่อครบกำหนดเวลาที่ต้องพิจารณาแก้ไขตามปกติของแต่ละจรรยาบรรณ และสำหรับบางวิชาชีพที่ยังไม่เคยกำหนดจรรยาบรรณไว้เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนำข้อค้นพบนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจรรยาบรรณได้สะดวก ครอบคลุมครบถ้วน ได้มากยิ่งขึ้น และควรพิมพ์เผยแพร่จรรยาบรรณของแต่ละวิชาชีพ ให้สาธารณชนได้ทราบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น เกิดการตรวจสอบ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อวิชาชีพต่าง ๆ และแต่ละวิชาชีพจะพยายามรักษามาตรฐานของวิชาชีพ ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริการแก่ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. บุคลากรในแต่ละวิชาชีพ สามารถทบทวนบทบาทของตน ในทุกด้านตามพันธกิจที่รับผิดชอบเปรียบเทียบกับลักษณะสำคัญในจรรยาบรรณที่กำหนดไว้ทั้งในส่วนของจรรยาบรรณวิชาชีพตนเอง และส่วนต่างของคำสำคัญในจรรยาบรรณสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อช่วยในการผลิตบัณฑิตของแต่ละสาขาวิชาให้เป็นบัณฑิตอุดมคติไทย ตามนโยบายของประเทศ

4. นิสิตหรือนักศึกษา เมื่อเข้ามาศึกษาในหลักสูตรของวิชาชีพใด สามารถศึกษา และทำความเข้าใจลักษณะสำคัญของวิชาชีพตนเองและวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยในการฉายภาพให้เห็นภาพลักษณ์ของตนเมื่อสำเร็จการศึกษาในวิชาชีพนั้น ๆ เปรียบเทียบกับภาพลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาในวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยในการเตรียมตัวและปรับภาพลักษณ์ของตนเองให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ในวิชาชีพได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของบัณฑิตแต่ละวิชาชีพ เพื่อศึกษาความสอดคล้องของพฤติกรรมกรรมการแสดงออกจริงเปรียบเทียบกับลักษณะคำสำคัญของวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ศึกษาจุดอ่อนของการสอดแทรกและกลมกลืนให้บัณฑิตมีลักษณะสอดคล้องกับภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ของวิชาชีพได้

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบจรรยาบรรณของวิชาชีพสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยแยกตามลักษณะที่คล้ายคลึงกันของแต่ละวิชาชีพ เนื่องจากสาขานี้มีความหลากหลายของวิชาชีพมาก หากสามารถจัดกลุ่มได้ละเอียดมากขึ้น จะสามารถบอกลักษณะที่พึงประสงค์ของแต่ละกลุ่มวิชาชีพที่จัดใหม่นี้ได้ดียิ่งขึ้น

Ussahakorn

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บรรณานุกรม

- กรุงเทพธุรกิจ. ตระหนักคุณค่า “จีเอ็มโอ” ยืนยันพื้นฐาน “ความปลอดภัย”. (ออนไลน์). เข้าได้จาก <http://www.seub.ksc.net/econews/jan-43/kt-030143-2.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มีนาคม 2546).
- กิตดา ลำไคร์ตัน. การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.
- เกษียร เตชะพีระ. ขึ้นใหม่ของสงครามแย่งชิงทรัพยากร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.searin.org/Th/PMD/PMDa/PMDa33.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม 2546).
- ข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.fda.moph.go.th/fda-net/hml/product/other/kbs3/goodness. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).
- ข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2538 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.geocities.com/silparcha/NewDentalWeb/ethic.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).
- ข้อบังคับแพทยสภา (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.tmc.or.th/hones/index.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤศจิกายน, 2545).
- ข้อบังคับสภานายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.ocsc.go.th/Ethics/7counsel.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤศจิกายน 2545).
- คทา บัณฑิตานุกูล. “ข้อมูลการร้องเรียนด้านจรรยาบรรณระหว่าง พ.ศ. 2541 - 2543”. จริยธรรมของเภสัชกร : มุมมองจากสังคม. (เอกสารประกอบการสัมมนา). กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2545.
- คุรุสภา. รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการกำกับดูแลและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- เครือข่ายแม่น้ำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ลอกคราบเขื่อนปากน้ำมูล “ความจริง 9 ประการที่ไม่ถูกเปิดเผย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.searin.org/Th/PMD/PMDa/PMDa2.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม 2546).
- จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. 2543 (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.navy.mi.th/supply/moral.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).
- จรรยาบรรณของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.fti.or.th/nfit/org/ethics_fti.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤศจิกายน 2545).

บรรณานุกรม (ต่อ)

จรรยาบรรณข้าราชการพลเรือน (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

www.oepp.go.th/saraweb/janyaban.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณครู 9 ประการ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.gocities.com/zurin111/zjanyabun.html.

(วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.academic.chula.ac.th/Thaiver/Assurance/Junyabun.html.

(วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณมัคคุเทศก์ ตามกฎหมายกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

www.pgathaitouristguide.org/conduct.asp. (วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณมัคคุเทศก์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.tat.or.th/tbgr/conduct/conduct.html.

(วันที่ค้นข้อมูล : 17 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณว่าด้วยการทำประมงอย่างรับผิดชอบ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

www.navy.mi.th/tmbfce/DocDodeOFConduct.html#Top. (วันที่ค้นข้อมูล : 29 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณวิชาชีพเวชระเบียน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://mrsls.hypermart.net/jan.htm>.

(วันที่ค้นข้อมูล : 29 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณหนังสือพิมพ์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก www.thaipressassd.com/conduct/conduct.htm.

(วันที่ค้นข้อมูล : 29 พฤศจิกายน 2545).

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

www.fda.moph.go.th/fda-net/hml/product/other/kbs3/goodness.htm (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤศจิกายน 2545).

จริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

<http://www.tja.or.th/Datafortja/ethicoftja.html> (วันที่ค้นข้อมูล : 18 พฤศจิกายน 2545).

จอม เพ็ชรประดับ. จรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. (หน้า 49-51) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.

ชนะชัย รอดกุล. ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ของครู-อาจารย์แผนก

วิชาช่างเชื่อมโลหะ ในวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สงขลา : คณะครุศาสตร์

อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ , 2544.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก

<http://www.chula.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชนิดา ตานีพันธ์. ความรู้ความเข้าใจและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของนักการตลาด กรณีผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป = Knowledge, understanding and professional ethics of marketers : a study of finished and semi finished food products. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.
- ชาญชัย เรื่องขจร. จรรยาบรรณของบุคคลในอาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา, 2541.
- ชูศรี พุทธเจริญ. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจรรยาบรรณครูในสังกัดเทศบาล = Roles of school administrators on ethical improvement of teachers under the jurisdiction of municipalities. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- ไชย ณ พล. ก้าวสู่ธุรกิจสากลกับการบริหารด้วยระบบศรัทธาและจรรยาบรรณทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พลัสเพลส, 2540.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและพัฒนาบุคคลสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ทันตแพทยสภา. ข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://anamal.moph.go.th/dentalcouncil/Regulation1.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : วันที่ 16 พฤศจิกายน 2545).
- ทันตแพทยสภา. ข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.geocities.com/silparcha/NewDentalWeb/ethic.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : วันที่ 16 พฤศจิกายน 2545).
- เทวี วัฒนาและคณะ. กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนเวชจริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : cursสภาลาดพร้าว, 2540.
- ไทยรัฐ. ตร.ส่งอัยการแล้ว ฟ้องหมอชาลี. (ออนไลน์). เข้าได้จาก http://www.thairath.co.th/thairath1/2546/page2/jan/26/p2_2.asp. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มีนาคม 2546).
- ไทยรัฐ. ครม. มีมติปากมูล เปิด 4 เดือน ปิด 8. (ออนไลน์). เข้าได้จาก <http://www.thairath.co.th/thairath1/2546/page1/jan/15/p1-3asp>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม 2546).
- ไทยรัฐ. ฟ้องหมอชาลีคุกไข่มังกรใช้ 10 ล้าน. (ออนไลน์). เข้าได้จาก <http://www.thairath.co.th/thairath1/2546/page2/jan/04/p2-2.asp>. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มีนาคม 2546).

บรรณานุกรม (ต่อ)

ไทยรัฐ. สถิติแม่พิมพ์ทำผิดคดีผู้สาวฟุ้งพรวด. (ออนไลน์). เข้าได้จาก

<http://www.thairath.co.th/thairath1/2546/educat/jan/02/edu2.asp>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม 2546).

ธีรศักดิ์ อัครบวร. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ก.กมลการพิมพ์, 2543.

นภาพร ณ เชียงใหม่. การหาความเหมาะสมของสื่อเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักบัญชีและนักบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่ : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, [2545].

บรรลุ สิริพานิช. จรรยาบรรณวิชาชีพกับการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมคุณภาพนักวิจัยและผลงานการวิจัย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. (หน้า 43 - 46) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ. สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย : **Statistical Analysis for Research**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2543.

บุรีรัตน์ รอดทิพย์. ความคิดเห็นของผู้รับบริการในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาล ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ.2528 : ศึกษาเฉพาะผู้ป่วยใน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

บวร ทองยัง. จรรยาบรรณครูของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรีโดยการรับรู้ของเพื่อนครูและกรรมการโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.

ประดณ จาติกวนิช. จรรยาบรรณนักวิจัยเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมคุณภาพนักวิจัยและผลงานวิจัย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.

ประมวลจรรยาบรรณวิชาชีพและอาชีพต่าง ๆ เพื่อคุณค่าของคน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2544. ประเวศ วะสี. กรณีเขื่อนปากมูล บ้านเมืองจะลุกเป็นไฟ ถ้าคนไทยไม่เข้าใจความรุนแรงเชิงโครงสร้าง. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

<http://www.searin.org/Th/PMD/PMDa/PMDa20.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม 2546).

ปวีณ ณ. นคร. แนวทางการสร้างวินัยข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมพัรวรา, 2527.

ผู้หญิงห้าว อีกก้าวหนึ่งของเสรีภาพทางเพศในสังคมไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

www.workers-voice.org/w.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 3 กรกฎาคม 2546).

พยุงค์ศักดิ์ จักรสุรินทร์. จิตพิสัย : มิติสำคัญของการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระไทยเน็ต. ครุยุ่น แฉฟุ้งพรวดคคีเพศ – ทารุณเด็ก. (ออนไลน์). เข้าได้จาก

www.parathai.net/news/gen46010704.php. วันที่ค้นข้อมูล 6 กรกฎาคม 2546.

พระธรรมปิฎก (ปอ. ปยุตโต). จะพัฒนาคนกันอย่างไร. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม, 2539.

พระราชวรมณี (ประยูร มีฤกษ์ ธรรมจตุโต). จรรยาบรรณนักวิจัยกับสังคมไทย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณนักวิจัยกับสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (หน้า 10 - 20) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.

พระราชวรมณี (ประยูร มีฤกษ์ ธรรมจตุโต). จรรยาบรรณวิชาชีพกับการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมคุณภาพนักวิจัยและผลงานการวิจัย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (หน้า 71 - 72) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.

พิทยา สายหู. จรรยาบรรณนักวิจัยเพื่อการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมคุณภาพนักวิจัยและผลงานการวิจัย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณนักวิจัยกับสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (หน้า 59 - 61) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.

พินิจชร ปิ่นจินดา. การศึกษาจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

พิบูลย์ กระแสสุข. การส่งเสริมพฤติกรรมครูตามจรรยาบรรณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ = Promotion code of ethics-based behaviors of teachers in school under the Office of Fang District Primary Education, Chiang Mai province. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

มติชน. 3 ปี คดี อ้อ ฉาว บิดแฟ้มทุจริตฯ ล้างเบื้อนวงการสื่อการ์น. (ออนไลน์). เข้าได้จาก http://www.google.com/search?q=cache:fiH2ZAIzMSYC:www.pharm.chula.ac.th/vsuntree/news/june44/corrupt2_2june.htm+%EO%B8%84%EO%B8%94%EO%B8%B5&hl=th&ie=UTF-8. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มีนาคม 2546).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.ku.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.kku.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.chiangmai.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.tu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.nu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยบูรพา. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.buu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.mahidol.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยมหิดล. พระราชดำรัสในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันศุกร์ที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2540. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://kanchanapisek.or.th/speeches/1997/0704.th.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.mju.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.ru.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.swu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.su.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.psu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เสวนาถกปม คุณคามทางเพศ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.google.com/search?q=cache:7b7uNmg-xD8J:www.stou.ac.th/Thai/Schools/Slw/Human_Rights2/news/woman.htm+%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B5&hl=th&ie=UTF-8. (วันที่ค้นข้อมูล : 3 กรกฎาคม 2545).
- มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. เข้าถึงได้จาก <http://www.ubu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- มัญญา ว่องวีระ. จริยธรรมกับการพยาบาล. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์, 2541.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- “แมลงวันในไร่ส้ม : สัมมนาปัญหาสื่อ คดี “หมิ่น” กับโทษ “คุก” ชี้ภัย พ.ร.น. หนังสือพิมพ์”
มติชนสุดสัปดาห์. 2 - 8 ธันวาคม 2545. หน้า 70.
- “แมลงวันในไร่ส้ม : รวมพลคนหนังสือพิมพ์แจกลยุทธ์ใช้กฎหมายบีบสกัดข่าว ปิดหู ปิดตา” มติชน
สุดสัปดาห์. 21 - 27 ตุลาคม 2545. หน้า 70.
- ยุพา อุดมศักดิ์. จรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณ
นักวิจัยกับสังคมไทย. (หน้า 55-57) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกระทรวง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, 2541.
- เยาวพา นพศรี. การนำเสนอจรรยาบรรณของนักอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ = A proposed code
of ethics of human resource training and development officers. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- รวมคดีหมอ “ฆาตกรรม” หมอ. (ออนไลน์). เข้าได้จาก
[http://www.google.com/search?q=cache:SFnKGLH2j3wC:www.chingrangwan.com/
board/cgi
-bin/webboard/generate.cgi-bin/webboard/generte.cgi%3Fcontent%3D0606%26board%
3Dboard+1+%E0%B8.%84%E0%B8%94%E0%B8%B5&hl=th&ie=UTF-8](http://www.google.com/search?q=cache:SFnKGLH2j3wC:www.chingrangwan.com/board/cgi-bin/webboard/generate.cgi-bin/webboard/generte.cgi%3Fcontent%3D0606%26board%3Dboard+1+%E0%B8.%84%E0%B8%94%E0%B8%B5&hl=th&ie=UTF-8). (วันที่ค้นข้อมูล
: 7 มีนาคม 2546).
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์ อจก จำกัด, 2538.
- วริยา ชินวรรณใน. จริยธรรมในวิชาชีพ. (เอกสารการสัมมนา). กรุงเทพฯ : โครงการสนับสนุน
ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541.
- วสิน อินทสระ. จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2544.
- วิชัย โชควิวัฒน์. จริยธรรมสากล. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2543.
- วิพากษ์ มติ ครม. 8 สิงหาคม กรณีมาตรการระยะยาวในการแก้ปัญหาเขื่อน. (ออนไลน์). เข้าถึง
ได้จาก <http://www.searin.org/Th/PMD/PMDa/PMDa23.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม
2546).
- วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. จรรยาบรรณวิศวกร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้
จาก <http://www.geocities.com/back19772001/mepol.4html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 19
พฤศจิกายน 2545).
- ศาลนีกการเมืองสั่งรับฟ้อง 2 เด็ก อดีต รมต. คดีทุจริตยามติชน 8 ธ.ค.๔๔. (ออนไลน์). เข้าได้จ
[http://www.google.com/search?q=cache:eUMWuNYGtm4C:www.pharm.chula.ac.th/
vsuntree/news/dec44/corrupt3_8dec.htm+%E0%B8.%84%E0%B8%94%E0%B8%B5&hl
=th&ie=UTF-8](http://www.google.com/search?q=cache:eUMWuNYGtm4C:www.pharm.chula.ac.th/vsuntree/news/dec44/corrupt3_8dec.htm+%E0%B8.%84%E0%B8%94%E0%B8%B5&hl=th&ie=UTF-8). (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มีนาคม 2546).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุภชาติ จงโพนุลย์พัฒนา. การส่งเสริมจรรยาบรรณนักวิจัยโดยหน่วยงานหลักที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย รายงานการสัมมนาจรรยาบรรณวิชาชีพกับการพัฒนาสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (หน้า 28 - 30) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2541.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. เข้าถึงได้จาก <http://www.kmitl.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. เข้าถึงได้จาก <http://www.kmitnb.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คณะ ภาควิชา หลักสูตร. เข้าถึงได้จาก <http://www.nida.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- สภาการพยาบาล. กฎหมายกับการประกอบอาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์. หน้า 18-24. นนทบุรี : เดอะเบสท์ กราฟฟิค แอนปริ้นท์, 2541.
- สภาการพยาบาล. "ประเด็นการเรียกร้องของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลผดุงครรภ์บางคน และคำชี้แจงจากสภาการพยาบาล". จดหมายข่าวพยาบาล. 5(5) : 44 ; กันยายน - ตุลาคมคม, 2545.
- สมชาย กิจสนาโยธิน. ถ้าผู้ป่วยร้องเรียนจะอย่างไร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.thaidentist.org/advice_online/060204.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 19 พฤศจิกายน 2545).
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. ข้อบังคับสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2543. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.presscouncil.or.th/faq.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545). สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. จรรยาบรรณวิชาชีพสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.tja.or.th/Datafortja/ethicoftja.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : วันที่ 19 พฤศจิกายน 2545).
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. จรรยาบรรณนักข่าว. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://thaiengineering.com/article/janyaban.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 4 ธันวาคม 2545).
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จรรยาบรรณหนังสือพิมพ์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.thaipressasso.com/conduct.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- สำลี ใจดี และคนอื่น ๆ, บรรณาธิการ. จรรยาบรรณของเภสัชกร : มุมมองจากสังคม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2545.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สัญญา ภัทรราชย์ และกำแหง จาตุรจินดา. จริยธรรมวิชาชีพแพทย์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://kanchanapisek.or.th/speeches/1997/0704.th.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. การสัมมนาหาแนวทางส่งเสริมและเผยแพร่จรรยาบรรณนักวิจัย : ผลการสัมมนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2542.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก. http://www.police.go.th/rabeab1/1_1.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 พฤศจิกายน 2545).
- สำนักงานเลขาธิการ. รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการกำกับดูแลและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม. แนวปฏิบัติในการส่งเสริมจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ : สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม, 2539.
- สุกัญญา สุตบรรทัดและคณะ. กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสื่อมวลชนไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุขวัฒน์ สุขสวัสดิ์. กระบวนการดำเนินทางวินัยของข้าราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ปรินญาณิพนธ์สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.
- สุจินต์ วิจิตรกาญจน์. “ความรับผิดชอบต้องสัมพันธ์กับขอบเขตของการปฏิบัติวิชาชีพ”. จดหมายข่าวพยาบาล. 4(6) : 11 ; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2544.
- สุจินต์ วิจิตรกาญจน์. “จุดเสื่อมของวิชาชีพถ้าขาดมาตรฐานการปฏิบัติงานจดหมายข่าวการพยาบาล”. จดหมายข่าวพยาบาล. 2(3) : 7 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2542.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. “จรรยาบรรณนักวิจัย” พัฒนบริหารศาสตร์. 36(1) : 21-37; มกราคม-มีนาคม 2545.
- สุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ. จริยธรรมของนักการเมือง : เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ : [สถาบันพระปกเกล้า], 2540. สุรสิทธิ์ เพรศพิริ้ง. พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครู-อาจารย์ช่างในวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่. สงขลา : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่, 2544.
- สุรัตน์ มณีวงศ์วิจิตร “จริยธรรมในสังคม : จรรยาบรรณของนักวิศวกร” นักบริหาร. 18(2) : 54-57; เมษายน - มิถุนายน 2541.
- สุรีย์ ธรรมมิกบวร. จริยธรรมของวิชาชีพ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.ubonnetwork.com/spenc/euree/ethic.html>. (วันที่ค้นข้อมูล : 19 พฤศจิกายน 2545).
- สุขวัฒน์ สุขสวัสดิ์. กระบวนการดำเนินทางวินัยของข้าราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.
- อนันต์ จินดารัตน์. “กติกาสัญญาที่ครูควรรู้” ข้าราชการครู. 8(7) : 48, 2535.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อภิรดี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. ความรู้และทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ต่อหลักจริยธรรมทางการแพทย์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544. วิทยานิพนธ์ (สศ.ม.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2544.
- เอ็กซ์ - ไซท์. โวยเจ้าหน้าที่ป่าไม้ลอบตัดไม้ในอุทยานฯ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก
<http://www.seub.ksc.net/econews/jan-43/tp-080143-1.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 6 มีนาคม 2546).
- Garrett Thomas M., Baillie Harold W. and Garrett Rosellen M. **Health Care Ethics :
Principle and Problems**. 2nd ed. London : Prentice Hall, 1993.
- John Sinclair and others, Editor. **Collins Cobuild English Dictionary**. London :
HarperCollinsPublishsers, 1995.
- "Professional Miscondct Case Studies : 82". **Incompetent behavior British Journal
of Nursing**. 11(21) : 1359, 28 November - 11 December 2002.
- Hornby, AY., Gatenby, EV and Wakefield, H., Editor. **The Advanced Jearner's Dictionary
of current English**. 2 ed. Page336,773. London : Oxford University press, 1968.
- Microsoft Corporation. "Medical Ethics". **Microsoft Encarta 97 Encyclopedia**. [CD-
ROM]. U.S.A. : Microsoft Corporation, 1966.
- Pasuk Phongpaichit andSungsidh Piriyarangsan. **Corruption and Democracy in
Thailand.Bangkok** : Bookman Publication Limited Partnership, 1994.
- Sinclair John. and others. **Collins Cobuild English Dictionary**. Page 1313. London :
Harpercollins Publisher, 1995.

ภาคผนวก ก

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. จรรยาบรรณสัตวแพทย์

มีทั้งหมด 47 ข้อ หัวข้อใหญ่เขียนเป็นฐานันดรและศักดิ์ศรีต่อจากนั้นเขียนเป็นหัวข้อเรียงกันไป เช่น ความรับผิดชอบทั่วไป การลงโทษผู้กระทำผิดไม่ให้อภัยประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ ความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ หน้าที่ทั่วไปของผู้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ ความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ต่อบริการสังคม การชักจูงลูกค้าเพื่อการประกอบอาชีพ การโฆษณา ฯลฯ ข้อความที่ใช้ในการเขียนจะเน้นในสิ่งที่สัตวแพทย์ไม่พึงปฏิบัติ ฯลฯ และแจกแจงรายละเอียดในการประกอบอาชีพอย่างชัดเจนระหว่างนายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์

กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2506)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. 2505

ข้อ 1 ผู้ประกอบบำบัดโรคสัตว์ต้องรักษามารยาทแห่งวิชาชีพโดยไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพของตน

ข้อ 2 ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ต้องไม่ประพฤติหรือกระทำการดังต่อไปนี้

- 1) โฆษณา หรือใช้ จ้าง วาน ผู้อื่นให้โฆษณายกย่องความรู้ความสามารถของตนในการประกอบการบำบัดโรคสัตว์เกินความเป็นจริง
- 2) ดิตขงเมา หรือยาเสพติดให้โทษ จนหย่อนความสามารถในหน้าที่
- 3) ใช้หรือช่วยผู้ที่มีได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ให้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์
- 4) ออกใบสำคัญรับรองอันเป็นความเท็จโดยตั้งใจ หรือให้ความเห็นอันไม่สุจริตในเรื่องใดซึ่งเกี่ยวแก่วิชาชีพของตน
- 5) ปฏิเสธการช่วยเหลือของสัตว์ในระหว่างสัตว์ได้รับอันตรายเมื่อได้รับคำขอร้องและตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้

ประมวลจรรยาบรรณสัตวแพทย์ของ สัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2516

1. ความรับผิดชอบทั่วไป ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ทุกคน ต้องรับผิดชอบในการที่จะรักษาไว้ ซึ่งเกียรติ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของวิชาชีพสัตวแพทย์
2. การลงโทษผู้กระทำผิดไม่ให้อภัยประกอบอาชีพสัตวแพทย์ถ้าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์เคยถูกลงโทษฐานกระทำผิดทางอาญา ทั้งในและนอก ประเทศให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย คณะกรรมการเรื่องวินัยของสัตวแพทย์สมาคม มีสิทธิ์ พิจารณาว่า บุคคลผู้นั้นสมควรที่จะประกอบอาชีพสัตวแพทย์หรือไม่
3. ความประพฤติของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์
ถ้าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ได้ผ่าน การพิสูจน์แล้วว่ามีคุณสมบัติที่ไม่สมควรไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย

4. หน้าที่ทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ไม่ควรจะปฏิเสธการรักษา โดยปราศจากเหตุผล เมื่อได้ เริ่มรักษาแล้วไม่ควรละทิ้ง โดยปราศจากเหตุผลที่ดี และปราศจากความคุ้มกัน สวัสดิภาพของ สัตว์ป่วย และต้องรับผิดชอบที่จะใช้ความรู้และความชำนาญ อย่างระมัดระวัง เพื่อให้ได้ประโยชน์ เต็มที่

5. ความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ต่อบริการสังคม

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ส่วนตัว ซึ่งถือว่าเป็นผู้แทนของวิชาชีพ ในอันที่จะเสียสละเพื่อการบรรเทาความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมาน จึงควรจะให้บริการตลอดเวลาต่อสังคม ทั้งโดยตัวเองหรือเพื่อนร่วมอาชีพ โดยเฉพาะในกรณีของศัลยกรรมนอกสถานที่ ควรชี้ให้ชัดว่าจะให้ไปรับบริการที่ใด เมื่อหมดเวลาทำงานของตนแล้ว

6. การชักจูงลูกค้าเจือประกอบอาชีพ

เป็นการไม่สมควรและทำให้เสื่อมเสียเกียรติ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพสัตวแพทย์ ที่จะชักจูงให้ลูกค้ามารับการบริการจากตน ไม่ว่าจะกระทำด้วยตนเองหรือตัวแทนอื่นๆ ทั้งนี้ รวมทั้ง การร่วมมือกับผู้อื่นด้วย

7. การโฆษณา

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ไม่ควรจะพยายามหาลูกค้า หรือหาชื่อเสียงโดยวิธี โฆษณา ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เช่น โฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จอภาพยนตร์ และอื่นๆ แต่ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า จะร่วมทำหน้าที่แก่สาธารณชนไม่ได้ มีอยู่ทาง เดียวเท่านั้นที่จะมีชื่อเสียงทางวิชาชีพ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและจรรยาบรรณ คือ ความชำนาญ อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้วิชาชีพอย่างถูกต้องศีลธรรม

8. คำนำหน้าชื่อและคำอธิบาย

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ไม่ควรจะโฆษณา หรืออธิบายตัวเองให้ประชาชนทราบ ด้วยคำนำหน้า เช่น "ที่ปรึกษา" "ผู้เชี่ยวชาญ" "สัตวแพทย์ผ่าตัดสุนัข" หรือ "สัตวแพทย์ผ่าตัดม้า" ฯลฯ ความเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือ เป็นที่ปรึกษานั้นจะเป็นได้ ก็ด้วยการยอมรับนับถือของบรรดาผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ด้วยกัน

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการศึกษาเพิ่มเติม ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์นั้นอาจจะเพิ่มปริญญา หรือประกาศนียบัตรที่ได้เพิ่มเติมมานั้น ต่อท้าย ชื่อในทะเบียน และปริญญาหรือประกาศนียบัตรเหล่านี้ ก็อาจจะลงในป้ายชื่อร้านและพิมพ์ที่หัว กระดาษเขียนจดหมายได้

9. บริการทางสัตวแพทย์และสาขาย่อย

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ไม่ควรจะโฆษณา บริการทางสัตวแพทย์และสาขาย่อย เช่น การผ่าตัดพิเศษ การรักษาโดยใช้ไฟฟ้า ถ่ายรูปด้วยรังสี รับเลี้ยงดูสัตว์ รับผิดชอบสุนัข และอะไรอื่นๆ ทำนองนี้ ทั้งนี้ให้รวมถึงการกระทำทำนองนี้โดยใช้แผ่นป้าย หรือหัวกระดาษเขียน จดหมายหรือลงพิมพ์ ในหนังสือของวิชาชีพและหนังสือพิมพ์ทั่วไป

10. ห้องปฏิบัติการ

ในกรณีที่สถานบำบัดโรคสัตว์ของผู้ประกอบ อาชีพสัตวแพทย์มีห้องปฏิบัติการด้วย

ไม่ควรโฆษณาห้องปฏิบัติการนั้นๆ ไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ

11. ที่ตั้งของสถานบำบัดโรคสัตว์ของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์

ที่ตั้งของสถานบำบัดโรคสัตว์ไม่ควรอยู่ภายใน หรือใกล้กับตลาดค้าสัตว์ หรือร้านจำหน่ายอาหาร สัตว์ หรือร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง หรือใกล้สถานที่อื่นใดซึ่งไม่เหมาะสม แก่การประกอบ อาชีพสัตวแพทย์สมาคม พร้อมทั้งจะให้คำปรึกษาในกรณีที่มีข้อสงสัย

12. แผ่นป้ายและเครื่องหมายต่างๆ

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ต้องรับผิดชอบ ในการตรวจตราให้ป้ายชื่อสถานบำบัด โรคสัตว์เป็นเพียง สิ่งบอกกล่าวให้ประชาชนทราบ และไม่มีการออกแบบให้เป็นการโฆษณาต่อ ประชาชน แผ่นป้ายของสถานบำบัดโรคสัตว์ ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินสมควรที่จะบรรจุข้อความ ต่อไปนี้ ซึ่งข้อความใดข้อความเดียวอาจอยู่ที่แผ่นป้ายได้

ก. ชื่อผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์

ข. อักษรย่อบอกปริญญาหรือวุฒิปัตร์ที่ได้รับ

ค. เวลาทำการ

ง. ในกรณีที่ เป็นสาขา หรือเป็นสถานบำบัดโรคสัตว์ ทางศัลยกรรม เมื่อปิดทำการแล้ว ควรจะมีสถานที่อยู่หรือหมายเลขโทรศัพท์ ของผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์เพื่อให้ติดต่อได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์หลายคนทำงานด้วยกัน แผ่นป้ายเดียว อาจ จะบรรจุข้อความเหล่านั้น หรือแผ่นป้ายหนึ่งอาจบรรจุชื่อและปริญญา และอีกแผ่นป้ายหนึ่ง อาจมี เวลาทำการ หรือข้อความอื่นในกรณีที่ เป็นสาขาศัลยกรรม

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้ซึ่งถูกคิดชื่อ ออกจากทะเบียนหรือผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์ ผู้ซึ่งถูกคณะกรรมการทางวินัยสั่งยึดทะเบียน ต้องเลิกติดป้ายชื่อสถานบำบัดโรคสัตว์ แผ่นป้ายหรือเครื่องหมาย

ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นสอง (ตามพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัด โรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) ที่ประกอบอาชีพพร้อมกับนายสัตวแพทย์ จะลงชื่อในแผ่นป้ายไม่ได้ เพราะจะ เป็นทางนำไปสู่ความเข้าใจผิดว่า เขาเป็นนายสัตวแพทย์ นายสัตวแพทย์ที่อนุญาตให้ กระทำการ นี้ก็ถือว่าผิดจรรยาบรรณ ผู้ประกอบการบำบัดโรคชั้นสอง (ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัด โรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) มีสิทธิและหน้าที่ในการประกอบการบำบัดโรคสัตว์ ตามที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) เท่านั้น

13. สถานที่กักกันสัตว์ สถานที่รับเลี้ยงสัตว์ และร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง

ก. ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ต้องไม่โฆษณาการรับเลี้ยงดูสัตว์ สถานที่กักกันสัตว์ และร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง ซึ่งตนเองเป็นผู้ควบคุมและหรือเป็นเจ้าของ

ข. ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ต้องไม่อนุญาตให้เจ้าของสถานที่กักกันสัตว์ สถานที่รับ เลี้ยงดูสัตว์ และร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง ทำการ ณ สถานบำบัดโรคสัตว์ของตัวเอง หรืออนุญาตให้ โฆษณาที่ตั้งของ สถานบำบัดโรคสัตว์ของตัวเอง หรือที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์ของ ผู้ประกอบ อาชีพสัตวแพทย์ ก็ผิดจรรยาบรรณเช่นเดียวกัน

14. ธุรกิจการค้า การจ้าง หรือการกระทำโดยผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์

ก. ชื่อและปริญญาของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ จะปรากฏอยู่บนหัวกระดาษเขียนจดหมาย หรือเอกสารขององค์การค้า ซึ่งเป็นนายจ้างของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้นั้นได้ ถ้าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์นั้นเอง

1) ผู้ทำงานเต็มเวลา ไม่ว่าจะป็นตำแหน่งของวิชาชีพสัตวแพทย์หรือไม่ก็ตาม

2) ผู้ทำงานในตำแหน่งของ วิชาชีพสัตวแพทย์ไม่เต็มเวลา หรือเป็นที่ปรึกษา แต่ต้องไม่ให้การปรึกษา หรือให้บริการแก่ประชาชน เว้นเสียแต่ว่า เขาให้คำ ปรึกษา แก่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ด้วยกัน

ข. ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้ทำงานไม่เต็มเวลาและทำหน้าที่อื่น จ้างโดย องค์การค้าใดๆ อาจใช้ชื่อของเขาพิมพ์ที่หัวกระดาษ เขียนจดหมายขององค์การนั้นๆ ได้ แต่ต้อง ไม่ใส่ปริญญา

ค. ในกรณีข้อ ก. และ ข. ต้องไม่ใส่ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ของ ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ นอกเหนือไปจากหมายเลขโทรศัพท์ขององค์การนั้นๆ

15. การเปลี่ยนที่อยู่ การเปลี่ยนผู้ร่วมกิจการ และการเปิดกิจการใหม่

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนที่อยู่หรือเปลี่ยนผู้ร่วมงาน อนุญาตให้มีการส่งจดหมาย ซึ่งมีข้อความเหมาะสมไปยังลูกค้าผู้ซื้อสัตย์ได้ ลูกค้าผู้ซื้อสัตย์อาจพิจารณาได้ โดยเป็นลูกค้าที่น่าสัตย์มา รักษาในเวลา 3 ปีที่ผ่านมา โดยไม่ได้ไปหาผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์คนอื่น เมื่อผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ เปิดสถานบำบัดโรคสัตว์ใหม่หรือย้ายที่อยู่ ไม่เคยลงประกาศในหนังสือพิมพ์สาธารณะเกินห้าครั้งติดต่อกัน

16. ชื่อสถานบำบัดโรคสัตว์

ถ้าหุ้นส่วนใหญ่หรือผู้ร่วมงานตายลง ครอบงำเขียน หรือเลิกประกอบอาชีพเป็นการสมควรที่จะให้คงชื่อหุ้นส่วนใหญ่หรือผู้ร่วมงานนั้นไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อว่าผู้ดำเนินกิจการต่อไป จะได้รับประโยชน์และระยะเวลานั้นต้องไม่เกินหนึ่งปี แต่ว่าจะเป็นการขัดต่อจรรยาบรรณ ถ้าจะใช้ชื่อนั้นตลอดไป

ในการนี้ บางหุ้นส่วนนิยมใช้ชื่อต่างๆ ไป ซึ่งไม่รวมเอาชื่อของผู้ร่วมหุ้นทั้งหมด เพื่อให้ได้ใช้ชื่อนั้นตลอดไป ชื่อนี้อาจประกอบด้วยชื่อของหุ้นส่วนอาวุโสเท่านั้นรวมกับคำว่า “และสหาย” อย่างไรก็ตามชื่อแบบนั้นต้องเลิกใช้หลังจากหุ้นส่วนอาวุโสถึงแก่กรรม หรือครอบงำแล้ว 1 ปี

ชื่อทางภูมิศาสตร์ซึ่งบอกถึงเมืองทั้งเมือง ไม่ควรจะใช้เป็นชื่อของสถานบำบัดโรคสัตว์นั้น เป็นแห่งเดียวที่มีอยู่ หรือเป็นสถานบำบัดโรคสัตว์ที่เด่นในบริเวณนั้น

17. หัวกระดาษเขียนจดหมาย

กระดาษหัวบัญชีบัตรเยี่ยม หรือเครื่องเขียนอื่นๆ ที่ใช้ในสถานบำบัดโรคสัตว์ไม่ ควรจะพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ หรืออักษรลวดลาย และไม่ควรมีสิ่งอื่นใด นอกจากสิ่งต่อไปนี้

ก. ชื่อของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ หรือชื่อของสถานบำบัดโรคสัตว์หุ้นส่วน

ข. ที่อยู่ ถ้ามีมากกว่าหนึ่งแห่ง ก็ใส่ทั้งของสถานบำบัดโรคสัตว์แห่งใหญ่ และสถานบำบัดโรคสัตว์สาขา

ค. อักษรย่อปริญญาตามที่จดทะเบียนไว้

ง. หมายเลขโทรศัพท์

จ. รหัสโทรเลข

ฉ. เวลาทำการ

ช. ที่อยู่ของสถานที่กักกันสัตว์ของสถานบำบัดโรคสัตว์ ถ้ามี

ห้ามใช้เครื่องหมายตราของสถานศึกษา ทางวิชาชีพสัตวแพทย์พิมพ์บนหัวกระดาษดังกล่าวข้างบน ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่ทำงานราชการ องค์การต่างๆ หรือหน่วยงานสาธารณะ ไม่มีสิทธิใช้ตำแหน่งนั้น พิมพ์หัวกระดาษที่ใช้ ในสถานบำบัดโรคสัตว์ส่วนตัว กฎข้อนี้คลุมไปถึงผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ที่ทำงานที่สถานที่แข่งขัน สถานที่ประกวด หรือสโมสรเกี่ยวกับสัตว์

ห้ามใช้คำเหล่านี้ “ที่ปรึกษา” “ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ” “สัตวแพทย์ผ่าตัดสุนัข” “สัตวแพทย์ผ่าตัดม้า” หรือคำอื่นที่คล้ายคลึงกันนี้ นำหน้าชื่อบนหัวกระดาษต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นคำเหล่านี้ เช่น “รับเลี้ยงคู่สัตว์” “รับตัดขนสุนัข” ก็ไม่ควรพิมพ์ลงในสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในสถานบำบัดโรคสัตว์

ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นสอง (ตามพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) ไม่มีสิทธิพิมพ์ชื่อลงในหัวกระดาษต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ถึงแม้เขาจะเป็นหุ้นส่วนกับนายสัตวแพทย์ หรือพิมพ์สิ่งอื่นใดลงไป ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ว่า ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นสองเป็นนายสัตวแพทย์ นายสัตวแพทย์ที่ยอมให้สิ่งนี้เกิดขึ้นก็ถือว่ามีความผิดของยา สลากยา หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ใช้ในทางสัตวแพทย์ ไม่ควรมีข้อความอื่น นอกจากคำแนะนำการใช้ที่จำเป็น ชื่อและที่ตั้งของสถานบำบัดโรคสัตว์ ชื่อผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์ ตำบลที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ ต้องพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ขนาดเล็ก

18. การบริการประชาชน

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ควรร่วม ในกิจการของสังคมร่วมในกิจกรรมตอบ ปัญหา หรือเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนให้ความรู้สิทธิกร หรือยุวกสิกร หรือร่วมงานกับหน่วยงานของรัฐบาล ในกรณีเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องสงวนนาม ของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์นั้นๆ การร่วมกิจกรรมดังกล่าว ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ทุกคน ต้องมีความรับผิดชอบที่จะประพฤติและปฏิบัติให้เป็นไปทางเพิ่มพูนศักดิ์ศรีและฐานะนครของวิชาชีพ

19. การลงพิมพ์และการใช้ประโยชน์จากเรื่องที่ลงพิมพ์

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ เป็นผู้เขียนเรื่องลงพิมพ์ ไม่ควรใช้สิ่งตีพิมพ์ทั้งหมด หรือบางส่วนให้เป็นการโฆษณาตัวเอง หรือใช้เป็นเครื่องส่งเสริมผลิตภัณฑ์ใดๆ ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชน ทั้งนี้ได้ห้ามผู้ผลิตที่จะจัดส่งเอกสารเหล่านั้นไป เพื่อเผยแพร่วิทยากรของวิชาชีพสัตวแพทย์

การนำบทความที่มีชื่อกำกับไปลงหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นบทความที่สำคัญต่อ ประชาชน ย่อมไม่ขัดต่อจรรยาบรรณ

20. ยาสำเร็จรูปและอาหารสัตว์

ห้ามผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ให้คำรับรอง หรือลงรูปถ่าย ในการโฆษณายาสำเร็จรูป อาหารสัตว์หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาสัตวแพทย์และการเกษตรความสัมพันธ์ในระหว่างผู้ประกอบ อาชีพสัตวแพทย์

21. จริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ทุกคน ต้องส่งเสริมเกียรติศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของวิชาสัตวแพทย์ความสัมพันธ์ในแง่วิชาชีพระหว่าง ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ไม่ว่าจะโดยสัญญาการว่าจ้างหรือโดยความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อนร่วมวิชาชีพ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานแห่งเกียรติยศ ศรัทธา และความไว้วางใจต่อกัน

22. ความรับผิดชอบของสถาบัน การศึกษาวิชาชีพสัตวแพทย์

สถาบันให้การศึกษาวินิจฉัยสัตวแพทย์ ต้องมีความรับผิดชอบที่จะแนะนำ นักศึกษา ผู้ซึ่งจะประกอบอาชีพสัตวแพทย์ในอนาคต ให้รู้จักจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสัตวแพทย์

23. มารยาทในการเริ่มงานวิชาชีพ

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่เป็นหุ้นส่วน ผู้ร่วมงานหรือลูกจ้าง เมื่อหมดสัญญา ทำงานแล้วออกไป เปิดสถานบำบัดโรคสัตว์ทันที โดยเป็นการแข่งขันกับสถานบำบัดโรคสัตว์เดิม ซึ่งได้นำตนเข้ามาประกอบอาชีพ ถือว่าเป็นการกระทำที่ไร้เกียรติวันเสียแต่ว่า ได้รับความเห็นชอบจากบุคคลดังกล่าว หรือได้เว้นระยะนานพอควร

24. การเจรจาเพื่อร่วมงาน เพื่อหุ้นส่วน หรือเพื่อการเป็นผู้ช่วย

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ต้องไม่นำสิ่งที่ได้รู้ในระหว่างการเจรจาดกลงเพื่อ เข้าร่วมงานร่วมหุ้น หรือเป็นผู้ช่วย มาใช้ให้เป็นประโยชน์กับตัวเอง และจะเป็นผลเสียต่อผู้ซึ่งกำลังเจรจาดกลงด้วย โดยการแข่งขันกับผู้นั้น เว้นแต่เวลาจะผ่านไปนานแล้ว หลังจากการเจรจาได้สิ้นสุดลง ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้นั้น ควรจะปรึกษาคณะกรรมการ สัตวแพทย์สมาคม เพื่อหาวิถีทางที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติต่อไป

25. การปรึกษาและความคิดเห็นของ ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์คนอื่น

คำว่า "ที่ปรึกษา" หมายถึงผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่ได้รับเชิญ โดยผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่กำลังทำการรักษาอยู่ เพื่อให้ความร่วมมือโดยการปรึกษาหารือ ในการวินิจฉัยโรค ทำนายโรค หรือการรักษาโรค

การปรึกษาซึ่งอาจมีขึ้นโดยคำแนะนำของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาอยู่ หรือมีขึ้นโดยความประสงค์ของเจ้าของสัตว์ ที่จะได้รับความเห็นจากผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์คนอื่น ควรจะยึดหลักกว้างๆ ดังต่อไปนี้

การนัดพบและการจัดการต่างๆ เกี่ยวกับการปรึกษานั้น ผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาอยู่จะเป็นผู้กระทำ

ที่ปรึกษาจะให้คำปรึกษาก็ แต่ในกรณีที่ได้รับความเห็นชอบ และยินยอมจาก ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาอยู่ และไม่ควรถาวรดูอาการ หรือพบกับเจ้าของสัตว์ จนกว่าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์อีกผู้หนึ่งมาปรึกษา ถ้าเจ้าของสัตว์ต้องการเช่นกัน

ในกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้ทำการรักษา อยู่ไม่อยู่ในที่นั้น ที่ปรึกษาอาจจะตรวจรักษา แล้วรายงานต่อผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้ทำการรักษาโดยเร็วที่สุดได้

ฐานะของที่ปรึกษานั้นเป็นเรื่องที่ปราณีตมาก จะต้องระมัดระวังในเรื่องจรรยาบรรณให้มากที่สุด และต้องใช้ดุลยพินิจอย่างที่สุดด้วย

26. ค่าธรรมเนียมในการปรึกษา

การเก็บค่าธรรมเนียมในการให้คำปรึกษา ให้เป็นเรื่องระหว่างที่ปรึกษาและผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้ทำการรักษาอยู่

27. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในกรณีฉุกเฉินที่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาไม่สามารถ ผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์ที่ถูกเรียกมาแทน ต้องทำการรักษาในเรื่องที่จำเป็นรีบด่วนเท่านั้น และต้องรายงานต่อผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาประจำในเรื่องที่ตนได้ทำไปแล้ว ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่ถูกเรียกมานี้ ควรจะถือว่าตนปฏิบัติหน้าที่ในนามของเพื่อนร่วมงาน และไม่พึงกระทำอันใดมากไปกว่าที่จำเป็น

28. การเปลี่ยนผู้ทำการรักษา

ถ้าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ถูกเรียกไป ตรวจรักษาสัตว์ป่วย ซึ่งผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาประจำทำการรักษาอยู่ หรือเคยทำการรักษาอยู่ หรือเคยทำการรักษาเมื่อไม่นานมา ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้ที่ถูกเรียกนี้ต้องไม่ไป เว้นเสียแต่ว่าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่ทำการรักษาอยู่ ขอร้องให้ไปเป็นที่ปรึกษา หรือผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ผู้ทำการรักษาอยู่นั้น แจ้งว่าได้เลิกรักษาสัตว์นั้นแล้ว

29. การตรวจเพื่อการประกันสุขภาพสัตว์

ถ้าบริษัทประกันหรือองค์การคล้ายคลึงกัน ขอร้องผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ ให้ตรวจสัตว์ที่กำลังรับการรักษาอยู่ โดยผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์อื่น จะต้องแจ้งให้ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้นั้น ทราบว่าเมื่อใดและเวลาไหนที่ตนจะไปทำการตรวจเพื่อประกันสุขภาพสัตว์

30. การตั้งสถานบำบัดโรคสัตว์ใหม่

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่ตั้งสถานบำบัดโรคสัตว์ขึ้นใหม่ ควรจะเขียนหนังสือแจ้งไปยังผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์อื่น ๆ ซึ่งอยู่ในบริเวณที่ตนได้ตั้งขึ้น พร้อมทั้งบอกสถานที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์

31. การทำงานราชการและทำงานส่วนตัว

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่รับราชการ ควรคำนึงถึงเกียรติของตนเอง โดยไม่พึงใช้อำนาจหน้าที่ อันจะทำให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์คนอื่น ซึ่งประกอบอาชีพส่วนตัวในท้องที่นั้น

32. การทำงานบริษัทการค้าและอุตสาหกรรม

ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ จะไปเยี่ยมฟาร์มในนามของบริษัทการค้าและอุตสาหกรรมที่ตนสังกัดอยู่ ควรจะทราบชื่อของผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ที่ทำงานประจำอยู่ที่ฟาร์มนั้น และแจ้งให้เขาทราบว่าตนจะไปเยี่ยมฟาร์ม

ถ้าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์นั้น มีความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมงานที่ไม่ใช่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ หรือทำงานร่วมกับผู้ที่ไม่ใช่ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ในบริษัทเดียวกัน เพื่อไม่ให้เป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ ระหว่างผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ผู้นั้น กับผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์คนอื่น ๆ ที่ทำงานส่วนตัว

ถ้าผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ประสงค์ จะแปลคำแนะนำการใช้จ่ายและคู่มือการเลี้ยงสัตว์

ต้องยึดถือหลักวิชามากกว่าผลประโยชน์ทางการค้า

เมื่อเจ้าของฟาร์มได้ร้องทุกข์ต่อบริษัทเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เช่นอาหารสัตว์ที่ได้รับไปทางบริษัทจะต้องทำการศึกษาคำร้องทุกข์นั้น และเป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ของบริษัทจะต้องไปเยี่ยมฟาร์มนั้น แต่จะต้องให้ผู้ประกอบอาชีพ สัตวแพทย์ผู้ทำงานประจำฟาร์มทราบ และถ้าเป็นไปได้ต้อง ปรึกษาผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ประจำฟาร์มนั้นด้วย

กล่าวโดยทั่วไปความเห็นใดๆ ที่ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ในบริษัทการค้าได้มาจากการไปเยี่ยมฟาร์ม ควรจะถ่ายเทจดให้นายจางทราบ แต่อย่างไรก็ดีในบางกรณี ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ จำเป็นจะต้องให้คำแนะนำแก่เจ้าของฟาร์ม ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ของบริษัทต้องพิจารณาใน 2 เรื่อง คือ

1) เจ้าของฟาร์มได้รับคำแนะนำ จากผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ประจำหรือยัง เรื่องนี้ควรจะทราบเสียก่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโภชนาการ การจัดการทั่วไป หรือสิ่งอื่นๆ ซึ่งอาจจะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อสุขภาพของสัตว์ ถ้าเจ้าของฟาร์มได้รับคำแนะนำแล้ว ก็จำเป็นว่า ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ต้องปล่อยให้ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ประจำ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำแล้วนั้นตัดสินใจโดยตลอด

2) ถ้าเจ้าของฟาร์มยังไม่ได้รับคำแนะนำ จากผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ประจำ ในปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ของบริษัท จะต้องพิจารณาว่าปัญหาทางสัตวแพทย์ ทั้งหมดหรือบางส่วน ตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นปัญหาเรื่องโรค เจ้าของฟาร์มนั้นควรจะเรียกผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ประจำของเขา และผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ของบริษัทควรจะบอกการวินิจฉัยโรคไปยังผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ประจำฟาร์ม

แม้ว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ เช่น การร้องทุกข์เกี่ยวกับคุณภาพของอาหารสำเร็จรูปหนึ่ง หรือปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนผังอาคารต่างๆ และถ้าผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ที่ประจำฟาร์มยังไม่ได้ให้คำแนะนำ ผู้ประกอบอาชีพสัตวแพทย์ของบริษัท ก็ควรจะแนะนำซึ่งจะไม่ใช่เป็นเพียงความเอื้ออารีทางวิชาชีพ แต่ยังเป็นความเอาใจใส่ต่อลูกค้าและสัตว์ของเขาด้วย ความรู้ทางวิชาชีพสัตวแพทย์ได้ขยายขอบเขตออกไปกว้างขวาง จนทำให้ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์บางส่วน อาจต้องเรียกผู้ชำนาญพิเศษมาช่วย จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า ในหลายๆ กรณีผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ที่จ้าง โดยบริษัทตามความรู้เฉพาะสาขาของเขา ซึ่งมีสิ่งเอื้ออำนวยต่างๆ ที่จะทำการค้นคว้าได้ และสามารถติดต่อกับนักวิทยาศาสตร์อื่นๆ ได้ ย่อมจะทำให้เกิดประโยชน์อันยิ่งใหญ่ต่อปศุสัตว์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านผู้ประกอบการอาชีพ สัตวแพทย์ที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อันนี้เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้ประกอบการอาชีพ สัตวแพทย์ส่วนตัว และผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ของบริษัท จึงไม่ควรจะมีความขัดแย้งกัน ในแง่ วิชาชีพระหว่างบุคคลทั้งสองกลุ่ม

33. ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์

ไม่เป็นสิ่งพึงประสงค์อย่างยิ่ง ที่ความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ จะทำให้เกิดความขัดแย้ง อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ และถ้าจำเป็นควรปรึกษาคณะกรรมการของสัตวแพทย์สมาคม

34. ความสัมพันธ์ระหว่างนายสัตวแพทย์ กับผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ต่ำกว่าชั้นหนึ่ง

(ตามพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505)

นายสัตวแพทย์อาจจะเข้าไปเป็นหุ้นส่วน นายจ้างที่ปรึกษา หรือลูกจ้าง โดยผู้ประกอบการ บำบัดโรคสัตว์ต่ำกว่าชั้นหนึ่ง (ตามพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) ในความสัมพันธ์ทางวิชาชีพแบบเหล่านั้น ต้องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัดโรค สัตว์ พุทธศักราช 2505 และความสัมพันธ์ทางวิชาชีพเหล่านั้น ต้องไม่ทำให้ผู้ใดมีความเชื่อว่า ผู้ลง ทะเบียนผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ต่ำกว่าชั้นหนึ่ง เป็นผู้ลงทะเบียนใน ทะเบียนผู้ประกอบการ บำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง (ตามพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) หรือมี ปรินญาสัตวแพทย์ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วไม่มีการใช้ปรินญาและคำอธิบาย

35. จะเป็นการผิดจรรยาบรรณ ถ้านายสัตวแพทย์ช่วยโดยทางใดทางหนึ่ง ให้ผู้จดทะเบียน ในทะเบียนผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ต่ำกว่าชั้นหนึ่ง (ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัดโรค สัตว์ พุทธศักราช 2505) ทำการใดๆ ให้ขัดกับพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505

36. การให้คำแนะนำชื่อ

จะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ถ้านายสัตวแพทย์อนุญาตให้สัตวแพทย์ใช้คำแนะนำชื่อว่า นายสัตวแพทย์ หรือชื่ออื่น หรือคำอธิบายเพิ่มเติมที่จะทำให้เกิดความเชื่อว่า สัตวแพทย์ผู้นั้นเป็น นายสัตวแพทย์ สัตวแพทย์ควรทำการต่อต้านในเรื่องนี้ด้วย

37. นายสัตวแพทย์ต้องไม่อนุญาตให้ ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ต่ำกว่าชั้นหนึ่ง (ตาม พระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรค พุทธศักราช 2505) กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันอาจทำให้ นายสัตวแพทย์ต้องยุติกิจการ เพื่อผู้นั้นจะเข้าแทนที่ต่อไป และต้องไม่จ้าง หรือใช้ หรืออนุญาต ให้ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ต่ำกว่าชั้นหนึ่ง (ตามพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505) ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของเขาหรือไม่กระทำการเกินขอบเขตที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505

พระราชบัญญัติไม่ห้ามการจ้าง ผู้ไม่มีปรินญาสัตวแพทย์ให้ทำงานภายใต้การควบคุมของ นายสัตวแพทย์ เช่น ผู้เลี้ยงดูสัตว์ ผู้ตบแต่ง ผู้แปรงขน ผู้รักษาคอก ผู้จ่ายยา หรือนักศึกษาสัตว- แพทย์ไปกับนายสัตวแพทย์นั้น เป็นการให้นักศึกษาได้เห็นการปฏิบัติ ไม่ใช่การจ้าง ให้เป็นผู้ช่วย ตามกฎทั่วไปนี้ นักศึกษาผู้ได้รับอนุมัติให้มีส่วนช่วยในการรักษาสัตว์ภายใต้การควบคุมของสัตว- แพทย์นั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้

38. การรักษาสัตว์ที่ไม่ต้องใช้สัตวแพทย์ปรินญา

ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงฉบับที่สอง (พุทธศักราช 2515) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พุทธศักราช 2505

ความสัมพันธ์ระหว่างนายสัตวแพทย์ กับบุคคลธรรมดา

39. การควบคุมการประกอบอาชีพสัตวแพทย์ โดยบุคคลธรรมดา

ในแง่ของสามัญชนและในแง่ของวิชาชีพ ย่อมจะเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบ อาชีพสัตวแพทย์ส่วนตัว จะอยู่ภายใต้การนำและการควบคุมของบุคคลธรรมดา

ความลับต่อเจ้าของสัตว์ ในเรื่องความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับสัตว์ที่เขารักษาอยู่ ซึ่งอาจจะได้จาก

- 1) เจ้าของสัตว์
- 2) จากการตรวจสัตว์

เพราะฉะนั้นผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์ไม่ควรจะเปิดเผยความรู้เหล่านั้นต่อบุคคลที่สาม ยกเว้น

- ก. เจ้าของสัตว์ยินยอมให้เปิดเผย
- ข. กรณีที่ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์จะต้องทำ เพราะ กฎหมายบังคับ
- ค. เมื่อเป็นกรณีพิเศษที่ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์รู้แน่ ว่าจะเป็นการอันตรายต่อสวัสดิภาพของสังคมมากกว่าที่จะ เก็บไว้เป็นความลับกับเจ้าของสัตว์
- ง. เมื่อศาลบังคับให้เปิดเผย

47. การเป็นพยาน

โดยเหตุผลทางฐานะของวิชาชีพแล้ว ผู้ประกอบการอาชีพสัตวแพทย์อาจจะถูกเรียก ให้เป็นพยานในศาล การเป็นพยานโดยฝ่ายใด จะต้องให้การไม่ใช่เพื่อฝ่ายนั้น แต่ต้องการให้การในนามของศาลในฐานะผู้ดำรงวิชาชีพอันมีเกียรติ

2. จรรยาบรรณนักวิจัยและแนวทางปฏิบัติ

1. นักวิจัยต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ:
 - 1.1 นักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
 - 1.2 นักวิจัยต้องซื่อตรงต่อการแสวงหาทุนวิจัย
 - 1.3 นักวิจัยต้องมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย
2. นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัยตามข้อตกลงที่ทำกันไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุนทุนการวิจัยและต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด
 - 2.1 นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย
 - 2.2 นักวิจัยต้องอุทิศเวลาทำงานวิจัย
 - 2.3 นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบในการจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อให้ได้ผลอันเกิดจากการวิจัยได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
3. นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาที่ทำการวิจัย
 - 3.1 นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ ความชำนาญหรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอ เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพ
 - 3.2 นักวิจัยต้องรักษามาตรฐานและคุณภาพของงานวิจัยในสาขาวิชาการนั้น ๆ เพื่อป้องกันความเสียหายต่อวงวิชาการ
4. นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต
 - 4.1 การใช้คนหรือสัตว์เป็นตัวอย่างทดลองต้องทำในกรณีที่ไม่มีความเสี่ยง
 - 4.2 นักวิจัยต้องดำเนินการวิจัยโดยมีจิตสำนึกที่จะไม่ก่อความเสียหายต่อคน
 - 4.3 นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดต่อตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

และสังคม

5. นักวิจัยต้องเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย
 - 5.1 นักวิจัยต้องมีความเคารพในสิทธิมนุษยย์ที่ใช้ในการทดลอง โดยต้องได้รับความยินยอมการทำวิจัย
 - 5.2 นักวิจัยต้องปฏิบัติต่อมนุษย์และสัตว์ที่ใช้ทดลองด้วยความเมตตา ไม่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ทางวิชาการ จนเกิดความเสียหายที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง
 - 5.3 นักวิจัยต้องดูแลปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง
6. นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิดโดยปราศจากอคติทุกขั้นตอนของการทำวิจัย
 - 6.1 ต้องมีอิสระทางความคิด
 - 6.2 อคติส่วนตัวหรือความลำเอียง ทางวิชาการ อาจส่งผลให้มีการบิดเบือนข้อมูลและข้อค้นพบทางวิชาการ อันเป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่องานวิจัย
7. นักวิจัยพึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
 - 7.1 นักวิจัยพึงเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและสังคม
 - 7.2 ไม่ขยายผลข้อค้นพบจนเกินความเป็นจริง และไม่ใช้ผลงานวิจัย ไปในทางมิชอบ
8. นักวิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
 - 8.1 นักวิจัยพึงมีใจกว้าง พร้อมทั้งจะเปิดเผยข้อมูลและขั้นตอนการวิจัย
 - 8.2 ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลทางวิชาการของผู้อื่น
 - 8.3 พร้อมทั้งจะปรับปรุง แก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง
9. นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ
 - 9.1 นักวิจัยพึงมีจิตสำนึกที่จะอุทิศกำลังสติปัญญาในการทำวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความเจริญและประโยชน์สุขของสังคมและมวลมนุษยชาติ.

3. จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพผู้ประกอบวิศวกรรมควบคุม (ข้อบังคับสภาวิศวกร, 2542)

1. ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
2. ต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับทำอย่างถูกต้องตามหลักปฏิบัติและวิชาการ
3. ต้องประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
4. ไม่ใช่อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบธรรม หรืออิทธิพลหรือให้ผลประโยชน์แก่บุคคลใด เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นได้รับหรือไม่ได้รับงาน
5. ไม่เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ จากผู้รับเหมาหรือบุคคลใดซึ่งเกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่กับผู้ว่าจ้าง
6. ไม่โฆษณาหรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาซึ่งการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมเกินความจริง
7. ไม่ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมเกินความสามารถที่ตนเองจะกระทำได้

8. ไม่ละทิ้งงานที่ได้รับทำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
9. ไม่ลงลายมือชื่อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมในงานที่ตนไม่ได้รับทำตรวจสอบหรือควบคุมด้วยตนเอง
10. ไม่เปิดเผยความลับของตนที่ได้รับทำเว้นแต่ในรับอนุญาตจากผู้ว่าจ้าง
11. ไม่แย่งงานจากผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมอื่น
12. ไม่รับงานหรือตรวจสอบงานขึ้นเดียวกับผู้ที่ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมอื่นทำอยู่ เว้นแต่เป็นการทำงานหรือตรวจสอบตามหน้าที่ หรือได้แจ้งให้ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมอื่นนั้นทราบล่วงหน้า
13. ไม่รับดำเนินงานขึ้นเดียวกันให้แก่ผู้ว่าจ้างรายอื่นเพื่อการแข่งขันราคา เว้นแต่ได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างรายแรกทราบล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรหรือได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ว่าจ้างรายแรกและได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างรายอื่นนั้นทราบล่วงหน้าแล้ว
14. ไม่ใช้หรือคัดลอกแบบร่าง แผนผังหรือเอกสารที่เกี่ยวกับงานของผู้ประกอบวิชาชีพควบคุมอื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมอื่นนั้น
15. ไม่กระทำการใด ๆ โดยจงใจให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงหรืองานของผู้ประกอบวิชาชีพควบคุมอื่น

4. มารยาทแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม (กฎกระทรวงฉบับที่ 4, 2511)

1. ปฏิบัติงานที่ได้รับด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลักการปฏิบัติและวิชาการและไม่ละทิ้งงานที่ได้รับทำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและมีความตั้งใจที่จะให้งานของตนเป็นผลดีต่อสังคม
2. ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
3. ไม่โฆษณาหรือยอมให้ผู้อื่นโฆษณา ด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เว้นแต่การแสดงชื่อ คุณวุฒิ ตำแหน่งที่อยู่หรือสำนักงานของผู้นั้น
4. ไม่รับดำเนินงานโดยใช้แบบอย่างเดียวกันให้แก่ผู้ว่าจ้างรายอื่น เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ว่าจ้างรายแรกและได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างรายอื่นนั้นทราบล่วงหน้าแล้ว
5. ไม่รับตรวจสอบงาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นทำอยู่ เว้นแต่เป็นการตรวจสอบตามหน้าที่และได้แจ้งให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นนั้นทราบล่วงหน้าแล้ว
6. ได้รับทำงานขึ้นเดียวกันกับผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมรับทำอยู่
7. ไม่แสวงหางานด้วยการแข่งขันกับผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่น โดยวิธีประกวดหรือลดผลประโยชน์สินจ้างหรือบำเหน็จรางวัล
8. ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรืออิทธิพลหรือให้ประโยชน์แก่บุคคลเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับงานโดยมิชอบ
9. ไม่เปิดเผยความลับของงานที่ได้รับทำหรือใช้ โดยมีได้รับอนุญาตจากผู้ว่าจ้างงานขึ้นนั้นหรือคัดลอกแบบร่าง แผนผัง หรือเอกสารที่เกี่ยวกับงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

ความคุมอื่น

10. ไม่กระทำการใด ๆ โดยจงใจให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงหรืองานของผู้ประกอบวิชาชีพ สถาบันตยกรรมควบคุมอื่น
11. ไม่เรียกหรือรับสินประโยชน์อย่างใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบจากผู้รับเหมาหรือบุคคลอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่กับผู้ว่าจ้าง
12. ไม่รับเหมาก่อสร้าง

5. จรรยาบรรณการใช้งานอินเทอร์เน็ต

1. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือละเมิดผู้อื่น
2. ต้องไม่เป็นการรบกวนการทำงานของผู้อื่น
3. ต้องไม่สอดแนม แก้ไข หรือเปิดดูแฟ้มข้อมูลของผู้อื่น
4. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
5. ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ
6. ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
7. ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
8. ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
9. ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคม เนื่องจากการกระทำของท่าน
10. ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา และมีมารยาท

6. จรรยาบรรณการทำประมงอย่างรับผิดชอบ

ท 6.1 รัฐและผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีชีวิตในน้ำ ควรอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ทางน้ำ สิทธิทำการประมงนั้น มีพันธกรณีที่จะต้องกระทำ ในลักษณะที่รับผิดชอบ เพื่อความมั่นใจในการอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ

ท 6.2 การจัดการประมง ควรส่งเสริมให้เกิดการรักษาคุณภาพ ความหลากหลาย และการคงอยู่ของทรัพยากรประมง ในปริมาณที่เพียงพอแก่ประชากร ทั้งในปัจจุบัน และชนรุ่นหลัง ตามหลักการ เพื่อความมั่นคงทางอาหาร การบรรเทาความยากไร้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน มาตรการในการจัดการ จึงไม่ควรมุ่งแต่การอนุรักษ์ เฉพาะชนิดพันธุ์เป้าหมาย

ท 6.3 รัฐควรป้องกันการทำประมง ที่เกินกำลังการผลิตของทรัพยากรประมง และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน รัฐควรใช้มาตรการเพื่อฟื้นฟูประชากร ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ตามความเหมาะสม

ท 6.4 การตัดสินใจ ด้านการอนุรักษ์ และการจัดการประมงนั้น ควรมีพื้นฐานตามหลักฐานทางวิชาการ ที่ดีที่สุดเท่าที่สามารถหาได้ รวมทั้งนำเอาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากร และแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำเหล่านั้นมาร่วมพิจารณา เช่นเดียวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม รัฐควรกำหนดลำดับความสำคัญในการทำงานวิจัย และการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้พัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และทางวิชาการประมง รวมถึงปฏิบัติสัมพันธ์ที่มีต่อระบบ

นิเวศน์ ในการตระหนักถึงลักษณะข้ามเขตแดนของระบบนิเวศน์ทางน้ำ ในหลายแห่งนี้ รัฐควรกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการวิจัย ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี เท่าที่เหมาะสม

ท 6.5 รัฐและองค์กร จัดการประมงระดับภูมิภาค และภูมิภาค ควรนำหลักการ การกันไว้ดีกว่าแก้ มาใช้ปฏิบัติอย่างกว้างขวาง ในการอนุรักษ์ การจัดการ และการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรที่มีชีวิตในน้ำ เพื่อปกป้องทรัพยากรดังกล่าว และสงวนรักษาสิงแวดล้อมทางน้ำ โดยคำนึงถึงหลักฐานทางวิชาการที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ ความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลทางวิชาการนั้น ไม่ควรใช้เป็นสาเหตุในการเลื่อนการพิจารณา หรือการระงับใช้มาตรการ เพื่ออนุรักษ์ชนิดพันธุ์เป้าหมาย ชนิดพันธุ์ที่สัมพันธ์ หรือพึ่งพากัน และชนิดพันธุ์ที่มีใช้เป้าหมาย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมของสัตว์น้ำ เหล่านี้

ท 6.10 รัฐควรทำให้มั่นใจ ในการปฏิบัติตาม และการใช้บังคับ มาตรการ อนุรักษ์ และการจัดการ รวมทั้งควรสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพตามความเหมาะสม เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และควบคุม กิจกรรมของเรือประมง และเรือที่สนับสนุนการทำประมงตามความสามารถ และสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนภายในกรอบขององค์กร หรือแนวทางการจัดการ ด้านการอนุรักษ์ การประมง ระดับอนุภูมิภาค หรือตลอดจนภายในกรอบขององค์กร หรือแนวทางการจัดการด้านอนุรักษ์ การประมง ระดับอนุภูมิภาค หรือภูมิภาค

ท 6.11 รัฐซึ่งอนุญาตให้เรือประมง และเรือสนับสนุนการทำประมงใช้ธงของตน ควรควบคุมเรือเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประกันการใช้จรรยาบรรณได้อย่างถูกต้อง รัฐควรทำให้แน่ใจว่า กิจกรรมของเรือเหล่านั้น จักไม่บ่อนทำลายประสิทธิภาพของมาตรการอนุรักษ์ และการจัดการที่กำหนดตามกฎหมายระหว่างประเทศ และรัฐควรทำให้แน่ใจว่า เรือเหล่านั้นจะต้องรวบรวม และส่งมอบข้อมูลกิจกรรมประมงดังกล่าวให้

ท 6.15 รัฐควรร่วมมือกัน เพื่อป้องกันข้อพิพาททั้งปวงที่เกี่ยวกับกิจกรรมการประมง และการปฏิบัติการประมง ควรได้รับการแก้ไขอย่างทันกาล โดยสันติวิธี และในลักษณะประสานประโยชน์ โดยสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ ที่สามารถนำมาใช้บังคับได้ หรือโดยการยอมรับระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างรอการระงับข้อพิพาทนี้ รัฐที่เกี่ยวข้อง ควรใช้ความพยายามทุกวิถีทาง เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงในทางปฏิบัติ ที่ไม่ควรมียุติต่อมติที่จะเกิดขึ้นในที่สุดของกระบวนการระงับข้อพิพาทนั้น

7. จรรยาบรรณนักธรณีวิทยา : สมาคมนักธรณีวิทยาแห่งประเทศไทย

1. ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
2. ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรืออิทธิพลในทางวิชาชีพให้ผลประโยชน์แก่บุคคลอื่นโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับงาน
3. ไม่รับดำเนินการจัดหาหรือรักษาซึ่งผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนจากผู้อื่นในขณะที่ดำเนินการหรือเป็นตัวแทนดำเนินการหรือรักษาผลประโยชน์ให้แก่ผู้จ้างรายแรกอยู่ก่อนแล้ว
4. ไม่เป็นผู้เปิดเผยความลับข้อมูลเกี่ยวกับงานหรือขบวนการเทคนิคของผู้ว่าจ้างโดยมิได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างเสียก่อน
5. ไม่แสดงความคิดเห็นหรือรับรองผลในด้านธรณีวิทยาก่อนที่จะสำรวจหรือค้นพบ ในสิ่ง

ต่าง ๆ จนเป็นที่มั่นใจตามทางพิสูจน์อย่างถ่องแท้แล้วหรือแสดงผลเกินควรกว่าที่ได้ปรากฏ

6. ไม่กระทำได้ด้วยประการหนึ่งประการใดอันเป็นการโฆษณา หรือโอ้อวดในผลงานหรือความสามารถของตนจนเกินความเป็นจริงและทับถมคนอื่นหรือแสดงกิริยามารยาทใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพหรือมหาวิทยาลัย

7. นักธรณีวิทยาต้องเคารพในผลงานระหว่างกัน ซึ่งได้ทำไว้ก่อนและจะไม่อ้างคัดลอกหรือกระทำการใด ๆ ให้ ปรากฏ ไม่ว่าทางวาจาหรือลายลักษณ์อักษรต่อบุคคลอื่น ๆ อันเป็นการละเมิดต่อเอกสิทธิ์ของ นักธรณีวิทยาอื่นทั้งจักต้องให้เกียรติแก่กันด้วย

8. ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการแข่งขันเพื่อตนเองได้รับงาน หรือค่าบริการโดยไม่เป็นธรรมกับนักธรณีวิทยาอื่น ๆ หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงกว่าบีบบังคับเพื่อเอาชนะผู้อื่นในผลประโยชน์ส่วนตัว

9. ไม่วิจารณ์งานของผู้ประกอบวิชาชีพธรณีวิทยาแก่ผู้ว่าจ้างรายเดียวกันเว้นแต่ความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพธรณีวิทยานั้น หรืออย่างน้อยที่สุดความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพธรณีวิทยากับผลงานที่เขาได้ทำสิ้นสุดลงไปแล้ว

10. ต้องถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ในอันที่จะธำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณอันเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพธรณีวิทยาและเสริมสร้างเกียรติคุณให้คงไว้ตลอดไป

8. จรรยาบรรณของนักเคมีอุตสาหกรรม

(อาศัยความตาม จรรยาบรรณวิศวกร ของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์)

1. ต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญอย่างมากต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ ความปลอดภัยของสาธารณชนและสิ่งแวดล้อม
2. ต้องแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเท็จจริงตามหลักวิชาการ ตามที่ตนทราบอย่างถ่องแท้แก่สาธารณชนด้วยความสัตย์จริง
3. ต้องดำรงไว้และส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต เกียรติยศ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพเคมีอุตสาหกรรม
4. ต้องปฏิบัติงานในสาขาที่ตนมีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอเท่านั้น
5. ต้องสร้างชื่อเสียงในวิชาชีพจากคุณค่าของงานและต้องไม่แข่งขันกันอย่างไม่ยุติธรรม
6. ต้องรับผิดชอบต่องานและผลงานในวิชาชีพของตน
7. ต้องใช้ความรู้และความชำนาญในงานวิชาชีพของตน เพื่อผลประโยชน์ของผู้ว่าจ้างหรือลูกค้า ซึ่งตนปฏิบัติงานให้ เสมือนเป็นตัวแทนที่ซื่อตรงหรือเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ*
8. ต้องพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ทางวิชาชีพของตนตลอดเวลาที่ประกอบวิชาชีพเคมีอุตสาหกรรมและต้องช่วยเหลือส่งเสริมอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักเคมีอุตสาหกรรมในความดูแลของตน

๑. ข้อบังคับสภาสถาบันกว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม

หมวด ๑ พันธกรณีต่อสาธารณะ

ข้อ ๑ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เป็นไปตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

หมวด ๒ พันธกรณีต่อวิชาชีพ

ข้อ ๒ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่กระทำการใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความ เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ ๓ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องปฏิบัติงานที่ได้รับทำด้วยความตั้งใจและ เต็มความสามารถ ตามมาตรฐานการประกอบอาชีพอย่างถูกต้องตามหลักปฏิบัติและวิชาการ ให้ สนิทต่อประโยชน์ของผู้ว่าจ้างและสาธารณะอย่างถูกต้อง

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบธรรมหรือ ใช้อิทธิพล หรือให้ผลประโยชน์แก่บุคคล เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับหรือไม่ได้รับงาน

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่ให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใด แก่เจ้าพนักงานของรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ผู้ประกอบวิชาชีพ สถาปัตยกรรมควบคุมนั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องอยู่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อจูงใจหรือสร้างอิทธิพลต่อ การตัดสินใจของเจ้าพนักงานของรัฐหรือหน่วยงานนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมซึ่ง เป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้คุณให้โทษใด ๆ ต้องไม่รับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์จากผู้ใด ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อสร้างอิทธิพลต่อการตัดสินใจของตน

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่ลงลายมือชื่อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สถาปัตยกรรมควบคุมในงานที่ตนไม่ได้รับทำ ตรวจสอบ หรือควบคุมด้วยตนเอง

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่โฆษณา ใช้ จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่น โฆษณา ด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบ วิชาชีพสถาปัตยกรรม ที่อยู่ หรือ สำนักงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมนั่นเอง

ข้อ ๙ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่โฆษณา ใช้ จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่น เอาตนหรือชื่อของตนไปโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพสถาปัตยกรรมทั้งปวง ทั้งพึง ไปรดระมัดระวังมิให้การประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของตนถูกแพร่ออกไปในสื่อต่าง ๆ ในทำนอง โฆษณาความรู้ความสามารถของตนหรือของผู้อื่น

หมวด ๓ พันธกรณีต่อผู้ว่าจ้าง

ข้อ ๑๐ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมพึงรับให้บริการวิชาชีพก็ต่อเมื่อผู้ประกอบวิชาชีพ สถาปัตยกรรมควบคุมนั้น รวมถึงผู้อื่นซึ่งร่วมกันในการดำเนินงาน มีคุณวุฒิโดยการศึกษา โดย การฝึกฝน หรือโดยประสบการณ์ เพียงพอในสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมีขอบจากผู้รับเหมาหรือบุคคลอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่กับผู้ว่าจ้าง

ข้อ 12 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่ละทิ้งงานที่ได้รับทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อ 13 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่เปิดเผยความลับของงานที่ตนได้รับทำ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าจ้าง หรือโดยคำสั่งของเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่รับดำเนินงานโดยใช้แบบอย่างเดียวกันให้แก่ผู้ว่าจ้างรายอื่น เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ว่าจ้างรายแรก และได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างรายอื่นนั้นทราบล่วงหน้าแล้ว

ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่รับดำเนินงานขึ้นเดียวกันให้แก่ผู้ว่าจ้างรายอื่นเพื่อการเปรียบเทียบประกวด ประมูลหรือแข่งขัน เว้นแต่ได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างรายแรกทราบล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร หรือได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ว่าจ้างรายแรก และได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างรายอื่นนั้นทราบล่วงหน้าแล้ว

ข้อ 16 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่แสวงหาหรือตกลงรับงานโดยรับค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าความเหมาะสมตามมาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรม จนเป็นเหตุให้ตนไม่สามารถจะให้บริการเต็มความรับผิดชอบที่มีต่อผู้ว่าจ้างของตนและต่อสาธารณะ

ข้อ 17 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่อวดอ้างกับผู้ว่าจ้างว่าตนเกี่ยวพันเป็นสมัครพรรคพวกหรือรู้จักคุ้นเคยกับผู้ใด อันกระทำให้ผู้ว่าจ้างหลงผิดว่า ตนสามารถจะทำให้ผู้ว่าจ้างได้รับผลตอบแทนเป็นพิเศษ นอกจากทางการงาน หรือหลอกลวงว่าจะชักนำจงใจให้ผู้นั้นช่วยเหลือในทางใด ๆ ก็ได้

ข้อ 18 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่จงใจละเว้นหน้าที่ที่ควรกระทำอันเกี่ยวแก่งานของผู้ว่าจ้าง หรือปิดบังข้อความที่ควรแจ้งให้ผู้ว่าจ้างได้ทราบ

หมวด 4 พันธกรณีต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ข้อ 19 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่โอ้อวดความรู้ความสามารถของตน จนเกินกว่าความเป็นจริง และต้องไม่แอบอ้างความคิดหรือผลงานของผู้ประกอบอาชีพสถาปัตยกรรมอื่นว่าเป็นของตน

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่แสวงหางานด้วยการแข่งขันกับผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่น โดยวิธีประกวดราคาหรือลดผลประโยชน์ สิ้นจ้างหรือบำเหน็จรางวัล

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่เสนอบริการของตนในการประกวดแข่งขันที่ไม่ได้มาตรฐานการประกวดแบบตามมาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรม

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่รับชิ้นงานขึ้นเดียวกันและในขอบเขตงานเดียวกันกับที่ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นมีข้อตกลงทำอยู่ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นนั้น หรือผู้ว่าจ้างมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรที่เชื่อได้ว่าได้เลิกข้อตกลงกับผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมอื่นนั้นแล้ว

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่รับตรวจสอบงานซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นทำอยู่ เว้นแต่เป็นการตรวจสอบตามหน้าที่ หรือขอบเขตของงาน หรือตามวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบของผู้ว่าจ้าง และได้แจ้งหน้าที่หรือขอบเขตของงาน หรือวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นนั้นทราบล่วงหน้าแล้ว

ข้อ 24 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่ใช้หรือคัดลอกแบบ รูป แผนผัง ผัง หรือเอกสารที่เกี่ยวกับงานของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่นนั้น

ข้อ 25 ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้องไม่กระทำการใด ๆ โดยจงใจให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมอื่น

10. จรรยาบรรณวิศวกร (สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์)

1. วิศวกรต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ ความปลอดภัยของสาธารณชนและสิ่งแวดล้อม
2. วิศวกรต้องให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นตามหลักวิชาการตามที่ตนทราบอย่างถ่องแท้แก่สาธารณชนด้วยความสัตย์จริง
3. วิศวกรต้องดำรงตนและส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต เกียรติยศ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพวิศวกรรม
4. วิศวกรต้องปฏิบัติงานเฉพาะที่ตนมีความรู้ความสามารถเท่านั้น
5. วิศวกรต้องสร้างชื่อเสียงในวิชาชีพจากคุณภาพของงานและต้องไม่แข่งขันกันอย่างไม่ยุติธรรม
6. วิศวกรต้องรับผิดชอบต่องานและผลงานในวิชาชีพของตน
7. วิศวกรต้องใช้ความรู้และความชำนาญในงานวิชาชีพอย่างซื่อตรง เพื่อผลประโยชน์ของผู้ว่าจ้างหรือลูกค้า ซึ่งตนปฏิบัติงานให้ เสมือนเป็นตัวแทนที่ซื่อตรงหรือเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ
8. วิศวกรพึงพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ทางวิชาชีพของตนตลอดเวลาที่ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและต้องให้ความสำคัญในการช่วยเหลือส่งเสริมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่วิศวกรในความดูแลของตนอย่างจริงจัง

ภาคผนวก ข

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขากายภาพบำบัด พ.ศ. 2545

1. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดย่อมดำรงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรม เคารพ และปฏิบัติตามบรรดากฎหมายของประเทศ
2. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
3. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดย่อมประกอบวิชาชีพด้วยเจตนาดี โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง
4. การโฆษณาประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด และความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดจะกระทำมิได้เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้
 - 4.1 การแสดงผลงานในวารสารทางวิชาการหรือในการประชุมวิชาการ
 - 4.2 การแสดงผลงานในหน้าที่ หรือในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ
 - 4.3 การแสดงผลงานหรือความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อการศึกษาของมวลชน
 - 4.4 การประกาศเกียรติคุณเป็นทางการโดยสถาบันวิชาการ สมาคม หรือมูลนิธิทั้งนี้ การโฆษณาดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่จะเกิดต่อการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดส่วนตนหรือส่วนบุคคล หรือต่อสถานที่ทำการประกอบวิชาชีพส่วนตนหรือส่วนบุคคล
5. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดอาจติดป้ายหรืออักษรที่สำนักงาน และที่อยู่ของตน ได้เพียงข้อความเฉพาะเรื่องต่อไปนี้
 - 5.1 ชื่อ นามสกุล
 - 5.2 อภิไธย คือ ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร โดยแสดงเต็ม หรือเป็นอักษรย่อตามที่ปรากฏอยู่แล้วในทะเบียนผู้ประกอบโรคศิลปะ
 - 5.3 ประเภทใบอนุญาตและสาขาแห่งโรคศิลปะของตน
 - 5.4 ความรู้และความชำนาญโดยเฉพาะของตน ซึ่งคณะกรรมการวิชาชีพสาขากายภาพบำบัดได้อนุมัติแล้ว
 - 5.5 เวลาทำงาน
 - 5.6 สำนักงานในกรณีที่แจ้งความ
6. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดผู้ทำการเผยแพร่ให้ข้อมูลทางวิชาการ หรือตอบปัญหาทางวิชาชีพทางสื่อมวลชน ถ้าแสดงตนว่าเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่แจ้งสถานที่ทำการประกอบวิชาชีพส่วนตัวเป็นทำนองการโฆษณาและต้องไม่มีการแจ้งความตามนัยในข้อ 5 ในที่เดียวกันหรือขณะเดียวกันนั้นด้วย

7. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องระมัดระวังตามวิสัยที่พึงมี มิให้การประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดของตนแพร่ออกไปในสื่อมวลชนเป็นทำนองโฆษณาความรู้ความสามารถ
8. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการวิชาชีพกายภาพบำบัด
9. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ต้องได้รับตามปกติ
10. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่จูงใจหรือชักชวนผู้ป่วยให้มารับบริการทางวิชาชีพกายภาพบำบัดเพื่อผลประโยชน์ของตน
11. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ให้หรือรับผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทนเนื่องจากการรับหรือส่งผู้ป่วยเพื่อรับบริการทางวิชาชีพกายภาพบำบัด
12. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยโดยสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปราศจากการบังคับขู่เข็ญ
13. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่หลอกลวงผู้ป่วยให้หลงเข้าใจผิดในการประกอบวิชาชีพเพื่อประโยชน์ของตน
14. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ประกอบวิชาชีพโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย
15. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงสาระสำคัญของการให้บริการทางวิชาชีพกายภาพบำบัด เพื่อให้ประกอบในการตัดสินใจในการบำบัดรักษาของผู้ป่วย
16. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ออกไปรับรองอันเป็นความเท็จโดยเจตนา หรือให้ความเห็นไม่สุจริตในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับวิชาชีพของตน
17. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วยซึ่งตนทราบมาเนื่องจากการประกอบวิชาชีพเว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้ป่วย หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามหน้าที่
18. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตรายจากการเจ็บป่วย เมื่อได้รับคำขอร้องและตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้
19. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ใช้หรือสนับสนุนให้มีการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดโดยผิดกฎหมาย
20. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดพึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน
21. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ดูหมิ่น ทับบถม ใ้ร้าย หรือกลั่นแกล้งกัน
22. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ชักจูงผู้ป่วยของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดอื่นมาเป็นของตน
23. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่เอาผลงานของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดอื่นมาเป็นของตน
24. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดพึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของ

ผู้ร่วมงาน

25. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดต้องไม่ดูหมิ่น ทับถม ให้อาย หรือกลั่นแกล้ง

ผู้ร่วมงาน

26. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดพึงส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของ

ผู้ร่วมงาน

27. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัดผู้ที่ทำการทดลองในมนุษย์ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกทดลอง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๒. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕

หมวด ๑ หลักทั่วไป

1. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ย่อมดำรงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรม เคารพ และปฏิบัติตามบรรดาบทกฎหมายของประเทศ

2. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

3. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ย่อมประกอบวิชาชีพด้วยเจตนาดี โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง

หมวด ๒ การโฆษณาการประกอบโรคศิลปะ

4. การโฆษณาการประกอบโรคศิลปะ ความรู้ความชำนาญในการประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ อาจกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

4.1 การแสดงผลงานในวารสารทางวิชาการหรือในการประชุมวิชาการ

4.2 การแสดงผลงานในหน้าที่หรือในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ

4.3 การแสดงผลงานหรือความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อการศึกษาของมวลชน

4.4 การประกาศเกียรติคุณเป็นทางการโดยสถาบันวิชาการ สมาคม หรือมูลนิธิ

ทั้งนี้ การโฆษณาดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่จะเกิดต่อการประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ส่วนตนหรือส่วนบุคคล หรือต่อสถานที่ทำการประกอบโรคศิลปะส่วนตนหรือส่วนบุคคล

5. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ อาจติดป้ายหรืออักษรที่สำนักงาน และที่อยู่ของตน และอาจแจ้งความได้เพียงข้อความเฉพาะเรื่องต่อไปนี้ ชื่อ นามสกุล และอาจมีคำประกอบชื่อได้

5.1 ชื่อปริญญา วุฒิบัตร หรือหนังสืออนุมัติ หรือหนังสือแสดงคุณวุฒิอย่างอื่น แสดงเต็มหรือเป็นอักษรย่อตามที่ปรากฏในทะเบียนผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งตนได้รับมาโดยได้มาด้วยวิธีการ

ที่ถูกต้องตามเกณฑ์ของคณะกรรมการวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษานั้น ๆ

5.2 ที่อยู่ ที่ตั้ง สำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร ที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่ออื่น ๆ

5.3 ประเภทใบอนุญาตและสาขาแห่งการประกอบโรคศิลปะของตน

5.4 ความรู้ความชำนาญเฉพาะทางในการประกอบโรคศิลปะของตน ซึ่งคณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคนิคการแพทย์ได้อนุมัติแล้ว

5.5 สถานพยาบาลในกรณีที่แจ้งความ

6. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ ผู้ทำการเผยแพร่ให้ข้อมูลทางวิชาการหรือตอบปัญหาทางวิชาชีพทางสื่อมวลชน ถ้าแสดงตนว่าเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะต้องไม่แจ้งสถานที่ทำการประกอบโรคศิลปะส่วนตัวเป็นทำนองการโฆษณา เพื่อหวังประโยชน์ตอบแทน และต้องไม่มีการแจ้งความตามนัยแห่งข้อ 5 ในที่เดียวกันหรือในขณะเดียวกันด้วย

7. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ ต้องระมัดระวังตามวิสัยที่พึงมี มิให้การประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ของตนแพร่ออกไปในสื่อมวลชนเป็นทำนองโฆษณาความรู้ความสามารถ

หมวด 3 การประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์

8. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคนิคการแพทย์

9. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ต้องได้รับตามที่ประกาศไว้

10. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่จงใจหรือชักชวนผู้ป่วยให้มารับบริการทางวิชาชีพเทคนิคการแพทย์เพื่อผลประโยชน์ของตน

11. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วย โดยสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

12. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่หลอกลวงผู้ป่วยให้หลงเข้าใจผิดในการประกอบวิชาชีพเพื่อประโยชน์ของตน

13. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองที่เกินความจำเป็นของผู้ป่วย

14. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์มีหน้าที่อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงสาระสำคัญของการตรวจและการให้บริการทางวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจในการวินิจฉัย การติดตาม บำบัดรักษา และการประเมินภาวะสุขภาพ ของผู้ป่วย

15. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ออกไปรับรองอันเป็นความเท็จโดยเจตนา หรือให้ความเห็นไม่สุจริตในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับวิชาชีพของตน

16. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วยซึ่งตนทราบมาเนื่องจากการประกอบวิชาชีพ เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้ป่วย หรือเมื่อต้องปฏิบัติตาม

กฎหมายหรือตามหน้าที่

17. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตรายจากการเจ็บป่วย เมื่อได้รับคำขอร้องและตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้

18. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ใช้หรือสนับสนุนให้มีการประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์โดยผิดกฎหมาย

หมวด 4 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

19. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ พึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน

20. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ดูหมิ่น ทับถม ให้อาย หรือกลั่นแกล้งกัน

21. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ชักจูงผู้ป่วยของผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์อื่นมาเป็นของตน

22. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่เอาผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์อื่นมาเป็นของตน

หมวด 5 การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน

23. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์พึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน

24. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องไม่ดูหมิ่น ทับถม ให้อาย หรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงาน

25. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์พึงส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของผู้ร่วมงาน

หมวด 6 การทดลองในมนุษย์

26. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ผู้ที่ทำการทดลองในมนุษย์ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกทดลองเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยจริยธรรมการท่วิจัยในมนุษย์

27. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ผู้ที่ทำการทดลองโดยใช้สิ่งตัวอย่างของมนุษย์ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยจริยธรรมการท่วิจัยในมนุษย์

หมวด 7 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับสถานพยาบาล

28. ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ต้องปฏิบัติตนเกี่ยวกับสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

3. จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม (ข้อบังคับสภาเภสัชกรรม)

หลักการทั่วไป

1. ดำรงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรมและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง
2. ไม่ประพฤติหรือกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
3. ประกอบวิชาชีพด้วยเจตนาดี โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง
4. พึงสร้างทัศนคติและความเข้าใจต่อเพื่อนมนุษย์ และสังคม นำความรู้ด้านสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ มาประยุกต์ในการประกอบวิชาชีพ
5. พึงพยายามแสวงหาความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการต่างๆ เพื่อการพัฒนาองค์กร และวิชาชีพให้ทันต่อยุคสมัย

การประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม

6. ต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในระดับที่ดีที่สุด
7. ต้องไม่จงใจหรือชักชวนให้มารับบริการทางวิชาชีพเภสัชกรรมเพื่อผลประโยชน์ของตน
8. ต้องปฏิบัติต่อผู้มารับบริการโดยสุภาพและปราศจากการบังคับ ชูเชื้อ
9. ต้องไม่หลอกลวงหรือให้คำรับรองอันเป็นเท็จหรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตในเรื่องใดๆ ภายใต้อำนาจหน้าที่แก่สาธารณชน หรือผู้มารับบริการให้หลงเข้าใจผิด เพื่อประโยชน์ของตน
10. ต้องประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และเคราะฐานะของผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการ
11. ต้องไม่ใช้ หรือสนับสนุนการใช้ยาตำรับลับ
12. ต้องไม่เปิดเผยความลับของผู้มารับบริการซึ่งตนทราบมาเนื่องจากการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้มารับบริการ หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามหน้าที่
13. ต้องไม่ใช้หรือสนับสนุนให้มีการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม หรือการประกอบโรคศิลปะโดยผิดกฎหมาย
14. ต้องปฏิบัติตามข้อจำกัด และเงื่อนไขการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ที่คณะกรรมการสภาเภสัชกรรมกำหนดโดยเคร่งครัด

การโฆษณาการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม

15. ต้องไม่โฆษณา ใช้ จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของตน หรือของผู้อื่นเว้นแต่
 - 1) การแสดงผลงานทางวิชาการ
 - 2) การแสดงผลงานในหน้าที่ หรือในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ
 - 3) การประกาศเกียรติคุณเป็นทางการโดยสถาบันวิชาการ สมาคม หรือมูลนิธิทั้งนี้ต้องละเว้นการแสวงหาผลประโยชน์ที่จะเกิดต่อการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมส่วน

บุคคล

16. อาจแสดงข้อความเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของตน ที่สถานประกอบวิชาชีพ ได้เพียงข้อความเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1. ชื่อ นามสกุล และอาจมีคำประกอบชื่อได้เพียงคำว่า เภสัชกร หรือเภสัชกรหญิง หรืออักษรย่อของคำดังกล่าว ตำแหน่งทางวิชาการ ฐานันดรศักดิ์ ยศ และบรรดาศักดิ์
2. ชื่อปริญญา วุฒิบัตร หรือหนังสืออนุมัติ หรือหนังสือแสดงคุณวุฒิอย่างอื่น ซึ่งตน ได้รับจากสภาเภสัชกรรม หรือสถาบันอื่นๆ
3. สาขาของวิชาชีพเภสัชกรรม
4. เวลาทำการ

17. อาจแจ้งความการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมเฉพาะการแสดงที่อยู่ ที่ตั้งสถานประกอบวิชาชีพ เภสัชกรรม หมายเลขโทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น และหรือข้อความที่อนุญาตตามข้อ 16

18. ผู้ทำการเผยแพร่หรือตามปัญหาทางสื่อมวลชน ถ้าแสดงตนว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ เภสัชกรรม ต้องไม่แจ้งสถานที่ประกอบวิชาชีพส่วนตัวเป็นทำนองการโฆษณา และต้องไม่มีการแจ้ง ความตามข้อ 17 ในที่เดียวกัน หรือขณะเดียวกันนั้นด้วย

19. ต้องระมัดระวัง มิให้การประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของตนแพร่ออกไปในสื่อมวลชนเป็น ทำนองโฆษณาความรู้ความสามารถ

การปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

20. ต้องยกย่องให้เกียรติ เคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน
21. ต้องไม่ทับถมให้ร้าย หรือกลั่นแกล้งกัน
22. ต้องไม่ชักจูงผู้มารับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตน

การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน

23. พึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน
24. ต้องไม่ทับถมให้ร้าย หรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงาน
25. พึงส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของผู้ร่วมงาน (คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 112 ตอนที่ 102 ง วันที่ 21 ธันวาคม 2538 หน้า 63-67)

4. จรรยาบรรณวิชาชีพเวชระเบียน

1. บริการย่อมมาก่อนผลประโยชน์อื่นใด มีความซื่อสัตย์สุจริตในวิชาชีพโดยไม่คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนตัว ให้ความสนใจต่อผู้ป่วย (ลูกค้า) โดยเท่าเทียมกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติเพื่อนำ ชื่อเสียงเกียรติคุณมาสู่ตนเอง สู่สมาคม และสู่วิชาชีพเวชระเบียน

2. เก็บรักษาเวชระเบียนที่อยู่ในความดูแลของตนโดยถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล (ความลับ) โดยไม่มีการเปิดเผยหรือทำลาย นอกจากจะเป็นไปตาม กฎระเบียบ อายุความ หรือนโยบายของ

ผู้บริหาร

3. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชา (นายจ้าง) มอบหมาย ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
4. หลีกเลี่ยงการกระทำ หรือการปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรมอันดี
5. เปิดเผยข้อมูลในเวชระเบียนต่อผู้เป็นเจ้าของเวชระเบียนโดยตรง (ตัวผู้ป่วย) ไม่เปิดเผยข้อมูลในเวชระเบียนโดยไม่จำเป็น ยกเว้นจะเป็นการใช้เพื่อเป็นหลักฐานตามกฎหมาย หรือเป็นไปตามกฎระเบียบอื่น ๆ
6. รักษากฎระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการเวชระเบียนอย่างเคร่งครัด
7. ยอมรับเงินค่าบริการต่าง ๆ เฉพาะที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือตามธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งตนควรจะได้ตามหน้าที่
8. หลีกเลี่ยงการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลอื่น และไม่แสดงอำนาจการตัดสินใจที่นอกเหนือขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบอยู่
9. พยายามแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อการบริการทางสาธารณสุขที่ดีมีคุณภาพ
10. มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร และเสริมสร้างความเข้มแข็งในวิชาชีพ ตลอดจนการเผยแพร่สาขาวิชาชีพเวชระเบียนให้เป็นที่รู้จักแก่สาธารณะ
11. ในฐานะเจ้าหน้าที่เวชระเบียนจะต้องเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล (ความลับ) ของผู้ป่วย และเผยแพร่ข้อมูลขององค์กรในลักษณะภาพรวมทั้งหมด
12. บอกกล่าวความจริงอย่างละเอียดเกี่ยวกับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ ของตนต่อผู้บังคับบัญชา (นายจ้าง) หรือว่าที่นายจ้างในอนาคต

5. จรรยาบรรณสำหรับจิตแพทย์

(สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย)

1. ดำรงตนให้สมควรเพื่อเกียรติและศักดิ์ศรีของตน ด้วยการประพฤติและปฏิบัติตามข้อบังคับของแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม
2. ฟังเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมอันเหมาะสมแก่ภาพลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งวิชาชีพ
3. ฟังใฝ่รู้ เพิ่มพูนความรู้ และมีส่วนในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ด้วยการศึกษาค้นคว้าในวิทยาการที่ทันสมัย โดยยึดมั่นในความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป
4. ฟังเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของผู้ป่วยและสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ
5. ฟังเคารพสิทธิของผู้ป่วยในการตรวจและการรักษาด้วยการอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงธรรมชาติของโรค และวิธีการรักษา รวมไปถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการเลือกวิธีการรักษานั้น ๆ

6. พึงมีความรับผิดชอบต่อผู้ป่วยด้วยการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถโดยไม่ปล่อยให้อคติ ความรู้สึกนึกคิด และความเชื่อส่วนตัวมีส่วนร่วมในการรักษา

7. พึงเก็บความลับของผู้ป่วยซึ่งตนเองทราบมาจากการประกอบวิชาชีพเว้นเสียแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วยหรือเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นต่อผู้ป่วย ต่อผู้อื่นหรือต่อสังคม

8. พึงได้รับอนุญาตจากผู้ป่วยในกรณีต้องเปิดเผยเพื่อประโยชน์และความก้าวหน้าทางวิชาการและพึงใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งผู้ป่วย

9. พึงยกย่องให้เกียรติเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน ไม่ทับถมให้ร้าย กลั่นแกล้งกัน ไม่ชักจูงผู้ป่วยของผู้อื่นมาเป็นของตน

๖. ข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘

หมวด ๑

ความประพฤติทั่วไปของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ ๒ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่ประพฤติหรือกระทำการใดๆ อันอาจเป็นเหตุเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ ๓ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องดำรงตนในสังคมโดยธรรม เคารพและปฏิบัติตามบรรดา บทกฎหมายของประเทศ

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ทั้งเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม เพื่อให้การประกอบวิชาชีพทันตกรรมมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

หมวด ๒

การประกอบวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องประกอบวิชาชีพทันตกรรมโดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยโดยสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วย โดยไม่เรียกร่องสินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ควรได้รับตามปกติ

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องประกอบวิชาชีพทันตกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย

ข้อ ๙ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่สนับสนุนใช้วิชาชีพทันตกรรมโดยผิดกฎหมาย

ข้อ ๑๐ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่ใช้ หรือช่วยเหลือผู้มิได้ขึ้นทะเบียนและรับ

ใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมให้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม รวมทั้งต้องดูแลมิให้มีการประกอบวิชาชีพทันตกรรม ของผู้ที่มีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ในสถานพยาบาลที่ตนรับผิดชอบ

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมไม่ใช่ สั่งใช้ หรือสนับสนุนการใช้ วิธีการตรวจ วินิจฉัย การบำบัด หรือป้องกันในวิชาชีพทันตกรรม รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ทางทันตกรรม อันไม่เปิดเผยส่วนประกอบหรือไม่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้รองรับ

ข้อ 12 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่หลอกลวงผู้ป่วย ให้หลงเข้าใจผิดในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม เพื่อผลประโยชน์ของตน

ข้อ 13 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่จูงใจหรือชักชวนผู้ป่วย ให้มารับบริการทางวิชาชีพ ทันตกรรมเพื่อผลประโยชน์ของตน

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่ให้หรือรับผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทน เนื่องจากการรับหรือส่งผู้ป่วยเพื่อรับบริการทางวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตราย ในวิชาชีพทันตกรรม เมื่อได้รับการร้องขอ และตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้

ข้อ 16 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องระมัดระวังตามวิสัยที่พึงมี มิให้การประกอบวิชาชีพทันตกรรมใดๆ ของตน เป็นไปในลักษณะอนาจารต่อผู้ป่วย

ข้อ 17 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่ออกใบรับรองอันเป็นเท็จโดยตั้งใจ หรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตในเรื่องใดๆ อันเกี่ยวกับวิชาชีพของตน

ข้อ 18 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วย ซึ่งตนทราบมา เนื่องจากการประกอบวิชาชีพ เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้ป่วย หรือต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือตามหน้าที่

ข้อ 19 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่จงใจที่จะหน่วงเหนี่ยว หรือทำให้เกิดความล่าช้าในการบริการทางวิชาชีพทันตกรรมแก่ผู้ป่วย เพื่อผลประโยชน์ของตน

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงสาระสำคัญของ การให้บริการทางวิชาชีพทันตกรรม เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจในการบำบัดรักษาของผู้ป่วย และต้องแจ้งค่าบริการให้ผู้ป่วยทราบ เป็นรายการว่าแต่ละรายการเป็นจำนวนเงินเท่าใด รวมทั้งสิ้นเท่าใด เมื่อได้รับการร้องขอ

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ในการให้บริการ ทางวิชาชีพทันตกรรมแก่ผู้ป่วยเป็นสำคัญ โดยยึดถือระบบส่งต่อผู้ป่วย ไปยังผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมอื่น ที่จะให้บริการทางวิชาชีพทันตกรรมที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่า

หมวด 3

การโฆษณาการประกอบวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่โฆษณา ใช้ จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณา การประกอบวิชาชีพทันตกรรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมของตน

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมไม่โฆษณา ไข้ จ้าง หรือให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพ ทันตกรรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมของผู้อื่น

ข้อ 24 การโฆษณาตามข้อ 22 และข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมอาจกระทำได้ในกรณีและเงื่อนไขต่อไปนี้

- 1) การแสดงผลงานในวารสารทางวิชาการหรือในการประชุมทางวิชาการ
- 2) การแสดงผลงานในหน้าที่ หรือในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ
- 3) การแสดงผลงานหรือความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อการศึกษาของมวลชน
- 4) การประกาศเกียรติเป็นทางการโดยสถาบันวิชาการ สมาคม หรือมูลนิธิ คนหรือ

ส่วนบุคคลหรือต่อสถานที่ทำการประกอบวิชาชีพส่วนตัวหรือส่วนบุคคล

ข้อ 25 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมอาจแสดงข้อความเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทันตกรรมของตน ที่สำนักงานได้เพียงข้อความเฉพาะเรื่องต่อไปนี้คือ

1) ชื่อ นามสกุล และอาจมีคำประกอบชื่อได้เพียงคำว่า ทันตแพทย์ หรือทันตแพทย์หญิง อภิไธย ตำแหน่งทางวิชาการ ฐานันดรศักดิ์ ยศ และบรรดาศักดิ์ เท่านั้น

2) ชื่อปริญญา ประกาศนียบัตร วุฒิบัตรหรืออนุมัติบัตร หรือคุณวุฒิต่างอื่น ซึ่งตนได้รับมาโดยวิธีการถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ของทันตแพทยสภาหรือสถาบันนั้นๆ ที่ทันตแพทยสภารับรอง

3) สาขาของวิชาชีพทันตกรรม

4) เวลาทำการ

ข้อ 26 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม อาจแจ้งความการประกอบวิชาชีพทันตกรรมของตนได้เฉพาะการ แสดงที่อยู่ ที่ตั้งสำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ และหรือข้อความ ตามข้อ 25 เท่านั้น

ข้อ 27 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ทำการเผยแพร่ ให้ข้อมูลทางวิชาการ หรือตอบปัญหาทางวิชาชีพทันตกรรมทางสื่อมวลชน ถ้ามีการแสดงว่าตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม จะต้องไม่แจ้งสถานที่ทำการประกอบวิชาชีพส่วนตัวหรือส่วนบุคคล เป็นไปในทำนองโฆษณา และต้องไม่มีการแจ้งความตามข้อ 26 ในที่เดียวกันหรือขณะเดียวกันนั้นด้วย

ข้อ 28 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องระมัดระวังตามวิสัยที่พึงมี มิให้การประกอบวิชาชีพทันตกรรมของตนแพร่ออกไปในสื่อมวลชน เป็นไปในทำนองโฆษณา คุณวุฒิ ความรู้ความสามารถของตนหรือของผู้อื่น

ข้อ 29 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่โฆษณา ไข้ จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่นเอาตนหรือชื่อของตนไป โฆษณาผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรมต่อประชาชนทางสื่อต่างๆ

ข้อ 30 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่ให้การรับรองผลิตภัณฑ์ทางทันตกรรม อันไม่เปิดเผยส่วนประกอบ หรือไม่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้รองรับ

หมวด 4

การปฏิบัติผู้ร่วมวิชาชีพ

- ข้อ 31 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมพึงยกย่องให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน
- ข้อ 32 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่ทับถม ใ้ร้าย หรือกลั่นแกล้งกัน และต้องไม่ประนามหรือดูหมิ่นกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง หรือต่อหน้าผู้ป่วย เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทันตกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมอื่น
- ข้อ 33 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่ชักจูงผู้ป่วยของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ข้อ 34 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ต้องไม่เอาผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมอื่นมาเป็นของตน
- ข้อ 35 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่เอาเอกสาร หลักฐาน และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ข้อ 36 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมพึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน
- ข้อ 37 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องไม่ทับถม ใ้ร้าย หรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงาน
- ข้อ 38 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมพึงส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของผู้ร่วมงาน

หมวด 5

การทดลองในมนุษย์

- ข้อ 39 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ทำการทดลองในมนุษย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกทดลอง และต้องพร้อมที่จะป้องกันผู้ถูกทดลองจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลองนั้น
- ข้อ 40 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องปฏิบัติต่อผู้ถูกทดลอง เช่นเดียวกับการปฏิบัติต่อผู้ป่วย ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามหมวด 2 โดยอนุโลม
- ข้อ 41 ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องรับผิดชอบต่ออันตรายหรือผลเสียหาย เนื่องจากการทดลองที่บังเกิดต่อผู้ถูกทดลอง อันมิใช่ความผิดของผู้ถูกทดลองเอง

7. ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยบรรณแห่งวิชาชีพเวชกรรม

หมวด 1

หลักทั่วไป

- ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมย่อมดำรงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรมและเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง
- ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมย่อมไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- ข้อ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมย่อมประกอบวิชาชีพด้วยเจตนาดี โดยไม่คำนึงถึง ฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง

หมวด 2**การโฆษณาการประกอบวิชาชีพเวชกรรม**

ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่โฆษณา ใช้นาม หรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของตน

ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่โฆษณา ใช้นาม หรือให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของผู้อื่น

ข้อ 3 การโฆษณาตามหมวด 2 ข้อ 1 และข้อ 2 อาจกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- 1) การแสดงผลงานในวารสารทางวิชาการหรือในการประชุมวิชาการ
- 2) การแสดงผลงานในหน้าที่ หรือในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ
- 3) การแสดงผลงานหรือความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อการศึกษาของมวลชน
- 4) การประกาศเกียรติคุณเป็นทางการโดยสถาบันวิชาการ สมาคมหรือมูลนิธิ

ทั้งนี้ ต้องละเว้นการแสวงหาประโยชน์ที่จะเกิดต่อการประกอบอาชีพเวชกรรมส่วนบุคคล

ข้อ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอาจแสดงข้อความเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของตน ที่สำนักงานได้เพียงข้อความเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1) ชื่อนามสกุล และอาจมีคำประกอบชื่อได้เพียงคำว่านายแพทย์หรือ แพทย์หญิง อภิเษย์ ตำแหน่งทางวิชาการ ฐานันดรศักดิ์ ยศ และบรรดาศักดิ์ เท่านั้น

2) ชื่อปริญญา วุฒิบัตรหรือหนังสืออนุมัติ หรือหนังสือแสดงคุณวุฒิอย่างอื่น ซึ่งตนได้รับมาโดยวิธีการถูกต้องตามกฎหมายของแพทยสภาหรือสถาบัน นั้นๆ

3) สาขาของวิชาชีพเวชกรรม

4) เวลาทำการ

ข้อ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอาจแจ้งความ การประกอบวิชาชีพเวชกรรมเฉพาะการแสดง ที่อยู่ ที่ตั้งสำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ และหรือข้อความที่อนุญาตในหมวด 2 ข้อ 4 เท่านั้น

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ทำการเผยแพร่หรือตอบปัญหาทางสื่อมวลชน ถ้าแสดงตนว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ต้องไม่แจ้งสถานที่ทำการประกอบวิชาชีพส่วนตัวเป็น ทำนองการโฆษณาและต้องไม่มีการแจ้งความตามหมวด 2 ข้อ 5 ในที่เดียวกันหรือขณะ เดียวกันนั้นด้วย

ข้อ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องระมัดระวังตามวิสัยที่พึงมี มิให้การประกอบวิชาชีพเวชกรรมของตนแพร่ออกไปในสื่อมวลชน เป็นทำนองโฆษณาความรู้ความสามารถ

หมวด 3**การประกอบวิชาชีพเวชกรรม**

ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้อง รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ในระดับที่ดีที่สุด และพยายามให้ผู้ป่วยพ้นจากอาการทรมาน จากโรคและความพิการต่างๆ โดย ไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ควรได้รับตามปกติ

ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่จงใจ หรือชักชวนผู้ป่วยให้มารับบริการทาง วิชาชีพเวชกรรม เพื่อผลประโยชน์ของตน

ข้อ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ให้หรือรับผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทน เนื่องจากการรับหรือส่งผู้ป่วยเพื่อรับบริการทางวิชาชีพเวชกรรม

ข้อ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วย โดยสุภาพและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

ข้อ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ต้องไม่หลอกลวงผู้ป่วยให้หลงเข้าใจผิดเพื่อ ประโยชน์ของตน

ข้อ 6 ผู้ประกอบอาชีพเวชกรรมต้องไม่ประกอบวิชาชีพ โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย

ข้อ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่สั่ง ไข้ หรือสนับสนุนการใช้ยาตำรับลับ รวมทั้งใช้อุปกรณ์การแพทย์อันไม่เปิดเผยส่วนประกอบ

ข้อ 8 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ออกไปรับรอง อันเป็นความเท็จโดยตั้งใจ หรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตในเรื่องใดๆ อันเกี่ยวกับวิชาชีพของตน

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วยซึ่งตนทราบมา เนื่องจากการประกอบวิชาชีพ เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้ป่วยหรือ เมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือตามหน้าที่

ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ปฏิเสธ การช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตรายจากการเจ็บป่วย เมื่อได้รับขอร้องและตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้

ข้อ 11 ผู้ประกอบอาชีพเวชกรรม ต้องไม่ใช้หรือสนับสนุนให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือการประกอบโรคศิลปะโดยผิดกฎหมาย

หมวด 4

การปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมพึง ยกย่องให้เกียรติและเคารพ ในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน

ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ทับถมให้ร้ายหรือกลั่นแกล้งกัน

ข้อ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ต้องไม่ชักจูงผู้ป่วยของผู้อื่นมาเป็นของตน

หมวด 5

การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน

ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พึงยกย่องให้เกียรติและเคารพ ในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน

ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ทับถมให้ร้าย หรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงาน

ข้อ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พึงส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของผู้ร่วมงาน

หมวด 6

การทดลองในมนุษย์

ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ทำการทดลองในมนุษย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกทดลอง และต้องพร้อมที่จะป้องกันผู้ถูกทดลองจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลองนั้น

ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องปฏิบัติต่อผู้ถูกทดลองเช่นเดียวกับการปฏิบัติต่อผู้ป่วย

ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามหมวด 3 โดยอนุโลม

ข้อ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องรับผิดชอบต่ออันตรายหรือผลเสียหาย เนื่องจากการทดลอง ที่บังเกิดต่อผู้ถูกทดลอง อันมิใช่ความผิดของผู้ถูกทดลองเอง

8. ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพ พ.ศ. 2530

คณะกรรมการสภาการพยาบาลออกข้อบังคับว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1

หลักทั่วไป

ข้อ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมดำรงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรม และเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ข้อ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมประกอบวิชาชีพด้วยเจตนาดี โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคมหรือลัทธิการเมือง

ข้อ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

หมวด 2

การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ส่วนที่ 1

การปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

ข้อ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพการพยาบาลหรือการผดุงครรภ์ในระดับที่ดี ที่สุด ด้วยการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรค การรักษาพยาบาล และฟื้นฟูสภาพแก่ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ โดยไม่เรียกร้อยเงินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ควรได้รับตามปกติ

ข้อ 5) ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่จงใจหรือชักชวนผู้ใดให้มารับบริการการพยาบาลหรือการ

ผดุงครรภ์ เพื่อผลประโยชน์ของตน

ข้อ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่ให้ผลประโยชน์หรือรับผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทนเนื่องจากการรับหรือส่งผู้ป่วย เพื่อรับบริการทางการพยาบาลหรือการผดุงครรภ์

ข้อ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการโดยสุภาพและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

ข้อ 8 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่หลอกลวงผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ให้หลงเข้าใจผิดเพื่อประโยชน์ของตน

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่ประกอบวิชาชีพโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และความสิ้นเปลืองของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่สั่งใช้หรือสนับสนุนการใช้ยาตำราลับ รวมทั้งใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์อันไม่เปิดเผยส่วนประกอบ

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่ออกใบรับรองแพทย์อันเป็นเท็จโดยเจตนา หรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับวิชาชีพของตน

ข้อ 12 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่เปิดเผยความลับของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ เว้นแต่ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการยินยอม หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือตามหน้าที่

ข้อ 13 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตรายจากการเจ็บป่วยเมื่อได้รับคำขอร้องและตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่ประกอบกรณที่สาธารณะ เว้นแต่เหตุฉุกเฉินในการปฐมพยาบาล

ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ย่อมต้องไม่ใช้และไม่สนับสนุนให้ผู้อื่นประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือ การประกอบโรคศิลปะโดยผิดกฎหมาย

ข้อ 16 สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง จะทำการผดุงครรภ์ได้แต่เฉพาะรายที่มีครรภ์ปกติและคลอดอย่างปกติ ตลอดจนการพยาบาลมารดาและทารกในรายที่มีครรภ์ผิดปกติหรือคลอดผิดปกติถ้าไม่สามารถหาผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทำการคลอดได้ภายในเวลาอันสมควร และเห็นประจักษ์ว่าถ้าละเลยไว้จะเป็นอันตรายแก่มารดาหรือทารกก็ให้ทำคลอดในรายเช่นนั้นได้

แต่ห้ามมิให้ใช้คีมสูง หรือทำการผ่าตัดในการทำคลอด หรือฉีดยารัตมดลูกก่อนคลอด

ข้อ 17 ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ ชั้นสอง จะทำการผดุงครรภ์ได้เฉพาะรายที่มีครรภ์ปกติและคลอดอย่างปกติตลอดจนการพยาบาลมารดาและทารก

ข้อ 18 ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ จะต้องใช้ยาทำลายและป้องกันการติดเชื้อสำหรับหยอดตาหรือป้ายตาทารกเมื่อคลอดแล้วทันที

ข้อ 19 ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ จะต้องบันทึกการรับฝากครรภ์ และการทำการคลอดทุกรายลงในสมุดบันทึกการผดุงครรภ์ ตามแบบของสภาการพยาบาลและต้องรักษาสมุดนั้นไว้เป็นหลักฐาน

* การบันทึกการรับฝากครรภ์และการทำคลอดตามมาตราหนึ่งของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนบุคคล เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือสภาภาคชาติไทย จะใช้สมุดบันทึกการผดุงครรภ์ของกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนบุคคล เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือสภาภาคชาติไทยก็ได้ และต้องรักษาสมุดนั้นไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล จะให้ยาผู้ป่วยได้เฉพาะผู้ที่ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งเป็นผู้บำบัดโรคได้สั่งไว้หรือเมื่อเป็นการปฐมพยาบาล

ส่วนที่ 2

การปฏิบัติต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องไม่ทับถมให้ร้ายหรือกลั่นแกล้งกัน

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องไม่ชักจูงผู้ป่วยหรือผู้รับบริการผู้อื่นมาเป็นของตน

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติต่อผู้ร่วมงาน

ข้อ 24 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พึงยกย่องให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน *

ข้อ 25 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องไม่ทับถมให้ร้าย หรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงาน

ข้อ 26 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พึงส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของผู้ร่วมงาน

ส่วนที่ 4

การทดลองต่อมนุษย์

ข้อ 27 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกทดลอง และต้องพร้อมที่จะป้องกันผู้ถูกทดลองจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลองนั้น ๆ

ข้อ 28 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องปฏิบัติต่อผู้ถูกทดลองเช่นเดียวกับการปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ข้อ 29 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องรับผิดชอบต่ออันตรายหรือผลเสียหายเนื่องจากการทดลองที่บังเกิดต่อผู้ถูกทดลอง อันมิใช่ความผิดของผู้ถูกทดลองเอง

หมวด 5

การโฆษณาการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ข้อ 30 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องไม่โฆษณา ใช้ จ้าง หรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพของตน

ข้อ 31 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องไม่โฆษณา ใช้ จ้าง หรือให้ผู้อื่นโฆษณาการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ความรู้ ความชำนาญใน การประกอบวิชาชีพของผู้อื่น

ข้อ 32 การโฆษณาตามข้อ 30 และข้อ 31 อาจกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- 1) การแสดงผลงานในวารสารทางวิชาการหรือในการประชุมวิชาการ
- 2) การแสดงผลงานในหน้าที่หรือในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ
- 3) การแสดงผลงานหรือความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อการศึกษาของมวลชน
- 4) การประกาศเกียรติคุณเป็นทางการโดยสถาบันวิชาการ สมาคมหรือมูลนิธิ

ทั้งนี้ ต้องละเว้นการแสวงหาประโยชน์ที่จะเกิดต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ส่วนบุคคล

ข้อ 33 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ อาจแสดงข้อความเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของตนที่สถานที่ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ หรือสำนักงานได้ เพียงข้อความเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1) ชื่อ ชื่อสกุล และอาจมีคำประกอบชื่อได้เพียงคำอภิไธย ตำแหน่งทางวิชาการ ฐานันดรศักดิ์ ยศ และบรรดาศักดิ์เท่านั้น

2) ชื่อปริญญา วุฒิบัตร หรือหนังสืออนุมัติ หรือหนังสือแสดงคุณวุฒิต่างอื่นซึ่งตนได้รับมาโดยวิธีการถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ของสภาการพยาบาลหรือสถาบันนั้น ๆ

3) สาขาของวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

4) เวลาทำการ

ข้อ 34 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ แจ้งความการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์เฉพาะการแสดงที่อยู่ ที่ตั้งสำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ และหรือข้อความที่อนุญาตใน 4) เท่านั้น

ข้อ 35 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ การเผยแพร่หรือตอบปัญหาทางสื่อมวลชน ถ้าแสดงตนว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ต้องไม่แจ้ง สถานที่ทำการประกอบวิชาชีพส่วนตัวเป็นทำนอง การโฆษณาและต้องไม่มีการแจ้งความตามข้อ 5 ในที่เดียวกันหรือขณะเดียวกันนั้นด้วย

ข้อ 36 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องระมัดระวังตามวิสัยที่พึงมีให้การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของตน แพร่ออกไปในสื่อมวลชนเป็นทำนองโฆษณาความรู้ความสามารถ

หมวด 4

ปกิณกะ

ข้อ 37 ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ต้องแสดงใบอนุญาตของตนไว้ในที่เปิดเผย ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือสำนักงานของตน

ข้อ 38 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ผู้ใดย้ายสถานที่ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สำนักงาน หรือย้ายที่อยู่ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อเลขาธิการสภาการพยาบาลภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันย้าย

ในการแจ้งย้ายให้แจ้งเลขที่ ชื่อสถานที่ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สำนักงาน หรือชื่อหมู่บ้าน ซอย ถนน ตำบล หรือแขวง อำเภอหรือเขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ และหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)

๑. จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล (สมาคมการพยาบาล)

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อประชาชน

1. ประกอบวิชาชีพด้วยความมีสติ ตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
2. ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคตามสิทธิมนุษยชน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา และสถานภาพของบุคคล
3. ละเว้นการปฏิบัติที่มีอคติและการใช้อำนาจหน้าที่และข้อได้เปรียบเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
4. พึงเก็บรักษาเรื่องส่วนตัวของผู้รับบริการไว้เป็นความลับ เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้รับหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

5. พึงปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ ในการวินิจฉัยและการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสมแก่สภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน

6. เพื่อป้องกันภัยอันตรายอันจะมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อสังคมและประเทศชาติ

1. พึงรับผิดชอบต่อสังคม โดยประกอบกิจกรรมแห่งวิชาชีพในทางที่สอดคล้องกับนโยบายอันยังประโยชน์แก่สาธารณชน

2. พึงรับผิดชอบร่วมกับชุมชนในการริเริ่มสนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดสันติสุขและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

3. พึงส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติให้ยั่งยืน

4. พึงประกอบวิชาชีพ โดยมุ่งส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ศาสนา และสถาบันกษัตริย์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยส่วนรวม

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อวิชาชีพ

1. พึงตระหนักและถือปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบตามหลักของวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

2. พัฒนาความรู้และวิธีปฏิบัติให้ทรงคุณค่าเหมาะสมตามกาลเวลามาตรฐานวิชาชีพ

3. พึงศรัทธาต่อวิชาชีพและสนับสนุนให้ความร่วมมือในกิจกรรมแห่งวิชาชีพ

4. พึงสร้างและธำรงไว้ซึ่งสิทธิอันชอบธรรมในการประกอบวิชาชีพ

5. พึงเผยแพร่ชื่อเสียงและคุณค่าแห่งวิชาชีพให้เป็นปรากฏแก่สังคม

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อผู้ร่วมงานและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น

1. เคารพในสิทธิหน้าที่และให้เกียรติแก่ผู้อื่น

2. ยกย่องผู้ชำนาญการในการพัฒนาและปรับปรุงงานแห่งวิชาชีพ

3. พึงรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงานทั้งภายในและภายนอกวิชาชีพ

4. อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงานในการปฏิบัติภารกิจ

5. ละเว้นการส่งเสริมหรือปกป้องผู้ประพฤติผิด เพื่อผลประโยชน์แห่งตนหรือผู้กระทำการนั้น

จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อตนเอง

1. ประพฤติตนและประกอบกิจกรรมแห่งวิชาชีพโดยถูกต้องตามกฎหมาย

2. ประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งกาย วาจาและใจ

3. สนใจ ใฝ่รู้ มีแนวคิดกว้าง ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน

4. ยึดมั่นและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

5. ประกอบกิจกรรมแห่งวิชาชีพอย่างมีมาตรฐานด้วยสติ และวิจารณ์ญาณอันรอบรู้

ภาคผนวก ค

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. จรรยาบรรณของตำราแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน

อุดมคติของตำรา

จรรยาบรรณนักกฎหมาย

จรรยาบรรณผู้รักษากฎหมาย

ระเบียบวินัยตำรา

จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน 2544 (มีข้อกำหนดคือแนวปฏิบัติด้วย)

1. พนักงานสอบสวนต้องเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
2. พนักงานสอบสวนต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริตและยึดมั่นในศีลธรรม
3. พนักงานสอบสวนต้องอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็วต่อเนื่อง โปร่งใส และเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ
4. พนักงานสอบสวนต้องกล่าวยืนหยัดกระทำสิ่งที่ถูกต้อง
5. พนักงานสอบสวนพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดทน เสียสละและอดทนเพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความสะดวก
6. พนักงานสอบสวนพึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้วยความสุภาพอ่อนโยน มีไมตรีและเต็มใจให้บริการประชาชน
7. พนักงานสอบสวนพึงหมั่นศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
8. พนักงานสอบสวนพึงสำนึกและยึดมั่นในวิชาชีพการสอบสวนมีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและวิชาชีพของตนเอง

อุดมคติของตำรา

เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ กรุณาปราณีต่อประชาชนอดทนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล บำเพ็ญประโยชน์แก่ประชาชนดำรงตนในความยุติธรรม กระทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

จรรยาบรรณนักกฎหมาย

1. ฟังถือว่างานด้านกฎหมายเป็นอาชีพไม่ใช่ธุรกิจ
2. ฟังถือว่ากฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือของความยุติธรรม ไม่ใช่มาตรการยุติธรรม
3. ฟังถือว่านักกฎหมายทุกคนเป็นที่พึ่งของประชาชนในด้านความยุติธรรม
4. ฟังถือความยุติธรรมอยู่นอกเหนืออามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น
5. ฟังชวนช่วยหาความรู้ให้ทันเหตุการณ์เสมอ

6. ฟังถือว่าทุกคนมีสิทธิในเรื่องความยุติธรรมเท่าเทียมกัน

จรรยาบรรณผู้รักษากฎหมาย

ในชุมชนผู้รักษากฎหมาย เราจะทำหน้าที่ในการบริการรับใช้ประชาชน โดยปกป้องรักษาชีวิตและทรัพย์สิน ป้องกันมิให้ผู้บริสุทธิ์ถูกหลอกลวง ป้องกันมิให้ผู้อ่อนแอกว่าถูกกดขี่ ช่มเหิงรังแก ถำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยแก่สังคม เคารพต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เท่าเทียมกันและอำนวยความยุติธรรมโดยทั่วหน้า

ระเบียบวินัยข้าราชการตำรวจ

ข้อ 1 วินัยของตำรวจนั้นคือ การที่ตำรวจต้องพฤติกรรมตนให้เป็นผู้มีมารยาทอันดีงามตามแบบอย่างธรรมเนียมของตำรวจ

ข้อ 2 การกระทำผิดวินัยตำรวจนั้น หมายรวมถึงการกระทำดังกล่าวดังต่อไปนี้

1) คือ ชัดขึ้น หลีกเลียง หรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาแล้ว ต้องปฏิบัติตามคำสั่งทันทีโดยเต็มใจเต็มกำลังและสมความมุ่งหมายของผู้บังคับบัญชาทุกประการ เว้นแต่ผู้ออกคำสั่งหรือผู้แทนผู้ออกคำสั่ง หรือผู้มีอำนาจเหนือผู้ออกคำสั่งจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้น ถ้าคำสั่งนั้นผิดต่อระเบียบแบบแผนของตำรวจหรือผิดต่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ให้ชี้แจงผู้ออกคำสั่งทราบถ้ายังชัดขึ้นให้ผู้รับคำสั่งทำตาม ผู้สั่งต้องรับผิดชอบ แต่ถ้าทราบแน่ชัดว่าคำสั่งนั้นผิดกฎหมาย เมื่อชี้แจงผู้ออกคำสั่งทราบแล้ว ไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น แต่ถ้าทราบแน่ชัดว่าคำสั่งนั้นผิดกฎหมายเมื่อชี้แจงผู้ออกคำสั่งทราบแล้ว ไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

2) ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อย

ระเบียบการเคารพที่ข้าราชการตำรวจจะต้องถือปฏิบัตินั้น ต้องถือปฏิบัติทั้งตามระเบียบที่ว่าด้วยการเคารพของข้าราชการตำรวจ และตามระเบียบการเคารพอื่น ซึ่งถือกันว่าเป็นมารยาทอันดีงามของบุคคลทั่วไปด้วย

3) ไม่ประพฤติตนให้เคร่งครัดต่อมารยาทและระเบียบแบบแผนของข้าราชการตำรวจ มารยาทและระเบียบแบบแผนของข้าราชการตำรวจนั้นมีอยู่เป็นอันมาก ข้าราชการตำรวจทุกคนจะต้องสนใจศึกษาและปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด เช่น ในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) ห้ามมิให้ข้าราชการตำรวจชายตัดผม หรือตัดผมแบบทรงยาว หรือไว้หนวดหรือเคราในลักษณะที่ไม่สุภาพเรียบร้อย

(ความใน (ก) แก้ไข โดย ระเบียบกรมตำรวจ ว่าด้วย ความประพฤติและระเบียบวินัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2530)

(ข) ห้ามมิให้เล่นการพนัน นอกจากเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลและเล่นบิลเลียดในสโมสรข้าราชการ และห้ามมิให้เข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน เช่น สนามม้า และสถานกาสิโน เป็นต้น

คณะรัฐมนตรีมีมติตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังว่าการหาผลประโยชน์โดยวิธีการที่เรียกว่า “ลงแชร์, เล่นแชร์, ประมูลแชร์, เปียแชร์” หรือเรียกอย่างอื่นก็ตาม อันมีทำนอง

ว่าคนหมู่นึงเข้ากันจัดเป็นวงหนึ่ง ออกเงินเป็นเดือน ฯลฯ คนละเท่าๆ กัน รวมกันเป็นเงินทุน กองกลางแล้วผลัดกันชักกองทุนนั้นไปใช้สอยโดยเสียดอกเบี้ย ถือลำดับตามที่ใครจะเป็นผู้ประมูล ให้ดอกเบี้ยเป็นอัตราสูงสุดประจำเดือน (หรือระยะเวลาหนึ่ง) นั้นการที่ข้าราชการไปร่วมวิธีการเช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดหนี้สินขึ้นได้เพราะได้ใช้เงินทุนไปลงทุน และเมื่อประมูลดอกเบี้ยสูงเพื่อให้ได้เงินมาใช้สอยแล้วในเดือนต่อๆ ไป ก็ย่อมจะขาดแคลนเงินสำหรับใช้สอยอันจะก่อให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ราชการได้ง่าย จึงให้ห้ามข้าราชการและพนักงานองค์การรัฐบาลเล่นการลงแชร์เสียโดยให้ปฏิบัติดังนี้

1. ให้ทุกหน่วยงานสำรวจว่าภายในสังกัดมีข้าราชการในบังคับบัญชาเล่นการลงแชร์หรือไม่ ถ้ามีก็ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้เล่นไว้ให้ครบถ้วนทุกคน ตลอดจนกำหนดเวลาที่จะเสร็จสิ้นการเล่นการลงแชร์ของวงหนึ่งๆ ไว้ และเรียกผู้เล่นตามชื่อมาสั่งกำชับให้ทราบว่าจะเสร็จสิ้นการเล่นแชร์ที่ค้างอยู่รึแล้ว จะเล่นกันต่อไปไม่ได้โดยเด็ดขาดโดยให้ผู้เล่นลงนามรับทราบคำสั่งไว้ทุกคน

อนึ่ง หากผู้เล่นเป็นข้าราชการตำรวจด้วยกัน แต่ต่างสังกัดกันก็ให้ผู้ที่ เป็นหัวหน้าแชร์รายงานผ่านให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของตำรวจที่เล่นร่วมนั้นทราบ และจัดการกำชับกันต่อไป

2. เมื่อจัดการตามข้อความในข้อก่อนแล้ว ผู้บังคับบัญชาทุกชั้นจะต้องคอยสดับรับฟังแล้วสอดส่องดูต่อไปว่า เมื่อเสร็จสิ้นกำหนดการเล่นดังกล่าวแล้ว ยังมีคนฝ่าฝืนกันอีกหรือไม่หากยังปรากฏว่ามีผู้ฝ่าฝืนเล่นกันอยู่ก็จัดการพิจารณาลงทัณฑ์ตามอำนาจต่อไป

3. แม้หน่วยใดไม่มีผู้เล่นก็ตาม ก็ให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นชี้แจงให้ข้าราชการในสังกัดให้ทราบซึ่งถึงความเสียหายของการเล่นแชร์ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยทั่วกันและคอยพยายามสดับรับฟังสอดส่องและป้องกันอย่าให้มีการเล่นขึ้นได้โดยเด็ดขาดอยู่เสมอ

4. ถ้าปรากฏว่าหน่วยใด ยังปล่อยให้ข้าราชการเล่นกันโดยผู้บังคับบัญชาไม่กำชับหรือลงโทษผู้เล่นแล้ว ทางกรมจะถือว่าผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดทะเลเลยต่อการปฏิบัติ ตามคำสั่งนี้ และจะได้พิจารณาดำเนินการลงทัณฑ์ตามที่เห็นสมควร

ค) เวลาสวมเครื่องแบบตำรวจ ห้ามสวมแว่นตาชนิดต่างๆ เว้นแต่

1. ตำรวจผู้มีหน้าที่ขับขีรถจักรยานยนต์ในขบวนเสด็จ ขณะโดยเสด็จพระราชดำเนินผ่อนผันให้สวมแว่นกันฝุ่น เพื่อมิให้เกิดเหตุขัดข้องแก่การโดยเสด็จ

2. ตำรวจผู้ควบคุมการจราจร ซึ่งต้องกรำแดดอยู่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีแดด

3. ขณะที่มิหน้าที่ขับขีม้าหรือรถยนต์ไปในที่มีฝุ่น ลมหรือแดดจัด หรือในขณะที่นั่งไปในรถยนต์ที่ไม่มีบังลม ฝุ่นก็ให้ผ่อนผันสวมแว่นได้

4. ผู้ที่ตาเจ็บ ซึ่งแพทย์แนะนำให้ใส่แว่นสี ก็ให้ผ่อนผันให้ใช้แว่นสีเฉพาะตามคำแนะนำของแพทย์หรือผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจอนุญาตได้ คือตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เว้นแต่สถานีตำรวจที่มีเพียงตำรวจที่มีเพียงตำแหน่งหัวหน้าสถานีก็ให้หัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

5. ผู้ที่มีสายตาสั้นหรือตาเข้าแว่นเพราะสูงอายุ ผ่อนผันให้สวมแว่นตาสีขาวหรือสีม่วงจะใช้แว่นสีอื่นไม่ได้

การผ่อนผันให้ใช้แว่นสี มิให้ใช้ในกรณีเข้าเฝ้าทูลละอองธุรีพระบาทหรือการรับเสด็จตลอดถึงการรักษาการณ์ขณะเสด็จผ่าน

4) ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีในคณะข้าราชการตำรวจ

ในข้อนี้หมายความว่าตลอดถึงการวิวาทหรือเหตุร้าย กดขี่ข่มเหงเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ฟ้องร้องซึ่งกันและกันยังโรงศาลก่อนได้รับอนุญาตหรือดำเนินการอย่างใด ๆ เพื่อจะทำให้ข้าราชการตำรวจแตกความสามัคคีซึ่งกันและกัน

5) เกียจคร้าน ละทิ้งหน้าที่ หรือเลินเล่อต่อหน้าที่ราชการ

ข้าราชการตำรวจจะต้องเป็นผู้ขยันขันแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายต้องไม่ผลัดวันประกันพรุ่งต่อหน้าที่การงานหรือทำงานให้หมักหมมไว้ และจะต้องปฏิบัติงานโดยพิถีพิถันระมัดระวัง ขยันหมั่นเพียรพิจารณาเหตุและผลเพื่อผลสำเร็จเป็นอย่างดีแห่งการงานในหน้าที่

6) กล่าวเท็จ

เมื่อผู้บังคับบัญชาจะซักถามข้อความอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องตอบโดยความจริง ทั้งสิ้นห้ามมิให้กล่าวความเท็จถึงแม้ตนจะได้กระทำผิดเองก็ดี ต้องชี้แจงเหตุผลนั้นโดยความสัตย์จริงอย่าปิดบังความผิดของตนไว้การกล่าวเท็จหมายความว่ารวมถึงการรายงานเท็จด้วย

7) ใช้กิริยาวาจาสวมครุหรือประพฤติไม่สมควร

ตำรวจต้องสำรวมกายวาจาให้เรียบร้อยทั้งในและนอกสถานที่ราชการ ไม่ประพฤติหรือแสดงกิริยาวาจาในสิ่งที่จะเกิดความเสียหายแก่ตนหรือหมู่คณะ เช่น

8) งดเว้นไม่ตักเตือนสั่งสอนหรือลงทัณฑ์ผู้ใต้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตามโทษานุโทษ

เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาจะต้องปกครองบังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรมตรวจตราสอดส่องความประพฤติและการปฏิบัติและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในปกครองทุกชั้นให้ตั้งอยู่ในศีลธรรม มีความประพฤติดีมีสมรรถภาพและวินัยอย่างเคร่งครัดการตรวจตราสอดส่องนั้นต้องสอดส่องทั้งในที่ทำการและนอกทำการ หากพบตำรวจผู้ใดที่บกพร่องต้องตักเตือนสั่งสอนต่อไป ก็ให้ดำเนินการเพื่อกำจัดตำรวจที่ไม่ดีให้พ้นออกไปจากวงราชการของตำรวจ แต่การลงทัณฑ์นั้นต้องเป็นไปตามระเบียบแบบตำรวจ ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยมิชอบทำร้ายผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น บีบบังคับทรมาน ทุบตี เตาะตอຍ หรือใช้งานตราครุร้ายเกินสมควรเป็นต้น เพราะเป็นการแสดงความโหดร้ายทารุณขาดความปราณี ซึ่งมีใช้คุณลักษณะของผู้บังคับบัญชาที่ดี

9) เสพเครื่องดองของเมาจนเสียกิริยาหรือยาเสพติดให้โทษ

เครื่องดองของเมา หมายถึงสุราและเมรัยทุกชนิด ซึ่งเมื่อดื่มกินเข้าไปแล้ว จะเกิดความมึนเมาจนเสียกิริยาอาการ เป็นเหตุให้เกิดความดูหมิ่นขาดความเคารพและเชื่อถือตลอดจนอาจเกิดเสียหายต่อหน้าที่ราชการ เว้นแต่การเสพเพียงเล็กน้อยตามกาลเทศะหรือตามประเพณีแห่งสังคม ซึ่งการเสพนั้นต้องระมัดระวังอย่าให้ถึงกับเสียกิริยา

ส่วนยาเสพติดให้โทษนั้น หมายถึงยาเสพติดให้โทษทุกชนิด เช่น กัญชา ยาฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน และโคเคอีน เป็นต้น

10) มีความเลินเล่อหรือจงใจทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย

ทรัพย์สินของรัฐบาลหมายถึงของหลวงที่จ่ายประจำตัว เช่น อาวุธปืนที่จ่ายให้ใช้ราชการ เช่น ยานพาหนะต่างๆ เป็นต้น เหล่านี้ จักต้องดูแลรักษาไว้ให้ดีถูกต้องเป็นทรัพย์สินของตนเอง

11) จะเป็นคนเดียวหรือรวมกันหลายคนก็ตาม พยายามหรือสมคบกัน เพื่อจะใช้อำนาจด้วยประการใดๆ เป็นเชิงบังคับบัญชาเป็นทางให้เสียระเบียบแบบแผนวินัยของตำรวจ

ตำรวจต้องประพฤติตนเป็นผู้อ่อนน้อมต่อผู้บังคับบัญชา ไม่แสดงอาการกระด้างกระเดื่อง เมื่อเห็นว่าผู้บังคับบัญชาปฏิบัติไม่ชอบหรือสั่งการไม่ชอบก็ต้องเสนอความคิดเห็นคัดค้านหรือรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอีกเพื่อวินิจฉัยสั่งการ ข้าราชการตำรวจจะต้องไม่แสดงปฏิกิริยาใดๆ ด้วยตนเองหรือรวมกันหลายคน เพื่อใช้อำนาจในทางมิชอบเป็นเชิงบังคับเพราะการปฏิบัติเช่นนี้เป็นการทำให้เสียหายต่อการปกครองบังคับบัญชา

12) ประพฤติผิดวินัยข้าราชการพลเรือน ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ คือ

1. ต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย จักต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้

2. ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

4. ต้องสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล และต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายระเบียบของราชการและมติคณะรัฐมนตรีให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความอุตสาหะเอาใจใส่และระมัดระวัง รักษาประโยชน์ของทางราชการ

5. ต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

6. ต้องรักษาความลับของทางราชการ

การเปิดเผยความลับของทางราชการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดทางวินัยอย่างรุนแรง

7. ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการห้ามมิให้ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นผิดวินัยอย่าง

ร้ายแรง

8. ต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือกว่า เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษครั้งคราว

9. ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรบอกถือว่าเป็นรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

10. ต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

11. ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

การละทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

12. ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อยและรักษาความสามัคคีระหว่างราชการ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ

13. ต้องสุภาพเรียบร้อย ต้อนรับ ให้ความสะดวกให้ความเป็นธรรมและให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้าห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือ ข่มเหงราษฎร

การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงราษฎร เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

14. ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้ความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

15. ต้องไม่เป็นการรวมการผู้จัดการ หรือ ผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

16. ต้องไม่เป็นการรวมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

17. ต้องไม่กระทำการอันใดได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว เช่นประพฤติตนเป็นคนเสเพลเสพของมีเงินมาจนไม่สามารถครองสติได้ หมกมุ่นในการพนัน กระทำหรือยอมให้คนอื่นกระทำการใดๆ ซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษหนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการใด อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

18. ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ส่งเสริม และดูแลระมัดระวังให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย

ถ้าผู้บังคับบัญชารู้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดกระทำความผิดวินัย จะต้องดำเนินการทางวินัยทันที ถ้าเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องที่จะต้องได้รับโทษ และอยู่ในอำนาจของตน

7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู
8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์
9. ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

4. มารยาทผู้สอบบัญชีอนุญาต (พ.ร.บ. 2505)

1. ไม่รับมอบในกิจการซึ่งตนมีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าด้วยทรัพย์สินหรือตำแหน่งหน้าที่
2. ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
3. ไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอบบัญชีเว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะเป็นพยานตามกฎหมาย ว่าด้วยประมวลวิธีพิจารณาความหรือที่ต้องให้ถ้อยคำตามกฎหมายอื่น
4. ไม่กำหนดสินจ้างหรือค่าตอบแทนโดยถือเอาอัตราสูงต่ำของยอดเงินหรือของมูลค่าทรัพย์สินใดที่ตนรับรอง หรือที่ตนมีส่วนร่วมในการสอบบัญชีเป็นเกณฑ์
5. ไม่รับรองหรือยินยอมให้ผู้อื่นอ้างว่าตนเป็นผู้ทำการสอบบัญชีในกิจการใด โดยตนมิได้เป็นผู้ควบคุมการสอบบัญชีในกิจการนั้น
6. ไม่โฆษณาหรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเว้นแต่การแสดงซึ่งวุฒิ ที่อยู่หรือสำนักงานของตน
7. ไม่แย่งงานการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีอนุญาตอื่น
8. ไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการชักจูงให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานการสอบบัญชีมาให้ตนทำ เว้นแต่การให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ว่านั้นเป็นไปตามประเพณีของการสอบบัญชี
9. ไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใดในเมื่อบุคคลนั้นได้รับงานเพราะการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกิจการนั้น
10. ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีอนุญาตอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น
11. ไม่ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีของกิจการใดที่ตนมิได้ทำการสอบบัญชีหรือมิได้ควบคุมการสอบบัญชีด้วยตนเอง
12. ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบดุลและบัญชีที่ตนลงลายมือชื่อรับรอง ซึ่งอาจทำให้เกิดการหลงผิด และอาจเสียหายแก่กิจการที่สอบบัญชีนั้นหรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง
13. ไม่ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีใดในเมื่อยังมีได้ตรวจสอบหลักฐานที่จำเป็นตามมาตรฐานการสอบบัญชี
14. ให้ลงบันทึกความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชี เมื่อปรากฏว่ากิจการที่ตนรับสอบบัญชีมีการปฏิบัติที่ขัดแย้งกับหลักการบัญชี
15. การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดต้องแสดงเหตุผลของการระบุนั้นไว้ด้วย

16. ไม่ลงลายมือชื่อรับรองประมาณการกำไรของกิจการใดที่ตนรับรองบัญชีเป็นการล่วงหน้า

17. ปฏิบัติงานการสอบบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและด้วยความระมัดระวังตามมาตรฐานการสอบบัญชี

5. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพตรวจสอบภายใน

1. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม ขยันขันแข็ง และด้วยความรับผิดชอบ
2. ต้องมีความจงรักภักดีในกรณี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กรหรือต่อผู้รับบริการ นอกจากนี้ต้องไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม
3. ต้องไม่กระทำการใด ๆ ซึ่งจะทำให้เสื่อมเสียซึ่งชื่อเสียงต่อวิชาชีพ ตรวจสอบภายในหรือต่อองค์กร
4. ต้องไม่กระทำการใด ๆ ให้เกิดข้อขัดแย้งในส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรหรือมือคดในการปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบโดยขาดความเที่ยงธรรม
5. ต้องไม่รับสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ส่วนตัวจากพนักงาน ผู้ซื้อ ลูกค้า ผู้จำหน่ายหรือจากผู้ที่มาติดต่อธุรกิจกับองค์กร ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพหรือทำให้การใช้ดุลยพินิจเบี่ยงเบนไป
6. ต้องให้บริการเฉพาะงานที่พิจารณาเห็นว่าสำเร็จได้ด้วยความสามารถแห่งวิชาชีพ
7. ต้องรับรองวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพตรวจสอบภายใน
8. ต้องระมัดระวังรอบคอบในการใช้ข้อมูลที่ได้รับมาจากการตรวจสอบ ต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรไปใช้เพื่อผลประโยชน์ของบุคคลใด ๆ ในลักษณะที่ผิดกฎหมายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร
9. ต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่สำคัญในการรายงานการละเว้นไม่เปิดเผย จะต้องไม่ทำให้รายงานนั้นบิดเบือนหรือบิดบังการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย
10. ต้องพยายามปรับปรุง ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพของการให้บริการอย่างต่อเนื่อง
11. ต้องดำรงไว้ซึ่งการปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐานเยี่ยงมืออาชีพ มีคุณธรรมและมีศักดิ์ศรี

6. จริยธรรมของวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2543)

(สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์)

หมวดที่ 8 การควบคุมความประพฤติของสมาชิก

1. ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น
2. ให้ประชาชนได้ทราบข่าวเฉพาะที่เป็นจริง การเสนอข่าวสารใด ๆ ออกพิมพ์โฆษณาเผยแพร่ถ้าปรากฏว่าถ้าไม่ตรงกับความเป็นจริงต้องรีบแก้ไข
3. ในการได้มาซึ่งข่าว ภาพหรือข้อมูลอื่นใดมาเป็นของตนต้องใช้วิธีการที่สุภาพ ซื่อสัตย์เท่านั้น
4. เคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าว และรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว
5. ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยมุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ แสวงหา

ผลประโยชน์ส่วนตัวหรือหมู่คณะโดยมิชอบธรรม

6. ไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณของวิชาชีพหรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

7. จรรยาบรรณนักหนังสือพิมพ์ของสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2544)

1. การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นภาระกิจอันมีความสำคัญเหนืออื่นใดสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

2. การเสนอข่าว ภาพหรือการแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปด้วยความสุภาพ สุจริต ปราศจากความมุ่งหวังในประโยชน์ส่วนตนหรืออามิสสินจ้างใด ๆ

3. การเสนอข่าวต้องเสนอแต่ความจริง พึงละเว้นการต่อเติมเสริมแต่งหากปรากฏข่าวใดไม่ตรงความจริงต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว

4. การที่จะให้ได้ข่าว ภาพหรือข้อมูลอย่างใดมาเป็นของตน ต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์

5. ต้องเคารพต่อความไว้วางใจที่ได้รับมอบหมายจากการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพของตน

6. ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยถือสัจธรรมประโยชน์เป็นสำคัญ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือหมู่คณะโดยมิชอบ

7. ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณทางวิชาชีพ หรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

8. จรรยาบรรณวิชาชีพ นักวิเคราะห์หลักทรัพย์

1. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ

2. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องละเอียดรอบคอบและรับผิดชอบ

3. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องซื่อตรงและสุจริต

4. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องมีความอิสระและเป็นกลาง

5. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องรักษาประโยชน์ของลูกค้าและนายจ้าง

6. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องรักษาความลับของลูกค้าและนายจ้าง

7. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องยุติธรรมต่อทุกฝ่าย

8. นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ต้องรักษาศักดิ์ศรีของวิชาชีพ

9. จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์ (Code of Ethics)

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยได้กำหนดจรรยาบรรณไว้ดังนี้

1. นักสังคมสงเคราะห์จะต้องสำนึกว่าการกระทำเพื่อพัฒนา หรือก่อให้เกิดสวัสดิภาพแก่บุคคลกลุ่มชน และชุมชน เป็นความรับผิดชอบของตนเอง

2. นักสังคมสงเคราะห์จะต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง

3. นักสังคมสงเคราะห์จะต้องเคารพในศักดิ์ศรี และไม่เปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวของผู้มารับบริการ
4. นักสังคมสงเคราะห์จะต้องประพฤติตนในกรอบวัฒนธรรมอันดีงาม เพื่อมิให้บังเกิดความเสียหายแก่วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
5. นักสังคมสงเคราะห์จะต้องยึดมั่นในหลักวิชา เพิ่มพูนความรู้และทักษะ พร้อมทั้งส่งเสริมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

10. จรรยาบรรณนักการตลาด

1. หลักปฏิบัติทั่วไป
 - 1.1 รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตน และพยายามทุกวิถีทางให้มั่นใจว่าการตัดสินใจหรือการกระทำใด ๆ ของตนเป็นไปเพื่อบ่งชี้ตอบสนอง และสร้างความพึงพอใจแก่สาธารณชนที่เกี่ยวข้องโดยรวม
 - 1.2 ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับทางสมาคม
 - 1.3 ตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตและความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคผู้ซื้อ ผู้ขาย ลูกจ้าง พนักงานและสาธารณชนทั่วไป
 - 1.4 กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมอาชีพและบุคคลอื่น
 - 1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
 - 1.6 ละเว้นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
 - 1.7 ยินดีเผยแพร่ความรู้ความสามารถในวิชาชีพของตนเพื่อสาธารณประโยชน์
2. ข้อพึงปฏิบัติต่อกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานทางการตลาด
 - 2.1 ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ
 - 2.1.1 มุ่งเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความปลอดภัยต่อการอุปโภค บริโภค
 - 2.1.2 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการที่เที่ยงตรง ไม่หลอกลวง รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้หลังจากการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ
 - 2.1.3 ให้บริการหลังการจำหน่ายตามสมควร รวมถึงการบริการดัดแปลงแก้ไข และรับเรื่องร้องทุกข์ อันสืบเนื่องมาจากการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการ
 - 2.1.4 มุ่งเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่ถูกต้องตามกฎหมาย วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงามของสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสถานะแวดล้อมเป็นสำคัญ
 - 2.1.5 พึงแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์และบริการที่เปลี่ยนแปลงไป อันอาจมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์
 - 2.1.6 ไม่ลอกเลียนแบบสินค้าหรือบริการของผู้อื่น โดยวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
 - 2.2 ในด้านการตั้งราคา
 - 2.2.1 ไม่รวมกลุ่มกันตั้งราคา หรือสมยอมรู้เห็น ในการกำหนดราคาที่เป็นการเอารัดเอาเปรียบผู้ซื้อ

2.2.2 กำหนดผลตอบแทนหรือค่าธรรมเนียมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทางการตลาดอย่างเป็นธรรม

2.2.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับราคาของผลิตภัณฑ์และบริการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2.2.4 ไม่กระทำการใด ๆ เพื่อให้ราคาสินค้าสูงขึ้นโดยไม่มีเหตุผล

2.3 ในด้านการกระจายสินค้า

2.3.1 ไม่กักตุนสินค้า

2.3.2 ไม่ผูกขาดช่องทางการกระจายสินค้า

2.3.3 ไม่พยายามบีบบังคับผู้ค้าอิสระให้ขายสินค้าเฉพาะของตน

2.3.4 ควรให้บริการต่อลูกค้าทุกรายเท่าเทียมกันในทุกสภาวะ

2.4 ในด้านการกระจายสินค้า

2.4.1 ละเว้นการโฆษณาที่เป็นเท็จ หรือที่อาจก่อให้เกิดการเข้าใจผิด

2.4.2 ละเว้นวิธีการส่งเสริมการขายที่เป็นการหลอกลวง

2.4.3 ละเว้นกลวิธีการขายที่เป็นการบีบบังคับให้ลูกค้าซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการหรือทำให้ลูกค้าซื้อโดยสำคัญผิด

2.4.4 ละเว้นการโฆษณาหรือให้ข่าวสารต่อสื่อมวลชนที่บิดเบือนความจริงหรือผิดวัฒนธรรมศีลธรรมอันดีงามหรือเป็นการให้ร้ายป้ายสีคู่แข่งอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

2.5 ในด้านการวิจัยตลาด

2.5.1 ละเว้นการแอบอ้างการวิจัยตลาด เพื่อใช้ในการขายสินค้าและบริการ หรือการระดมทุนเพื่อกิจกรรมใด ๆ

2.5.2 ละเว้นการให้ข้อมูล ที่บิดเบือนหรือบกพร่องไม่สมบูรณ์

2.5.3 ไม่นำข้อมูลวิจัยของลูกค้าไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

2.5.4 ปฏิบัติต่อลูกค้าทุกรายอย่างเป็นธรรม และไม่นำข้อมูลอันเป็นความลับของลูกค้าไปเปิดเผย โดยมีได้รับอนุญาต

3. ข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับสัมพันธภาพในองค์กร

3.1 พึงรักษาความลับของข้อมูลทางองค์กร ไม่นำไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง หรือในทางที่อาจทำให้องค์กรได้รับความเสียหาย

3.2 ปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามสัญญาต่าง ๆ ที่ได้ให้ไว้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา และเป็นธรรม

3.3 ไม่ฉวยโอกาสจากสถานการณ์ต่าง ๆ สร้างผลประโยชน์ให้กับตนเอง หรือก่อให้เกิดความเสียหายหรือความไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่นและองค์กร

3.4 เคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ไม่นำผลงานของผู้อื่นแม้เพียงบางส่วนไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือให้คำตอบแทนแก่เจ้าของงานเสียก่อน

4. ข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

4.1 ใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพสูงสุด

4.2 ละเว้นจากการประกอบกิจการใด อันเป็นการทำลายทรัพยากร

4.3 หาทางปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นและพยายามใช้ทรัพยากรที่จะนำกลับมาใช้ได้อีก

11. จรรยาบรรณนักบริหาร

1. มุ่งทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ
 2. มีเมตตากรุณา และพึงยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลัก
 3. ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นต้นว่า ตรงต่อเวลา ไม่นำเวลาของราชการไปทำงานส่วนตัว นำของหลวงไปใช้ พุดจา กิริยาแต่งกายให้เรียบร้อย
 4. ตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรมและให้ความเสมอภาคกับผู้ที่มาติดต่อ
 5. พึงหมั่นศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอเพื่อ使自己เป็นผู้ที่ทันสมัย
 6. ไม่ใช้กลวิธีหรืออิทธิพลเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัวให้เหนือกว่าข้าราชการอื่น
 7. พึงรักษาความลับของผู้ใต้บังคับบัญชา
 8. พึงรับผิดชอบต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในหน่วยงานไม่บิดความผิดไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
- คือ กล้ารับผิดชอบ ไม่ใช่คอยแต่จะรับความชอบ
9. พึงอดทนด้วยความเยือกเย็นต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตรทุกชนิด
 10. พึงเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ
 11. พึงระมัดระวังคำพูด ไม่ดูต่ำคนอื่นต่อหน้าคนทั้งหลาย แต่ยกย่องความคิดที่ปรากฏต่อหน้าผู้อื่นเมื่อมีโอกาส
 12. พึงงดเว้นอบายมุขทั้งปวง อันจะทำให้สังคมรังเกียจตามวัฒนธรรมไทย
 13. พึงสุภาพอ่อนโยนกับผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลทั่ว ๆ ไป
 14. ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต
 15. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น เช่น เรี่ยไร ขอบริจาคเงิน
 16. ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยวิธีสร้างสรรค์ และมีบทบาทให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการทำงาน เพื่อจุดประสงค์การเพิ่มผลผลิต
 17. ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ออกแบบการทำงาน ไม่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในฐานะคน ๆ หนึ่ง จัดหาสวัสดิการที่เหมาะสม และบำเหน็จบำนาญ
 18. นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อประชาชน
 19. มีความรอบคอบ (Prudence) หมายถึง การเล็งเห็นหรือหยั่งรู้ได้ง่าย และชัดเจนว่าอะไรควรประพฤติ อะไรไม่ควรประพฤติ
 20. มีความกล้าหาญ (Courage) หมายถึง การกล้าเสี่ยงต่อการเข้าใจผิด กล้าเผชิญต่อการใส่ร้ายและเยาะเย้ย เมื่อมั่นใจว่าตนกระทำความดี
 21. รู้จักประมาณ (Temperance) หมายถึง การรู้จักควบคุม ความต้องการและการกระทำต่าง ๆ ให้อยู่ในขอบเขตอันควรแก่สภาพและฐานะของบุคคล ไม่ให้เกิดความจำเป็นตามธรรมชาติ ไม่ให้ก้าวท้าวสิทธิอันชอบของผู้อื่น

22. ควรมีทักษะเกี่ยวกับคน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำ จูงใจ และชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติงานโดยการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงการมีบทบาทในการติดต่อสัมพันธ์บริหารให้กลุ่มงานต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างราบรื่นและการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา

23. เป็นผู้ที่มีจินตนาการ มีภาพแห่งอนาคตที่ชัดเจน มีการวางแผน

24. เป็นผู้ที่มีความเสียสละ

25. มีน้ำใจ ในกว้าง

12. จรรยาบรรณกำหนดมาตรฐานวิชาชีพการประชาสัมพันธ์ (สมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย)

1. ชื่อสัตย์ จริงใจ ยึดมั่นอุดมการณ์ แห่งวิชาชีพตน
2. เสียสละ อดทน เพื่อรักษามาตรฐานและพัฒนาการแห่งวิชาชีพอย่างสมศักดิ์ศรี
3. ศรัทธาในหน้าที่และมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การ
4. สามัคคี เอื้ออาทร และเกื้อกูลระหว่างผู้ร่วมอาชีพเดียวกัน
5. ให้ความสำคัญในการรักษาความลับ และเคารพสิทธิส่วนบุคคล
6. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และรับผิดชอบต่อสังคมเป็นนิจ
7. นำเสนอเนื้อหาอย่างสุจริตใจ และรักษาวัฒนธรรมในการใช้ภาษา
8. เคารพรักษากฎระเบียบ และบรรทัดฐานของสังคมไทย
9. ใช้ยิวาจา มีมนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพที่ดี

13. จรรยาบรรณนักรัฐศาสตร์

1. รับผิดชอบต่อชาติและประชาชน
2. พึงเป็นผู้รอบรู้ในวิทยาการอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางโดยมิเพียงแต่รอบรู้ด้านทฤษฎี หากจะต้องรู้ซึ่งถึงบริษัทในสังคมที่ปฏิบัติงานเพื่ออาชีพนั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสียหายอันจะเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจรัฐโดยปราศจากความรู้ และความเข้าใจในประชาสังคมอย่างแท้จริง
3. พึงตั้งอยู่ในสุจริตสามประการคือ กาย วาจา ใจ และมีฉันทะ ที่จะระงับความเดือดร้อนของมหาชน
4. พึงมีศรัทธา และความเชื่อมั่นในเกียรติ ศักดิ์ศรี และความสามารถในการเข้าถึงเหตุผลของเพื่อนมนุษย์
5. มีวิริยะอุตสาหะพยายามพากเพียรและภักดีต่อชาติและประชาชน ทั้งนี้ ชาติ หมายรวมถึงสถาบันหลักทุกสถาบัน อันได้แก่ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
6. หมั่นศึกษาสัมผัสและสัมพันธ์กับประชาชนเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาและประสบการณ์ของประชาชน และนำความรู้ประสบการณ์ดังกล่าวมาใช้ ประกอบการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน
7. พึงยึดมั่นทั้งในหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตย อีกทั้งยึดหลักการดำเนินงานว่าจะต้องถูกต้องทางศีลธรรมทั้งด้านเป้าหมายและวิธีการ

15. จรรยาบรรณนักเศรษฐศาสตร์

1. ต้องเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยคุณวุฒิ คุณภาพ และคุณธรรม
2. เป็นผู้มีน้ำใจ
3. มีความสุจริต
4. มีความเมตตา กรุณา
5. มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน
6. สำรวมกาย วาจา ให้เรียบร้อย
7. รู้จักการให้
8. ไม่มีความโลภ โกรธ หลง
9. ไม่ควรลบหลู่ความดีของผู้อื่น
10. มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่
11. มีความเพียร
12. มีความยุติธรรม
13. ซื่อสัตย์ จริงใจ
14. มีจิตใจทำงานเพื่อส่วนรวม
15. รู้จักหาความรู้ และใช้ความรู้อย่างมีสติ

16. ข้อบังคับสภาทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529

หมวด 1 บททั่วไป

- ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ.2529”
- ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
- ข้อ 3 ให้ยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยมรรยาททนายความ และการแต่งกายของ ทนายความ ตามข้อบังคับของเนติบัณฑิตยสภา และตามบทกฎหมายอื่นที่ใช้บังคับ อยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ
- ข้อ 4 ทนายความผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งดังจะ กล่าวต่อไปนี้ ให้ถือว่าทนายความผู้นั้นประพฤติผิดมรรยาททนายความ

หมวด 2 มรรยาทต่อศาลและในศาล

- ข้อ 5 ไม่รับหน้าที่เมื่อผู้พิพากษาได้ขอแรงให้เป็นทนายความแตกต่างในคดีอาญา เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวโดยสมควร
- ข้อ 6 ไม่เคารพยำเกรงอำนาจศาล หรือกระทำการใดอันเป็นการดูหมิ่นศาลหรือ ผู้พิพากษา ในศาลหรือนอกศาล อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียอำนาจศาลหรือผู้พิพากษา
- ข้อ 7 กล่าวความ หรือทำเอกสารหรือหลักฐานเท็จ หรือใช้กลอุบายลวงให้ศาลหลง หรือกระทำการใดเพื่อทราบคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลที่ยังไม่เปิดเผย

ข้อ 8 สมรู้เป็นใจโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อทำพยานหลักฐานเท็จ หรือ เลี้ยมสอนพยานให้เบิกความเท็จ หรือโดยปกปิดซ่อนนงำอำพรางพยานหลักฐานใดๆ ซึ่งควรนำมายื่นต่อศาล หรือสัญญาจะให้สินบนแก่เจ้าพนักงาน หรือสมรู้เป็นใจในการให้ สินบนแก่เจ้าพนักงาน

หมวด 3 มรรยาทต่อตัวความ

ข้อ 9 กระทำการใดอันเป็นการยุยงส่งเสริมให้มีการฟ้องร้องคดีกันใน กรณีอันหามูลมิได้

ข้อ 10 ใชุ้บายอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวดังต่อไปนี้ เพื่อจงใจให้ผู้ใดมออคติ ให้ว่าต่างหรือแตกต่าง

1) หลอกลวงให้เขาหลงว่าคดีนั้นจะชนะ เมื่อตนรู้สึกแก้ไข ว่าจะแพ้

2) อวดอ้างว่าตนมีความรู้ยิ่งกว่าทนายความอื่น

3) อวดอ้างว่าเกี่ยวเป็นสมัครพรรคพวกรู้จัก คู่้นเคยกับผู้ใด อันกระทำให้ เขาหลงว่า ตน สามารถจะทำให้เขาได้รับผล เป็นพิเศษ นอกจากทางว่าความ หรือหลอกลวงว่าจะ ชักนำจงใจให้ผู้นั้นช่วยเหลือคดี ในทางใดๆ ได้ หรือ แอบอ้างขู่ว่าถ้าไม่ให้ตนว่าคดีนั้นแล้ว จะหาหนทางให้ผู้นั้นกระทำให้คดีของเขา เป็นแพ้

ข้อ 11 เปิดเผยความลับของลูกความที่รู้ในหน้าที่ของทนายความ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากลูกความนั้นแล้ว หรือโดยอำนาจศาล

ข้อ 12 กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวดังต่อไปนี้ อันอาจทำให้เสื่อมเสียประโยชน์ของลูกความ

(1) จงใจขาดนัด หรือทอดทิ้งคดี

(2) จงใจละเว้นหน้าที่ที่ควรกระทำอันเกี่ยวแก่การดำเนินคดีแห่งลูกความของตน หรือปิดบังข้อความที่ควรแจ้งให้ลูกความทราบ

ข้อ 13 ได้รับปรึกษาหารือ หรือได้รู้เรื่องกรณีแห่งคดีใดโดยหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับคู่ความฝ่ายหนึ่ง แล้วภายหลังไปรับเป็นทนายความหรือใช้ความรู้ที่ได้มานั้น ช่วยเหลือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นปรปักษ์อยู่ในกรณีเดียวกัน

ข้อ 14 ได้รับเป็นทนายความแล้ว ภายหลังใชุ้บายด้วยประการใดๆ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เพื่อจะให้ตนได้รับประโยชน์นอกเหนือจากที่ลูกความได้ตกลงสัญญาให้

ข้อ 15 กระทำการใดอันเป็นการฉ้อโกง ยักยอก หรือระบัดสินลูกความ หรือครอบครองหรือหน่วงเหนี่ยว เงินหรือทรัพย์สินของลูกความที่ตนได้รับมาโดยหน้าที่อันเกี่ยวข้องไว้นานเกินกว่าเหตุ โดยมีได้รับความยินยอมจากลูกความ เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควร

หมวด 4 มรรยาทต่อทนายความด้วยกัน ต่อประชาชนผู้มีอรรถคดี และอื่นๆ

ข้อ 16 แย้ง หรือทำการใดในลักษณะประมุคคิตที่มีทนายความอื่นว่าต่างแตกต่างอยู่แล้วมาว่าหรือรับ หรือสัญญาว่าจะรับว่าต่าง แกต่าง ในคดีที่รู้ว่ามีทนายความอื่นว่าอยู่แล้ว เว้นแต่

1) ได้รับความยินยอมจากทนายความที่ว่าความอยู่ในเรื่องนั้นแล้ว

2) มีเหตุผลอันควรเชื่อว่าตัวความได้ถอนทนายความคนก่อน จากการเป็นทนายความของเขาแล้วหรือ

3) ทนายความผู้ว่าความในเรื่องนั้นปฏิเสธ หรือแสดงความไม่สมัครใจที่จะว่าความในคดีนั้นต่อไปแล้ว

ข้อ 17 ประกาศโฆษณา หรือยอมให้ผู้อื่นประกาศโฆษณาใดๆ ดังต่อไปนี้

1) อัตราค่าจ้างว่าความ หรือแจ้งว่าไม่เรียกร้อยค่าจ้างว่าความ เว้นแต่การประกาศโฆษณาของทนายความเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ประชาชนทางกฎหมายซึ่งดำเนินการ โดยสภาพทนายความเอง หรือโดยสถาบัน สมาคม องค์กร หรือส่วนราชการใดที่เกี่ยวข้อง หรือ

2) ชื่อ คุณวุฒิ ตำแหน่ง ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงาน อันเป็นไป ในทางโอ้อวดเป็นเชิงชักชวนให้ผู้มีอรรถคดีมาหาเพื่อเป็นทนายความว่าต่าง หรือแก้ต่างให้ เว้นแต่การแสดงชื่อ คุณวุฒิ หรืออื่นๆ ดังกล่าวตามสมควรโดยสุภาพ

ข้อ 18 ประกอบอาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือประพฤตินั้นอันเป็นการฝ่าฝืนต่อ ศีลธรรมอันดี หรือเป็นการเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความ

ข้อ 19 ยินยอมตกลง หรือให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้คำนายหน้าหรือบำเหน็จรางวัลใดๆ ด้วยทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ แก่ผู้ที่หาคดีความหรือนำคดีความมาให้ หรือมีคนประจำสำนักงาน ดำเนินการจัดหาคดีความมาให้ว่า โดยทนายความผู้นั้นคิดค่าส่วนลดของค่าจ้างให้ หรือให้เงินเดือน หรือเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใด หรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใดๆ แก่ผู้ที่หาคดีความมาให้ นั้น แม้บุคคลผู้หาคดีความมาให้โดยลักษณะดังกล่าวจะเป็นเสมียนหรือ ลูกจ้างประจำสำนักงานของทนายความผู้นั้นก็ตาม

หมวด 5 มรรยาทในการแต่งกาย

ข้อ 20 ในเวลาว่าความ ทนายความจะต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามหลักเกณฑ์ ต่อไปนี้

1) ทนายความชาย แต่งตามแบบสากลนิยม เป็นชุดสีขาว หรือสีอื่นที่ไม่จุดจาด เข้ดขาวผ้าผูกคอสีดำหรือสีอื่นที่สุภาพไม่จุดจาดแบบเงื่อนกะลาสี หรือแต่งเสื้อชุดไทยแบบแขนสั้นหรือยาว สีสุภาพไม่มีลวดลายแทนเสื้อชุดสากลก็ได้ รองเท้าหุ้มส้นสีขาว หน้าตาลหรือดำ ถุงเท้าสีคล้ายคลึงกับรองเท้า

2) ทนายความหญิง แต่งตามแบบสากลนิยม กระโปรงและเสื้อสีสุภาพไม่จุดจาด รองเท้าหุ้มส้น

3) ทนายความที่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบราชการ จะแต่งเครื่องแบบราชการก็ได้

4) ในขณะที่ว่าความ ทนายความที่มีสิทธิสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิต ต้องสวมเสื้อครุยนั้น

ด้วย

หมวด 6 มรรยาทในการปฏิบัติตามคำสั่งตามกฎหมายและข้อบังคับ

ข้อ 21 ทนายความจะต้องปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง ของสภานายกพิเศษแห่งสภาทนายความ คณะกรรมการสภาทนายความ และคณะกรรมการมรรยาททนายความ ตลอดจนบรรดาข้อบังคับหรือข้อกำหนดที่บุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าวได้สั่งหรือมีไว้ แล้วแต่กรณี ตามอำนาจหน้าที่ซึ่งมีอยู่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

หมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

1. ไม่ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในวิชาชีพแห่งตน
2. ต้องศึกษาและแสวงหาความรู้ เพื่อให้คนมีวุฒิเข้าชั้นมาตรฐานที่สถาบันวิชาชีพกำหนดไว้และหมั่นเพียรฝึกฝนทักษะ ตลอดจนวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน
3. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่งเสริมเกียรติคุณของวิชาชีพ ผู้ร่วมอาชีพและเพื่อพัฒนาวิชาชีพ
4. ไม่ฝักใฝ่ในการเพิ่มพูนฐานะทางเศรษฐกิจส่วนตน จนเป็นการบั่นทอนการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ

หมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมงาน

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพ
2. ให้ความเคารพและยอมรับในข้อตกลงที่เป็นมติของที่ประชุม
3. รักษาและแสวงหามิตรภาพระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพ
4. ในกรณีที่เป็นผู้บังคับบัญชาจะต้องยกย่องในคุณธรรมในการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่มีอคติในการแต่งตั้ง การพิจารณาความดีความชอบ และการลงโทษ

หมวดที่ 4 จรรยาบรรณต่อสถาบัน

1. รักษาประโยชน์และชื่อเสียงของสถาบันที่ห้องสมุดสังกัดอยู่และไม่กระทำการอันใดที่จะเป็นทางทำให้เกิดความเสื่อมเสีย
2. ร่วมมือและปฏิบัติงานด้วยดีตามนโยบายที่ผู้บังคับบัญชาได้รับมา เพื่อความก้าวหน้าของสถาบันโดยส่วนรวม
3. ไม่พึงใช้สื่อและทรัพยากรของสถาบันเพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อหมุ่คณะโดยมิชอบ

หมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม

1. ควรเป็นผู้นำอย่างเข้มแข็งเพื่อแสดงให้เห็นถึงบทบาทของภาระหน้าที่ที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ
2. พร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของชุมชนด้วยการใช้วิชาชีพโดยสุจริตและไม่ให้เป็นการเสียหายต่อภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่
3. พร้อมที่จะผดุงรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงของสังคม

19. จรรยาบรรณของศิลปิน (คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

1. ดำรงชีวิตให้มีเกียรติและมีคุณธรรม
2. ไม่ใช่ศิลปะเป็นมรรคไปสู่ผลอื่นใดที่ไม่ใช่คุณค่าทางสุนทรียะ
3. เอื้อความรู้ในวิชาชีพต่อเพื่อนร่วมงานและเพื่อนมนุษย์
4. ทะนุบำรุงศิลปะให้วัฒนาถาวรและบริสุทธิ์ชั่ววันรันดร์
5. วิพากษ์ผลงานศิลปะด้วยหลักของความคิดสร้างสรรค์

20. จรรยาบรรณสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (สาขาวิทยาการ จัดการ มสธ.)

พหุติบัญญัติ

1. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี และต้องหมั่นประกอบกรรมดีต่อสังคม
2. พึงสังวรณอยู่เสมอในความรับผิดชอบต่อสังคมโดยปฏิบัติให้สอดคล้องกับประโยชน์ของ
สาธารณชน
3. ตระหนักถึงความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายของแผ่นดิน
4. ดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง และยึดถือกฎข้อบังคับของสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย
5. ปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ โดยคำนึงถึงข้อพึงปฏิบัติของการจัดการที่ดีของ
สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย โดยละเว้นการใช้อำนาจ หน้าที่ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน
6. ตระหนักถึงศักดิ์ศรี ความเสมอภาคของทุกกลุ่มบุคคล พึงละเว้นการปฏิบัติที่มีอคติ

21. จรรยาบรรณวิชาชีพของนักบริหารธุรกิจ (สาขาวิทยาการการจัดการ มสธ.)

บทบาทของนักธุรกิจที่มีต่อบุคคลภายในองค์กร

นักธุรกิจ ต่อพนักงาน

1. พึงให้คำจ้ำงและผลตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและลักษณะงานรวมทั้งการให้
รางวัลเมื่อธุรกิจมีกำไรมากขึ้นหรือธุรกิจดีขึ้น
2. พึงเอาใจใส่ในสวัสดิการ สถานที่ทำงาน สภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่ของ
พนักงานให้ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย และจัดหาเครื่องป้องกันภัยอันตรายอันเกิดจากการ
ทำงาน รวมทั้งดูแลสุขภาพของพนักงานให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานด้วย
3. พึงพัฒนา ให้ความรู้เพื่อเพิ่มความชำนาญและประสบการณ์ของพนักงานด้วยการให้การ
ฝึกอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในงานที่เขาทำเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิผลของงาน
สำหรับธุรกิจโดยตรง
4. พึงให้ความเป็นธรรมในการปกครองและพิจารณาผลตอบแทน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
ให้โอกาสในการแสดงความสามารถเท่าเทียมกัน รวมทั้งให้สามารถออกความคิดเห็นได้โดยเสรี
5. พึงศึกษาและทำความเข้าใจกับลักษณะนิสัยใจคอ รวมทั้งความถนัดของพนักงานแต่ละ
คนซึ่งทำให้รู้ว่าใครเหมาะกับงานประเภทใด และจะอย่างไรให้เขาทำงานที่ดีที่สุดและพอใจกับงาน
ที่เขาทำ เพราะงานกับคนที่เหมาะสมกันย่อมมีผลงานดีกว่าเสมอ
6. พึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลและความสามารถของพนักงาน และเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวไว้
อย่างดี ไม่จ่ายแจกหรือเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต
7. พึงให้ความเชื่อถือไว้วางใจ มอบหมายงานที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ให้ความยอมรับในฐานะ
ที่เป็นมนุษย์เหมือนกัน
8. พึงให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อเห็นว่าจำเป็น
ทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวตามความเหมาะสม

9. พึงสนับสนุนให้พนักงานได้ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี และมีโอกาสทำประโยชน์ต่อสังคม

บทบาทของนักธุรกิจต่อผู้ลงทุน

10. พึงดำเนินธุรกิจอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ธุรกิจสามารถทำกำไรและจัดสรรจ่ายเป็นเงินปันผล
ตอบแทนแก่ผู้ลงทุนตามความเหมาะสม

11. พึงดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าสมกับความไว้วางใจที่ผู้ลงทุนมอบให้

12. พึงมีความจริงใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นจริงแก่ผู้ลงทุนและสาธารณชน

บทบาทของนักธุรกิจต่อบุคคลภายนอกองค์กร

นักธุรกิจต่อลูกค้า

12. พึงขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม มีกำไรตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับคุณภาพสินค้า
และบริการ

14. พึงขายสินค้าและบริการให้ถูกต้องตามจำนวน คุณภาพ ราคาที่ตกลงกันและมีความ
รับผิดชอบตามภาระผูกพันของตน

15. พึงดูแลและให้บริการแก่ลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ให้โอกาสเท่าเทียม
กันที่จะซื้อสินค้าและบริการไม่ว่าจะในสภาวะใด เช่นในสภาวะสินค้าขาดตลาด เป็นต้น

16. พึงละเว้นการกระทำใด ๆ ที่จะควบคุมการตัดสินใจของลูกค้าในการซื้อหรือรับบริการโดย
ใช้ความใหญ่ขององค์กรของตนเป็นเครื่องต่อรอง หรือการซื้อขายโดยวิธีต่างตอบแทนกัน หรือสร้าง
เงื่อนไขกำหนดให้ลูกค้าต้องทำตาม

17. พึงละเว้นการกระทำใด ๆ เพื่อให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นโดยไม่มีเหตุผล เช่นกักตุนสินค้า
ปล่อยข่าวอันเป็นเท็จ เพื่อให้ลูกค้าหลงเชื่อต้องซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าในสภาพที่เหมาะสมหรือไม่จำเป็น

18. พึงปฏิบัติต่อลูกค้าและให้บริการอย่างมีน้ำใจไมตรี มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน

นักธุรกิจต่อคู่แข่ง

19. พึงละเว้นจากการกลั่นแกล้ง ให้อภัย ทั้บถม ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือ
ด้วยการข่มขู่และกีดกัน อันจะทำให้คู่แข่งเสียโอกาสอย่างไม่เป็นธรรม

20. พึงให้ความร่วมมือในการแข่งขัน เพื่อสร้างภาวะตลาดที่ดี

นักธุรกิจต่อหน่วยงานราชการ

21. พึงทำธุรกิจกับราชการอย่างตรงไป ตรงมา ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นธรรม มีอัธยาศัยไมตรี
ประหนึ่งลูกค้าทั่วไป

22. พึงปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายในการทำธุรกิจ ทำบัญชี เสียภาษีให้รัฐอย่างถูก
ต้องตรงตามลักษณะธุรกิจ ไม่เปิดโอกาสให้ข้าราชการประพฤติมิชอบในธุรกิจของตน

23. พึงละเว้นจากการติดสินบน จ้างวานข้าราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนในการ
ประกอบธุรกิจใด ๆ แม้ว่าธุรกิจนั้นจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม

24. พึงละเว้นการให้ความร่วมมือ สนับสนุนการกระทำของข้าราชการที่มีต่อเจตนาทำการ
ทุจริตไม่ว่าในทางใด ๆ แม้จะไม่เกี่ยวข้องเสียหายต่อธุรกิจของตนเองก็ตาม

นักธุรกิจต่อสังคม

25. พึงละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อม ทั้งความเสื่อมของจิตใจและความเสื่อมทางศีลธรรม อันส่งผลให้คนในสังคมขาดคุณภาพและสร้างค่านิยมที่ผิด
26. พึงละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
27. พึงละเว้นจากการให้ของขวัญหรือของกำนัลใด ๆ แก่ข้าราชการ เว้นแต่จะเป็นสิ่งของเล็กน้อยที่คนส่วนใหญ่ให้กันตามประเพณีนิยม
28. พึงให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการทำตามหน้าที่พลเมืองดี
29. พึงมีทัศนคติที่ถูกต้องและมีความเชื่อถือต่อหน่วยราชการเป็นเบื้องต้น
30. พึงให้ความเคารพในสิทธิทางปัญญาของผู้อื่นหรือธุรกิจอื่น
31. พึงให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในชุมชนเพื่อการสร้างสรรค์สังคม
32. ในการดำเนินธุรกิจ นักธุรกิจพึงให้ความสนใจในเรื่องการสร้างงานแก่คนในชุมชน พึงดูแลเอาใจใส่การประกอบกิจการของตน ป้องกันมิให้เป็นต้นเหตุก่อมลภาวะให้สิ่งแวดล้อมและสังคม

22. จรรยาบรรณเลขานุการ (จากคณະมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

1. ปฏิบัติตนตามกฎหมายและระเบียบขององค์กรด้วยความจริงใจ และทั้งไม่ทำลายภาพพจน์ชื่อเสียงขององค์กร
2. ดำรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์อันสูงสุดทั้งต่อตนเองและต่องานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ
3. มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและของผู้ได้บังคับบัญชา
4. ติดตามและเรียนรู้ความก้าวหน้าทางวิทยาการ ประสพการณ์และการฝึกฝนทางด้านงานเลขานุการ การจัดการ รวมทั้งหาทางเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและความเข้าใจในวิชาชีพเลขานุการโดยการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน
5. ส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกองค์กร
6. รักษาความลับของงานในหน้าที่ไว้อย่างเข้มงวด และจะไม่ใช้ความลับนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือในลักษณะที่จะก่อความเสียหายต่อองค์กรที่ตนทำงานหรือเคยทำงานมาแล้ว
7. คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของผู้ได้บังคับบัญชาและในฐานะผู้นำ จงทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี
8. ไม่กระทำการใด ๆ ในการแกล้งข่าว ให้ข่าวเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับงานของตนในฐานะเลขานุการมืออาชีพ โดยมิได้ทำความกระจ่างแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดก่อนตามควร และต้องคำนึงถึงอำนาจและขอบเขตที่ตนสามารถทำได้
9. จะไม่ดูแคลนหรือสร้างความเสียหายต่อสถานภาพทางอาชีพของเลขานุการอื่นใด หรือให้ร้ายทำลายงานอาชีพของตน

ภาคผนวก ง

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชาอื่น ๆ

จรรยาบรรณวิชาชีพสาขาวิชาอื่น ๆ

1. จรรยาบรรณของอาจารย์มหาวิทยาลัย

1. อาจารย์พึงดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป ทั้งด้านส่วนตัวและการทำงาน
2. อาจารย์พึงสอนศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อศิษย์อย่างมีเมตตาและเป็นธรรม
3. อาจารย์พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต
4. อาจารย์พึงปฏิบัติงาน โดยมีเสรีภาพทางวิชาการ ไม่ถูกครอบงำด้วยอิทธิพล หรือผลประโยชน์ใด ๆ
5. อาจารย์ที่ห่มนุ่งศึกษา ค้นคว้า ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา
6. อาจารย์ที่พื่อนักวิจัยที่มีจรรยาบรรณนักวิจัยตามข้อกำหนดของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
7. อาจารย์ที่ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานเยี่ยงกัลยาณมิตร ช่วยเหลือ ส่งเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
8. อาจารย์ที่พึงสร้างและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะและมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัย
9. อาจารย์ที่ปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ

2. จรรยาบรรณผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีข้อพึงปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. มีความซื่อสัตย์
2. ตรงต่อเวลา
3. ไม่นำข้อมูลไปเปิดเผย
4. มีความอดทน อดกลั้นและยืดหยุ่น
5. มีระเบียบวินัยในตนเอง
6. สุภาพ อ่อนน้อม รู้กาลเทศะ
7. มีความเข้าใจผู้อื่น
8. เป็นผู้ฟังที่ดี
9. เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดี
10. เปิดเผย จริงใจและเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย
11. มีความยุติธรรม
12. ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และขอบเขตที่ได้รับมอบหมาย

3. ข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ข้าราชการพลเรือนพึงเป็นผู้มีศีลธรรมอันดี และประพฤติตนให้ เหมาะสมกับการเป็น ข้าราชการ
2. ข้าราชการพลเรือนพึงใช้วิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วย ความซื่อสัตย์ และไม่ แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในกรณีที่วิชาชีพใดมีจรรยาวิชาชีพกำหนดไว้ ก็พึงปฏิบัติตามจรรยา วิชาชีพนั้นด้วย
3. ข้าราชการพลเรือนพึงมีทัศนคติที่ดี และพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเพิ่ม พูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพผลยิ่งขึ้น

จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน

4. ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริต เสมอภาค และปราศจากอคติ
5. ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ รอบคอบ รวดเร็ว ขยันหมั่นเพียร ถูกต้องสมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ และประชาชนเป็น สำคัญ
6. ข้าราชการพลเรือนพึงประพฤติตนเป็นผู้ตรงต่อเวลา และใช้เวลาราชการ ให้เป็นประโยชน์ ต่อทางราชการอย่างเต็มที่
7. ข้าราชการพลเรือนพึงดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่าง ประหยัด คุ่มค่า โดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชนจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนเอง

จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน

8. ข้าราชการพลเรือนพึงมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ กลุ่มงานของตนทั้งในด้านการให้ความคิดเห็น การช่วยทำงาน และการแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมทั้ง การเสนอแนะในสิ่งที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนางาน ในความรับผิดชอบด้วย
9. ข้าราชการพลเรือนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา พึงดูแลเอาใจใส่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทั้งใน ด้าน การปฏิบัติงาน ขวัญ กำลังใจ สวัสดิการ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนจนปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ด้วยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
10. ข้าราชการพลเรือนพึงช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางที่ชอบ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิด ความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในบรรดาผู้ร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม
11. ข้าราชการพลเรือนพึงปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วย ความสุภาพ มีน้ำใจ และมนุษยสัมพันธ์อันดี
12. ข้าราชการพลเรือนพึงละเว้นจากการนำผลงานของผู้อื่น มาเป็นของตน

จรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม

13. ข้าราชการพลเรือนพึงให้บริการประชาชน อย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความ เป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และใช้กิริยาวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน เมื่อเห็นว่าเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนจะต้องปฏิบัติ ควรชี้แจงเหตุผลหรือแนะนำให้ติดต่อยังหน่วยงาน หรือบุคคลซึ่งตนทราบว่าม้ออำนาจหน้าที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ต่อไป

14. ข้าราชการพลเรือนพึงประพฤติตน ให้เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป

15. ข้าราชการพลเรือนพึงละเว้นการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งมีมูลค่าเกินปกติ วิสัยที่วิญญูชนจะให้แก่กันโดยเสน่หาจากผู้มาติดต่อราชการ หรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น หากได้รับไว้แล้วและทราบภายหลังว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่รับ ไว้มีมูลค่าเกินปกติวิสัย ก็ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามสมควรแก่กรณี

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ตอบรับและเข้าร่วมการสัมมนา

“การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์

ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย”

ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์

วันจันทร์ที่ 24 สิงหาคม 2546

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

รายชื่อผู้ตอบรับและเข้าร่วมการสัมมนา
“การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย”
ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์
วันจันทร์ที่ 24 มีนาคม 2546

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	ดร.สุชาติ เมืองแก้ว	รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
2	นพ.สมศักดิ์ โล่เลขา	นายกแพทยสภา
3	นายทองศักดิ์ เจียมรัตน์ศิลป์	นายกสมาคมกายภาพบำบัด
4	นางสาวรวีวรรณ เล็กสกุลชัย	เลขาธิการสมาคมกายภาพบำบัด
5	ศ.พล.ท.พิศาล เทพัสัทยา	นายกสมาคมทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยฯ
6	ศศ. ทญ.ถวัลย์รัตน์ โหละสุด	สวราณียากรทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยฯ
7	ดร.วุฒิพงศ์ พงศ์สุวรรณ	เลขาธิการสมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศฯ
8	นายธนา เบญจาทิกุล	เลขาธิการสภาทนายความ
9	นพ.วินัย วิริยกิจจา	อดีตปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายกสมาคมวิชาชีพสาธารณสุข
10	ดร.วีระวัตร นิลสรรรณกุล	ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณและมารยาท สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีอนุญาต แห่งประเทศไทย
11	ดร.อาชอำพล ชิมพานนท์	ประธานคณะกรรมการสิทธิและจรรยาบรรณ วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
12	นายเกษม จันทรน้อย	อุปนายกฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย
13	นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ สมาคมโรงแรมไทย
14	รศ.พญ.อภิขนา โมวินทะ	ผู้ริ่งตำแหน่งประธานราชวิทยาลัย แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู
15	นางสาวธรรมภรณ์ ประภาสะวัต	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนกองส่งเสริมวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

รายชื่อผู้ตอบรับและเข้าร่วมการสัมมนา
“การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย”
ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์
วันจันทร์ที่ 24 มีนาคม 2546

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
16	ดร.จรินทร์ ตูลยาทิพย์	ผู้ช่วยเลขาธิการสมาคมครุศึกษาแห่งประเทศไทย
17	นางระนอง สุขเกษม	นักวิชาการวิชาชีพการพยาบาล สภาการพยาบาล
18	นางลักษณ์ สารทา	สมาคมสุขภาพจิตฯ
19	ศ.ดร.สมศักดิ์ พันธุ์วัฒนา	ประธานฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยบูรพา
20	ศ.ดร.นพ.ศาสตรี เสาวคนธ์	ประธานคณะกรรมการโครงการหลังปริญญา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
21	รศ.ดร.พัชร์พิมล มหรรณพ	รองคณบดีฝ่ายบริหารการศึกษาและระบบคุณภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
22	ผ.ศ.มนตรี แยมกลีกร	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
23	ดร.โกวิท กระจ่าง	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
24	รศ.ศศิธร วรรณพงษ์	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
25	อ.จันทวรรณ วณิชชากร	อาจารย์ประจำสาขาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
26	ยุทธศักดิ์ รุ่งเรืองตระกูล	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
27	ดร.นงนุช โรจนเลิศ	อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศุครปฐม
28	นายณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
29	ผศ.วนิดา สิทธิธรรณฤทธิ์	ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รายชื่อผู้ตอบรับและเข้าร่วมการสัมมนา
“การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย”
ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์
วันจันทร์ที่ 24 มีนาคม 2546

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
30	วิลเลียม วิมุกตภัย	อาจารย์พิเศษ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม
31	นายสมชาย ไมตรี	นักวิชาการศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
32	จรีพร กาญจนนา	อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
33	นิภาภรณ์ ตีสมนโชค	ตัวแทนทบวงมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

และผู้เชี่ยวชาญที่สอบทานความคิดเห็นในแต่ละวิชาชีพ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่สอบทานความคิดเห็นในแต่ละวิชาชีพ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย	องคมนตรี อดีตรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ
2	รศ.ดร.กำจิต มงคลกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยบูรพา
3	ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล	เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)
4	ศ.ดร.ประยูร จินดาประดิษฐ์	ประธานกรรมการบริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด
5	นพ.สมศักดิ์ โล่เลขา	นายกแพทยสภา
6	นายทองศักดิ์ เจียมรัตนศิลป์	นายกสมาคมกายภาพบำบัด
7	นางสาวรวีวรรณ เล็กสกุลชัย	เลขาธิการสมาคมกายภาพบำบัด
8	ศ.พล.ท.พิศาล เทพสิทธิ์า	นายกสมาคมทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
9	ผศ. ทญ.ถวัลย์รัตน์ ไหละสุด	สาราณียากรทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
10	นายเกษม จันทรน้อย	อุปนายกฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย
11	นายสัมพันธ์ แป้นพัฒนา	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ สมาคมโรงแรมไทย
12	นายธนา เบญจาทิกุล	เลขาธิการสภาทนายความ
13	นพ.วินัย วิริยกิจจา	อดีตปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายกสมาคมวิชาชีพสาธารณสุข
14	ผศ.ดร.อารมณี เพชรช่วย	นายกสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษาไทย
15	น.ต.ดร.วุฒิพงศ์ พงศ์สุวรรณ ร.น.	เลขาธิการสมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศ ฯ
16	รศ.พญ.อภิขนา โมวินทะ	ผู้ริ่งตำแหน่งประธานราชวิทยาลัย แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู
17	ดร.อาชอำพล ชิมพานนท์	ประธานคณะกรรมการสิทธิและจรรยาบรรณ วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
18	ดร.วีระวัตร นิลสรรรณกุล	ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณและมารยาท สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีอนุญาต แห่งประเทศไทย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่สอบทานความคิดเห็นในแต่ละวิชาชีพ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
19	ศ.ดร.นพ.ศาสตรี เสาวคนธ์	ประธานคณะกรรมการหลังปริญญา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
20	นางระนอง สุขเกษม	นักวิชาการวิชาชีพการพยาบาล สภาการพยาบาล
21	ศ.ดร.สมศักดิ์ พันธุ์วัฒนา	ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจุลชีววิทยา มหาวิทยาลัยบูรพา
22	ดร.จรินทร์ กุลยาทิตย์	ผู้ช่วยเลขาธิการสมาคมธรณีวิทยาแห่งประเทศไทย
23	นางสาวธรรมภรณ์ ประภาสวัต	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนกองส่งเสริมวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
24	นายวิทยา คุณสมบูรณ์	คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
25	รศ.ดร.พัชร์พิมล มหรรณพ	รองคณบดีฝ่ายบริหารการศึกษาและระบบคุณภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
26	อ.จันทวรรณ วณิชชากร	อาจารย์ประจำสาขาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
27	ดร.นงนุช โรจนเลิศ	อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม
28	รศ.ศศิธร วรรณพงษ์	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
29	นายสมชาย ไม้ตรี	นักวิชาการศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
30	นายยุทธศักดิ์ รุ่งเรืองตระกูล	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
31	รศ.บัญญัติ สุขศรีงาม	รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจุลชีววิทยา มหาวิทยาลัยบูรพา
32	ผ.ศ.มนตรี แยมกลีกร	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
33	ดร.โกวิท กระจ่าง	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและการประกันคุณภาพ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

“การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์

ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย”

6.2 ส่วนต่างในจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ส่วนที่แต่ละวิชาชีพในกลุ่มวิชาชีพเดียวกันกำหนดไว้ต่างจากกลุ่มวิชาชีพอื่น

7. นำคำสำคัญ มาจำแนกเป็นจรรยาบรรณ 3 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. เพศ 1 ชาย 2 หญิง
2. อายุ 1 ต่ำกว่า 30 ปี 2 30-34 ปี
 3 35-39 ปี 4 40-44 ปี
 5 45-49 ปี 6 50 ปีขึ้นไป
3. ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (ปริญญาตรี) ในสาขา.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
- 1 ปริญญาเอก สาขา..... 2 ปริญญาโทสาขา.....
 3 ปริญญาตรี 4 อื่นๆ.....
5. องค์กรที่ท่านปฏิบัติงานประจำ
- 1 ภาครัฐ 2 ภาคเอกชน
6. ท่านคิดว่าจรรยาบรรณวิชาชีพของท่านควรจัดอยู่ในกลุ่มใด
- 1 กลุ่มวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2 กลุ่มวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 3 กลุ่มวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
7. บทบาทของท่านในองค์กรวิชาชีพ เป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 เป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ 2 เป็นกรรมการองค์กรวิชาชีพ
 3 เป็นผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรวิชาชีพ 4 อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ (คำสำคัญ) ส่วนร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพในทุกสาขาวิชาชีพ
(ส่วนที่ทุกจรรยาบรรณวิชาชีพควรจะต้องมีกำหนดไว้)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

คำสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ คำแนะนำเพิ่มเติม
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อตนเอง						
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต						
2. การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบ และ หน้าที่ของตนเอง						
3. ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม						
3.1 การตรงต่อเวลา						
3.2 รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา						
3.3 รู้จักความเป็นเหตุเป็นผลในการหา สาเหตุและการแก้ไขปัญหา						
3.4 คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม						
3.5 รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ						
3.6 รู้จักการประหยัด						
3.7 มีความรับผิดชอบ						
3.8 รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น						
3.9 ไม่โกหกหลอกลวง						
3.10 ไม่เห็นแก่ได้						
3.11 ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น						
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ						
1. ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ						
2. ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ						
3. การส่งเสริมเสรีภาพในวิชาชีพ						
4. การปฏิบัติตามและให้ความร่วมมือในคำสั่ง กฎหมาย กฎ ระเบียบของวิชาชีพ						
5. การรักษามาตรฐานวิชาชีพ						

คำสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ คำแนะนำเพิ่มเติม
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	
6. ไม่พึ่งออกคำรับรองข้อมูล หรือหลักฐานในวิชาชีพ ที่เป็นเท็จ						
7. ไม่โฆษณาในวิชาชีพ เกินความเป็นจริงและหรือ ไม่บิดเบือนหรือชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง						
8. ไม่เรียกรับผลประโยชน์จากวิชาชีพ						
9. ไม่เปิดเผยความลับของผู้รับบริการจากวิชาชีพ						
10. ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ						
11. ปฏิบัติวิชาชีพด้วยความยุติธรรม เสมอภาค เท่าเทียม						
12. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ						
13. ยกย่องให้เกียรติวิชาชีพอื่นๆ						
14. ช่วยเหลือเกื้อกูลในวิชาชีพ						
15. คำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบวิชาชีพ						
ส่วนร่วมของจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ						
1. ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ สุขภาพ และความปลอดภัยของประชาชน						
2. เคารพศักดิ์ศรีของเพื่อนร่วมงานและประชาชน						

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสำคัญส่วนต่างของจรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะแต่ละสาขาวิชาชีพ
(เป็นส่วนที่แต่ละวิชาชีพในกลุ่มวิชาชีพเดียวกันกำหนดไว้ต่างจากกลุ่มวิชาชีพอื่น)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามส่วนนี้ประกอบด้วยคำสำคัญส่วนต่างของแต่ละวิชาชีพ ทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชาชีพ
2. ให้ท่านจัดลำดับความสำคัญของคำสำคัญ 10 อันดับแรก เฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาชีพของท่าน
3. คำสำคัญส่วนต่างของกลุ่มสาขาวิชาชีพอื่น ๆ อีก 2 กลุ่มสาขาวิชาชีพ หากท่านมีความประสงค์จะเสนอความคิดเห็น ให้ระบุความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

3.1 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีดังนี้

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

- (1) ไม่แสวงหา (2) ไม่ใช้อิทธิพลและตำแหน่งหน้าที่ หาผลประโยชน์ (3) ไม่ประกอบอาชีพเกินความสามารถของตนเอง (4) ไม่ควรสร้างความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพ (5) ไม่พยายามหรือไม่วิจารณ์ หรือมีเจตนาไม่ดีต่อวิชาชีพเดียวกัน (6) มีความเป็นอิสระในวิชาชีพ (7) กล้าแสดงความคิดเห็น (8) ประกอบวิชาชีพด้วยความรู้ความสามารถในวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ

- (9) ละเว้นการประกอบวิชาชีพไม่ได้มาตรฐาน (10) ไม่หลอกลวง/ฉ้อโกง/ยกยอก/โจรกรรม (11) ไม่ลอกเลียน/คัดลอก (12) ศึกษาหาความรู้/เพิ่มพูนความรู้ (13) ไม่เรียกรับผลประโยชน์

3.2 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีดังนี้

จรรยาบรรณต่อตนเอง

- (1) มีระเบียบวินัย (2) เจตนาดี (3) ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสมกับภาพลักษณ์วิชาชีพ (4) หลีกเลี่ยงการกระทำหรือปกปิดการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อจรรยาบรรณอันดี

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

- (5) อุทิศตนต่อวิชาชีพ (6) เต็มใจให้บริการ (7) เคารพศักดิ์ศรีผู้ร่วมงาน (8) ไม่ใช่หรือสนับสนุนให้ใช้ยาตำรับลับหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่เปิดเผยส่วนประกอบ (9) ประกอบวิชาชีพโดยคำนึงถึงความสิ้นเปลืองและความปลอดภัย (10) อธิบายถึงสาระสำคัญของการให้บริการประกอบการตัดสินใจ (11) ไม่เรียกรับสินจ้างรางวัลพิเศษ (12) ไม่สมยอมในการกระทำผิด (13) ไม่รับรองยินยอมให้ผู้อื่นอ้างความเป็นวิชาชีพ (14) ไม่รับผลตอบแทนจากการรับหรือส่งต่อผู้ใช้บริการ (15) ไม่ก่อกวนแก่ง (16) ไม่ละทิ้ง (17) บังคับและข่มขู่ (18) ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ

- (19) อดทน (20) ยินยอม (21) ยกย่องให้เกียรติ

3.3 คำสำคัญที่เป็นส่วนต่างในกลุ่มสาขาวิชาชีพมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีดังนี้

จรรยาบรรณต่อตนเอง

(1) เป็นแบบอย่าง/ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี (2) ตรงต่อเวลา (3) มีความอดทน/ความเพียร/อุทิศตน (4) กล้าหาญ (5) ยืนหยัด (6) สามัคคี (7) มีศรัทธา/เชื่อมั่น/เต็มใจ (8) จงรักภักดี (9) เสียสละ (10) มีเมตตา/มีไมตรี (11) มีความสามารถ (12) มีความรอบรู้ (13) เรียนรู้ภูมิปัญญา (14) รู้จักประมาณ (15) ปราศจากอคติ (16) ไม่ติดของเมาหรือยาเสพติดหรืออบายมุข (17) ไม่เลือกปฏิบัติ (18) ไม่ทำลาย (19) ไม่สมรู้เป็นใจ ไม่ใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม (20) ไม่ยินยอม/ไม่ยอมรับทรัพย์สินของผู้อื่น (21) ไม่พยายาม/ไม่วิจารณ์ ไม่บิดเบือนความจริง (22) ไม่เอาผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

(23) ยืนหยัด (24) ศรัทธา (25) ทำสิ่งที่ถูกต้อง/บอกกล่าวความเป็นจริง (26) อดทนต่อการประกอบวิชาชีพ (27) เสียสละ/อุทิศ/รู้จักให้ (28) ช่วยเหลือเกื้อกูล/มีน้ำใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อ (29) ก้าวหน้า/พัฒนาตนเอง/ศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนความรู้ (30) ยกย่องให้เกียรติ (31) รักษาผลประโยชน์/ผลประโยชน์ต่อวิชาชีพ (32) ประหยัดคุ้มค่า (33) คำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (34) มีทัศนคติ/จิตสำนึกระมัดระวังรอบรอบ (35) โปร่งใส (36) เป็นตัวอย่าง/แบบอย่าง (37) คำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้ใช้บริการ (38) ไม่ใช้อำนาจสมรู้เป็นใจ (39) ไม่สร้างความเดือดร้อน/ยุ่งส่งเสริม (40) หลีกเลี่ยงใช้อุบาย (41) ซื่อสัตย์ (42) ไม่ละเว้นหน้าที่หรือทอดทิ้งคดี

จรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคม และประเทศ

(43) ไม่มีพฤติกรรมลำเอียง (44) ไม่ฉวยโอกาสชักจูงผู้รับบริการของผู้อื่นให้มารับบริการของตน (45) อุทิศ/รู้จักให้/เอื้อเฟื้อ (46) ยุติธรรม เสมอภาคเท่าเทียม (47) รักษาประโยชน์/รับใช้สาธารณะประโยชน์ (48) ประกอบกรรมดีต่อสังคม (49) มีระเบียบวินัย (50) เอาใจใส่/ตั้งใจ (51) ยกย่องสามัคคี (52) อนุรักษ์ (53) เป็นแบบอย่าง/ตัวอย่าง (54) เคารพยำเกรง

คำสำคัญส่วนต่างใดบ้างที่ท่านคิดว่ามีค่าสำคัญในวิชาชีพของท่าน ใน 10 อันดับแรก

การจัดอันดับคำสำคัญ	หมายเลขคำสำคัญ	การจัดอันดับคำสำคัญ	หมายเลขคำสำคัญ
อันดับที่ 1(.....).....	อันดับที่ 6(.....).....
อันดับที่ 2(.....).....	อันดับที่ 7(.....).....
อันดับที่ 3(.....).....	อันดับที่ 8(.....).....
อันดับที่ 4(.....).....	อันดับที่ 9(.....).....
อันดับที่ 5(.....).....	อันดับที่ 10(.....).....

ความคิดเห็นเพิ่มเติมสำหรับคำสำคัญส่วนต่างในวิชาชีพอื่นๆ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน

4.1 ด้านการประกันคุณภาพ

ในการประกันคุณภาพการศึกษา โดย ทบวงมหาวิทยาลัยและ สมศ.ด้านการส่งเสริมพัฒนา การนิสิตนักศึกษา ได้กำหนดให้มีการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ ด้วยดัชนีชี้วัดที่ประกอบด้วยจำนวนโครงการต่อจำนวนนิสิตทั้งหมด

4.1.1 ท่านคิดว่าควรเพิ่มดัชนีชี้วัดเพื่อการประเมินความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน(ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อสังคม ประเทศชาติ) ไว้ในการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล (ระบุ)

.....

.....

4.1.2 หลังการจัดกิจกรรมฯ ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดการประเมินการเปลี่ยนแปลงความรู ทัศนคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้านข้างต้น ตั้งแต่สิ้นปีการ ศึกษาที่หนึ่งของนิสิตที่เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และต่อเนื่องปีละครั้ง จนจบการศึกษา ไว้ในการ ประเมินเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล (ระบุ)

.....

.....

4.1.3 ท่านคิดว่าในการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตควรมีการเพิ่มเติมประเด็นการ ประเมินความพึงพอใจตามส่วนร่วมของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

.....

.....

4.2 ด้านการปรับปรุงหลักสูตร

เพื่อให้บัณฑิตได้รับการเรียนรู้ และปลูกฝัง ส่วนร่วมและส่วนต่างๆ ของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน ในระหว่างที่ศึกษาในสถาบันการศึกษาอย่างชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว การปรับปรุงหลักสูตร จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการนำไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าวได้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อประเด็นการปรับปรุงหลักสูตรต่อไปนี้

4.2.1 ท่านคิดว่าการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ชัดเจนและวัดได้ในความรู้ ทักษะและการปฏิบัติในประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับส่วนร่วมและส่วนต่างๆ จรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน (ต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคมประเทศ) หรือไม่อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

.....

4.2.2 ท่านคิดว่าสามารถกำหนดรายวิชาและวัตถุประสงค์รายวิชา ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างคุณลักษณะตามส่วนร่วมและส่วนต่างๆ ของจรรยาบรรณทั้ง 3 ด้าน ได้หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

.....

4.2.3 ท่านเห็นว่าในหลักสูตรควรต้องมีรายวิชาและเนื้อหา ที่บ่งบอกถึงคำสำคัญส่วนร่วม และส่วนต่างๆ ของจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้าน หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายวิชาที่กำหนด(ระบุ)

.....

4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ได้กำหนดให้มีรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไป เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นมนุษย์ ให้กับนิสิตได้เรียนรู้ในช่วงชั้นปีที่หนึ่งและชั้นปีที่สองของการศึกษา เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการสร้างและพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและเกิดคุณลักษณะตามส่วนร่วมและส่วนต่างๆ ของ

จรรยาบรรณทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคม

4.3.1 ท่านคิดว่าอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ควรเป็น Role Model ของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคม แก่นิสิตนักศึกษา หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

.....

4.3.2 ท่านคิดว่าจะมีกระบวนการในการเตรียมเป็น Role Model ของอาจารย์ ได้อย่างไรบ้าง
 กระบวนการ(ระบุ)

.....

4.3.3 ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและคุณลักษณะของจรรยาบรรณวิชาชีพทั้งต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม ควรเน้นกิจกรรมการปฏิบัติทั้งในและนอกหลักสูตรที่จะสามารถวัดผล ได้ หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

กิจกรรม(ระบุ)

.....

4.3.5 ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและคุณลักษณะตามส่วนร่วมและส่วนต่างของจรรยาบรรณทั้งต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคม ควรจัดการศึกษาในลักษณะใดจึงจะเหมาะสม

4.3.5.1 สร้างรายวิชาใหม่เพื่อปลูกฝังให้เกิดคุณลักษณะที่ต้องการตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3.5.2 หน่วยกิตที่เหมาะสมในการสร้างรายวิชาใหม่เพื่อปลูกฝังให้เกิดคุณลักษณะที่ต้องการตามจรรยาบรรณวิชาชีพ หน่วยกิต

4.3.5.3 สอดแทรกในรายวิชาที่มีสอนในหลักสูตร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.5.3.4 สอดแทรกในรายวิชาชีพที่มีการสอนในหลักสูตร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.5.3.5 ในการสอดแทรกควรกำหนดไว้ในทุกภาคการศึกษา

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.5.3.6 ในการประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ นิสิตนักศึกษา ในด้าน

จรรยาบรรณวิชาชีพควรมีการประเมินอย่างไร

1) ประเมินความก้าวหน้าในแต่ละปี

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

2) ประเมินความก้าวหน้าปีสุดท้ายก่อนจบไปเป็นบัณฑิต

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

3) อื่นๆ ระบุ

.....

5. ด้านการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ

การดำเนินการพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพ ควรต้องเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ควบคู่กันไปในระดับสถาบันการศึกษาและองค์กรวิชาชีพ ทั้งที่เป็นจรรยาบรรณที่ทุกๆ สาขาวิชาชีพควรต้องมี และจรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะแต่ละกลุ่มสาขา จึงจะทำให้การพัฒนาและปลูกฝังจรรยาบรรณเมื่อไปปฏิบัติงานจริง อย่างต่อเนื่องและเป็นไปในทิศทางที่เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านจรรยาบรรณที่มากขึ้นเป็นลำดับ

5.1 ท่านคิดว่าองค์กรวิชาชีพควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดจรรยาบรรณ ทั้ง 3 ด้าน ที่ควรเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพ หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

.....

5.2 ท่านคิดว่าองค์กรวิชาชีพควรมีบทบาทส่งเสริมการเผยแพร่จรรยาบรรณวิชาชีพต่อสาธารณชน เพื่อสร้างความมั่นใจทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพ และผู้รับบริการ หรือไม่อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

5.3 ท่านคิดว่าองค์กรวิชาชีพควรมีส่วนร่วมในการประเมิน (สอบ) ระดับของความรู้ เจตคติ และคุณลักษณะของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพหรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

5.4 จากการจำแนกค่าสำคัญส่วนร่วมและส่วนต่างจรรยาบรรณวิชาชีพข้างต้น จะเห็นว่าการระบุจรรยาบรรณต่อผู้อื่นและสังคมประเทศ ของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาชีพ มีปรากฏค่อนข้างน้อย ท่านคิดว่าองค์กรวิชาชีพต่างๆ ควรตระหนักถึงผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ให้มากกว่าการให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมภายในผู้ประกอบการวิชาชีพเดียวกัน หรือไม่อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

5.5 ท่านคิดว่าจรรยาบรรณวิชาชีพควรมีการปรับปรุงจรรยาบรรณให้ตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากขึ้น หรือไม่ อย่างไร

- เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง
 เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เหตุผล(ระบุ)

ขอความกรุณาท่านตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านทุกข้อคำถาม และส่งกลับโดยด่วนที่สุด เพื่อนำเสนอทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดเป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติต่างๆ ต่อไป

ภาคผนวก ข

ประวัตินักวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ประวัติ รศ.ดร.กุหลาบ รัตนสังธรรม

1. ข้อมูลเบื้องต้น/ประวัติ

- 1.1 ชื่อ นางกุหลาบ รัตนสังธรรม
- 1.2 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 446 ถ. ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20130
- 1.3 ที่ทำงาน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131
หมายเลข & แฟกซ์ 038-393254 โทรศัพท์ 038-393254 09-7479899
- 1.4 เป็นนักวิจัยแห่งชาติ รหัสประจำตัว 38-20-0269 ออกโดยเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

2. ประวัติการศึกษา

ปริญญา/ประกาศนียบัตร	สาขา	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต	พยาบาลศาสตร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2518
Master of Public Health	Public Health	University of the Philippines	2523
สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต	บริหารงานสาธารณสุข	มหาวิทยาลัยมหิดล	2536

3. การศึกษาและฝึกอบรมระยะสั้น ในหลักสูตรต่างๆ ดังนี้

- 3.1 ประกาศนียบัตร หลักสูตร การพัฒนาผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัยบูรพา รุ่นที่ 3 (30 วันทำการ) ของทบวงมหาวิทยาลัย
- 3.2 ประกาศนียบัตร หลักสูตร “คุณธรรมและสมรรถภาพข้าราชการ” (5 สัปดาห์) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- 3.3 Certificate หลักสูตร “Impact of PHC Research and their Implications to Nursing Practice and Education” (2 สัปดาห์) จาก INFJ ประเทศญี่ปุ่น
- 3.4 Certificate หลักสูตร “Practical Attachment in Primary Health Care Nursing” (1 เดือน) จากรัฐบาลสิงคโปร์
- 3.5 Certificate หลักสูตร “Regional Workshop on University Management” (10 วัน) จาก SEAMEO RIHED
- 3.6 Certificate หลักสูตร “Advanced Techniques for Healty Promotion Research” (3 วัน) จาก ม.มหิดล
- 3.7 Certificate หลักสูตร “การบริหารสำหรับผู้บังคับบัญชา” (2 สัปดาห์) จากทบวงมหาวิทยาลัย
- 3.8 Certificate หลักสูตร “นักวิจัยทางสังคมศาสตร์” (3 เดือน) จาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- 3.9 Certificate หลักสูตร “การวิเคราะห์ข้อมูลดาวเทียม การจัดทำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ และการผลิตแผนที่ด้วยคอมพิวเตอร์” (1 สัปดาห์) จาก ม.บูรพา และสำนัก-

งานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

- 3.10 ประกาศนียบัตร หลักสูตร “การบริหารงานวิจัยระดับหัวหน้าโครงการ รุ่นที่ 3” (2 สัปดาห์) จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- 3.11 Certificate หลักสูตร “คอมพิวเตอร์เบื้องต้น และการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์” (36 ชั่วโมง) จาก ม.บูรพา
- 3.12 Certificate หลักสูตร “Microsoft Excel for Windows” (24 ชั่วโมง) จาก ม.บูรพา
- 3.13 Certificate หลักสูตร “Microsoft Power Point” (24 ชั่วโมง) จาก ม.บูรพา
- 3.15 Certificate หลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพบุคคล ด้วยวิธีการสั่งจิตใต้สำนึก” (2 วัน) จาก ม.ธรรมศาสตร์
- 3.16 Certificate หลักสูตร “Microsoft Windows” (24 ชั่วโมง) จาก ม.บูรพา

3. ประวัติการปฏิบัติงาน

- 2538 - 2546 คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2536 - 2537 รองศาสตราจารย์ ประธานกรรมการบริหารโครงการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2531 - 2535 รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน (เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ.2533)
- 2527 - 2531 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน
- 2524 - 2527 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2520 - 2524 อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2518 - 2520 พยาบาลคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพต่างๆ

- 5.1 อุปนายกสมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในความอุปถัมภ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ (เมษายน 2543 - 2545)
- 5.2 กรรมการประสานงานภาคตะวันออก สมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (2542 - ปัจจุบัน)
- 5.3 สมาชิกสภาการพยาบาล
- 5.4 ประธานกรรมการฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์สมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ในความอุปถัมภ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ (เมษายน 2541 - เมษายน 2543)
- 5.5 สมาชิกสมาคมอนามัยแห่งประเทศไทย
- 5.6 สมาชิกที่ประชุมผู้บริหารสถาบันการศึกษาสาธารณสุข

6. การได้รับเชิญเป็นกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

- 6.1 คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุง ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการบริหารสาธารณสุข ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปีที่ทำการวิจัย	ชื่อเรื่องการวิจัย	สถานภาพ	แหล่งทุน
2541	การศึกษาพฤติกรรมการป้องกันและรักษาสุขภาพของลูกจ้างผู้ประกันตน ในประเทศไทย	ร่วมวิจัย	สำนักงานประกันสังคม
2542	ตัวแปรทำนายการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมภาคตะวันออก	หัวหน้า	งบประมาณแผ่นดิน
2543	การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ ของพนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงโม่หินภาคตะวันออก ของประเทศไทย (Risk Assessment Affecting Health of Stone Crushing Mill Workers in Eastern Region of Thailand 2000)	หัวหน้า	Fogarty Foundation, U.S.A.
2543	การสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดบริการสาธารณสุขในสถานบริการสาธารณสุขเขต 3	หัวหน้า	สำนักงานสาธารณสุขเขต 3
2544	เรื่อง การเปรียบเทียบการติดเชื้อปรสิตของกลุ่มผู้ใช้แรงงานจากต่างถิ่นกับกลุ่มผู้ใช้แรงงานถิ่นเดิมในชุมชนเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก ประเทศไทย	หัวหน้า	งบประมาณแผ่นดิน
2544	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการรับบริการสาธารณสุขของรัฐ ในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย	หัวหน้า	-
2545	สถานภาพและกลยุทธ์การส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจในชุมชนภาคตะวันออกของประเทศไทย	หัวหน้า	งบประมาณสำนักงานคณะกรรมการ

ประวัติ นางสาวพิศมัย เสรีจรกิจเจริญ

1. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์

วุฒิการศึกษาสูงสุด วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล
รับราชการในมหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งแต่ วันที่ 20 ธันวาคม 2542

2. การทำงานที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทางด้านวิชาการ มีดังนี้

2.1 ด้านการเรียนการสอน

- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการบริหารงานสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข
- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนหัวข้อการประเมินผล ในรายวิชาการนิเทศงานและประเมินผล
- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนหัวข้อ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม, การมอบหมายงาน, การตัดสินใจ ในรายวิชาพฤติกรรมองค์การ
- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนหัวข้อกฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน และกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุข ในรายวิชา กฎหมายสาธารณสุข
- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนหัวข้อเมืองน่าอยู่ ในรายวิชาอนามัยชุมชนเขตเมือง
- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนหัวข้อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในรายวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- ✍ จัดทำเอกสารประกอบการสอนหัวข้อ ประชาชนในไทยกับสิทธิด้านสุขภาพ สิทธิผู้ป่วย และบุคคลที่ตายแล้ว คุณภาพและความเป็นธรรม พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ การปฏิรูประบบสุขภาพ และการประกันสุขภาพกับสิทธิด้านสุขภาพ ในรายวิชาสุขภาพกับสิทธิมนุษยชน

2.2 ด้านการวิจัย

- ✍ วิจัยเรื่องการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการรับบริการสาธารณสุขของรัฐ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- ✍ การวิจัยเรื่องเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการสาธารณสุขของรัฐ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- ✍ วิจัยเรื่องการประเมินความเครียดจากการทำงานของพนักงานผู้ทำงานในสำนักงานของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
- ✍ วิจัยเรื่อง การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย
- ✍ วิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของนิสิตในการจัดการเรียนการสอน

- ✍ ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผสมผสานการสอนวิจัยเรื่องพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขกับการยอมรับการปฏิรูปการบริหารงานสาธารณสุขระดับตำบล

2.3 ด้านบริการวิชาการแก่สังคม

- ✍ เป็นวิทยากรการอบรม “การวิจัยสำหรับบุคลากรสาธารณสุขระดับจังหวัด/อำเภอของจังหวัดปราจีนบุรี”
- ✍ เป็นวิทยากรการอบรม “การพัฒนาบุคลากรด้านการติดตามประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ จังหวัดสระแก้ว”
- ✍ เป็นวิทยากรการอบรม “การวิจัยในชั้นเรียน สำหรับอาจารย์โรงเรียนสัทธิ์พิทยาคม” อำเภอสัทธิ์พิทยาคม จังหวัดชลบุรี
- ✍ เป็นวิทยากรการอบรม “การจัดทำแผนงานโครงการแบบเหตุผลสัมพันธ์ สำหรับบุคลากรสาธารณสุขในระดับตำบล เขตอำเภอนาดีและอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี”
- ✍ เป็นวิทยากรการอบรม “พัฒนาศักยภาพบุคลากร ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง” จังหวัดระยอง

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

199840

ประวัติ ผ.ศ.วิไล สกิตยเสถียร

คุณวุฒิ Master of Science (Nursing), Ph.D. Candidate (Health Education)
ตำแหน่ง อธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ

ประสบการณ์ในงานวิจัย

1. ร่วมทำวิจัยเรื่อง สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหายาเสพติด และพฤติกรรมทางเพศ ของ นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก พ.ศ. 2540
2. ร่วมทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมป้องกันและรักษาสุขภาพของลูกจ้างผู้ประกันตน ในประเทศไทย พ.ศ. 2541
3. ร่วมทำวิจัยเรื่อง ตัวแปรทำนายการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพคนงานในโรงงาน อุตสาหกรรมภาคตะวันออก พ.ศ. 2542
4. ร่วมทำวิจัยเรื่อง การประเมินความเสี่ยงของปัจจัยคุกคามต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ไม่นหิน ในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย พ.ศ. 2543
5. ร่วมทำวิจัยเรื่อง การสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดบริการสาธารณสุขในสถานบริการสาธารณสุขเขต 3 พ.ศ. 2543
6. ร่วมทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการรับบริการสาธารณสุขของรัฐ ในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย พ.ศ. 2544
7. เป็นผู้ประสานงานจัดอบรมการทำวิจัย เพื่อบริการชุมชนของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
8. ร่วมเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยเกี่ยวกับโรคเอดส์ของจังหวัดระยอง ในโครงการความร่วมมือของกระทรวงสาธารณสุข และ GTZ (พ.ศ. 2540 - 2542)